

احادیث امام باقر علیه السلام (786) حدیث

الإمام الباقر عليه السلام: كَانَ فِيمَا وَعَظَ بِهِ لُقْمَانُ ابْنَهُ : ... جَدِّ التَّوْبَةَ فِي قَلْبِكَ ، وَاکْمَشْ فِي فَرَاغِكَ قَبْلَ أَنْ يُقْصَدَ قَاصِدُكَ ، وَيُقْضَى قَاضَاؤُكَ ، وَيُحَالَ بَيْنَكَ وَبَيْنَ مَا تُرِيدُ .

امام باقر علیه السلام: در نصایح لقمان به پسرش این بود که: « . . . توبه را در دلت تازه کن ، و پیش از آن که کارت فرا رسد؛ و قضاییت قطعی شود؛ و بین تو و آنچه می خواهی ، فاصله بیفتد ، در ایام فراغتت، [برای توبه] شتاب کن .»

الإمام الباقر عليه السلام: كَانَ فِيمَا وَعَظَ بِهِ لُقْمَانُ عَلَيْهِ السَّلَامُ ابْنَهُ : ... كُنْ أَمِينًا ؛ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ .

امام باقر علیه السلام: در موعظه لقمان به پسرش، چنین بود: «امین باش؛ زیرا خدای متعال ، خیانتکاران را دوست ندارد.»

الإمام الباقر عليه السلام: كَانَ فِيمَا وَعَظَ بِهِ لُقْمَانُ ابْنَهُ أَنْ قَالَ : ... يَا بُنَيَّ ، لَا تُرِ النَّاسَ أَنَّكَ تَخْشَى اللَّهَ وَقَلْبُكَ فَاجِرٌ .

امام باقر علیه السلام: در موعظه های لقمان به پسرش هست که گفت: « . . . ای پسرم! به مردم ، چنین نشان نده که از خدا می ترسی ، در حالی که دلت گنهکار است.»

الإمام الباقر عليه السلام: قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ : طَوَّلُ الْجُلُوسِ عَلَى الْخَلَاءِ يُوْرِثُ الْبَاسُورَ ، فَكَتَبَ هَذَا عَلَى بَابِ الْحُشْرِ .

امام باقر علیه السلام: لقمان به پسرش گفت: «طولانی نشستن برای تخی ، موجب بواسیر می گردد.» . این جمله بر درِ مستراح ، نوشته شد.

الإمام الباقر عليه السلام: كَانَ فِيمَا وَعَظَ بِهِ لُقْمَانُ ابْنَهُ أَنْ قَالَ : يَا بُنَيَّ ، إِنْ تَكَّ فِي شَكِّكَ مِنَ الْمَوْتِ فَارْفَعْ عَنِ نَفْسِكَ النَّوْمَ وَلَنْ تَسْتَطِيعَ ذَلِكَ ، وَإِنْ كُنْتَ فِي شَكِّكَ مِنَ الْبَعْثِ فَادْفَعْ عَنِ

نَفْسِكَ الْإِنْتِبَاهَ وَلَنْ تَسْتَطِيعَ ذَلِكَ ، فَإِنَّكَ إِذَا فَكَّرْتَ عَلِمْتَ أَنَّ نَفْسَكَ بِيَدِ غَيْرِكَ ، وَإِنَّمَا النَّوْمُ بِمَنْزِلَةِ الْمَوْتِ ، وَإِنَّمَا الْيَقَظَةُ بَعْدَ النَّوْمِ بِمَنْزِلَةِ الْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ .

امام باقر عليه السلام: در نصایح لقمان به پسرش است که گفت : «ای پسر! اگر درباره مرگ تردید داری، خواب را از خود ، دور کن - که نخواهی توانست - و اگر درباره رستاخیز تردید داری، بیدار شدن از خواب را از خود دور کن - که نخواهی توانست - ؛ زیرا اگر اندیشه کنی ، می دانی که جان تو در دست دیگری است و همانا خواب ، به منزله مرگ است و بیداری پس از خواب ، به منزله برانگیخته شدن پس از مرگ».

الإمام الباقر عليه السلام: قِيلَ لِقَمَانَ : مَا الَّذِي أَجْمَعْتَ عَلَيْهِ مِنْ حِكْمَتِكَ ؟ قَالَ : لَا أَتَكَلَّفُ مَا قَدْ كُفِيَتهُ ، وَلَا أَضَيِّعُ مَا وُئِيتهُ .

امام باقر عليه السلام: به لقمان گفته شد : حکمت خود را در چه چیز گرد آوردی [و خلاصه کردی]؟

گفت: «برای چیزی که کفایت (تضمین) شده ام ، خود را به زحمت نمی اندازم و کاری را که در آن سرپرستی شده ام ، ضایع نمی کنم».

الإمام الباقر عليه السلام: كَانَ فِيما وَعَظَ بِهِ لُقْمَانُ عَلَيْهِ السَّلَامُ ابْنَهُ أَنْ قَالَ: يَا بُنَيَّ ، إِنْ تَكُّ فِي شَكِّ مِنَ الْمَوْتِ ، فَارْفَعْ عَنِ نَفْسِكَ النَّوْمَ وَلَنْ تَسْتَطِيعَ ذَلِكَ . وَإِنْ كُنْتَ فِي شَكِّ مِنَ الْبَعْثِ ، فَادْفَعْ عَنِ نَفْسِكَ الْإِنْتِبَاهَ وَلَنْ تَسْتَطِيعَ ذَلِكَ ، فَإِنَّكَ إِذَا فَكَّرْتَ عَلِمْتَ أَنَّ نَفْسَكَ بِيَدِ غَيْرِكَ ، وَإِنَّمَا النَّوْمُ بِمَنْزِلَةِ الْمَوْتِ ، وَإِنَّمَا الْيَقَظَةُ بَعْدَ النَّوْمِ بِمَنْزِلَةِ الْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ .

وقال : قال لقمان عليه السلام : يا بُنَيَّ ، لا تَقْتَرِبْ فَيَكُونُ أَبْعَدَ لَكَ وَلا تَبْعُدْ فَتُهَانَ . كُلُّ دَابَّةٍ تُحِبُّ مِثْلَهَا ، وَابْنُ آدَمَ لا يُحِبُّ مِثْلَهُ . لا تَنْشُرْ بَرِّكَ (بِرِّكَ) إِلا عِنْدَ باغِيهِ ، وَكَمَا لَيْسَ بَيْنَ الْكَبْشِ وَالذَّنْبِ خُلَّةٌ ، كَذَلِكَ لَيْسَ بَيْنَ الْبَارِّ وَالْفَاجِرِ خُلَّةٌ ، مَنْ يَقْتَرِبْ مِنَ الرَّفِثِ (الزَّفِثِ) يَعلَقُ بِهِ بَعْضُهُ كَذَلِكَ مَنْ يُشَارِكِ الْفَاجِرَ يَتَعَلَّمُ مِنْ طُرُقِهِ ، مَنْ يُحِبُّ الْمِرَاءَ يُشْتَمُ ، وَمَنْ يَدْخُلُ مَدْخَلَ السَّوِّءِ يُتَّهَمُ ، وَمَنْ يُقَارِنِ قَرِينَ السَّوِّءِ لا يَسْلَمُ وَمَنْ لا يَمْلِكُ لِسَانَهُ يَنْدَمُ . وقال : يا بُنَيَّ ، صاحب مئة ولا تُعادِ واحداً .

يا بُنَيَّ ، إِنَّمَا هُوَ خَلَاقَكَ وَخُلُقَكَ ، فَخَلَاقَكَ دِينُكَ ، وَخُلُقَكَ بَيْنُكَ وَبَيْنَ النَّاسِ ، فلا تَبَغِّضَنَّ إِلَيْهِمْ ، وَتَعَلَّمْ مَحاسِنَ الْأَخلاقِ .

يا بُنَيَّ ، كُنْ عَبْدًا لِلْأَخيارِ وَلا تَكُنْ وَلياً لِلْأَشرارِ .

يا بُنَيَّ ، عَلَيْكَ بِأداءِ الأمانَةِ تَسْلَمُ دُنْيَاكَ وَآخِرَتُكَ ، وَكُنْ أَمِيناً ؛ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لا يُحِبُّ الْخائِنِينَ .

يا بُنَيَّ ، لا تُرِ النَّاسَ أَنَّكَ تَخشى اللَّهَ وَقَلْبُكَ فَاجِرٌ .

امام باقر علیه السلام: در نصایح لقمان به پسرش ، این است که گفت : «پسرم ! اگر درباره مرگ تردید داری ، خواب را از خود دور کن . که نخواهی توانست . و اگر درباره رستاخیز تردید داری ، بیدار شدن از خواب را از خود دور کن . که نخواهی توانست . ؛ زیرا اگر اندیشه کنی ، می دانی که جان تو در دست دیگری است و همانا خواب ، به منزله مرگ است و بیداری پس از خواب ، به منزله بر انگیزته شدن پس از مرگ» .

لقمان همچنین گفت: «ای پسرم! آن چنان [به مردم] نزدیک نشو که [از دل های آنان] دور شوی و آن چنان دور نشو که خوار شوی . هر موجودی ، هم نوع خود را دوست می دارد و همانا آدمیزاد نیز هم نوع خود را دوست می دارد . خوبی [یا متاع] خود را جز در برابر مشتری آن ، نگستران . چنان که میان قوچ و گرگ ، دوستی و رفاقتی نیست ، میان نیکوکار و بدکار نیز دوستی و رفاقتی نیست . هر که به زشتی [یا قیر] نزدیک شود ، پاره ای از آن به تنش می چسبد . همچنین ، هر که با بدکار همدستی کند ، بعضی از روش های او را می آموزد . هر که جدال را دوست بدارد ، دشنام می شنود ، و هر که وارد جاهای بد شود ، متهم می شود و هر که با رفیق بد همراهی کند ، سالم نمی ماند ، و هر که زبانش را در اختیار نگیرد ، پشیمان می گردد» .

و گفت : «ای پسرم ! با صد نفر رفاقت کن ؛ ولی حتی با یک نفر هم دشمنی نکن . ای پسرم ! تو هستی و بهره و اخلاق تو ! بهره تو دین توست ، و اخلاق تو [رابطه] بین تو و مردم است . پس به آنان کینه نورز ، و اخلاق نیکو را بیاموز . ای پسرم ! غلام نیکان باش ؛ ولی فرزند بدان نباش . ای پسرم ! امانت را ادا کن ، تا دنیا و آخرتت سالم بماند ، و امین باش ؛ زیرا خدای تعالی خیانتکاران را دوست ندارد . ای پسرم ! خود را به مردم چنان نشان نده که از خدا می ترسی ، در حالی که دل تو گنهکار است» .

■ امام باقر علیه السلام : مَنْ أَرَادَ أَنْ لَا يَضُرَّهُ طَعَامٌ . . . وَ لِيُجِدَ الْمَضِغَ ؛ ●

امام باقر علیه السلام : هر که می خواهد غذا به او زیان نرساند . . . باید غذا را خوب بجود .

■ امام باقر علیه السلام : إِذَا خَرَجْنَا مِنَ الْحَمَامِ خَرَجْنَا مُتَعَمِّينَ شِتَاءً كَانَ أَوْ صَيْفًا . . . هُوَ أَمَانٌ مِنَ الصَّدَاعِ ؛ ●

امام باقر علیه السلام : وقتی از حمام خارج می شویم - چه در زمستان و چه در تابستان - سر خود را می پوشانیم ؛ این کار برای جلوگیری از سردرد است .

■ امام باقر علیه السلام : لَوْ أُتَيْتُ بِشَابٍِّ مِنْ شَبَابِ الشَّيْعَةِ لَا يَتَفَقَّهُ [فِي الدِّينِ] لِأَدَبْتُهُ ؛ ●

امام باقر علیه السلام: اگر جوان شیعه ای را نزد من بیاورند که علم [دین] نمی آموزد ، او را تأدیب می کنم .

امام باقر علیه السلام: زَكَاةُ الْعِلْمِ أَنْ تُعَلِّمَهُ عِبَادَ اللَّهِ ؛

امام باقر علیه السلام: زکات دانش ، آموختن آن به بندگان خدا است .

امام باقر علیه السلام: أَيُّمَا قَوْمٍ أَحْيَا شَيْئًا مِنَ الْأَرْضِ وَ عَمَرُوهَا فَهُمْ أَحَقُّ بِهَا ؛

امام باقر علیه السلام: هر گروهی که قطع زمین را احیا کنند ، همانان به [مالکیت] آن سزاوارترند .

امام باقر علیه السلام: إِنَّ جَمِيعَ دَوَابِّ الْأَرْضِ لَتُصَلِّيَ عَلَى طَالِبِ الْعِلْمِ حَتَّى الْحِيتَانِ فِي الْبَحْرِ ؛

امام باقر علیه السلام: همه جنبندگان زمین ، حتی ماهیان دریا ، بر جوینده دانش درود می فرستند .

امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه : وَ مَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا مِنْ حَرَقٍ أَوْ غَرَقٍ ؛

امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه : یعنی: هر که کسی را زنده کند گویی همه مردم را زنده کرده است . فرمودند : یعنی آنان را از آتش و غرق شدن نجات بخشد .

امام باقر علیه السلام: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ سَابَقَ بَيْنَ الْخَيْلِ وَ أُعْطِيَ السَّوَابِقَ مِنْ عِنْدِهِ ؛

امام باقر علیه السلام: رسول خدا مسابقه اسب دوانی ترتیب داد و جوایز را از مال خویش پرداخت .

امام باقر علیه السلام: الْكَمَالُ كُلُّ الْكَمَالِ النَّفْقَةُ فِي الدِّينِ وَ الصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ وَ تَقْدِيرُ الْمَعِيشَةِ ؛

امام باقر علیه السلام: همه کمال در شناخت عمیق دین و شکیبایی در پیشامدهای ناگوار و اندازه نگاه داشتن در زندگی است .

امام باقر علیه السلام: إِيَّاكَ وَ التَّفْرِيطَ عِنْدَ إِمْكَانِ الْفُرْصَةِ فَإِنَّهُ مَيْدَانٌ يَجْرِي لِأَهْلِهِ الْخُسْرَانُ ؛

امام باقر علیه السلام: مبادا فرصت های به دست آمده را از دست بدهی که در این میدان آن که وقت را ضایع کند ، زیان می بیند .

امام باقر علیه السلام: تَذَاكُرُ الْعِلْمِ دِرَاسَةٌ وَ الدَّرَاسَةُ صَلَاةٌ حَسَنَةٌ .

امام باقر علیه السلام: گفت وگوی علمی درس است ، و درس نمازی نیکو است .

امام باقر علیه السلام: خَيْرُ الْأَعْمَالِ الْحَرْتُ ؛

امام باقر علیه السلام: بهترین کارها کشاورزی است .

امام باقر علیه السلام: سَارِعُوا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ ؛

امام باقر علیه السلام: در جست وجوی دانش شتاب کنید .

امام باقر علیه السلام: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ مِنَ الْفَضْلِ لَمَاتُوا شَوْقًا ؛

امام باقر علیه السلام: اگر مردم می دانستند در زیارت مزار امام حسین علیه السلام چه فضیلتی است از شوق آن می مردند .

امام باقر علیه السلام: كَانَ أَثْرُ السُّجُودِ فِي جَمِيعِ مَوَاضِعِ سُجُودِهِ فَسُمِّيَ السَّجَادُ لِذَلِكَ ؛

امام باقر علیه السلام: اثر سجده در تمام مواضع هفت گانه سجده او نمایان بود ؛ از این جهت «سجّاد» نامیده شد .

امام باقر علیه السلام: كَانَ يُصَلِّي صَلَاةً مُوَدَّعٍ يَرَى أَنَّهُ لَا يُصَلِّي بَعْدَهَا أَبَدًا ؛

امام باقر علیه السلام: امام سجّاد علیه السلام مانند کسی که آخرین نماز خود را به جای می آورد ، نماز می گزارد. او چنین می دید که پس از آن هیچ گاه نماز نمی گزارد .

امام باقر علیه السلام: وَاللَّهِ يَا جَابِرُ! لَقَدْ أَعْطَانِي اللَّهُ عِلْمَ مَا كَانَ وَ مَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ؛

امام باقر علیه السلام: ای جابر! به خدا سوگند ، خداوند علم گذشته و آینده تا روز قیامت را به من عطا کرده است .

امام باقر علیه السلام: الْكَمَالُ كُلُّ الْكَمَالِ النَّفَقَةُ فِي الدِّينِ وَ الصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ وَ تَقْدِيرُ الْمَعِيشَةِ ؛

امام باقر علیه السلام: همه کمال در شناخت عمیق دین و شکیبایی در پیشامدها و اندازه نگه داشتن در زندگی است .

امام باقر علیه السلام: تَبَسُّمُ الرَّجُلِ فِي وَجهِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ حَسَنَةٌ ؛

امام باقر علیه السلام: لبخند آدمی به روی برادر دینی اش حسنه است .

امام باقر علیه السلام: خُذُوا الْكَلِمَةَ الطَّيِّبَةَ مِمَّنْ قَالَهَا وَ إِن لَّمْ يَعْمَلْ بِهَا ؛

امام باقر علیه السلام: سخن نیک را از گوینده آن بگیرید ، اگر چه به آن عمل نکند .

امام باقر علیه السلام: مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ لَا يُغْلَبُ وَ مَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ لَا يُهْزَمُ ؛

امام باقر علیه السلام: آن که به خدا توکل کند ، مغلوب نشود و آن که به خدا توسل جوید ، شکست نخورد .

امام باقر علیه السلام: مَا ضَرَبَ عَبْدٌ بِعُقُوبَةٍ أَعْظَمَ مِنْ قَسْوَةِ الْقَلْبِ ؛

امام باقر علیه السلام: هیچ بنده ای به کیفری بزرگ تر از سخت دلی کیفر نشد .

امام باقر علیه السلام: عَلَيْكُمْ بِالصَّدَقَةِ فَبَكَّرُوا بِالصَّدَقَةِ فَاتَّهَا تُسَوِّدُ وَجْهَ إِبْلِيسَ ؛

امام باقر علیه السلام: بر شما باد به صدقه دادن ! صبح زود صدقه بدهید که روی ابلیس را سیاه می کند .

امام باقر علیه السلام: مَا مِنْ نَكْبَةٍ تُصِيبُ الْعَبْدَ إِلَّا بِذَنْبٍ ؛

امام باقر علیه السلام: هیچ گرفتاری یی به بنده نمی رسد مگر به سبب گناه .

امام باقر علیه السلام: مَا حَسَنَةُ الدُّنْيَا إِلَّا صِلَةُ الْإِخْوَانِ وَ الْمَعَارِفِ ؛

امام باقر علیه السلام: خوبی دنیا جز در پیوند با برادران و آشنایان نیست .

امام باقر علیه السلام: مَا عَبْدَ اللَّهِ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ عِفَّةِ بَطْنٍ وَ فَرَجٍ ؛

امام باقر علیه السلام: خداوند با چیزی برتر از پاکی شکم و دامن عبادت نشده است .

امام باقر علیه السلام: إِيَّاكَ وَ الْكَسَلَ وَ الضَّجَرَ فَإِنَّهُمَا مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ ؛

امام باقر علیه السلام: از تنبلی و بی حوصلگی بپرهیز که این دو کلید هر بدی اند .

امام باقر علیه السلام: قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يُقَالَ لَكُمْ ؛

امام باقر علیه السلام: با مردم نیکوتر از آنچه دوست دارید با شما سخن بگویند ، سخن بگویید .

امام باقر علیه السلام : إِنَّ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَاسَمَ اللَّهَ مَالَهُ مَرَّتَيْنِ ؛

امام باقر علیه السلام : امام علی بن حسین علیه السلام دارایی خود را دوبار در راه خدا تقسیم کرد .

امام باقر علیه السلام : إِنَّ لِلْقَائِمِ غَيْبَتَيْنِ يُقَالُ لَهُ فِي إِحْدَاهُمَا هَلَكٌ وَلَا يُدْرَى فِي أَيِّ وَادٍ سَلَكَ ؛

امام باقر علیه السلام : قائم را دو غیبت است : در یکی از آنها (از بس طولانی است) درباره اش گفته می شود: «او مُرد و معلوم نیست به کدام وادی رفته است !» .

امام باقر علیه السلام : يَظْهَرُ فِي ثَلَاثِمِائَةٍ وَ ثَلَاثَةِ عَشَرَ رَجُلًا . . . رُهْبَانٌ بِاللَّيْلِ أَسْدٌ بِالنَّهَارِ ؛

امام باقر علیه السلام : [امام زمان] با همراهی سیصد و سیزده مرد ، که راهبان شب و شیران روزند ، ظهور می کند .

امام باقر علیه السلام : كَأَنِّي بِأَصْحَابِ الْقَائِمِ وَ قَدْ أَحَاطُوا بِمَا بَيْنَ الْخَافِقَيْنِ فَلَيْسَ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا وَ هُوَ مُطِيعٌ لَهُمْ ؛

امام باقر علیه السلام : گویا یاران قائم را می بینم که بر شرق و غرب عالم مسلط شده اند و هیچ چیزی نیست مگر آن که از آنها فرمان می برد .

امام باقر علیه السلام : كَانَ الْحَسَنُ كَثِيرَ الْاجْتِهَادِ فِي الْعِبَادَةِ وَ التَّصَدُّقِ ؛

امام باقر علیه السلام: امام حسن علیه السلام در عبادت و صدقه دادن سخت کوش بود.

امام باقر علیه السلام : إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ اسْتَقْبَلَ بَيْتَ الْمَقْدِسِ سَبْعَةَ عَشَرَ شَهْرًا ثُمَّ صُرِفَ إِلَى الْكَعْبَةِ ؛

امام باقر علیه السلام: رسول خدا بیت المقدس را هفده ماه قبله قرار دادند و پس از آن به سمت کعبه برگشتند.

امام باقر علیه السلام : إِنَّ حَدِيثَنَا يُحْيِي الْقُلُوبَ ؛

امام باقر علیه السلام: سخن ما دل ها را زنده می کند.

امام باقر علیه السلام: لَحْدِيثٌ وَاحِدٌ تَأْخُذُهُ عَنِ صَادِقٍ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا ؛

امام باقر علیه السلام: يك حديث كه آن را از فردی راستگو فرا می گیری ، برای تو بهتر است از دنیا و آنچه در آن است.

امام باقر علیه السلام: مَنْ لَمْ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَاعِظًا فَإِنَّ مَوَاعِظَ النَّاسِ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُ شَيْئًا ؛

امام باقر علیه السلام: کسی که واعظی درونی نداشته باشد ، موعظه های مردم سودی به او نمی رساند.

امام باقر علیه السلام: مَا شَيِّعْتُنَا إِلَّا مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَ أَطَاعَهُ ؛

امام باقر علیه السلام: شیعه ما ، تنها ، کسی است که تقوا پیشه و مطیع خداوند باشد.

امام باقر علیه السلام: سُدَّ سَبِيلَ الْعُجْبِ بِمَعْرِفَةِ النَّفْسِ ؛

امام باقر علیه السلام: راه خود پسندی را با خودشناسی ببند.

امام باقر علیه السلام: إِنَّ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ ثَلَاثَةٌ : التَّهَجُّدُ بِاللَّيْلِ وَ إِفْطَارَ الصَّائِمِ وَ لِقَاءَ الْإِخْوَانِ ؛

امام باقر علیه السلام: سه چیز نشانه رحمت خدا است: عبادت شبانه ، افطار دادن به روزه دار ، دیدار با برادران.

امام باقر علیه السلام: رَبِّ أَصْلِحْ لِي جَمَاعَةَ إِخْوَتِي وَ أَخَوَاتِي وَ مُحِبِّي ، فَإِنَّ صَلَاحَهُمْ صَلَاحِي ؛

امام باقر علیه السلام: خدایا! همه برادران و خواهرانم و دوستدارانم را اصلاح فرما ، که صلاح ایشان صلاح من است.

امام باقر علیه السلام: تَزَيَّنَ لِلَّهِ بِالصَّدَقِ فِي الْأَعْمَالِ ؛

امام باقر علیه السلام: با راست کرداری ، خود را برای خداوند بیارای.

امام باقر علیه السلام: إِنَّ حَدِيثَنَا يُحْيِي الْقُلُوبَ ؛

امام باقر علیه السلام: سخن ما دل ها را زنده می کند.

امام باقر علیه السلام: مَنْ كَانَ ظَاهِرُهُ أَرْجَحَ مِنْ بَاطِنِهِ خَفَّ مِيزَانُهُ ؛

امام باقر علیه السلام: هر کس ظاهرش بهتر از باطنش باشد ، ترازایش سبک آید.

امام باقر علیه السلام : أَطْلُبُ بَقَاءَ الْعِزِّ بِإِمَاتَةِ الطَّمَعِ ؛

امام باقر علیه السلام: پایداری عزّت را با میراندن طمع بجوی.

امام باقر علیه السلام : إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ حَسْرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَبْدٌ وَصَفَ عَدْلًا ثُمَّ خَالَفَهُ إِلَى غَيْرِهِ ؛

امام باقر علیه السلام: حسرت مندترین مردم در روز قیامت ، بنده ای است که سخن از عدالت گوید و با دیگران خلاف آن عمل کند.

امام باقر علیه السلام : الصَّلَاةُ تَنْبِئُتُ لِلْإِخْلَاصِ تَنْزِيَهُ عَنِ الْكِبْرِ ؛

امام باقر علیه السلام: نماز موجب استواری اخلاص و دوری از کبر است.

امام باقر علیه السلام : الْحَجُّ تَسْكِينُ الْقُلُوبِ ؛

امام باقر علیه السلام: حج آرام بخش دل ها است.

امام باقر علیه السلام : إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ هِرَاقَةَ الدَّمَاءِ وَ إِطْعَامَ الطَّعَامِ ؛

امام باقر علیه السلام: خداوند قربانی کردن و اطعام کردن را دوست دارد.

امام باقر علیه السلام : لِاشْفَاعِ لِلْمَرَأَةِ أَنْجَحَ عِنْدَ رَبِّهَا مِنْ رِضَا زَوْجِهَا ؛

امام باقر علیه السلام: برای زن نزد پروردگارش هیچ شفاعت کننده ای کارسازتر از خشنودی شوهرش نیست.

امام باقر علیه السلام : الْخَيْرُ وَالشَّرُّ يُضَاعَفُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ؛

امام باقر علیه السلام: خوبی و بدی در روز جمعه دو چندان می شود.

امام باقر علیه السلام : الصَّدَقَةُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ تُضَاعَفُ لِفَضْلِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ عَلَى غَيْرِهِ مِنَ الْأَيَّامِ ؛

امام باقر علیه السلام : صدقه دادن در روز جمعه ، به دلیل فضیلت جمعه بر روزهای دیگر ، دو برابر می شود.

امام باقر علیه السلام: ما من شئٍ عِ يَعْبُدُ اللهُ بِهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ ؛

امام باقر علیه السلام: هیچ عبادتی در روز جمعه نزد من دوست داشتنی تر از صلوات بر پیامبر و آل او نیست.

32 امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُدَاعِبَ فِي الْجَمَاعَةِ بِلَا رَفْتٍ؛

خداوند کسی را که در میان جمع شوخی می کند، به شرط آن که ناسزا نگوید دوست دارد .

33 امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِبرَادَ الْكَبِدِ الْحَرِيِّ؛

خداوند خنک کردن جگر تشنه را دوست دارد .

34 امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِطْعَامَ الطَّعَامِ وَ إِفْشَاءَ السَّلَامِ؛

خداوند غذا دادن و به همه سلام کردن را دوست دارد .

13 امام باقر علیه السلام: الصَّيَامُ وَ الْحَجُّ تَسْكِينُ الْقُلُوبِ؛

روزه و حج آرام بخش دل هاست .

26 امام باقر علیه السلام: أَوَّلُ كُلِّ كِتَابٍ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»، فَإِذَا

قَرَأْتَ «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» فَلَا تُبَالِي أَنْ لَا تَسْتَعِيدَ، وَ إِذَا قَرَأْتَ «بِسْمِ اللَّهِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» سَتَرْتِكَ فِيمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ؛

ابتدای هر کتابی که از آسمان نازل شده، بسم الله الرحمن الرحيم است. هر گاه بسم الله

الرحمن الرحيم را قرائت کردی اشکالی ندارد که استعاذه نکنی (نگویی که پناه می برم به

خدا) و هر گاه بسم الله الرحمن الرحيم را تلاوت کردی، تو را از آنچه میان آسمان و زمین

است محفوظ می دارد .

25 امام باقر علیه السلام ... : إِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ سَبِيلُ الْأَنْبِيَاءِ وَ

مِنْهَا جَالُصُلْحَاءِ ، فَرِيضَةٌ عَظِيمَةٌ بِهَا تُقَامُ الْفَرَائِضُ ، وَ تَأْمَنُ الْمَذَاهِبُ وَ تَحِلُّ الْمَكَاسِبُ ، وَ

تُرَدُّ الْمَظَالِمُ وَ تَعْمُرُ الْأَرْضُ ، وَ يَنْتَصِفُ مِنَ الْأَعْدَاءِ وَ يَسْتَقِيمُ الْأَمْرُ ... ؛

امر به معروف و نهی از منکر راه و روش پیامبران و شیوه صالحان است و واجب

بزرگی است که واجبات دیگر با آن بر پا می شوند، راه ها امن می گردد و درآمدها حلال

می شود و حقوق پایمال شده، به صاحبانش برمی گردد، زمین آباد می شود و (بدون ظلم) حق از دشمنان گرفته می شود و کارها سامان می پذیرد. ●

36 امام باقر علیه السلام: وَ اعْلَمَنَّ أَنَّ الْإِنْفَ مِنَ اللَّهِ وَ الْفِرْكَ مِنَ الشَّيْطَانِ؛

بدان که، انس و الفت گرفتن [با دیگران] از خداوند ، و دشمنی از شیطان است. ●

33 امام باقر علیه السلام: اعلموا أَنَّ الدُّنْيَا حُلُوهَا وَ مُرَّهَا حُلْمٌ وَ الْإِنْتِبَاهُ فِي الْآخِرَةِ وَ الْفَائِزُ مَنْفَازٌ فِيهَا وَ الشَّقِيُّ مَنْ شَقِيَ فِيهَا؛

بدانید که شیرینی و تلخی دنیا، خواب است و بیداری در عالم آخرت است. خوشبخت کسی است که در آخرت خوشبخت باشد و بدبخت کسی است که در آخرت بدبخت باشد. ●

24 امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ جَعَلَ لِلشَّرِّ أَقْفَالاً وَ جَعَلَ مَفَاتِيحَ تِلْكَ الْأَقْفَالِ الشَّرَّابِ وَالْكَذِبِ شَرًّا مِنَ الشَّرَّابِ؛

به راستی که خداوند عزوجل برای شر قفل هایی گذارد و کلید آن قفل ها را شراب قرار داد و دروغ از شراب بدتر است. ●

26 امام باقر علیه السلام: إِنَّ كُذِّبْتَ فَلَا تَغْضَبْ؛

اگر به تو نسبت دروغ دادند، خشمگین مشو. ●

28 امام باقر علیه السلام: أَيُّمَا رَجُلٍ عَضِبَ وَهُوَ قَائِمٌ فَلْيَجْلِسْ فَإِنَّهُ سَيَذْهَبُ عَنْهُ رِجْزُ الشَّيْطَانِ وَإِنْ كَانَ جَالِسًا فَلْيَقُمْ...؛

هر کس در حال ایستادن خشمگین شود، بنشیند که این کار به سرعت وسوسه شیطان را از او دور می کند و اگر نشسته است، برخیزد. ●

39 امام باقر علیه السلام: أَحْلَمُ لِبَاسِ الْعَالِمِ فَلَا تَعْرَيْنَنَّ مِنْهُ؛

بردباری لباس عالم است، پس تو خود را از آن عریان مدار. ●

2 امام باقر علیه السلام: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي السَّوَاكِ لَابَاتَوْهُ مَعَهُمْ فِي لِحَافٍ؛

اگر مردم خاصیت مسواک را می دانستند (هرگز آن را از خود جدا نمی کردند و حتی) آن را شب به بستر خود می بردند. ●

8 امام باقر علیه السلام: السَّوَاكُ يَذْهَبُ بِالْبَلْغَمِ وَ يَزِيدُ فِي الْعَقْلِ؛

مسواک بلغم و رطوبات معده را از بین می برد و عقل را زیاد می کند .

15 امام باقر علیه السلام : ذَكَرُ اللَّهِ لِأَهْلِ الصَّلَاةِ أَكْبَرُ مِنْ ذِكْرِهِمْ آيَاهُ؛ أَلَا تَرَى أَنَّهُ يَقُولُ: أَذْكَرُونَنَا ذُكْرَكُمْ؟

یاد خدا از نمازگزاران، بالاتر از یاد آنان از خداوند است، مگر نمی بینی که خداوند می فرماید: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم»؟

26 امام باقر علیه السلام : إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَيُنَادِي كُلَّ لَيْلَةٍ جُمُعَةٍ مِنْ فَوْقِ عَرْشِهِ مِنْ أَوَّلِ اللَّيْلِ الْبَاقِرِ : أَلَا عَبْدٌ مُؤْمِنٌ يَدْعُونِي لِأَخْرِيهِ وَ دُنْيَاهُ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ لِأَجْبِيَهُ ؟ أَلَا عَبْدٌ مُؤْمِنٌ يَتُوبُ إِلَيَّ مِنْ ذُنُوبِهِ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَآتُوبَ عَلَيْهِ ؟ أَلَا عَبْدٌ مُؤْمِنٌ قَدْ قَتَرْتُ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَسَأُ لَنِي الزِّيَادَةَ فِي رِزْقِهِ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَازِيدُهُ وَ أَوْسَعُ عَلَيْهِ ؟ أَلَا عَبْدٌ مُؤْمِنٌ سَقِيمٌ يَسَأُ لَنِي أَنْ أَشْفِيَهُ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَأَعَافِيَهُ ؟ أَلَا عَبْدٌ مُؤْمِنٌ مَحْبُوسٌ مَغْمُومٌ يَسَأُ لَنِي أَنْ أُطَلِّقَهُ مِنْ حَبْسِهِ وَ أَخْلِيَ سَرَبَهُ ؟ أَلَا عَبْدٌ مُؤْمِنٌ مَظْلُومٌ يَسَأُ لَنِي أَنْ أَخْذَ لَهُ بِظُلَامَتِهِ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَأَنْتَصِرَ لَهُ وَ أَخْذَ لَهُ بِظُلَامَتِهِ ؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : فَلَا يَزَالُ يُنَادِي بِهَذَا حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ ؛

خداوند متعال ، هر شب جمعه ، از آغاز شب تا پایان آن ، از فراز عرش خویش ندای دهد: « آیا بنده مؤمنی نیست که تا پیش از سپیده دم ، مرا برای آخرت و دنیایش بخواند و من ، پاسخش دهم؟ آیا بنده مؤمنی نیست که تا پیش از سپیده دم از گناهانش به درگاه من ، توبه کند و من هم به سوی او بازگردم [و توبه اش را بپذیرم] آیا بنده مؤمنی نیست که من روزی اش را بر او تنگ کرده باشم و او تا پیش از سپیده دم ، افزایش در روزی اش را از من بخواهد و من بر روزی او بیفزایم و به آن گشایش دهم؟ آیا بنده مؤمن زندانی و غم زده ای نیست که از من بخواهد از زندان آزاد و رهاش کنم؟ آیا بنده مؤمن ستم دیده ای نیست که تا پیش از سپیده دم از من بخواهد که دادمش را بستانم و من انتقام او را بگیرم و داد وی بستانم؟» و تا سپیده دم ، به این ندا ادامه می دهد .

28 امام باقر علیه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُحِبُّ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ كُلَّ عَبْدٍ دَعَا فَعَلَيْكُمْ بِالْدُّعَاءِ فِي السَّحْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ فَإِنَّهَا سَاعَةٌ تُفْتَحُ فِيهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَ تُقَسَّمُ فِيهَا الْأَرْزَاقُ وَ تُقْضَى فِيهَا الْحَوَائِجُ الْعِظَامُ ؛

خداوند عزوجل از میان بندگان مؤمنش ، بنده ای را که بسیار دعا کند ، دوست می دارد . پس ، همواره در سحرگاهان تا طلوع خورشید دعا کنید ؛ زیرا این وقتی است که در آن ، درهای آسمان باز می شود ، و روزی ها تقسیم می گردد و حاجت های بزرگ برآورده می شود .

13 امام باقر علیه السلام: لَيْسَ مِنْ نَفْسٍ إِلَّا وَ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَهَا رِزْقًا حَلَالًا يَأْتِيهَا فِي عَافِيَةٍ وَ عُرْضَ لَهَا بِالْحَرَامِ مِنْ وَجْهِ آخَرَ فَإِنْ هِيَ تَنَاوَلَتْ مِنَ الْحَرَامِ شَيْئًا قَاصًّا بِهِ مِنْ الْحَلَالِ الَّذِي فَرَضَ اللَّهُ لَهَا وَ عِنْدَ اللَّهِ سِوَاهُمَا فَضْلٌ كَبِيرٌ؛

خداوند برای هر کسی روزی حلالی مقرر داشته که به سلامت به او خواهد رسید. از طرف دیگر روزی حرام نیز در دسترس او قرار داده است که اگر انسان روزی خود را از آنحرام به دست آورد، خداوند در عوض، روزی حلالی را که برای او مقدر کرده است، از او باز خواهد داشت و غیر از این دو روزی (حلال و حرام)، روزی های فراوان دیگری نیز نزد خداوند هست.

14 امام باقر علیه السلام: عَلَيْكَ بِالِدَعَاءِ لِأَخْوَانِكَ بِظَهْرِ الْغَيْبِ فَإِنَّهُ يَهِيلُ الرِّزْقَ؛

پشت سر برادران (دینی) خود دعا کن، که این کار روزی را به طرف توسرازیر می کند.

20 امام باقر علیه السلام: مُرُوا شِيعَتَنَا بِزِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّ إِيْتَانَهُ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ وَيُمِدُّ فِي الْعُمُرِ وَ يَدْفَعُ مَرَامِعَ السُّوءِ وَ إِيْتَانَهُ مُفْتَرَضٌ عَلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ يَقْرَأُ لِلْحُسَيْنِ بِالإِمَامَةِ مِنَ اللَّهِ؛

شیعیان ما را به زیارت قبر حسین بن علی علیه السلام فرمان دهید؛ زیرا زیارت آن حضرت، روزی را زیاد و عمر را طولانی و بدی ها را دور می سازد و رفتن به زیارتش بر هر مؤمنی که امامت امام حسین علیه السلام را پذیرفته است، واجب است.

25 امام باقر علیه السلام: اَللّهُمَّ ارزُقْنِي رِزْقًا حَلَالًا يَكْفِينِي وَ لَا تَرزُقْنِي رِزْقًا يُطْغِينِي وَ لَا تَبْتَلِيْنِي بِفَقْرٍ اَشْقَىٰ بِهِ مُضِيْقًا عَلَيَّ...؛

خداوندا! مرا روزی حلالی بده که کفایت کند، و روزی ای نده که به طغیانم کشاند و به فقری گرفتارم نکن که با آن بدبخت شوم و به تنگنا افتم.

30 امام باقر علیه السلام: الزَّكَاةُ تَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛

زکات دادن، روزی را زیاد می کند.

33 امام باقر علیه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُرْوَى عَنْهُ الرِّزْقُ؛

بنده گناه می کند و به سبب آن، روزی از او گرفته می شود.

11 امام باقر علیه السلام: إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَشَدُّكُمْ إِكْرَامًا لِحَلَالِيهِمْ؛

گرامی ترین شما نزد خداوند، کسی است که بیشتر به همسر خود احترام بگذارد.

12 امام باقر علیه السلام: لَا شَفِيعَ لِلْمَرْأَةِ أَنْجَحَ عِنْدَ رَبِّهَا مِنْ رِضَا زَوْجِهَا؛

هیچ شفاعت کننده ای برای زن نزد پروردگارش نجات بخش تر از رضایت شوهرش نیست.

32 امام باقر علیه السلام: الْأَخَيْرُ وَالشَّرُّ يُضَاعَفُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ؛

خوبی و بدی در روز جمعه چند برابر (حساب) می شود.

33 امام باقر علیه السلام: إِنَّ هَذَا اللِّسَانَ مِفْتَاحُ كُلِّ خَيْرٍ وَ شَرٍّ، فَيَنْبَغِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَخْتِمَ عَالِسَانِهِ كَمَا يَخْتِمُ عَلَى ذَهَبِهِ وَ فِضَّتِهِ؛

به راستی که این زبان کلید همه خوبی ها و بدی هاست پس شایسته است که مؤمن زبان خود را مهر و موم کند، همان گونه که (صندوق) طلا و نقره خود را مهر و موم می کند.

34 امام باقر علیه السلام: إِنَّ الْخَيْرَ ثَقُلَ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا عَلَى قَدْرِ ثِقَلِهِ فِي مَوَازِينِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَإِنَّ الشَّرَّ خَفَّ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا عَلَى قَدْرِ خِفَّتِهِ فِي مَوَازِينِهِمْ؛

کار خوب بر مردم دنیا سنگین است، به اندازه سنگینی آن در ترازوهای ایشان در روز قیامت و کار بد بر مردم دنیا سبک است، به اندازه سبکی آن در ترازوهایشان در قیامت.

3 امام باقر علیه السلام: إِذَا أَرَدْتَ الْوَلَدَ فَقُلْ عِنْدَ الْجَمَاعِ: اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ وَادَا وَ اجْعَلْهُ تَقِيًّا لَيْسَفِيْ خَلْقِهِ زِيَادَةً وَ لَا نُقْصَانًا وَ اجْعَلْ عَاقِبَتَهُ اِلَى خَيْرٍ؛

هرگاه فرزند خواستی، هنگام آمیزش بگو: بارها! به من فرزندی عطا کن و او را باتقوا قرار ده و در آفرینش او، کم و زیادی نباشد و او را عاقبت به خیر گردان.

35 امام باقر علیه السلام: اِنَّا نَأْمُرُ صِبْيَانَنَا بِالصَّلَاةِ اِذَا كَانُوا بَنِي خَمْسِ سِنِيْنَ ،

فَمُرُوا صِبْيَانَكُمْ بِالصَّلَاةِ اِذَا كَانُوا بَنِي سَبْعِ سِنِيْنَ، وَ نَحْنُ نَأْمُرُ صِبْيَانَنَا بِالصَّوْمِ اِذَا كَانُوا بَنِي سَبْعِ سِنِيْنَ بِمَا اَطَاعُوا مِنْ صِيَامِ الْيَوْمِ اِنْ كَانَ اِلَى نِصْفِ النَّهَارِ اَوْ اَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ اَوْ اَقَلَّ، فَاِذَا غَلَبَهُمُ الْعَطَشُ وَ الْعَرْتُ اَفْطَرُوا، حَتَّى يَتَعَوَّدُوا الصَّوْمَ وَ يُطِيقُوهُ، فَمُرُوا صِبْيَانَكُمْ اِذَا كَانُوا بَنِي تِسْعِ سِنِيْنَ بِالصَّوْمِ مَا اسْتَطَاعُوا مِنْ صِيَامِ الْيَوْمِ، فَاِذَا غَلَبَهُمُ الْعَطَشُ اَفْطَرُوا؛

ما کودکان خود را وقتی پنج ساله اند، به نماز امر می کنیم؛ ولی شما کودکانتان را وقتی هفت ساله شدند، به نماز امر کنید. ما کودکان خود را وقتی هفت ساله اند، به روزه وامی داریم، به اندازه ای که توان دارند، چه نصف روز باشد یا بیشتر یا کمتر. وقتی

تشنگی و گرسنگی بر آنان چیره شد ، افطار می کنند تا این که به روزه ، عادت کنند و توان آن را بیابند ، ولی شما کودکانتان را وقتی نه ساله شدند ، به اندازه ای که توان دارند ، به روزه وا دارید و وقتی تشنگی بر آنان چیره شد ، افطار کنند .

20 امام باقر علیه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَيُجَلِّبُ بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاهُ وَجَهْلَهُ؛

خداوند به وسیله تقوا بنده را حفظ می کند از آنچه که عقلش به آن نمی رسد و کوردلی و نادانی او را بر طرف می سازد .

13 امام باقر علیه السلام : إِنَّ أَعْجَلَ الْخَيْرِ ثَوَابِ صَلَّةِ الرَّحِمِ؛

ثواب صله رحم سریع تر از هر کار خیری به انسان می رسد .

16 امام باقر علیه السلام : إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ فِي رَحْلِهِ فَلْيَقْعُدْ حَيْثُ يَأْمُرُهُ صَاحِبُ الرَّحْلِ فَإِنَّ صَاحِبَ الرَّحْلِ أَعْرَفُ بِعَوْرَةِ بَيْتِهِ مِنَ الدَّخْلِ عَلَيْهِ؛

هرگاه یکی از شما به خانه برادرش وارد شد، هر جا صاحب خانه گفت همان جا بنشینید، زیرا صاحب خانه به وضع اتاق خود از میهمان آشناتر است .

25 امام باقر علیه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يُجَلِّبُ بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاهُ وَ جَهْلَهُ؛

خداوند عزوجل به وسیله تقوا، انسان را از آنچه عقلش به آن نمی رسد حفظ می کند و کور دلی و نادانی او را بر طرف می سازد .

26 امام باقر علیه السلام : إِنَّ أَهْلَ التَّقْوَى هُمْ الْأَغْنِيَاءُ أَغْنَاهُمُ الْقَلِيلُ مِنَ الدُّنْيَا، فَمَوُؤِنْتُهُمْ يَسِيرَةٌ إِنَّ نَسِيتَ الْخَيْرَ ذَكَرْتُكَ وَ إِنْ عَمِلْتَ بِهِ أَعَانُوكَ؛

ثروتمندان واقعی همان تقوایپیشگانند که اندک دنیا آنان را بی نیاز کرده و کم خرجند. اگر خیر و خوبی را فراموش کنی، به یادت می آورند و اگر به آن عمل نمایی یاری ات می رسانند .

39 امام باقر علیه السلام : وَ اللَّهُ مَا شِيعْنَا إِلَّا مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَ أَطَاعَهُ؛

به خدا سوگند، شیعه ما فقط کسی است که تقوای الهی دارد و خدا را اطاعت می کند .

23 امام باقر علیه السلام : النَّاسُ رَجُلَانِ : مَسْتَرِيحٌ بِالمَوْتِ وَ مُسْتَرَاخٌ بِهِ مِنْهُ ؛

مردم بر دو دسته اند: آن که با مرگ آسوده شود و آن که با مرگش دیگران آسوده شوند .

29 امام باقر علیه السلام: النَّاسُ رَجُلَانِ: مُؤْمِنٌ وَ جَاهِلٌ، فَلَا تُؤَدِي الْمُؤْمِنَ وَ لَا تَجْهَلُ الْجَاهِلَ فَتَكُونُ مِثْلَهُ؛

مردم دو گروه اند: مؤمن و جاهل، مؤمن را آزار ندهید و با جاهل، رفتار جاهلانه نکنید؛ زیرا همانند او خواهید بود .

21 امام باقر علیه السلام: الْعُلَمَاءُ فِي أَنْفُسِهِمْ خَائَةٌ إِنْ كَتَمُوا النَّصِيحَةَ إِنْ رَأَوْا تَائِهًا ضَالًّا لَا يَهْدُونَهُ أَوْ مَيِّتًا لَا يُخَيِّنُونَهُ فَبِئْسَ مَا يَصْنَعُونَ لِإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْمِيثَاقَ فِي الْكِتَابِ أَنْ يَأْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْا عَمَّا نُهِيَ عَنْهُ وَ أَنْ يَتَعَاضُوا عَلَى الْبُرِّ وَ التَّقْوَى وَ لَا يَتَعَاضُوا عَلَى الْإِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ؛

اگر دانشمندان نصیحت را پنهان دارند، خیانت کرده اند . اگر سرگشته گمراهی را دیدند و او را راهنمایی نکردند و یا (دل) مرده ای را زنده نمودند، وه که چه کار زشتی کرده اند ! چون خداوند تبارک و تعالی در کتاب از ایشان پیمان گرفته که به معروف و آنچه فرمان یافته اند فرمان دهند و از آنچه نهی شده اند نهی کنند و بر نیکوکاری و پرهیزکاری، یکدیگر را یاری کنند و در گناه و ستم یکدیگر را یاری نکنند .

25 امام باقر علیه السلام: مَنْ عَلَّمَ بَابَ هُدًى فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَ لَا يُنْقَصُ أَوْلِيكَ مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْئاً وَ مَنْ عَلَّمَ بَابَ ضَلَالٍ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ أَوْزَارِ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَ لَا يُنْقَصُ أَوْلِيكُمِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْئاً؛

هرکس باب هدایتی را به کسی آموزش دهد ، پاداش همه کسانی را که به آن عمل کنند ، دارد ، بی آن که چیزی از پاداش آنان کم شود و هرکس باب گمراهی را یاد دهد ، گناهان همه کسانی که بدان عمل کنند ، بر او نیز بار می شود ، بی آن که چیزی از گناهان آنان کم شود .

21 امام باقر علیه السلام: أَلْبُرُّ وَ الصَّدَقَةُ يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَ يَزِيدَانِ فِي الْعُمْرِ وَ يَدْفَعَانِ عَنْ صَاحِبِهِمَا سَبْعِينَ مِئْتَةَ سُوءٍ ؛

کار خیر و صدقه، فقر را می بَرند، بر عمر می افزایند و هفتاد مرگ بد را از صاحب خود دور می کنند .

30 امام باقر علیه السلام: إِنَّ الْحُسَيْنَ صَاحِبَ كَرْبَلَا قُتِلَ مَظْلُومًا، مَكْرُوبًا عَطْشَانًا، لَهْفَانًا فَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَى نَفْسِهِ أَنْ لَا يَأْتِيَهُ لَهْفَانٌ وَلَا مَكْرُوبٌ وَلَا مُذْنِبٌ وَلَا مَغْمُومٌ وَلَا عَطْشَانٌ وَلَا مَنْ بِهِ عَاهَةٌ ثُمَّ دَعَا عِنْدَهُ وَتَقَرَّبَ بِالْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ لَا نَفْسَ اللَّهِ كُرْبَتَهُ وَاعْطَاهُ مَسْأَلَتَهُ وَغَفَرَ ذَنْبَهُ وَمَدَّ فِي عُمُرِهِ وَبَسَطَ فِي رِزْقِهِ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ؛

حسین، بزرگ مرد کربلا، مظلوم و رنجیده خاطر و لب تشنه و مصیب زده به شهادت رسید. پس خداوند، به ذات خود، قسم یاد کرد که هیچ مصیبت زده و رنجیده خاطر و گنهکار و اندوهناک و تشنه ای و هیچ بلا دیده ای به خدا روی نمی آورد و نزد قبر حسین علیه السلام دعا نمی کند و آن حضرت را به درگاه خدا شفیع نمی سازد، مگر این که خداوند، اندوهش را برطرف و حاجاتش را برآورده می کند و گناهش را می بخشد و عمرش را طولانی و روزی اش را گسترده می سازد. پس ای اهل بینش، درس بگیرید! •

14 امام باقر علیه السلام: مَا أَنْتَصَرَ اللَّهُ مِنْ ظَالِمٍ إِلَّا بِظَالِمٍ وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّوَجَلَّ (وَكَذَلِكَ نُؤَيِّبُغُضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا)؛

خداوند هیچگاه از ظالم انتقام نگرفت مگر به وسیله ظالمی دیگر و این سخن خدای عزوجل است که: «و بدین سان ظالمان را به سزای اعمالی که می کنند بر یکدیگر مسلط می کنیم.» •

32 امام باقر علیه السلام: لَيْسَ مِنَّا وَ لَا مِنْكُمْ مَنْ ظَلَمَ النَّاسَ؛

از ما نیست و از شما (شیعیان هم) نیست کسی که به مردم ظلم کند. •

6 امام باقر علیه السلام: إِنَّمَا حَرَّمَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ الرَّبَا لِنَلَّا يَذْهَبَ الْمَعْرُوفُ؛

خدای عزوجل ربا را حرام فرمود تا احسان کردن از بین نرود. •

9 امام باقر علیه السلام: شَكَتِ الْكَعْبَةُ إِلَى اللَّهِ مَا تَلْقَى مِنْ أَنْفَاسِ الْمُشْرِكِينَ، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهَا: أَنْ قَرِّي يَا كَعْبَةُ، فَإِنِّي أَبْدِلُكَ بِهِمْ قَوْمًا يَتَخَلَّلُونَ بِقُضْبَانِ الشَّجَرِ. فَلَمَّا بَعَثَ اللَّهُ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَوْحَى إِلَيْهِ مَعَ جِبْرَائِيلَ بِالسَّوَاكِ وَالْخِلَالِ؛

کعبه از زجری که از بوی بد نفس های مشرکین می کشید، به درگاه خداوند شکایت نمود، خداوند به آن وحی کرد، تو را مژده باد که بجای اینان کسانی را جایگزین می کنم که با شاخه های درخت خلال می کنند. هنگامی که خداوند حضرت محمد صلی الله علیه و آله را مبعوث فرمود، توسط جبرئیل سفارش مسواک و خلال کردن را به او وحی کرد. •

11 امام باقر علیه السلام: إِنَّمَا قُصَّ الْأَظْفَارُ، لِأَنَّهَا مَقِيلُ الشَّيْطَانِ وَ مِنْهُ يَكُونُ النَّسْيَانُ؛

کوتاه کردن ناخن، از آن رو لازم است که پناهگاه شیطان است و فراموشی می آورد.

25 امام باقر علیه السلام: كُنْسُ الْبُيُوتِ يَنْفِي الْفَقْرَ؛

جارو کردن اتاق ها فقر را از بین می برد.

5 امام باقر علیه السلام: كَانَ أَبِي زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا نَظَرَ إِلَى الشَّبَابِ الَّذِينَ يَطْلُبُونَ الْعِلْمَ أَذْنَاهُمْ إِلَيْهِ وَ قَالَ: مَرَحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ وَ دَائِعُ الْعِلْمِ وَ يَوْشِكُ إِذْ أَنْتُمْ صِغَارُ قَوْمٍ أَنْ تَكُونُوا كِبَارَ آخِرِينَ؛

پدرم [امام] زین العابدین علیه السلام ، هر گاه به جوانانی که دانش می اندوختند ، می نگریست ، آنان را به خود نزدیک می کرد و می فرمود : آفرین بر شما که امانت های [مردم بر آموختن]دانشید و به زودی شما کم سالان جامعه ، بزرگان جامعه ای دیگر می شوید .

4 امام باقر علیه السلام: فِي قَوْلِهِ «قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا» قَالَ: قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أُنْقَالَ لَكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُبْغِضُ اللَّعَانَ السَّبَّابِ الطَّعَانِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، أَلْفَاحِشًا الْمُتَفَحِّشِ السَّائِلِ الْمُلْحِفِ، وَ يُحِبُّ الْحَيَّ الْحَلِيمَ أَلْعَفِيفَ الْمُتَعَفِّفَ؛

درباره این گفته خداوند که «با مردم به زبان خوش سخن بگویید» فرمود: بهترین سخنی که دوست دارید مردم به شما بگویند، به آنها بگویید، چرا که خداوند، لعنت کننده، دشنام دهند، زخم زبان زن بر مؤمنان، زشت گفتار، بدزبان و گدای سمج رادشمن می دارد و با حیا و بردبار و عقیف پارسا را دوست دارد.

15 امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُحِبُّ الْمُدَاعِبَ فِي الْجَمَاعَةِ بِالرَّفَثِ؛

خداوند عزوجل، کسی را که در میان جمع شوخی کند، دوست دارد به شرط آن که ناسزا نگوید.

10 امام باقر علیه السلام: فَإِنِّي لَمْ أَرَ شَيْئًا قَطُّ أَشَدَّ طَلَبًا وَ لَا أَسْرَعَ دَرْكًَا مِنْ حَسَنَةِ مُحَدَّثَةِ الذَّنْبِ قَدِيمٍ؛

هرگز جوینده ای یابنده تر از کار نیک امروز که گناه قدیم را می یابد [و پاک می کند] ندیده ام.

32 امام باقر علیه السلام: و ما مِنْ عَبْدٍ يَبْخُلُ بِنَفَقَةٍ يُنْفِقُهَا فِيمَا يُرْضِي اللَّهَ إِلَّا ابْتُلِيَ بِأَنْ يُنْفِقَ ضَعْفًا فِيمَا أَسَخَطَ اللَّهَ؛

هر کس از خرج کردن مالی در راه خداپسندانه بخل ورزد، چند برابر آن را در راه غیرخداپسندانه هزینه خواهد کرد.

7 امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يُجَابِلُ التَّقْوَى عَنْهُ عَمَاهُ وَ جَهْلَهُ؛

خداوند عزوجل به وسیله تقوا، انسان را از آنچه عقلش به آن نمی رسد، حفظ می کند و کوردلی و نادانی را از او دور می نماید.

13 امام باقر علیه السلام: مَثَلُ الْحَرِيصِ عَلَى الدُّنْيَا مَثَلُ دُودَةِ الْقَرَى: كُلَّمَا أَزْدَادَتْ مِنَ الْقَرَى عَلَنَفْسِهَا لَفًا كَانَ أَبْعَدَ لَهَا مِنَ الْخُرُوجِ حَتَّى تَمُوتَ عَمًّا؛

حریص به دنیا، همانند کرم ابریشم است که هر چه بیشتر دور خود می تند، خارج شدن از پیله بر او سخت تر می شود، تا آن که از غصه می میرد.

22 امام باقر علیه السلام: مَا بَيْنَ الْحَقِّ وَ الْبَاطِلِ إِلَّا قِلَّةُ الْعَقْلِ. قِيلَ: وَ كَيْفَ ذَلِكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ؟ قَالَ: إِنَّ الْعَبْدَ يَعْمَلُ الْعَمَلَ الَّذِي هُوَ لِلَّهِ رِضًا فَيُرِيدُ بِهِ غَيْرَ اللَّهِ فَلَوْ أَنَّهُ أَخْلَصَ لِلَّهِ لَجَاءَ هَالِدًا يُرِيدُ فِي أَسْرَعٍ مِنْ ذَلِكَ؛

میان حق و باطل جز کم عقلی فاصله نیست. عرض شد: چگونه، ای فرزند رسول خدا؟ فرمودند: انسان کاری را که موجب رضای خداست برای غیر خدا انجام می دهد، در صورتی که اگر آن را خالص برای رضای خدا انجام می داد، زودتر به هدف خود می رسید تا برای غیر خدا.

30 امام باقر علیه السلام: اتَّقُوا اللَّهَ وَ اسْتَعِينُوا عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِالْوَرَعِ وَ الْإِجْتِهَادِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ فَإِنَّ أَشَدَّ مَا يَكُونُ أَحَدَكُمْ اِعْتِبَاطًا مَا هُوَ عَلَيْهِ لَوْ قَدْ صَارَ فِي حَدِّ الْآخِرَةِ وَ انْقَطَعَتِ الدُّنْيَا عَنْهُ فَإِذَا كَانَ فِي ذَلِكَ الْحَدِّ عَرَفَ أَنَّهُ قَدْ اسْتَقْبَلَ النِّعَمَ وَ الْكِرَامَةَ مِنَ اللَّهِ وَ الْبُشْرَى بِالْجَنَّةِ وَ أَمِنْ مِمَّنْ كَانَ يَخَافُ وَ أَيَقِنَنَّ الَّذِي كَانَ عَلَيْهِ هُوَ الْحَقُّ وَ أَنَّ مَنْخَالَفَ دِينَهُ عَلَى بَاطِلٍ هَالِكٌ؛

تقوای خدا پیشه کنید و در راهی که برگزیده اید از پارسایی و تلاش در اطاعت فرامین الهی کمک بجوئید، که اگر چنین کردید بیشترین غبطه به حال یکی از شماانگاه خواهد بود که به سر حد آخرت برسد و ارتباط وی از دنیا قطع شده باشد، پس آنگاه که به چنین

منزلگاهی رسید می فهمد (می بیند) که نعمت و کرامت از طرف خداوند به وی رو نموده و بشارت بهشت به وی داده می شود و ایمن می شود از آنچه می ترسید و یقین می کند که راهش بر حق بوده و هر کس بر خلاف راه او بوده بر باطلی هلاک کننده بوده است.

تَوَقَّ مُجَازَفَةَ الْهَوَىٰ بِدَلَالَةِ مِنَ الْعَقْلِ؛

به رهبری خرد ، از در افتادن در هلاکت به وسیله هوای نفس ، خود را نگه دار.

سُدَّ سَبِيلَ الْعُجْبِ بِمَعْرِفَةِ النَّفْسِ؛

راه خودبینی را با خویشتن شناسی بر بند.

تَخَلَّصَ إِلَى رَاحَةِ النَّفْسِ بِصِحَّةِ التَّفْوِيضِ وَاطْبُ رَاحَةَ الْبَدَنِ بِإِجْمَامِ الْقَلْبِ؛

با واگذاری [همه چیز خود به خدا] ، به آسایش ضمیر خویش دست یاب و آسودگی تن را در آسایش (و آرامش) دل بجوی.

تَعَرَّضَ لِرِقَّةِ الْقَلْبِ بِكَثْرَةِ الذِّكْرِ فِي الْخَلَوَاتِ؛

با بسیاری ذکر در خلوت ، به دل نرمی نایل شو.

تَزَيَّنَ لِلَّهِ بِالصَّدَقِ فِي الْأَعْمَالِ؛

با راست کرداری ، خود را برای خدا بیارای.

إِيَّاكَ وَالْغَفْلَةَ فَفِيهَا تَكُونُ قَسَاوَةَ الْقَلْبِ؛

مبادا دست خوش غفلت شوی که در آن ، سنگ دلی باشد.

أَطْلُبُ بَقَاءَ الْعِزِّ بِإِمَاتَةِ الطَّمَعِ؛

با کشتن طمع ، پایداری عزت را بجوی.

لَا شَرَفَ كَبُعِدِ الْهَمَّةِ؛

شرافتی چون بلند همتی نیست.

لِأَمْصِيَّةِ كَاسْتِهَانَتِكَ بِالذَّنْبِ وَرِضَاكَ بِالْحَالَةِ الَّتِي أَنْتَ عَلَيْهَا؛

مصیبتی چون ناچیز شمردن گناهت و خشنودی ات از حالی که داری نیست.

لِأَفْضِيَّةِ كَالْجِهَادِ ، وَلِاجْتِهَادِ كَمْجَاهِدَةِ الْهَوَىٰ؛

فضیلتی چون جهاد نباشد ، و هیچ جهادی چون پیکار با هوای نفس نیست.

إِيَّاكَ وَالتَّفْرِيطَ عِنْدَ إِمكَانِ الْفُرْصَةِ ، فَإِنَّهُ مَيْدَانٌ يَجْرِي لِأَهْلِهِ الْخُسْرَانُ؛

به هنگام فرصت ، از کوتاهی کردن بپرهیز ؛ زیرا این میدانی است که برای رهسپاران زیان به بار می آورد.

فَأَنْزَلَ نَفْسَكَ مِنَ الدُّنْيَا كَمَا نَزَلَتْ سَاعَةٌ ثُمَّ ارْتَحَلَتْ عَنْهُ؛

خود را در دنیا چنان منزل ده که گویی ساعتی در آن منزل داری و سپس از آن می کوچی.

الْكَامِلُ كُلُّ الْكَامِلِ التَّفَقُّهُ فِي الدِّينِ وَالصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ وَتَقْدِيرُ الْمَعِيشَةِ؛

تمامت کمال ، فهم اندوزی در دین و بردباری بر ناگواری و اندازه نگاه داشتن در زندگانی است.

قُمْ بِالْحَقِّ وَاعْتَزِلْ مَا لَا يَعْنِيكَ؛

به حق قیام کن و از آنچه سودت نمی دهد [وبه تو مربوط نیست] کناره گزین.

اسْتَشِرْ فِي أَمْرِكَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ اللَّهَ ؛

در کار خود ، [فقط] با کسانی مشورت کن که از خدا می ترسند.

ثَلَاثَةٌ مِنْ مَكَارِمِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ : أَنْ تَعْفُوَ عَمَّنْ ظَلَمَكَ ، وَتَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ ، وَتَحَلَّمَ إِذَا جُهِلَ عَلَيْكَ؛

سه چیز ، از کرامت های دنیا و آخرت است : آن کس را که به تو ستم کرده ببخشایی ، به آن که از تو گسسته بپیوندی ، و چون بر تو جهالتی رود ، بردباری کنی.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ يُسْأَلَ وَيُطَلَّبَ مَا عِنْدَهُ؛

خداوند ، خوش دارد که از او خواهش شود و از آنچه نزد اوست ، درخواست گردد.

مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَاِعْظَاءً فَإِنَّ مَوَاعِظَ النَّاسِ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُ شَيْئاً؛

هر که خداوند او را پندآموز خویش نساخته ، هرگز پندهای مردم ، او را سودی نمی دهد.

مَنْ كَانَ ظَاهِرُهُ أَرْجَحَ مِنْ بَاطِنِهِ خَفَّ مِيزَانُهُ؛

هر که ظاهرش گران سنگ تر از باطنش باشد ، ترازویش سبک آید.

لَا يَكُونُ الْعَبْدُ عَالِمًا حَتَّى لَا يَكُونَ حَاسِدًا لِمَنْ فَوْقَهُ وَلَا مُحَقَّرًا لِمَنْ دُونَهُ؛

بنده ، دانشمند نیست ، مگر آن که بر زبردست خود [در دانش] رشک نبرد و زبردست خود را خوار نشمرد.

إِنَّ أَعْجَلَ الطَّاعَةِ ثَوَابًا لَصَلَّةِ الرَّحِمِ؛

راستی که زود پاداش ترین طاعت ، صله رحم است.

إِنَّ الْيَمِينَ الْكَاذِبَةَ وَقَطِيعَةَ الرَّحِمِ لَيَذْرَانِ الدِّيَارَ بِلَاقِعٍ مِنْ أَهْلِهَا؛

راستی که سوگند دروغ و قطع رحم ، خانه ها را از اهلس تهی می گذارد (ویرانی به بار می آورد.)

اعْرِفِ الْمَوَدَّةَ فِي قَلْبِ أَخِيكَ بِمَالِهِ فِي قَلْبِكَ؛

دوستی را در دل برادرت ، از آنچه نسبت به او در دل توست ، بشناس.

أَرْبَعٌ مِنْ كُنُوزِ الْبِرِّ : كِتْمَانُ الْحَاجَةِ وَكِتْمَانُ الصَّدَقَةِ وَكِتْمَانُ الْوَجَعِ وَكِتْمَانُ الْمُصِيبَةِ؛

چهار چیز از گنجینه های نیکی است : نمان داشتن نیاز ، پنهان دادن صدقه ، پنهان داشتن درد ، و نمان داشتن مصیبت.

مَنْ حَسَنَ بَرَّهُ بِأَهْلِهِ زِيدَ فِي عُمرِهِ؛

هر که با خانواده خود خوش رفتار است ، عمرش بسیار خواهد بود.

التَّوَاضُّعُ الرِّضَا بِالْمَجْلِسِ دُونَ شَرَفِهِ وَأَنْ تُسَلِّمَ عَلَى مَنْ لَقِيتَ وَأَنْ تَتْرَكَ الْمِرَاءَ وَإِنْ كُنْتَ مُحَقَّقًا؛

فروتنی آن است که [انسان] به نشستن در جایی فروتر از شأنش راضی باشد ، و به هر کس برخوردی سلام گویی ، و هر چند بر حق باشی ، کشمکش را رها کنی.

إِنَّ اللَّهَ يَبْغِضُ الْفَاحِشَ الْمُتَفَحِّشَ؛

خداوند ، دشنامگوی بدزبان را دشمن می دارد.

يَقُولُ اللَّهُ : ابْنَ آدَمَ! اجْتَنِبْ مَا حَرَّمَتُ عَلَيْكَ تَكُنْ مِنَ أَوْرَعِ النَّاسِ؛

خدا می فرماید : «ای آدمیزاده! از آنچه بر تو حرام کرده ام ، دوری کن تا از پارساترین مردم باشی.»

البشر الحسن وطلاقه الوجه مكسبة للمحبة وقربة من الله؛

چهره خرم وگشادگی رخسار ، مایه جلب دوستی و نزدیکی به خداست.

الحياء والإيمان مقرونان في قرن فإذا ذهب أحدهما تبعه صاحبه؛

حیا و ایمان به يك ريسمان پیوسته اند . چون یکی برود ، دیگری نیز ازپی آن برود.

من علم باب هدى فله مثل أجر من عمل به ولا ينقص أولئك من أجورهم شيئاً؛

کسی که بخشی از هدایت را آموزش دهد ، او را اجری مانند آن کس است که به آن عمل کند و از اجر آنان چیزی کاسته نشود.

ليس من أخلاق المؤمن الملق والحسد إلا في طلب العلم؛

چاپلوسی و رشک بردن ، جز در طلب دانش ، از اخلاق مؤمن نیست.

من الغيبة أن تقول في أخيك ما ستره الله عليه؛

از [انواع] غیبت ، آن است که درباره برادرت چیزی بگویی که خداوند ، آن را پوشیده داشته است.

إن أشد الناس حسرة يوم القيامة عبدٌ وصفَ عدلاً ثم خالفه إلى غيره؛

حسرت زده ترین مردم به روز رستاخیز ، بنده ای است که عمل عادلانه ای را توصیف کرده ، ولی خود ، خلاف آن را به کار بسته باشد.

عليكم بالورع والاجتهاد وصدق الحديث وأداء الأمانة إلى من ائتمنكم عليها براً كان أو فاجراً؛

بر شما باد پارسایی و کوشایی و راستگویی و این که امانت را به آن که شما را امین شمرده ، خواه نکوکار باشد یا تبهکار ، باز بپردازید.

صلة الأرحام تزكي الأعمال وتثمي الأموال وتدفع البلوى وتيسر الحساب وتيسر في الأجل؛

صله رحم ، کردارها را پپالاید و اموال را بیفزاید و بلا را بگرداند و حساب را آسان کند و مرگ را به تأخیر اندازد.

اعلم أن طالب الحاجة لم يكرم وجهه عن مسألتك فأكرم وجهك عن رده؛

بدان که نیازخواه ، آبرویش را با اظهار حاجت پیش تو حفظ نکرده است . پس تو آبرویت را با رد نکردن (و دریغ نداشتن از) او نگاه دار.

الْكَسَلُ يَضُرُّ بِالْدِّينِ وَالْدُّنْيَا؛

تنبلی به دین و دنیا زیان می رساند.

قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يُقَالَ لَكُمْ؛

بهترین چیزی که می خواهید مردم به شما بگویند ، به آنها بگویید.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِفْشَاءَ السَّلَامِ؛

خدا ، فاش کردن سلام را دوست دارد.

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : مِنْ وُلْدِي اثْنَا عَشَرَ نَقِيبًا ، نُجَبَاءُ مُحَدَّثُونَ مُفَهَّمُونَ ، آخِرُهُمُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ ، يَمَلُؤُهَا عَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ جَوْرًا .

امام باقر علیه السلام : پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرموده است: از فرزندان من دوازده تن جلو دارند که بزرگوارانی هستند محدث و مفهم. آخر آنها قائم به حق است که زمین را همان گونه که آکنده از ستم شد از دادگری بیاکند .

الإمام الباقر عَنْ أَبِيهِ عَنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ : دَخَلْتُ أَنَا وَأَخِي عَلَى جَدِّي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، فَأَجَلَسَنِي عَلَى فَخْذِهِ ، وَأَجَلَسَ أَخِي الْحَسَنَ عَلَى فَخْذِهِ الْآخَرِي ، ثُمَّ قَبَّلَنَا وَقَالَ : بِأَبِي أَنْتُمَا مِنْ إِمَامَيْنِ صَالِحَيْنِ ، اخْتَارَكُمَا اللَّهُ مِنِّي ، وَمِنْ أَبِيكُمَا وَأُمَّكُمَا ، وَاخْتَارَ مِنْ صُلْبِكُ يَا حُسَيْنُ تِسْعَةَ أُمَّةٍ ، تَسَعُهُمْ قَائِمُهُمْ ، وَكُلُّكُمْ فِي الْفَضْلِ وَالْمَنْزِلَةِ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى سَوَاءٌ .

امام باقر علیه السلام : به نقل از پدرش به نقل از حسین علیهم السلام: من و برادرم خدمت جدم رسول الله صلی الله علیه و آله رسیدیم. پیامبر صلی الله علیه و آله مرا بران خود و حسن را بر دیگران خود نشاند، سپس ما را بوسید و گفت: پدرم فدای شما دو امام نیکو گردد، خداوند شما دو تن را از من و پدر و مادرتان برگزیده است و از پشت تو ای حسین نه امام برگزیده که نهمین آنها قائم ایشان است و همه شما در فضیلت و منزلت نزد پروردگار متعال یکسانید .

عنه عليه السلام : الإثنا عشر الإمام من آل محمد عليهم السلامكلمهم محدث ، من ولد رسول الله صلى الله عليه وآله ومن ولد علي ، ورسول الله وعلي عليهما السلام هما الوالدان .

امام باقر عليه السلام : دوازده امام از خاندان محمد صلى الله عليه وآله هستند كه همه آنها محدث هستند، اينها از فرزندان پيامبر خدا صلى الله عليه وآله و از فرزندان علي هستند و پيامبر خدا صلى الله عليه وآله و علي عليه السلام دو پدر هستند .

الإمام الباقر عليه السلام : إنما يعرف الله عز وجل ويعبده من عرف الله وعرف إمامه من أهل البيت .

امام باقر عليه السلام : کسی خداوند عزوجل را شناخته و پرستش کرده كه خدا و امام او را كه از ما اهل بيت است بشناسد .

الإمام الباقر عليه السلام : نحن باب حطكم .

امام باقر عليه السلام : ما «باب حطة» شما هستیم .

الإمام الباقر عليه السلام : من أصبح من هذه الأمة لا إمام له من الله جل وعز ظاهرًا عادلاً أصبح ضالًّا تائبًا ، وإن مات على هذه الحال مات ميتة كُفرٍ ونفاق .

امام باقر عليه السلام : هر كه از اين امت صبح كند در حالي كه از سوى خداوند جل و عز امام آشكار دادگري نداشته باشد گمراه و سرگردان صبح کرده است و اگر بر اين حال بميرد در كفر و نفاق مرده است .

الإمام الباقر عليه السلام : إنا لا نوصف ، وكيف يوصف قوم رفع الله عنهم الرجس ، وهو الشك ؟ !

امام باقر عليه السلام : ما توصيف نمی شويم و چگونه گروهی توصيف می شوند كه خداوند رجس را كه همان شك است از ایشان دور کرده است؟ !

ثوير بن أبي فاختة عن أبي جعفر عليه السلام : يا بن ذر ، ألا تحدثنا ببعض ما سقط

إيكم من حديثنا ؟ قال : بلى يا بن رسول الله ، قال [صلى الله عليه وآله] : إني تارك فيكم الثقلين ، أحدهما أكبر من الآخر : كتاب الله وأهل بيته إن تمسكتم بهما لن تصلوا .

فقال أبو جعفر عليه السلام : يا بن ذر ، فإذا لقيت رسول الله صلى الله عليه وآله فقال : ما

خَلَفْتَنِي فِي الثَّقَلَيْنِ، فَمَاذَا تَقُولُ لَهُ؟ قَالَ: فَبِكَيِّ ابْنِ ذَرٍّ حَتَّى رَأَيْتُ دُمُوعَهُ تَسِيلُ عَلَى لِحْيَتِهِ ، ثُمَّ قَالَ: أَمَّا الْأَكْبَرُ فَمَزَقْنَاهُ وَأَمَّا الْأَصْغَرُ فَقَتَلْنَاهُ .

ثویر بن ابی فاخته به نقل از حضرت باقر علیه السلام: ای ابن ذرّ! آیا پیرامون پاره ای از احادیث ما که دریافت کرده ای با ما سخن نمی گویی؟ او گفت: آری، ای فرزند رسول الله . پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: من در میان شما دو ثقل به یادگار می نهم که یکی بزرگتر از دیگری است: کتاب خدا و اهل بیت که اگر بدان دو چنگ در زنید هرگز گمراه نشوید .

امام باقر علیه السلام : فرمود: ای ابن ذرّ! اگر پیامبر خدا صلی الله علیه و آله را دیدار کردی و او به تو فرمود: بعد از من در حق ثقلین چه کردی، به او چه می گویی؟ [راوی می گوید:] ابن ذرّ آن قدر گریست که دیدم سرشکش از ریشش روان گشته است. سپس گفت: ثقل اکبر را که از هم دریدیم و ثقل اصغر را هم کشتیم .

الإمام الباقر عليه السلام : خَطَبَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ بِالْكُوفَةِ بَعْدَ مُنْصَرَفِهِ مِنَ النَّهْرَوَانِ ، وَبَلَغَهُ أَنَّ مُعَاوِيَةَ يَسُبُّهُ وَيَلْعَنُهُ وَيَقْتُلُ أَصْحَابَهُ ، فَقَامَ خَطِيبًا فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثَى عَلَيْهِ وَصَلَّى عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ، وَذَكَرَ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى نَبِيِّهِ وَعَلَيْهِ ، ثُمَّ قَالَ : لَوْلَا آيَةٌ فِي كِتَابِ اللَّهِ مَا ذَكَرْتُ مَا أَنَا ذَاكِرُهُ فِي مَقَامِي هَذَا ، يَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ : «وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ» ﴿اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى نِعْمِكَ الَّتِي لَا تُحْصَى وَفَضْلِكَ الَّذِي لَا يُنْسَى ، يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنَّهُ بَلَغَنِي مَا بَلَغَنِي ، وَإِنِّي أُرَانِي قَدْ اقْتَرَبَ أَجَلِي فَكَأَنِّي بِكُمْ وَقَدْ جَهَلْتُمْ أَمْرِي ، وَإِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ مَا تَرَكَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : كِتَابَ اللَّهِ وَعِزَّتِي ، وَهِيَ عِتْرَةُ الْهَادِي إِلَى النَّجَاةِ ، خَاتِمَ الْأَنْبِيَاءِ وَسَيِّدِ النَّجْبَاءِ وَالنَّبِيِّ الْمُصْطَفَى .

امام باقر علیه السلام : امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب صلوات الله علیه پس از بازگشت از نهروان به کوفه، شنید که معاویه او را دشنام می دهد و نفرینش می کند و یاران او را می کشد. حضرت علیه السلام به خطبه برخاست و حمد و ثنای الهی به جای آورد و بر پیامبر خدا درود فرستاد و نعمتهای الهی را بر پیامبر و خود، یاد آور شد و سپس فرمود: اگر این آیه در قرآن نبود من در این جایگاه آن چه بر زبان می آوردم بیان نمی داشتم، خداوند عزوجل می فرماید: «و اما به نعمت خدایت سخن گو»، خدایا سپاس از آن توست برای نعمتهایی که به شماره در نمی آید و فضل تو که به فراموشی سپرده نمی شود. ای مردم! آن خبرها که باید به من رسیده است و من می بینم که اجل من نزدیک گشته و گویی شما را می بینم که بر امر من آگاهی ندارید. من در میان شما همان را به یادگار می نهم

که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله به یادگار نهاد: کتاب خدا و عترت، یعنی عترت آن هدایتگر به سوی رهایی و خاتم پیامبران و سرور شریفان و نبی مصطفی .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ أَقْرَبَ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَأَعْلَمَهُمْ بِهِ وَأَرْأَفَهُمْ بِالنَّاسِ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالْأَيْمَةُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، فَادْخُلُوا أَيْنَ دَخَلُوا وَفَارِقُوا مَنْ فَارَقُوا - عَنِّي بِذَلِكَ حُسَيْنًا وَوَلَدَهُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ - فَإِنَّ الْحَقَّ فِيهِمْ ، وَهُمْ الْأَوْصِيَاءُ ، وَمِنْهُمْ الْأَيْمَةُ ، فَأَيْنَمَا رَأَيْتُمُوهُمْ فَاتَّبِعُوهُمْ .

امام باقر علیه السلام : نزدیکیترین مردم به خداوند عز و جل و خدا آگاهترین ایشان و مهرورزترین آنها به مردم محمد صلی الله علیه و آله و امامان علیهم السلام هستند، پس به جایی در آید که آنها در آمدند و از کسانی دوری گزینید که آنها دوری گزیدند - مقصود امام از این سخن حسین و فرزندان او بود - که حق در میان آنهاست و ایشانند اوصیاء، و امامان از آنها هستند، پس هر کجا ایشان را دیدید پیرویشان کنید .

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: « يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ » - : إِيَّانَا عَنِّي خَاصَّةً ، أَمَرَ جَمِيعَ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ بِطَاعَتِنَا .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه شریفه «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ» - : مقصود آیه، تنها ما هستیم. خداوند همه مؤمنان را دستور داده تا روز رستاخیز از ما فرمان برند .

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: « فاسألوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون » - : نحن أهل الذكر .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه شریفه «فاسألوا أهل الذكر إن كنتم لا تعلمون» - : اهل ذکر، ما هستیم .

عنه عليه السلام - في قوله تعالى: « فاسألوا أهل الذكر » - : هُمُ الْأَيْمَةُ مِنْ عِتْرَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه شریفه «فاسألوا أهل الذكر» - : ایشان امامان از خاندان رسول خدا صلی الله علیه و آله هستند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بَابُ اللَّهِ الَّذِي لَا يُؤْتَى إِلَّا مِنْهُ ، وَسَبِيلُهُ الَّذِي مَنْ سَلَكَهُ وَصَلَ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ ، وَكَذَلِكَ كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ

السلامين بعده، وجرى للأئمة عليهم السلام واحداً بعد واحدٍ ، جعلهم الله عزوجل أركان الأرض أن تميد بأهلها ، وعمد الإسلام ، ورابطة على سبيل هداة ، لا يهتدي هاد إلا بهداهم ، ولا يصل خارج من الهدى إلا بتقصير عن حقهم ، أمناء الله على ما أهبط من علم أو عذر أو نذر ، والحجة البالغة على من في الأرض ، يجري لإخراهم من الله مثل الذي جرى لأولهم ، ولا يصل أحد إلى ذلك إلا بعون الله .

امام باقر عليه السلام : همانا پیامبر خدا صلی الله علیه و آله باب (معرفت) خدا است که جز از آن در نیایند و راه اوست که هر کس آن را بپیماید به خداوند عزوجل رسد ، امیرالمؤمنین علیه السلام نیز پس از او چنین است و همین طور هر امام در پی دیگری . خداوند عزوجل آنها را ارکان زمین قرار داده تا اهلش را نلرزاند و بنیانهای اسلام و مرزداران راه نجات آن ساخته که هیچ کس جز به هدایت آنها ره نمی یابد و بیرون از هدایتی ، گمراه نمی شود مگر با کوتاهی کردن در حق ایشان . آنها معتمدان خدا هستند در علم و حجت ها و هشدارهایی که فرو فرستاده است . آنها دلیل رسایی هستند برای زمینیان که برای آخرین آنها از سوی خدا همان جاری است که برای نخستین ایشان و هیچ کس جز به یاری خدا به این حد نرسد .

عنه عليه السلام - في زيارة أمير المؤمنين عليه السلام - : أنتم أهل بيت الرحمة ، ودعائم الدين ، وأركان الأرض ، والشجرة الطيبة .

امام باقر عليه السلام : در زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام - : شما اهل خانه رحمت و بنیانهای دین و ارکان زمین و شجره طیبه هستید .

عنه عليه السلام : نحن في الأرض بنيان ، وشيعتنا عرى الإسلام .

امام باقر عليه السلام : ما در زمین ، شالوده هستیم و شیعیان ما ، دستگیره های اسلام اند .
الإمام الباقر عليه السلام : أيها الناس ، أين تذهبون وأين يراؤ بكم ؟ بنا هدى الله أولكم ، وبنا يختم آخركم .

امام باقر عليه السلام : ای مردم! کجا می روید و کجا می برنندتان؟ خداوند با ما ، نخستین شما را هدایت کرد و با ما آخرین شما را پایان خواهد بخشید .

الإمام الباقر عليه السلام : نحن حجة الله ، ونحن باب الله ، ونحن لسان الله ، ونحن وجهه الله ، ونحن عين الله في خلقه ، ونحن ولاة أمر الله في عبادته .

امام باقر علیه السلام: ما حجّت خدا، در خدا، زبان خدا، چهره خدا، چشم خدا در میان مردم و عهده داران امر الهی در میان بندگان اویم .

عنه عليه السلام: نَحْنُ أَهْلُ بَيْتِ الرَّحْمَةِ ، وَشَجَرَةُ النَّبُوَّةِ ، وَمَعْدِنُ الْحِكْمَةِ ، وَمَوْضِعُ الْمَلَائِكَةِ، وَمَهْبِطُ الْوَحْيِ .

امام باقر علیه السلام: ما اهل خانه رحمت و شجره نبوت و كان حكمت و در جایگاه فرشتگان و مکان فرو آمدن وحی ایم .

عنه عليه السلام: نَحْنُ مَنْ بِنَا يُفْتَحُ ، وَبِنَا يُخْتَمُ ، وَنَحْنُ أُمَّةُ الْهُدَى ، وَنَحْنُ مَصَابِيحُ الدُّجَى ، وَنَحْنُ مَنَارُ الْهُدَى ، وَنَحْنُ السَّابِقُونَ ، وَنَحْنُ الْآخِرُونَ .

امام باقر علیه السلام: ما کسانی هستیم که (دین) با ما آغاز و با ما پایان می پذیرد. ما امامان هدایت و چراغهای تاریکی و گلدسته رهنمایی هستیم. ماییم نخستینان و پایانیان .

عنه عليه السلام: إِنَّا نَتَّعَرَفُ الرَّجُلَ إِذَا رَأَيْنَاهُ بِحَقِيقَةِ الْإِيمَانِ وَحَقِيقَةِ النَّفَاقِ .

امام باقر علیه السلام: ما هر گاه فردی را ببینیم حقیقت ایمان و حقیقت نفاق را در او در می یابیم .

الإمام الباقر عليه السلام: وَاللَّهِ إِنَّا لَخُزَّانُ اللَّهِ فِي سَمَائِهِ وَأَرْضِهِ ، لَا عَلَى ذَهَبٍ وَلَا عَلَى فِضَّةٍ إِلَّا عَلَى عِلْمِهِ .

امام باقر علیه السلام: به خدا سوگند ما گنجوران خدا در آسمان و زمین هستیم، نه بر زر و سیم که گنجوران علم اویم .

عنه عليه السلام: نَحْنُ خُزَّانُ عِلْمِ اللَّهِ ، وَنَحْنُ تَرَاجِمَةُ وَحْيِ اللَّهِ .

امام باقر علیه السلام: ما گنجوران علم الهی هستیم و بازگوکنندگان وحی خدایی .

عنه عليه السلام: إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى عِلْمًا خَاصًّا، وَعِلْمًا عَامًّا، فَأَمَّا الْعِلْمُ الْخَاصُّ فَالْعِلْمُ الَّذِي لَمْ يُطَّلَعْ عَلَيْهِ مَلَائِكَتُهُ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيََاءُهُ الْمُرْسَلِينَ ، وَأَمَّا الْعِلْمُ الْعَامُّ فَإِنَّهُ عِلْمُهُ الَّذِي أُطَّلِعَ عَلَيْهِ مَلَائِكَتُهُ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيََاءُهُ الْمُرْسَلِينَ ، وَقَدْ وَقَعَ إِلَيْنَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

امام باقر علیه السلام: خداوند متعال، علم خاصی دارد و علم عامی. علم خاص او همان علمی است که فرشتگان مقرب و پیامبران فرستاده او هم بر آن آگاهی ندارند و علم عام

او همان علمی است که فرشتگان مقرب و پیامبران فرستاده او بر آن آگاهی دارند و از رسول خدا صلی الله علیه و آله به ما رسیده است .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : إِنَّ أَوَّلَ وَصِيٍّ كَانَ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ هِبَةُ اللَّهِ بْنِ آدَمَ ، وَمَا مِنْ نَبِيٍّ مَضَى إِلَّا وَلَهُ وَصِيٌّ ، وَكَانَ جَمِيعُ الْأَنْبِيَاءِ مِائَةَ أَلْفِ نَبِيٍّ وَعِشْرِينَ أَلْفَ نَبِيٍّ ، مِنْهُمْ خَمْسَةٌ أَوْلُو الْعِزْمِ : نُوحٌ ، وَإِبْرَاهِيمُ ، وَمُوسَى ، وَعِيسَى ، وَمُحَمَّدٌ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ . وَإِنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ كَانَ هِبَةَ اللَّهِ لِمُحَمَّدٍ ، وَوَرِثَ عِلْمَ الْأَوْصِيَاءِ وَعِلْمَ مَنْ كَانَ قَبْلَهُ ، أَمَا إِنَّ مُحَمَّدًا وَرِثَ عِلْمَ مَنْ كَانَ قَبْلَهُ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ .

امام باقر علیه السلام : پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: نخستین جانشینی که بر زمین بود هبه الله پسر آدم بود و پیامبری رحلت نکرده است مگر آن که جانشینی داشته و شمار همه پیامبران صد و بیست هزار پیامبر بوده است که پنج تن از ایشان یعنی نوح، ابراهیم، موسی، عیسی و محمد علیهم السلام اولوالعزم بوده اند و علی بن ابی طالب هدیه خداوند به محمد است و دانش کسانی را که پیش از او بوده اند به ارث برده است، ولی محمد دانش پیامبران و رسولان پیشین را به ارث برده است .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْعِلْمَ الَّذِي نَزَلَ مَعَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يُرْفَعُ وَالْعِلْمُ يُتَوَارَثُ ، وَكَانَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ هَذِهِ الْأُمَّةِ ، وَإِنَّهُ لَمْ يَهْلِكْ مِنَّا عَالِمٌ قَطُّ إِلَّا خَلَفَهُ مِنْ أَهْلِهِ مَنْ عِلْمٌ مِثْلَ عِلْمِهِ ، أَوْ مَا شَاءَ اللَّهُ .

امام باقر علیه السلام : علمی که با آدم فرود آمد دیگر بالا نرفت، و علم به ارث برده می شود و علی علیه السلام، عالم این امت است و هرگز در میان ما عالمی رحلت نکرده مگر آن که از خاندان خود کسی را به جانشینی نهد که علمی همچون او یا آن چه را خدا بخواهد بداند .

عنه عليه السلام : أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنَّ أَهْلَ بَيْتِ نَبِيِّكُمْ شَرَّفَهُمُ اللَّهُ بِكَرَامَتِهِ ، وَأَعَزَّهُمْ بِهُدَاهُ ، وَاخْتَصَّهُمْ لِدِينِهِ ، وَفَضَّلَهُمْ بِعِلْمِهِ ، وَاسْتَحْفَظَهُمْ وَأَوْدَعَهُمْ عِلْمَهُ ... فَهُمْ الْأَيْمَةُ الدُّعَاةُ ، وَالْقَادَةُ الْهُدَاةُ ، وَالْقُضَاةُ الْحُكَّامُ ، وَالنُّجُومُ الْأَعْلَامُ ، وَالْأَسْوَةُ الْمُتَخَيَّرَةُ ، وَالْعِتْرَةُ الْمُطَهَّرَةُ ، وَالْأُمَّةُ الْوَسْطَى ، وَالصِّرَاطُ الْأَعْلَمُ ، وَالسَّبِيلُ الْأَقْوَمُ ، زِينَةُ النَّجْبَاءِ ، وَوَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ .

امام باقر علیه السلام : ای مردم! خداوند خاندان پیامبر شما را به کرامت خود ارجمندی بخشیده و به هدایتش عزیز داشته است و به دینش اختصاص داده و به علمش فضیلت بخشیده و دانش خود را بدیشان سپرده و از آنها خواهان پاسداری آن شده است. آنان امامان

دعوتگر و جلوداران هدایتگر و داوران حاکم و اخگران راهنما و الگوی نیکو و خاندان پاک و امت میانه رو و مشخص ترین و راست ترین راه و موجب آرایش مردم نژاده و وارثان پیامبران هستند .

الإمام الباقر عليه السلام - لَمَّا سُئِلَ عَنِ الْحَدِيثِ يُرْسَلُهُ وَلَا يُسْنِدُهُ - : إِذَا حَدَّثْتُ الْحَدِيثَ فَلَمْ أَسْنِدْهُ فَسَنَدِي فِيهِ أَبِي عَنِ جَدِّي عَنِ أَبِيهِ عَنِ جَدِّهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنِ جَبْرِئِيلَ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ .

چون از امام باقر علیه السلام پرسیدند که چرا حدیث را مرسل می گوید و اسناد نمی دهد، حضرت علیه السلام پاسخ داد : هرگاه من حدیثی بگویم و آن را اسناد ندهم سند من در آن، پدرم است به نقل از جدم به نقل از پدرش به نقل از جدش رسول خدا صلی الله علیه و آله به نقل از جبرئیل به نقل از خداوند عز و جل .

عنه عليه السلام : لَوْ أَنَّنَا حَدَّثْنَا بِرَأْيِنَا ضَلَلْنَا كَمَا ضَلَّ مَنْ كَانَ قَبْلَنَا ، وَلَكِنَّا حَدَّثْنَا بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبَّنَا بَيِّنًا لِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَبَيِّنًا لَنَا .

امام باقر علیه السلام : اگر ما بر اساس رأی و نظر خود حدیث گوئیم گمراه شده ایم همچون کسانی که پیش از ما بودند، لیکن ما از روی بیینه از سوی خدایمان حدیث می گوئیم که خداوند آن را برای پیامبرش و او نیز برای ما تبیین کرده است .

الإمام الباقر عليه السلام - لِسَلْمَةَ بْنِ كُهَيْلٍ وَالْحَكَمِ بْنِ عُتَيْبَةَ - : شَرِّقًا وَغَرْبًا ، فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَحِيحًا إِلَّا شَيْئًا خَرَجَ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ .

امام باقر علیه السلام - به سلمة بن كهيل و حکم بن عتیبه - : نه در شرق و نه در غرب دانش صحیحی را نمی یابید مگر آن که از نزد ما اهل بیت بیرون آمده باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : لَيْسَ عِنْدَ أَحَدٍ مِنَ النَّاسِ حَقٌّ وَلَا صَوَابٌ ، وَلَا أَحَدٌ مِنَ النَّاسِ يَقْضِي بِقَضَائِهِ حَقًّا إِلَّا مَا خَرَجَ مِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ . وَإِذَا تَشَعَّبَتْ بِهِمُ الْأُمُورُ كَانَ الْخَطَأُ مِنْهُمْ وَالصَّوَابُ مِنْ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ .

امام باقر علیه السلام : هیچ يك از مردم به حق و صوابی دست نیافته اند و هیچ کس داوری حقی نکرده است مگر از آن چه از سوی ما اهل بیت صادر شده باشد و هرگاه امور آنها شاخه شاخه گردد خطا از آن ایشان و صواب از آن علی علیه السلام خواهد بود .

الإمام الباقر عليه السلام : كُلُّ مَا لَمْ يَخْرُجْ مِنْ هَذَا الْبَيْتِ فَهُوَ بَاطِلٌ .

امام باقر علیه السلام: هر چه از این خانه صادر نشده باشد باطل است .

الإمام الباقر عليه السلام: إِنَّ الْعِلْمَ بكِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَسُنَّةِ نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لَيَنْبُتُ فِي قَلْبِ مَهْدِيْنَا كَمَا يَنْبُتُ الزَّرْعُ عَلَى أَحْسَنِ نَبَاتِهِ ، فَمَنْ بَقِيَ مِنْكُمْ حَتَّى يَرَاهُ فَلْيَقُلْ حِينَ يَرَاهُ : السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ الرَّحْمَةِ وَالنُّبُوَّةِ ، وَمَعْدِنَ الْعِلْمِ ، وَمَوْضِعَ الرَّسَالَةِ .

امام باقر علیه السلام: آگاهی از کتاب خداوند عزوجل و سنت پیامبر او صلی الله علیه و آله در دل مهدی ما می روید، چنان که کشت و زرع به بهترین شکل آن. پس اگر کسی از شما ماند تا او را ببیند باید هنگام دیدن او بگوید: سلام بر تو ای اهل خانه رحمت و نبوت و کان دانش و جایگاه رسالت .

عنه عليه السلام: شَجَرَةٌ أَصْلُهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَفَرْعُهَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، وَأَغْصَانُهَا فَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ عَلَيْهَا السَّلَامُ ، وَثَمَرَتُهَا الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ، فَإِنَّهَا شَجَرَةُ النُّبُوَّةِ ، وَنَبْتُ الرَّحْمَةِ ، وَمِفْتَاحُ الْحِكْمَةِ ، وَمَعْدِنُ الْعِلْمِ ، وَمَوْضِعُ الرَّسَالَةِ ، وَمُخْتَلَفُ الْمَلَائِكَةِ ، وَمَوْضِعُ سِرِّ اللَّهِ وَوَدِيعَتِهِ ، وَالْأَمَانَةُ الَّتِي عَرِضَتْ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، وَحَرَمُ اللَّهِ الْأَكْبَرِ ، وَبَيْتُ اللَّهِ الْعَتِيقُ وَحَرَمُهُ .

امام باقر علیه السلام: درختی که ریشه آن، رسول خدا و شاخه آن، امیرالمؤمنین علی علیه السلام و نوشاخه های آن فاطمه، دخت محمد صلی الله علیه و آله و میوه های آن حسن و حسین است، درخت نبوت است که رویده رحمت و کلید حکمت و کان معرفت و جایگاه رسالت و مکان آمد و شد فرشتگان و موضع سرّ و سپرده الهی و امانتی است که بر آسمانها و زمین عرضه شده و پردگیان بزرگ خدا و بیت و حرم قدیم اوست .

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: « قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ »:- : إِيَّانَا عَنِي ، وَعَلِيِّ أَوْلَانَا وَأَفْضَلُنَا وَخَيْرُنَا بَعْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

امام باقر علیه السلام: مقصود از این آیه شریفه «قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ» ما هستیم. علی پس از پیامبر صلی الله علیه و آله ، نخستین ما و برترین و بهترین ماست .

الإمام الباقر عليه السلام: ما يَسْتَطِيعُ أَحَدٌ أَنْ يَدَّعِيَ أَنَّ عِنْدَهُ جَمِيعَ الْقُرْآنِ كُلَّهُ ظَاهِرَهُ وَبَاطِنَهُ غَيْرَ الْأَوْصِيَاءِ .

امام باقر علیه السلام: هیچ کس نمی تواند ادعا کند که همه قرآن اعم از ظاهر و باطن آن را می داند مگر اوصیاء .

عنه عليه السلام : مَا ادَّعَى أَحَدٌ مِّنَ النَّاسِ أَنَّهُ جَمَعَ الْقُرْآنَ كُلَّهُ كَمَا أَنْزَلَ إِلَّا كَذَابٌ ، وَمَا جَمَعَهُ وَحَفِظَهُ كَمَا نَزَّلَهُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْأَيْمَةُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مِنْ بَعْدِهِ .

امام باقر عليه السلام : کسی از مردم ادعا نکرده است که همه قرآن را چنان که فرو آمده گرد آورده است مگر آن که دروغ می گوید. قرآن را آن گونه که خداوند متعال فرو فرستاده گرد نیاورده و حفظ نکرده مگر علی بن ابی طالب علیه السلام و امامان پس از او .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اسْمَ اللَّهِ الْأَعْظَمَ عَلَى ثَلَاثَةِ وَسَبْعِينَ حَرْفًا ، وَكَانَ عِنْدَ آصَفَ مِنْهَا حَرْفٌ وَاحِدٌ فَتَكَلَّمَ بِهِ فَخَسَفَ بِالْأَرْضِ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ سَرِيرِ بَلْقِيسَ ، حَتَّى تَنَاوَلَ السَّرِيرَ بِيَدِهِ ، ثُمَّ عَادَتِ الْأَرْضُ كَمَا كَانَتْ أَسْرَعَ مِنْ طَرْفَةِ عَيْنٍ . وَنَحْنُ عِنْدَنَا مِنَ الْإِسْمِ الْأَعْظَمِ اثْنَانِ وَسَبْعُونَ حَرْفًا ، وَحَرْفٌ وَاحِدٌ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ اسْتَأْثَرَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَهُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

امام باقر عليه السلام : نام اعظم خداوند، هفتاد و سه حرف دارد و آصف، تنها يك حرف از آن را می دانست که آن را به زبان راند و زمین، آن چه را میان او و تخت بلقیس بود فرو برد تا جایی که آصف با دست خود تخت را بر گرفت و سپس زمین در مدتی کمتر از يك چشم بر هم زدن به وضع نخست خود بازگشت و سی و دو حرف از اسم اعظم نزد ماست و يك حرف نزد خداوند عزوجل که آن را در علم غیبش به خود اختصاص داده است و نیرو و توانی نیست مگر از خدای والا و بزرگ .

سَمَاعَةَ بْنِ مِهْرَانَ ، عَنْ شَيْخٍ مِنْ أَصْحَابِنَا ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : جِئْنَا نُرِيدُ الدُّخُولَ عَلَيْهِ ، فَلَمَّا صَرْنَا فِي الدَّهْلِيْزِ سَمِعْنَا قِرَاءَةَ سُريَانِيَّةٍ بِصَوْتِ حَزِينٍ يَقْرَأُ وَيَبْكِي حَتَّى أَبْكِي بَعْضَنَا .

سماعة بن مهران به نقل از شیخی از اصحاب ما به نقل از امام باقر عليه السلام گفت : آمدیم تا خدمت حضرت عليه السلام برسیم. چون به دالان رسیدم خواندنی را با صدای حزین و غمگنی به زبان سریانی شنیدیم که حضرت عليه السلام چیزی را می خواند و می گریست تا جایی که برخی از ما نیز گریستند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّا أَهْلُ بَيْتِ مَنْ عِلْمِ اللَّهِ عَلَّمَنَا ، وَمِنْ حُكْمِهِ أَخَذْنَا ، وَقَوْلِ صَادِقٍ سَمِعْنَا ، فَإِنْ تَتَّبِعُونَا تَهْتَدُوا .

امام باقر علیه السلام: ما خاندانی هستیم که علم ما از علم خداست و از حکمت او ستانده ایم و سخن راستگویی را شنیده ایم، پس اگر از ما پیروی کنید ره یابید .

الإمام الباقر عليه السلام : لو كُنَّا نُفْتِيَالنَّاسَ بِرَأِينَا وَهَوَانَا لَكُنَّا مِنَ الْهَالِكِينَ ، وَلَكِنَّا نُفْتِيهِمْ بِأَثَارِ مَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأُصُولِ عِلْمٍ عِنْدَنَا نَتَوَارَثُهَا كَابِرًا • عَنْ كَابِرٍ ، نَكْنِزُهَا كَمَا يَكْنِزُ هَوْلَاءُ دَهَبَهُمْ وَفِضَّتَهُمْ • .

امام باقر علیه السلام: اگر ما بر اساس نظر و هوی و هوس خود فتوا می دادیم، بدون تردید نابود می شدیم. ما برای مردم بر اساس اخبار مانده از رسول خدا صلی الله علیه و آله و اصول علمی فتوا می دهیم که نزد ماست و هر بزرگی از بزرگ دیگر به ارث برده است و ما آن را می اندوزیم همچنان که این جماعت زر و سیمشان را می اندوزند .

الإمام الباقر عليه السلام : في كتابِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ كُلُّ شَيْءٍ يُحْتَاجُ إِلَيْهِ حَتَّى الْخَدَشِ وَالْأَرَشِ وَالْهَرَشِ • .

امام باقر علیه السلام: در کتاب علی علیه السلام هر چه که بدان نیاز افتد حتی خراش و دیه آن و خراش ناشی از خارش، نوشته آمده است .

الإمام الباقر عليه السلام : وَجَدْنَا فِي كِتَابِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : إِذَا مُنِعَتِ الزَّكَاةُ مَنَعَتِ الْأَرْضُ بَرَكَاتِهَا • .

امام باقر علیه السلام: در کتاب علی علیه السلام چنین دیده ایم که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هرگاه از پرداخت زکات خودداری شود زمین از بیرون دادن برکاتش خودداری کند .

أَبُو الْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِنَّ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ لَمَّا حَضَرَهُ الَّذِي حَضَرَهُ ، دَعَا ابْنَتَهُ الْكُبْرَى فَاطِمَةَ بِنْتَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَدَفَعَتْ إِلَيْهَا كِتَابًا مَلْفُوفًا وَوَصِيَّةً ظَاهِرَةً ، وَكَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ مَبْطُونًا مَعَهُمْ لَا يَرُونَ إِلَّا أَنَّهُ لَمَّا بِهِ ، فَدَفَعَتْ فَاطِمَةُ الْكِتَابَ إِلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، ثُمَّ صَارَ وَاللَّهِ ذَلِكَ الْكِتَابُ إِلَيْنَا يَا زِيَادُ ، قُلْتُ : مَا فِي ذَلِكَ الْكِتَابِ جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ ؟ قَالَ : فِيهِ وَاللَّهِ مَا يَحْتَاجُ إِلَيْهِ وُلْدُ آدَمَ مُنْذُ خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ إِلَى أَنْ تَفَنَى الدُّنْيَا ، وَاللَّهِ إِنَّ فِيهِ الْخُدُودَ ، حَتَّى إِنَّ فِيهِ أَرَشَ الْخَدَشِ • .

ابوالجارود به نقل از امام باقر علیه السلام: هنگامی که به حسین بن علی آن رسید که رسید، دختر بزرگش، فاطمه بنت الحسین را فرا خواند و به او کتابی سر به مهر و وصیتی سرگشاده سپرد و علی بن الحسین علیه السلام چنان درد شکمی داشت که گمان می کردند

در خواهد گذشت. فاطمه، کتاب را به علی بن الحسین علیه السلام سپرد .

[امام باقر فرمود:] ای زیاد! به خدا سوگند این کتاب به ما منتقل شد. عرض کردم: قربانت گردم، در این کتاب چه آمده است؟ فرمود: به خدا سوگند آن چه فرزندان آدم از هنگام آفرینش آدم تا پایان دنیا بدان نیاز دارند، به خدا سوگند، حدود حتی دیه خراش، در آن آمده است .

الإمام الباقر عليه السلام - في بيان سبب نزول سورة «هل أتى» في شأن أهل البيت عليهم السلام - : «ويطعمون الطعام على حبه» يقول : على شهوتهم للطعام وإيثارهم له ، «مسكيناً» من مساكين المسلمين ، و «يتيماً» من يتامى المسلمين ، «وأسيراً» من أسارى المشركين ، ويقولون إذا أطعموهم : «إنما نطعمكم لوجه الله لا نريد منكم جزاء ولا شكوراً» . قال : والله ما قالوا هذا لهم ، ولكنهم أضمره في أنفسهم فأخبر الله بإضمارهم ، يقولون : لا نريد جزاءً تكافئونا به ولا شكوراً تثنون علينا به ، ولكننا إنما أطعمناكم لوجه الله وطلب ثوابه .

امام باقر علیه السلام - در بیان شأن نزول سوره «هل أتى» در حق اهل البيت عليهم السلام : «ويطعمون الطعام على حبه» ، یعنی با در نظر گرفتن اشتهايشان به آن غذا و بخشيدنش به آنان» . مسكيناً» ، مسکینی از مسلمانان بود ، «يتيماً» ، یتیمی از مسلمانان بود و «أسيراً» ، اسیری از مشرکان بود؛ هرگاه علی علیه السلام آنها را اطعام می کرد می فرمود: «إنما نطعمكم لوجه الله لا نريد منكم جزاءً ولا شكوراً» . «امام باقر علیه السلام فرمود: به خدا سوگند، این را برای آنها نگفتند و در دلشان پنهان داشتند و خداوند از نهفته های دل آنها خبر داده است. آنها می گفتند: ما از شما پاداشی نمی خواهیم تا با آن هزینه ما را بپردازید و نه سپاسی که با آن ما را بستانید، بلکه ما شما را به خاطر خدا و گرفتن پاداش او اطعام می کنیم .

الإمام الباقر عليه السلام : إن رسول الله صلى الله عليه و آله جالس ذات يوم وأصحابه جلوس حوله ، فجاء علي عليه السلام وعليه سملٌ ثوبٌ منخرق عن بعض جسده ، فجلس قريباً من رسول الله صلى الله عليه و آله ، فنظر إليه ساعة ثم قرأ : «ويؤثرون على أنفسهم ولو كان بهم خصاصة» ومن يوق شح نفسه فأولئك هم المفلحون . «ثم قال رسول الله صلى الله عليه و آله لعلي عليه السلام : أما إنك رأس الذين نزلت فيهم هذه الآية وسيدهم وإمامهم . ثم قال رسول الله صلى الله عليه و آله لعلي : أين حلتك التي كسوتكها يا علي ؟ فقال : يا رسول الله ، إن بعض أصحابك أتاني يشكو عريه وعري أهل بيته ، فرحمته وأثرته بها على نفسي ، وعرفت أن الله سيكسوني خيراً منها ، فقال رسول

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ :صَدَقْتَ ، أَمَا إِنَّ جِبْرَائِيلَ قَدْ أَتَانِي يُحَدِّثُنِي أَنَّ اللَّهَ (قَدْ) اتَّخَذَ لَكَ مَكَانَهَا فِي الْجَنَّةِ حُلَّةً خَضْرَاءَ مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ، وَصِبْغَتُهَا مِنْ ياقوتٍ وَزَبْرَجِدٍ ، فَنِعْمَ الْجَوَازُ جَوَازُ رَبِّكَ بِسَخَاوَةِ نَفْسِكَ ، وَصَبْرِكَ عَلَى سَمَاتِكَ • هَذِهِ الْمُنْخَرِقَةُ ، فَأَبَشِرْ يَا عَلِيُّ . فَانصَرَفَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامَ فَرِحًا مُسْتَبَشِرًا بِمَا أَخْبَرَهُ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

امام باقر علیه السلام: روزی پیامبر صلی الله علیه و آله نشستند بود واصحاب ایشان در پیرامون حضرت صلی الله علیه و آله نشستند. در این هنگام علی علیه السلام، با جامه ای پوشیده که نقاطی از پیکر ایشان را می نمود آمد و در نزدیکی پیامبر نشست. پیامبر صلی الله علیه و آله لحظاتی به او نگریست و سپس این آیه را تلاوت فرمود: «وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ .»

سپس پیامبر صلی الله علیه و آله به علی علیه السلام فرمود: آگاه باش که تو رئیس و سرور و پیشوای کسانی هستی که این آیه، درباره آنها نازل شده است. سپس پیامبر صلی الله علیه و آله به علی علیه السلام فرمود: کجاست جامه ای که بر تن تو کردم، ای علی؟ علی علیه السلام عرض کرد: یا رسول الله! یکی از اصحاب شما نزد من آمد، در حالی که از برهنگی خود و خانواده اش می نالید، دلم رحم آمد و ترجیح دادم، آن را بدو دهم و می دانم که خداوند مرا با جامه ای بهتر از آن خواهد پوشاند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: راست گفתי، جبرئیل برای من خبر آورد که خداوند به جای آن برای تو در بهشت جامه ای سبز از استبرق برگزیده که رنگ آن از یاقوت و زبرجد است، بهترین پاداش، پاداش پروردگارت است، در برابر بخششت و صبر تو بر همین جامه پوشیده ، پس مژده باد تو را ای علی. علی شاد و خوشحال از خبری که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله بدو داده بود، بازگشت .

الإمام الباقر عليه السلام : ولقد أتاه جبرئيلُ عليه السلام بمفاتيح خزائن الأرض ثلاث مراتٍ يُخَيِّرُهُ ، مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَهُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مِمَّا أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَيْئًا ، فَيَخْتَارُ التَّوَاضِعَ لِرَبِّهِ جَلَّ وَعَزَّ .

امام باقر علیه السلام: جبرئیل سه بار کلیدهای خزانه های زمین را برای پیامبر صلی الله علیه و آله آورد، بی آن که خداوند تبارک و تعالی از آن چه برای او در روز رستاخیز آماده کرده است، چیزی بکاهد و پیامبر، در برابر خداوند عزوجل، فروتنی را برگزید .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَتَى بِالْيَهُودِيَّةِ الَّتِي سَمَّيْتُ الشَّاةَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، فَقَالَ لَهَا : مَا حَمَلَكَ عَلَى مَا صَنَعْتَ ؟ فَقَالَتْ : قُلْتُ : إِنَّ

كَانَ نَبِيًّا لَمْ يَضُرَّهُ وَإِنْ كَانَ مَلِكًا أَرَحَتْ النَّاسَ مِنْهُ ، قَالَ : فَعَفَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنْهَا .

امام باقر علیه السلام: آن زن یهودی را که گوسفندی برای پیامبر مسموم کرده بود، نزد ایشان آوردند، پیامبر صلی الله علیه و آله به او فرمود: چه چیز تو را به این کار و داشت؟ آن زن گفت: به خود گفتم: اگر او پیامبر است این کار، به او زیانی نرساند و اگر سلطان است مردم را از شر او آسوده گردانیده ام. امام باقر علیه السلام می فرماید: پیامبر صلی الله علیه و آله از گناه او درگذشت .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ فِي ابْنِ مُلْجَمٍ بَعْدَمَا ضَرَبَهُ : أَطْعَمُوهُ وَاسْقَوْهُ ، أَحْسِنُوا إِسَارَهُ ، فَإِنْ عَشْتُمْ فَأَنَا وَلِيُّ دَمِي ، أَعْفُوا إِنْ شِئْتُمْ وَإِنْ شِئْتُمْ اسْتَقَدْتُ ، وَإِنْ مِتُّ فَقَتَلْتُمُوهُ فَلَا تُمَثِّلُوا .

امام باقر علیه السلام: علی علیه السلام پس از ضربت خوردن به دست ابن ملجم، در حق وی فرمود: به او خوراک دهید و سیرابش گردانید و در اسارتش نیکو رفتاری کنید، اگر زنده ماندم که صاحب خون، خودم هستم، اگر خواستم از او در می گذرم و اگر خواستم قصاص می کنم و اگر مردم و او را کشتید، اندامش را مثله نکنید .

الإمام الباقر عليه السلام : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عِنْدَ عَائِشَةَ لَيْلَتَهَا ، فَقَالَتْ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، لِمَ تُتَعَبُ نَفْسَكَ وَقَدْ عَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ؟ فَقَالَ: يَا عَائِشَةُ، أَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا؟! قَالَ : وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُومُ عَلَى أَطْرَافِ أَصَابِعِ رِجْلَيْهِ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى: « طه * مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى . »

امام باقر علیه السلام: پیامبر اکرم در آن شبی که باید نزد عائشه می بود، در کنار او به سر می برد. عائشه عرض کرد: یا رسول الله! چرا خود را خسته می کنی، در حالی که خداوند، گناهان گذشته و آینده تو را آمرزیده است؟ حضرت صلی الله علیه و آله فرمود: ای عائشه، آیا نباید بنده ای شکرگزار باشم؟! امام باقر علیه السلام می فرماید: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بر سر انگشتان پایش می ایستاد که خداوند این آیه را نازل فرمود: « طه، ما قرآن را بر تو نازل نکردیم تا در رنج افتی . »

عَمْرُو بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ هِنْدِ الْجَمَلِيِّ عَنِ الْإِمَامِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ لَمَّا نَظَرَتْ إِلَى مَا يَفْعَلُ ابْنُ أُخِيهَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بِنَفْسِهِ مِنَ الدَّابِّ فِي الْعِبَادَةِ أَتَتْ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ حِزَامِ الْأَنْصَارِيِّ فَقَالَتْ لَهُ : يَا صَاحِبَ رَسُولِ اللَّهِ ، إِنَّ لَنَا عَلَيْكُمْ حُقُوقًا ، وَمِنْ حَقِّنَا عَلَيْكُمْ أَنْ إِذَا رَأَيْتُمْ أَحَدَنَا يُهْلِكُ نَفْسَهُ اجْتِهَادًا أَنْ تُذَكِّرُوهُ اللَّهُ

وَتَدْعُوهُ إِلَى الْبُقْيَا عَلَى نَفْسِهِ ، وَهَذَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بِقِيَّةِ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ قَدْ انْخَرَمَ أَنْفُهُ وَتَفَنَّتْ جِبْهَتُهُ وَرُكِبَتَاهُ وَرَاحَتَاهُ دَابًّا مِنْهُ لِنَفْسِهِ فِي الْعِبَادَةِ .

فَأَتَى جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بَابَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ، وَبِالْبَابِ أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ فِي أُغَيْلِمَةٍ مِنْ بَنِي هَاشِمٍ قَدْ اجْتَمَعُوا هُنَاكَ ، فَنَظَرَ جَابِرٌ إِلَيْهِ مُقْبِلًا فَقَالَ : هَذِهِ مَشِيَّةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَجِيئَتُهُ ، فَمَنْ أَنْتَ يَا غُلَامُ ؟ فَقَالَ : أَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ، فَبَكَى جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، ثُمَّ قَالَ : أَنْتَ وَاللَّهِ الْبَاقِرُ عَنِ الْعِلْمِ حَقًّا ، أَدْنُ مِنِّي بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي ، فَدَنَا مِنْهُ فَحَلَّ جَابِرٌ إِزَارَهُ وَوَضَعَ يَدَهُ فِي صَدْرِهِ فَقَبَّلَهُ وَجَعَلَ عَلَيْهِ خَدَّهُ وَوَجْهَهُ وَقَالَ لَهُ : أَقْرَبُكَ عَن جَدِّكَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ ، وَقَدْ أَمَرَنِي أَنْ أَفْعَلَ بِكَ مَا فَعَلْتُ ، وَقَالَ لِي : يَوْشِكُ أَنْ تَعِيشَ وَتَبْقَى حَتَّى تَلْقَى مِنْ وُلْدِي مَنْ اسْمُهُ مُحَمَّدٌ يَبْقُرُ الْعِلْمَ بَقْرًا ، وَقَالَ لِي : إِنَّكَ تَبْقَى حَتَّى تَعْمَى ثُمَّ يُكْشَفُ لَكَ عَن بَصْرِكَ .

ثُمَّ قَالَ لِي : إِئِذْنُ لِي عَلَى أَبِيكَ ، فَدَخَلَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَى أَبِيهِ فَأَخْبَرَهُ الْخَبَرَ وَقَالَ : إِنَّ شَيْخًا بِالْبَابِ وَقَدْ فَعَلَ بِي كَيْتَ وَكَيْتَ ، فَقَالَ : يَا بُنَيَّ ، ذَلِكَ جَابِرُ ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ . ثُمَّ قَالَ : أَمِنْ بَيْنِ وِلْدَانِ أَهْلِكَ قَالَ لَكَ مَا قَالَ وَفَعَلَ بِكَ مَا فَعَلَ ؟ قَالَ : نَعَمْ ، [قَالَ] : إنا لله ، إِنَّهُ لَمْ يَقْصُدْكَ فِيهِ بِسَوْءٍ وَلَقَدْ أَشَاطَ بِدَمِكَ .

ثُمَّ أَذِنَ لِجَابِرٍ فَدَخَلَ عَلَيْهِ ، فَوَجَدَهُ فِي مِحْرَابِهِ قَدْ أَنْصَتَهُ الْعِبَادَةَ ، فَنَهَضَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ حَالِهِ سُؤَالَ حَفِيًّا ثُمَّ أَجْلَسَهُ بِجَنْبِهِ ، فَأَقْبَلَ جَابِرٌ عَلَيْهِ يَقُولُ : يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ ، أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِنَّمَا خَلَقَ الْجَنَّةَ لَكُمْ وَلِمَنْ أَحَبَّكُمْ وَخَلَقَ النَّارَ لِمَنْ أَبْغَضَكُمْ وَعَادَاكُمْ ، فَمَا هَذَا الْجَهْدُ الَّذِي كَلَّفْتَهُ نَفْسَكَ ؟ قَالَ لَهُ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ : يَا صَاحِبَ رَسُولِ اللَّهِ ، أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ جَدِّي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ فَلَمْ يَدَعْ الْإِجْتِهَادَ لَهُ ، وَتَعَبَّدَ - بِأَبِي هُوَ وَأُمِّي - حَتَّى انْتَفَخَ السَّاقُ وَوَرِمَ الْقَدَمُ ، وَقِيلَ لَهُ : أَتَفْعَلُ هَذَا وَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ ؟ قَالَ : أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا ؟ !

فَلَمَّا نَظَرَ جَابِرٌ إِلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ لَيْسَ يُغْنِي فِيهِ مِنْ قَوْلٍ يَسْتَمِيلُهُ مِنَ الْجَهْدِ وَالتَّعَبِ إِلَى الْقَصْدِ قَالَ لَهُ : يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ ، الْبُقْيَا عَلَى نَفْسِكَ ، فَإِنَّكَ لَمِنْ أُسْرَةٍ بِهِمْ يُسْتَدْفَعُ الْبَلَاءُ وَتُسْتَكْشَفُ الْأَوَاءُ . وَبِهِمْ تُسْتَمَطَّرُ السَّمَاءُ . فَقَالَ : يَا جَابِرُ ، لَا أزالُ عَلَى مِنْهَاجِ آبَائِي مُؤْتَسِيًّا بِهِمَا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا حَتَّى أَلْقَاهُمَا .

فَأَقْبَلَ جَابِرٌ عَلَى مَنْ حَضَرَ فَقَالَ لَهُمْ : وَاللَّهِ ، مَا أَرَى فِي أَوْلَادِ الْأَنْبِيَاءِ مِثْلَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ إِلَّا يَوْسُفَ بْنَ يَعْقُوبَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ . وَاللَّهِ لِدُرِّيَّةِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ أَفْضَلُ مِنْ دُرِّيَّةِ يَوْسُفَ بْنِ يَعْقُوبَ ، إِنَّ مِنْهُمْ لَمَنْ يَمَلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ جَوْرًا .

عمرو بن عبدالله بن هند جملی به نقل از امام باقر علیه السلام: فاطمه دختر علی بن ابی طالب چون سخت کوشی پسر برادرش علی بن الحسین را در عبادت دید، نزد جابر بن عبدالله بن عمرو بن حزام انصاری آمد و به او گفت: ای صحابی رسول الله! ما بر شما حقوقی داریم و از حق ما بر شما این است که هرگاه شما یکی از ما را دیدید که با سخت کوشی، خود را نابود می کند، خدا را به او یاد آورید و از او بخواهید جانش را حفظ کند. این علی بن الحسین است که از سخت کوشی در عبادت، بینی اش ترك برداشته و پیشانی و زانوان و دو کف دستش پینه بسته است.

جابر بن عبدالله به در خانه علی بن الحسین علیه السلام رفت و در کنار در، ابو جعفر محمد بن علی علیه السلام را در میان جمعی نوجوان از بنی هاشم دید که در آن جا گرد آمده بودند. جابر در حالی که به آن سو می رفت، بدو نگریست و گفت: این راه رفتن و خوی رسول الله است، ای نوجوان تو کیستی؟ فرمود: من محمد بن علی بن الحسین هستم. جابر بن عبدالله گریست و آن گاه گفت: به خدا، تو به حق، شکافنده علم هستی، نزدیک من آی، پدرم و مادرم فدای تو باد. امام علیه السلام نزدیک او رفت، جابر جامه اش را گشود و دست او را بر سینه اش گذاشت و بوسید و چهره اش را بر دست و چهره امام علیه السلام نهاد و به او عرض کرد: سلام نیایت رسول الله صلی الله علیه و آله را به تو می رسانم، او به من دستور داده است، سلامش را به تو برسانم، پیامبر صلی الله علیه و آله به من فرمود: باشد که تو آن قدر زندگی کنی و باقی باشی و فرزندی از من را دیدار کنی که نامش محمد است و علم را به کمال می شکافد. پیامبر صلی الله علیه و آله به من فرمود: تو آن قدر زنده خواهی ماند که کور شوی و سپس نور به دیدگانت باز گردد. امام باقر علیه السلام می فرماید: او به من گفت: از پدرت اجازه بگیر تا به دیدارش روم. ابو جعفر بر پدرش وارد شد و او را آگاه کرد و گفت: پیرمردی بر در خانه است که با من چنین و چنان کرد. حضرت علیه السلام فرمود: فرزندم! او جابر بن عبدالله است، سپس فرمود: آیا او از میان کودکان خویشانت، تنها به تو چنین گفت و با تو چنین کرد؟ امام باقر علیه السلام عرض کرد: آری، ما از آن خداییم، او به بدی آهنگ تو نکرده است اما (به سبب شناساندن ارج تو) در خون تو کوشیده است.

امام زین العابدین علیه السلام به جابر اجازه داد و او وارد شد و حضرت علیه السلام را در محرابش دید که عبادت او را فرسوده است. امام علیه السلام برخاست و با گرمی از حال او پرسش کرد و او را در کنار خود نشاند. جابر به حضرت روی کرد و گفت: ای فرزند رسول الله! آیا نمی دانید که خداوند، بهشت را برای شما و دوستداران شما آفریده و آتش را برای بدخواهان و دشمنان شما خلق کرده است، پس این همه تلاش که خود را بدان ملزم کرده ای چیست؟ علی بن الحسین علیه السلام به او فرمود: ای صحابی رسول

اللَّهُ ! آیا نمی دانی که خداوند، گناهان گذشته و آینده نیای مرا بخشوده بود، ولی پیامبر، سخت کوشی در راه خدا را کنار ننهاده و همچنان عبادتش می کرد - پدر و مادرم فدای او باد - تا آن که ساق و کف پاهایش ورم کرد .

به ایشان صلی الله علیه و آله عرض شد: آیا چنین می کنی؟ و حال آن که خداوند، گناهان گذشته و آینده ات را بخشوده است؟ و پیامبر صلی الله علیه و آله پاسخ فرمود: آیا بنده ای شکرگزار نباشم؟! چون جابر به علی بن الحسین علیه السلام نگریست و دید سخن او در منصرف کردن امام از سخت کوشی و اعمال طاقت فرسا و راضی کردن او به میانه روی سودی ندارد، به او عرض کرد: ای فرزند رسول خدا! خود را حفظ کن که تو از خاندانی هستی که در پرتو وجود آنها، بلا دفع می شود و سختی و مشقت برطرف می گردد و آسمان از برای ایشان باران می باراند. امام علیه السلام فرمود: ای جابر! من همچنان بر شیوه پدر و نیای خود خواهم بود و آن دو - صلوات الله علیهما - را الگوی خود می دانم تا دیدارشان کنم .

جابر روی به حاضران کرد و گفت: به خدا سوگند، من در میان فرزندان پیامبران، همچون علی بن الحسین ندیده ام، مگر یوسف بن یعقوب علیه السلام، به خدا سوگند ذریه علی بن الحسین علیه السلام از ذریه یوسف بن یعقوب برتر است، چه، از آنهاست کسی که زمین را از داد می آکند آن گونه که از ستم آکنده شد .

الإمام الباقر علیه السلام : كَانَ أَبِي عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ إِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ يَقْشَعِرُّ جِلْدُهُ ، وَيَصْفَرُّ لَوْنُهُ ، وَتَرْتَعِدُ فَرَائِصُهُ ، وَيَقِفُ شَعْرُهُ ، وَيَقُولُ وَدُمُوعُهُ تَجْرِي عَلَى خَدَّيْهِ : لَوْ عَلِمَ الْعَبْدُ مَنْ يُنَاجِي مَا انْفَتَلَ .

امام باقر علیه السلام : پدرم علی بن الحسین علیه السلام، به هنگام نماز، پوست بدنش می ترنجید و رنگش زرد می شد و گوشت تنش به لرزه می افتاد و موی بر تنش راست می شد و در حالی که اشکش بر گونه روان بود می فرمود: اگر بنده می دانست با که مناجات می کند، از نماز دست نمی کشید .

الإمام الباقر علیه السلام : كَانَتْ لِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامَانَاةُ حَجَّ عَلَيْهَا اثْنَتَيْنِ وَعِشْرِينَ حَجَّةً مَا قَرَعَهَا قَرَعَةً قَطُّ . قَالَ : فَجَاءَتْ بَعْدَ مَوْتِهِ وَمَا شَعَرْنَا بِهَا إِلَّا وَقَدْ جَاءَنِي بَعْضُ خَدْمِنَا أَوْ بَعْضُ الْمَوَالِي ، فَقَالَ : إِنَّ النَّاقَةَ قَدْ خَرَجَتْ فَأَتَتْ قَبْرَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامَانَ بَرَكَتْ عَلَيْهِ فِدْلَكَتَ بِجِرَانِهَا الْقَبْرَ وَهِيَ تَرَعُو ، فَقُلْتُ : أَدْرِكُوهَا وَجِيئُونِي بِهَا قَبْلَ أَنْ يَعْلَمُوا بِهَا أَوْ يَرَوْهَا ، فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : وَمَا كَانَتْ رَأَتْ الْقَبْرَ قَطُّ .

امام باقر علیه السلام: علی بن الحسین علیه السلام شتری داشت که بیست و دو بار با آن به حج رفته بود و هرگز آن را شلاقی نزد. امام باقر علیه السلام می فرماید: پس از رحلت امام علی بن الحسین علیه السلام، بی آن که ما بفهمیم، آن شتر خارج شد. یکی از خادمان یا غلامان ما خبر آورد که شتر بر گور علی بن الحسین علیه السلام رفته و گردن خود را به خاک می مالد و می نالد. من گفتم: آن را دریابید و پیش از آن که آن را بشناسند و ببینند نزد ما بیاورید. ابو جعفر علیه السلام می فرماید: این شتر، هرگز قبر را ندیده بود.

أَفْلَحَ مَوْلَى الْإِمَامِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : خَرَجْتُ مَعَ مَوْلَايَ حَاجًّا ، فَلَمَّا دَخَلَ الْمَسْجِدَ نَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ فَبَكَى حَتَّى عَلَا صَوْتُهُ ، فَقُلْتُ : بِأَبِي وَأُمِّي ، إِنَّ النَّاسَ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ فَلَوْ رَفَعْتَ [رَفَعْتَ] بِصَوْتِكَ قَلِيلًا ، فَبَكَى وَقَالَ : وَيْحَكَ ! لِمَ لَا أَبْكِي؟! لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيَّ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ ، فَأَفُوزَ بِهَا عِنْدَهُ . ثُمَّ طَافَ بِالْبَيْتِ وَرَكَعَ عِنْدَ الْمَقَامِ وَرَفَعَ رَأْسَهُ مِنْ سُجُودِهِ ، فَإِذَا مَوْضِعُهُ مُبْتَلًى مِنْ دُمُوعِهِ .

افلاح، غلام امام باقر علیه السلام: با سرورم به سوی حج رفتیم. چون امام علیه السلام به مسجد در آمد و به خانه خدا نگریست، گریست تا صدایش بالا گرفت. عرض کردم: پدر و مادرم فدای تو باد، اگر ممکن است صدای خود را پایین بیاور که مردم به تو می نگرند. حضرت گریست و فرمود: عجب! چرا گریه نکنم، شاید که خدا با رحمت خود به من بنگرد و نزد او رستگاری یابم. سپس خانه خدا را طواف کرد و نزد مقام نماز خواند و هنگامی که سر از سجده برداشت، جایگاهش از اشک خیس شده بود.

الإمام الباقر عليه السلام : نَدَعُو اللَّهَ فِيمَا نُحِبُّ ، فَأَيْذَا وَقَعَ الَّذِي نَكْرَهُ لَمْ نُخَالِفِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فِيمَا أَحَبَّ .

امام باقر علیه السلام: خدا را در آن چه می خواهیم می خوانیم و اگر آن، بر ما افتد که خوش نمی داریم، در آن چه خداوند عزوجل خواسته است، به مخالفت بر نمی خیزیم.

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ نَصِلُ مَنْ قَطَعْنَا وَنُحْسِنُ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْنَا ، فَتَرَى وَاللَّهِ فِي ذَلِكَ الْعَاقِبَةَ الْحَسَنَةَ .

امام باقر علیه السلام: ما اهل بیت به هر که از ما گسند، می پیوندیم و به کسی که به ما بدی کند، نیکی می کنیم. به خدا سوگند، فرجام نیک را، در این می بینیم.

سَلِمَى مَوْلَاةُ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : كَانَ يَدْخُلُ عَلَيْهِ إِخْوَانُهُ فَلَا يَخْرُجُونَ مِنْ عِنْدِهِ حَتَّى يُطْعِمَهُمُ الطَّعَامَ الطَّيِّبَ وَيَكْسُوهُمْ الثِّيَابَ الْحَسَنَةَ وَيَهَبُ لَهُمُ الدَّرَاهِمَ ، فَأَقُولُ لَهُ فِي ذَلِكَ لِيُقَلَّ مِنْهُ ، فَيَقُولُ : يَا سَلْمَى ، مَا حَسَنَةُ الدُّنْيَا إِلَّا صِلَةُ الْإِخْوَانِ وَالْمَعَارِفِ .

سلمی کنیز امام باقر علیه السلام: برادران امام علیه السلام، بر او وارد می شدند و از پیش او نمی رفتند، مگر آن که حضرت علیه السلام ایشان را خوراک نیکو می داد و جامه فاخر بر تنشان می کرد و چند درهم، بدیشان صله می داد. من به ایشان عرض می کردم تا از این همه نیکی بکاهد، اما امام می فرمود: ای سلمی! نیکی دنیا نیست مگر بخشش و احسان نسبت به برادران .

جابر ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : قَالَ لِي : يَا جَابِرُ ، أَيَكْتَفِي مَنْ يَنْتَحِلُ التَّشْيِيعَ أَنْ يَقُولَ بِحُبِّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ ؟! فَوَاللَّهِ مَا شِيعْتُنَا إِلَّا مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَأَطَاعَهُ ، وَمَا كَانُوا يُعْرِفُونَ ، يَا جَابِرُ ، إِلَّا بِالتَّوَاضُعِ وَالتَّخَشُّعِ وَالأَمَانَةِ وَكَثْرَةِ ذِكْرِ اللَّهِ وَالصَّوْمِ وَالصَّلَاةِ وَالبِرِّ بِالْوَالِدَيْنِ وَالتَّعَاهُدِ لِلجِيرَانِ مِنَ الْفُقَرَاءِ وَأَهْلِ الْمَسْكَنَةِ وَالعَارِمِينَ وَالأَيْتَامِ وَصِدْقِ الْحَدِيثِ وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَكَفِّ الأَلْسُنِ عَنِ النَّاسِ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ ، وَكَانُوا أَمْنَاءَ عَشَائِرِهِمْ فِي الْأَشْيَاءِ . قَالَ جَابِرٌ : فَقُلْتُ : يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ ، مَا نَعْرِفُ الْيَوْمَ أَحَدًا بِهَذِهِ الصِّفَةِ ، فَقَالَ : يَا جَابِرُ ، لَا تَذْهَبَنَّ بِكَ الْمَذَاهِبُ ، حَسْبُ الرَّجُلِ أَنْ يَقُولَ : أَحَبُّ عَلِيًّا وَأَتَوَلَّاهُ ثُمَّ لَا يَكُونُ مَعَ ذَلِكَ فَعَالًا ؟ ! فَلَوْ قَالَ : إِنِّي أَحَبُّ رَسُولِ اللَّهِ فَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خَيْرٌ مِنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثُمَّ لَا يَتَّبِعُ سِيرَتَهُ وَلَا يَعْمَلُ بِسُنَّتِهِ مَا نَفَعَهُ حُبُّهُ إِيَّاهُ شَيْئًا ، فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْمَلُوا لِمَا عِنْدَ اللَّهِ ، لَيْسَ بَيْنَ اللَّهِ وَبَيْنَ أَحَدٍ قَرَابَةٌ ، أَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ (وَأَكْرَمُهُمْ عَلَيْهِ) أَتْقَاهُمْ وَأَعْمَلُهُمْ بِطَاعَتِهِ . يَا جَابِرُ ، وَاللَّهِ مَا يُتَّقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِلَّا بِالطَّاعَةِ ، وَمَا مَعَنَا بَرَاءَةٌ مِنَ النَّارِ وَلَا عَلَى اللَّهِ لِأَحَدٍ مِنْ حُجَّةٍ ، مَنْ كَانَ لِلَّهِ مُطِيعًا فَهُوَ لَنَا وَلِيٌِّّ ، وَمَنْ كَانَ لِلَّهِ عَاصِيًا فَهُوَ لَنَا عَدُوٌّ ، وَمَا تُنَالُ وَلَا يُنَالُنَا إِلَّا بِالْعَمَلِ وَالْوَرَعِ .

جابر از امام باقر علیه السلام: آن حضرت به من فرمود: ای جابر! آیا کسی را که ادعای تشیع می کند همین کافی است که دم از محبت ما خاندان زند؟! به خدا سوگند، شیعه ما نیست، مگر آن کسی که از خدا پروا کند و او را فرمان برد. ای جابر! اینان شناخته نشوند، مگر با فروتنی و خشوع و امانت داری و بسیار بودن به یاد خدا و روزه و نماز و نیکی به پدر و مادر و رسیدگی به همسایگان تهیدست و مستمند و بدهکاران و یتیمان و راستگویی و تلاوت قرآن و درباره مردم چیزی جز خیر و خوبی نگفتن و این که در همه چیز، امین و امانتدار معاشران خود باشند. جابر می گوید: عرض کردم: یابن رسول الله! امروزه ما احدی را با این صفات سراغ نداریم. حضرت فرمود: ای جابر! زنهار که عقاید [باطله] گوناگون تو را به بیراهه نکشاند. آیا همین بس است که فردی بگوید: من علی را دوست دارم و او را ولی خود می دانم اما، با این حال، در کار و عمل (برای آخرت) کوشا نباشد؟ اگر بگوید: من رسول خدا صلی الله علیه و آله را دوست دارم، رسول خدا صلی الله علیه و آله که بهتر از علی علیه السلام است، اما از روش او پیروی نکند و به سنت وی

رفتار ننماید، محبتش به پیامبر او را هیچ سودی نرساند. پس، از [کیفر] خدا بترسید و برای [رسیدن به] آن چه نزد خداست، کار کنید. خدا با هیچ کس، خویشاوندی ندارد. محبوبترین بندگان نزد خدای عز و جل (و گرامیترین آنان در پیشگاه او) ، پرهیزگارترین و فرمانبردارترین آنان است. ای جابر! به خدا قسم که جز با طاعت، به خدای تبارک و تعالی نزدیک نتوان شد و ما برات آزادی [از دوزخ برای کسی] نداریم و هیچ کس را بر خداوند حجّتی نیست. هر که فرمانبردار خدا باشد همو دوست ماست و هر که نافرمانی خدا کند همو دشمن ماست و ولایت و دوستی ما، جز با عمل و پارسایی به دست نیاید.

الإمام الباقر عليه السلام : أَعِينُونَا بِالْوَرَعِ ، فَإِنَّهُ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ مِنْكُمْ بِالْوَرَعِ كَانَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ فَرْجٌ ، وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقُولُ : « مَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا » ﴿فَمِنَّا النَّبِيُّ وَمِنَّا الصِّدِّيقُ وَالشُّهَدَاءُ وَالصَّالِحُونَ﴾ .

امام باقر علیه السلام: ما را با پارسایی (خود) یاری رسانید، زیرا هر کس از شما خدای عز و جل را با پارسایی دیدار کند، او را نزد خداوند گشایش باشد و خدای عز و جل می فرماید: «و آنها که از خدا و رسول فرمان برند در زمره کسانی خواهند بود که خدا ایشان را گرامی داشته است (یعنی) با پیامبران و صدیقان و شهیدان و شایستگان اند و چه نیکو همدمانی هستند اینان. «پیامبر از ماست و صدیق و شهیدان و شایستگان (نیز) از ما هستند.»

عنه عليه السلام - لَفُضِيلٍ - : بَلِّغْ مَنْ لَقِيتَ مِنْ مُوَالِينَا عَنَّا السَّلَامَ ، وَقُلْ لَهُمْ : إِنِّي لَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِلَّا بَوْرَعٍ ، فَاحْفَظُوا أَسِنَّتَكُمْ وَكُفُّوا أَيْدِيَكُمْ ، وَعَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ، إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ .

امام باقر علیه السلام - به فضیل - : دوستان ما را که دیدی، از جانب ما سلام برسان و به ایشان بگو: در نزد خدا از دست من برای شما کاری ساخته نیست، جز این که پارسایی پیشه کنید. پس زبانهای خود را حفظ کنید و دستهایتان را باز دارید و بر شما باد شکیبایی و نماز که خداوند، با شکیبایان است.

الإمام الباقر عليه السلام - في وصيته لجابر بن يزيد الجعفي - : إِعْلَمْ بِأَنَّكَ لَا تَكُونُ لَنَا وَلِيًّا حَتَّى لَوْ اجْتَمَعَ عَلَيْكَ أَهْلُ مِصْرِكَ وَقَالُوا : «إِنَّكَ رَجُلٌ سَوَاءٍ» لَمْ يَحْزَنْكَ ذَلِكَ ، وَلَوْ قَالُوا : «إِنَّكَ رَجُلٌ صَالِحٌ» لَمْ يَسُرَّكَ ذَلِكَ ، وَلَكِنْ اعْرِضْ نَفْسَكَ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ ، فَإِنْ كُنْتَ سَالِكًا

سَبِيلَهُ ، زَاهِدًا فِي تَرْهِيدِهِ ، رَاغِبًا فِي تَرْغِيْبِهِ ، خَائِفًا مِنْ تَخْوِيفِهِ فَاتَّبَتْ وَأَبْشِرْ ، فَإِنَّهُ لَا يَضُرُّكَ مَا قِيلَ فِيكَ ، وَإِنْ كُنْتَ مُبَآئِنًا لِلْقُرْآنِ فَمَاذَا الَّذِي يَغُرُّكَ مِنْ نَفْسِكَ ؟ !

امام باقر عليه السلام - در سفارش خود به جابر بن یزید جعفی - : بدان که تو دوستدار ما نخواهی بود، مگر آن گاه که اگر همه همشهریانت علیه تو هم داستان شوند و [یک زبان] بگویند: «تو آدم بدی هستی» این، اندوهگینت نسازد و اگر بگویند: «تو آدم خوبی هستی» این [نیز] شادمانت نکند. بلکه خود را با کتاب خدا بسنج، اگر دیدی پوینده راه آنان هستی و از آن چه قرآن به اعراض از آن فرا خوانده روی گردانی و به آن چه ترغیب کرده، راغبی و از آن چه بیم داده است، بیمناکی، پس ثابت قدم باش و مژده ات باد که آن چه درباره تو گفته شود، زیانت نرساند، اما اگر دیدی از قرآن جدایی، پس چرا باید خود را بفریبی؟! !

عنه عليه السلام - في وصيته لبعض شيعته - : يا معشر شيعتنا ؛ اسمعوا وافهموا وصايانا وعهدنا إلى أوليائنا ، أصدقوا في قولكم ، وبرّوا في أيمانكم لأوليائكم وأعدائكم ، وتواسوا بأموالكم ، وتحابوا بقلوبكم ، وتصدقوا على فقرائكم ، واجتمعوا على أمركم ، ولا تدخلوا غشًا ولا خيانةً على أحدٍ ، ولا تشكّوا بعد اليقين ، ولا ترجعوا بعد الإقدام جبنًا ، ولا يؤلّ أحدٌ منكم أهل مودته قفاهُ ، ولا تكوننّ شهوتكم في مودّة غيركم ، ولا مودتكم فيما سواكم ، ولا عملمكم لغير ربكم ، ولا إيمانكم وقصدكم لغير نبيكم ، واستعينوا بالله واصبروا ، «إنّ الأرض لله يورثها من يشاء من عباده والعاقبة للمتقين» ، وإنّ الأرض لله يورثها عباده الصالحين .

ثم قال : إنّ أولياء الله وأولياء رسوله من شيعتنا : من إذا قال صدق ، وإذا وعد وفى ، وإذا اتّمن أذى ، وإذا حُمّل في الحقّ احتمل ، وإذا سئل الواجب أعطى ، وإذا أمر بالحقّ فعّل . شيعتنا من لا يعدو علمه سمعه ، شيعتنا من لا يمدح لنا معيبًا ، ولا يواصل لنا مبغضًا ، ولا يجالس لنا قاليًا ، إنّ لقي مؤمنًا أكرمه ، وإن لقي جاهلًا هجره . شيعتنا من لا يهرّ هرير الكلب ، ولا يطمع طمع الغراب ، ولا يسأل أحدًا إلا من إخوانه وإن مات جوعًا . شيعتنا من قال بقولنا وفارق أحبّته فينا ، وأدنى البعداء في حُبنا ، وأبعد القرباء في بُغضنا .

امام باقر عليه السلام - در سفارش به برخی شیعیان خود - : ای گروه شیعیان ما، توصیه ها و سفارش ما به دوستانمان را بشنوید و نیک دریابید. راست گفتار باشید، به سوگندتان با دوستان و دشمنانتان وفادار باشید، با اموالتان به مدد یکدیگر بشتابید، قلباً یکدیگر را دوست بدارید، به درویشانتان صدقه دهید، در کار خود متحد باشید، به هیچ کس دغلی و خیانت روا مدارید، بعد از یقین [در عقیده به حقانیت ما] دچار شک و تردید نشوید، بعد از پیشروی، از ترس، گام واپس ننهید، هیچ یک از شما به دوستدار خود پشت نکند، زنهار به

دوستی با غیر خود میل نکنید و به اغیار دست موّت ندهید و کارتتان جز برای

پروردگارتان نباشد و ایمان و عقیده تان به کسی جز پیامبرتان نباشد و از خدا یاری طلبید و شکیبا باشید که «زمین از آن خداست و آن را به هرکس از بندگان که بخواهد به ارث می دهد و فرجام، از آن پرهیزگاران است». زمین از آن خداوند است و او آن را به بندگان شایسته اش، به ارث می دهد .

سپس فرمود: از شیعیان ما، آن کسی دوستدار خدا و دوستدار رسول اوست که هرگاه سخن گوید، راست گوید و هرگاه وعده ای دهد، بدان وفا کند و هرگاه امانتی بدو سپرده شود، آن را برگرداند و هرگاه در راه حقّ باری بر دوش او نهند، آن را به دوش کشد و هرگاه حقّ واجبی از او خواسته شود، عطا کند و هرگاه به کار حقّی فرمان داده شود، انجامش دهد. شیعه ما کسی است که علم او از گوشش فراتر نرود [اسرار ما را که می شنود حفظ کند] ؛ شیعه ما کسی است که عیب جوی ما را مدح نمی گوید، با کسی که به ما بغض می ورزد، پیوند برقرار نمی سازد، با کینه جوی ما، همنشینی نمی کند، اگر به مؤمنی برسد، به او احترام می گذارد، اگر به نادانی برخورد، از او دوری می کند؛ شیعه ما کسی است که [از سختیها و گرفتاریها] چونان سگ، زوزه نمی کشد و مانند کلاغ، طمّاع نیست و به سوی احدی جز برادران خود، دست نیاز دراز نمی کند، حتی اگر از گرسنگی بمیرد؛ شیعه ما کسی است که به عقیده ما معتقد باشد، به خاطر ما، دوستان خود را ترك می گوید، کسانی را که از او دور و بیگانه اند، اما دوستدار مایند، به خود نزدیک می کند و نزدیکان خود را که با ما دشمن اند از خود دور می گرداند .

عَبْدُ اللَّهِ بْنِ عَجَلَانَ عَنِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى» قَالَ: هُمُ الْأَيُّمَةُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ .

عبدالله بن عجلان از حضرت باقر علیه السلام روایت می کند که آن حضرت درباره آیه «بگو: من به ازای این از شما مزدی نمی خواهم مگر دوستی خویشاوندانم» فرمود: [مقصود] خویشاوندان ائمه علیهم السلام هستند .

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: «قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ» - : الأجرُ الَّذِي هُوَ الْمَوَدَّةُ فِيالْقُرْبَى الَّتِي لَمْ أَسْأَلْكُمْ غَيْرَهَا فَهُوَ لَكُمْ ، تَهْتَدُونَ بِهَا وَتَسْعَدُونَ بِهَا ، وَتَنْجُونَ مِنَ عَذَابِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «بگو: هر مزدی که از شما خواستم آن برای شماست» - : [یعنی] این مزدی که عبارت از دوستی خویشاوندان است و من جز آن چیزی از شما

نمی خواهم در حقیقت برای خود شماسست؛ زیرا شما به واسطه آن هدایت می شوید و به خوشبختی می رسید و در روز قیامت از عذاب خدا رهایی می یابید .

الإمام الباقر عليه السلام : لَمَّا قُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بَاتَ آلُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِأَطْوَلِ لَيْلَةٍ - إِلَى أَنْ قَالَ : - فَبَيْنَا هُمْ كَذَلِكَ إِذْ أَتَاهُمْ آتٍ لَا يَرَوْنَهُ وَيَسْمَعُونَ كَلَامَهُ فَقَالَ : السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ . . . فَأَنْتُمْ الْأَمَانَةُ الْمُسْتَوْدَعَةُ ، وَلَكُمْ الْمَوَدَّةُ الْوَاجِبَةُ وَالطَّاعَةُ الْمَفْرُوضَةُ .

امام باقر علیه السلام : چون رسول خدا صلی الله علیه و آله درگذشت آل محمد صلی الله علیه و آله [از شدت تأثر و اندوه] طولانی ترین شب را گذراندند . تا آن جا که فرمود : - در يك چنان حال و هوایی ناگهان یکی بر آنان وارد شد که خودش را نمی دیدند اما سخنش را می شنیدند . او گفت : درود و رحمت و برکات خدا بر شما اهل بیت باد... شما باید آن امانت سپرده شده، دوستی شما [بر مردم] واجب است و اطاعت از شما فریضه .

جَابِرٌ عَنِ الْإِمَامِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : آلُ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَبْلُ اللَّهِ الَّذِي أَمَرْنَا بِالْإِعْتِصَامِ بِهِ ، فَقَالَ : « وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا . »

جابر از امام باقر علیه السلام : آل محمد علیهم السلام همان ریسمان خدایند که ما را به چنگ زدن بدان فرمان داده و فرموده است : « و همگی به ریسمان خدا چنگ زنید و پراکنده مشوید . »

الإمام الباقر عليه السلام : بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسِ دَعَائِمٍ : إِقَامِ الصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ، وَصَوْمِ شَهْرِ رَمَضَانَ ، وَحَجِّ الْبَيْتِ ، وَالْوَلَايَةِ لَنَا أَهْلِ الْبَيْتِ .

امام باقر علیه السلام : اسلام بر پنج پایه استوار شده است : نماز خواندن، زکات دادن، روزه ماه رمضان، حج خانه خدا و (پذیرش) ولایت ما اهل بیت .

عنه عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ جَلَّ وَعَزَّ طَهَّرَ أَهْلَ بَيْتِ نَبِيِّهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَسَأَلَهُمْ أَجْرَ الْمَوَدَّةِ ، وَأَجْرِي لَهُمُ الْوَلَايَةُ ، وَجَعَلَهُمْ أَوْصِيَاءَهُ وَأَحْبَاءَهُ ثَابِتَةً بَعْدَهُ فِي أُمَّتِهِ ، فَاعْتَبِرُوا يَا أَيُّهَا النَّاسُ فِيمَا قُلْتُ ، حَيْثُ وَضَعَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَوَلَايَتَهُ وَطَاعَتَهُ وَمَوَدَّتَهُ وَاسْتِنْبَاطَ عِلْمِهِ وَحُجَجَهُ ، فَإِيَّاهُ فَتَقَبَّلُوا ، وَبِهِ فَاسْتَمْسِكُوا ، تَتَجَوَّأُ بِهِ وَتَكُونُ لَكُمْ الْحُجَّةُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَطَرِيقُ رَبِّكُمْ جَلَّ وَعَزَّ ، وَلَا تَصِلْ وَوَلَايَةَ إِلَيَّ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ إِلَّا بِهِمْ ، فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكْرِمَهُ وَلَا يُعَذِّبَهُ ، وَمَنْ يَأْتِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ بِغَيْرِ مَا أَمَرَهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَنْ يُذَلَّهُ وَأَنْ يُعَذِّبَهُ .

امام باقر علیه السلام: خداوند عز و جل اهل بیت پیامبر خود را پاک گردانید و مزد رسالت را دوستی با ایشان قرار داد و ولایت را برای آنان مقرر داشت و ایشان را اوصیاء و دوستان او قرار داد که پس از وی در میان امتش پایدارند. پس، ای مردم! در آن چه گفتم بیندیشید که خداوند عز و جل ولایت و طاعت و دوستی خود را در او نهاده و وی را استنباط کننده علمش و دلایل و حجّت هایش گردانیده است. بنابراین، فقط او را بپذیرید و تنها به او تمسک جوید تا به واسطه او نجات یابید و در روز قیامت حجّت داشته باشید، راه پروردگارتان عز و جل، جز به واسطه آنان پیموده نمی شود و هیچ ولایتی جز به واسطه آنان به خدای عز و جل نمی پیوندد. هر که چنین کند بر خداوند است که او را گرامی بدارد و عذابش نکند و هر کس با چیزی جز آن چه خداوند عز و جل بدان فرمان داده بر او وارد شود بر خدای عزوجل است که او را خوار گرداند و عذابش کند.

الإمام الباقر عليه السلام: مَنْ دَخَلَ فِي وَلايَةِ آلِ مُحَمَّدٍ دَخَلَ الْجَنَّةَ ، وَمَنْ دَخَلَ فِي وَلايَةِ عَدُوِّهِمْ دَخَلَ النَّارَ .

امام باقر علیه السلام: هر که به ولایت آل محمد درآید، به بهشت رود و هر که به ولایت دشمنان آنان درآید، به دوزخ رود.

الإمام الباقر عليه السلام: دَعَا رَسُولُ اللَّهِ أَصْحَابَهُ بِمَنِي فَقَالَ : . . . يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ حُرْمَاتِ اللَّهِ : كِتَابِ اللَّهِ ، وَعِترَتِي ، وَالكَعْبَةَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ .

امام باقر علیه السلام: رسول خدا صلی الله علیه و آله در منی اصحاب خود را فرا خواند و فرمود: ... ای مردم! من حرمت های خدا را در میان شما بر جای می گذارم: کتاب خدا، عترتم و کعبه؛ بیت الحرام را.

الإمام الباقر عليه السلام - فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى : « وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ ِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ » - : هُمْ قَرَابَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَالْخُمْسُ لِلَّهِ ِ وَلِلرَّسُولِ وَنَا .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «و بدانید که هر چیزی را به غنیمت گرفتید يك پنجم آن برای خدا و رسول و... است» -: مقصود خویشاوندان رسول خداست. خمس، از آن خدا و پیامبر و ماست .

الإمام الباقر عليه السلام: إِنَّ ذِكْرَنَا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ ، وَذِكْرَ عَدُوِّنَا مِنْ ذِكْرِ الشَّيْطَانِ .

امام باقر علیه السلام: همانا یاد کردن از ما، یاد کردن از خداست و یاد کردن از دشمن ما، یاد کردن از شیطان است .

الإمام الباقر عليه السلام - عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ - : لَمَّا قَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَنَاسِكَهُ مِنْ حَجَّةِ الْوُدَاعِ رَكِبَ راحِلَتَهُ وَأَنْشَأَ يَقُولُ : لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ مُسْلِمًا . فَقَامَ إِلَيْهِ أَبُو ذَرٍّ الْغِفَارِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَمَا الْإِسْلَامُ ؟ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : الْإِسْلَامُ عُرْيَانٌ ، لِبَاسُهُ التَّقْوَى ، وَزِينَتُهُ الْحَيَاءُ ، وَمِلَاكُهُ الْوَرَعُ ، وَجَمَالُهُ الدِّينُ (كَمَالُهُ - خ ل) ، وَثَمَرُهُ الْعَمَلُ الصَّالِحُ ، وَلِكُلِّ شَيْءٍ أَسَاسٌ وَأَسَاسُ الْإِسْلَامِ حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ .

امام باقر علیه السلام - از پدرش از جدش - : چون رسول خدا صلی الله علیه و آله مناسک حجة الوداع را به پایان برد، بر اشتر خود سوار شد و شروع به گفتن این جمله کرد: به بهشت نرود مگر کسی که مسلمان باشد. ابوذر غفاری رحمه الله برخاست و عرض کرد: ای رسول خدا، اسلام چیست؟ حضرت فرمود: اسلام برهنه است و جامه اش، پرهیزگاری است و زیورش، حیا و قوامش، پارسایی و جمالش [کمالش] دینداری و میوه اش، کردار نیک است. هر چیزی بنیادی دارد و بنیاد اسلام، دوست داشتن ما اهل بیت است .

الإمام الباقر عليه السلام : حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ نِظَامُ الدِّينِ .

امام باقر علیه السلام : دوست داشتن ما اهل بیت، نظام دین است .

عنه عليه السلام : بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ : عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصَّوْمِ وَالْحَجِّ وَالْوَلَايَةِ ، وَلَمْ يُنَادَ بِشَيْءٍ كَمَا نُوْدِي بِالْوَلَايَةِ .

امام باقر علیه السلام : اسلام بر پنج چیز بنا شده است: بر نماز و زکات و روزه و حج و ولایت و به هیچ چیزی به اندازه ولایت فرا خوانده نشده است .

الإمام الباقر عليه السلام : أَحِبُّوا اللَّهَ وَأَحِبُّوا رَسُولَ اللَّهِ لِحُبِّ اللَّهِ ، وَأَحِبُّونا لِحُبِّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

امام باقر علیه السلام : خدا را دوست بدارید و رسول خدا را به خاطر خدا دوست بدارید و ما را به خاطر رسول خدا صلی الله علیه و آله دوست بدارید .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنِّي لَأَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْحُبَّ الَّذِي تُحِبُّونَا لَيْسَ بِشَيْءٍ صَنَعْتُمُوهُ ، وَلَكِنَّ اللَّهَ صَنَعَهُ .

امام باقر علیه السلام: من می دانم که این محبت شما نسبت به ما چیزی نیست که خود شما آن را ساخته باشید، بلکه کار خداست .

الإمام الباقر عليه السلام : مَنْ أَصْبَحَ يَجِدُ بَرْدَ حُبِّنا عَلَى قَلْبِهِ فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ عَلَى بَادِي النِّعَمِ .
قيل : وما بادي النِّعَمِ ؟ فقال : طيب المولد .

امام باقر علیه السلام: هر که صبح کند و خنکای محبت ما را در دلش احساس کند پس خداوند را بر نخستین نعمت سپاس گوید: عرض شد: نخستین نعمت کدام است؟ فرمود: حلال زادگی .

أبو ذرٍّ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِنَّ اللَّهَ أَخَذَ مِيثَاقَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى

حُبِّكَ ، وَأَخَذَ مِيثَاقَ الْمُنَافِقِينَ عَلَى بُغْضِكَ . وَلَوْ ضَرَبْتَ خَيْشُومَ الْمُؤْمِنِ مَا أَبْغَضَكَ ، وَلَوْ نَثَرْتَ الدَّنَائِيرَ عَلَى الْمُنَافِقِ مَا أَحَبَّكَ . يَا عَلِيُّ ، لَا يُحِبُّكَ إِلَّا مُؤْمِنٌ ، وَلَا يُبْغِضُكَ إِلَّا مُنَافِقٌ .

ابوذر: شنیدم رسول خدا صلی الله علیه و آله به علی علیه السلام می فرماید: خداوند از مؤمنان بر محبت تو پیمان گرفته است و از منافقان بر بغض نسبت به تو. اگر بینی مؤمن را قطع کنی، باز تو را دشمن نخواهد داشت و اگر دینارها به پای منافقان بریزی، باز هم دوستت نخواهند داشت. ای علی، تو را دوست ندارد، مگر مؤمن و تو را دشمن نمی دارد، مگر منافق .

الإمام عليّ عليه السلام : لَوْ ضَرَبْتُ خَيْشُومَ الْمُؤْمِنِ بِسَيْفِي هَذَا عَلَى أَنْ يُبْغِضَنِي مَا أَبْغَضَنِي ، وَلَوْ صَبَبْتُ الدُّنْيَا بِجَمَاتِهَا عَلَى الْمُنَافِقِ عَلَى أَنْ يُحِبَّنِي مَا أَحَبَّنِي ، وَذَلِكَ أَنَّهُ قُضِيَ فَاَنْقَضَى عَلَى لِسَانِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ : يَا عَلِيُّ ، لَا يُبْغِضُكَ مُؤْمِنٌ ، وَلَا يُحِبُّكَ مُنَافِقٌ .

امام علی علیه السلام - در حکمتی از حکمت هایشان - : اگر با همین شمشیرم بر بینی مؤمن کوبم که با من دشمن شود، دشمن نشود و اگر همه دنیا را به پای منافق ریزم که مرا دوست بدارد، باز هم دوست نخواهد داشت و این از آن روست که حکم خدا بر زبان پیامبر امی صلی الله علیه و آله گذشت که فرمود: ای علی، هیچ مؤمنی با تو دشمنی نکند و هیچ منافقی دوستدار تو نشود.

الإمام الباقر عليه السلام : حُبُّنا إيمانٌ ، وَبُغْضُنا كُفْرٌ .

امام باقر علیه السلام: دوست داشتن ما، ایمان است و دشمن داشتنمان، کفر.

الإمام الصادق عليه السلام : مَنْ تَوَلَّى مُحِبَّنَا فَقَدْ أَحَبَّنَا .

امام صادق عليه السلام : هر که دوستدار ما را دوست بدارد، هر آینه ما را دوست داشته است.

الإمام الحسن عليه السلام : وَاللَّهِ ، لَا يُحِبُّنَا عَبْدٌ أَبَدًا وَلَوْ كَانَ أُسِيرًا بِالذَّلِيمِ إِلَّا نَفَعَهُ اللَّهُ بِحُبِّنَا ، وَإِنَّ حُبَّنَا لَيُسَاقِطُ الذُّنُوبَ مِنْ ابْنِ آدَمَ كَمَا يُسَاقِطُ الرِّيحُ الْوَرَقَ مِنَ الشَّجَرِ .

امام حسن عليه السلام : به خدا قسم، هیچ بنده ای نیست که ما را دوست بدارد، حتی اگر در دیلم اسیر باشد، مگر این که خداوند به واسطه این محبت ما، او را سود بخشد. همانا دوست داشتن ما، گناهان را از آدمی فرو می ریزاند، همچنان که باد، برگهای درختان را می ریزد.

الإمام الصادق عليه السلام : إِنَّ حُبَّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ لَيَحُطُّ الذُّنُوبَ عَنِ الْعِبَادِ كَمَا تَحُطُّ الرِّيحُ الشَّدِيدَةُ الْوَرَقَ عَنِ الشَّجَرِ .

امام صادق عليه السلام : دوست داشتن ما اهل بیت، گناهان بندگان را می ریزد، همان گونه که باد شدید، برگهای درختان را می ریزد.

الإمام الباقر عليه السلام - عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ - : أَقْبَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ حَتَّى صَعِدَ الْمِنْبَرَ ، وَاجْتَمَعَ الْمُهَاجِرُونَ وَالْأَنْصَارُ فِي الصَّلَاةِ ، فَقَالَ : أَيُّهَا النَّاسُ ، مَنْ أَبْغَضَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ بَعَثَهُ اللَّهُ يَهُودِيًّا . قَالَ جَابِرٌ : فَقُمْتُ إِلَيْهِ ، فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَإِنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ ؟ قَالَ : نَعَمْ وَإِنْ شَهِدَ ، إِنَّمَا احْتَجَزَ بِذَلِكَ مِنْ أَنْ يُسْفِكَ دَمَهُ أَوْ يُؤَدِّيَ الْجَزِيَّةَ عَنِ يَدٍ وَهُوَ صَاغِرٌ .

ثُمَّ قَالَ : أَيُّهَا النَّاسُ ، مَنْ أَبْغَضَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَهُودِيًّا ، وَإِنْ أَدْرَكَ الدَّجَالَ آمَنَ بِهِ ، وَإِنْ لَمْ يُدْرِكْهُ بُعِثَ مِنْ قَبْرِهِ حَتَّى يُؤْمِنَ بِهِ ، إِنَّ رَبِّي عَزَّوَجَلَّ مَثَلٌ لِي أُمَّتِي فِي الطَّيْنِ ، وَعَلَّمَنِي أَسْمَاءَ أُمَّتِي كَمَا عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ، فَمَرَّ بِي أَصْحَابُ الرَّايَاتِ ، فَاسْتَغْفَرْتُ لِعَلِيٍّ وَشِيعَتِهِ .

قَالَ حَنَانُ [بْنُ سَدِيرٍ رَاوِي هَذَا الْخَبَرِ] : وَقَالَ لِي أَبِي : أَكْتُبُ هَذَا الْحَدِيثَ فَكَتَبْتُهُ ، وَخَرَجْنَا مِنْ عَدِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَقَدِمْنَا فَدَخَلْنَا عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، فَقُلْتُ لَهُ : جُعِلْتُ فِدَاكَ ، إِنَّ رَجُلًا مِنَ الْمَكِّيِّينَ يُقَالُ لَهُ سُدَيْفٌ حَدَّثَنِي عَنْ أَبِيكَ بِحَدِيثٍ ، فَقَالَ : وَتَحْفَظُهُ ؟ فَقُلْتُ : كَتَبْتُهُ ، قَالَ : فَهَاتِهِ ، فَعَرَضْتُهُ عَلَيْهِ ، فَلَمَّا انْتَهَى إِلَيَّ «مَثَلٌ لِي أُمَّتِي فِي الطَّيْنِ ، وَعَلَّمَنِي أَسْمَاءَ أُمَّتِي كَمَا عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا» قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : يَا سَدِيرُ ، مَتَى

حَدَّثَكَ بِهَذَا عَنْ أَبِي ؟ قُلْتُ : الْيَوْمَ السَّابِعُ مُنْذُ سَمِعْنَاهُ مِنْهُ يَرَوِيهِ عَنْ أَبِيكَ ، فَقَالَ : قَدْ كُنْتُ أَرَى أَنَّ هَذَا الْحَدِيثَ لَا يَخْرُجُ عَنْ أَبِي إِلَى أَحَدٍ .

امام باقر علیه السلام - به نقل از جابر بن عبدالله انصاری - : رسول خدا صلی الله علیه و آله تشریف آورد و منبر رفت و مهاجران و انصار برای نماز جمع شدند. حضرت فرمود: ای مردم! هر که ما اهل بیت را دشمن بدارد، خداوند او را یهودی محشور کند. جابر می گوید: من برخاستم و عرض کردم: ای رسول خدا، اگر چه شهادت به لا اله الا الله و به پیامبری شما دهد؟ فرمود: آری، اگر چه شهادت دهد. او با شهادت دادن [به یگانگی خدا و رسالت من] فقط سبب می شود که خونش ریخته نشود و یا با دست خود و ذلیلانه، جزیه ندهد .

سپس فرمود: ای مردم، هر کس ما اهل بیت را دشمن بدارد خداوند در روز قیامت او را یهودی محشور کند و اگر به زمان دجال برسد به او ایمان آورد و اگر آن زمان را درک نکند، از گورش برانگیخته گردد، تا به او ایمان بیاورد. همانا پروردگام عز و جل، در ابتدای خلقت که گل آدمیان را می سرشتند، امت مرا برایم مجسم نمود و نامهای همه افراد امت مرا به من آموخت، همان گونه که تمام اسماء را به آدم تعلیم داد. پس پرچمداران از برابر من گذشتند و من برای علی و شیعیان او آمرزش طلبیدم .

حنان (بن سدير راوی این خبر) گوید: پدرم به من گفت: این حدیث را بنویس و من نوشتم. فردا به جانب مدینه حرکت کردیم و وارد آن شدیم و خدمت ابی عبدالله (الصادق) علیه السلام رسیدیم. من به آن حضرت عرض کردم: فدایت شوم، مردی از مکیان به نام سدید، حدیثی از پدرتان به من گفته است، حضرت فرمود: آن را حفظ داری؟ عرض کردم: مکتوبش کرده ام. فرمود: بده ببینم. من آن را به حضرت نشان دادم. چون به جمله «در آن هنگام که گل آدمیان را می سرشتند خداوند امت مرا برایم مجسم نمود و نامهای همه افراد امت را به من آموخت، همان گونه که تمام اسماء را به آدم تعلیم داد» رسید فرمود: ای سدير، چه هنگام این حدیث را از قول پدرم برایت نقل کرد؟ عرض کردم: هفت روز است که روایت او را از پدرتان شنیده ام. فرمود: من فکر می کردم که این حدیث، از دهان پدرم برای احدی خارج نخواهد شد .

عنه عليه السلام : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، أَكُلُّ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُؤْمِنٌ ؟ قَالَ : إِنَّ عِدَاؤَنَا تَلْحَقُ بِالْيَهُودِ وَالنَّصَارَى ، إِنَّكُمْ لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُحِبُّونِي ، وَكَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُحِبُّنِي وَ يُبْغِضُ هَذَا - يَعْنِي عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ - .

امام باقر علیه السلام: مردی خدمت پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد: ای رسول خدا! آیا هر کس بگوید: لا اله الا الله، مؤمن است؟ فرمود: دشمنی با ما، باعث ملحق شدن به جرگه یهود و نصاری می شود. شما به بهشت نخواهید رفت مگر این که مرا دوست بدارید؛ و دروغ می گوید، کسی که گمان می کند مرا دوست دارد اما این - یعنی علی علیه السلام - را دشمن می دارد.

الإمام الباقر عليه السلام: لو أن كل ملك خلقه الله عز وجل وكل نبي بعثه الله وكل صديق وكل شهيد شفعوا في ناصب لنا أهل البيت أن يخرج الله عز وجل من النار ما أخرجه الله أبداً، والله عز وجل يقول في كتابه: «ما كثرين فيه أبداً.»

امام باقر علیه السلام: اگر حتی همه فرشتگانی که خداوند عز و جل آفریده و همه پیامبرانی که خدا برانگیخته و همه صدیقان و شهیدان، در حق دشمن کینه توز ما اهل بیت، شفاعت کنند که خدای عز و جل او را از آتش دوزخ بیرون آورد، هرگز خداوند او را بیرون نخواهد آورد. خداوند عز و جل در کتاب خود می فرماید: «برای همیشه در آن ماندگارند.»

الإمام الباقر عليه السلام: لما نزلت هذه الآية: «يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ» قال المسلمون: يا رسول الله، ألسنت إمام الناس كلهم أجمعين؟ قال: فقال رسول الله صلى الله عليه وآله: أنا رسول الله صلى الله عليه وآله و آله إلى الناس أجمعين، ولكن سيكون من بعدي أئمة على الناس من الله من أهل بيتي، يقومون فيالناس فيكذبون، ويظلمهم أئمة الكفر والضلال وأشياعهم، فمن والاهم واتبعهم وصدقهم فهو مني ومعهم وسيلقاني، ألا ومن ظلمهم وكذبهم فليس مني ولا معي وأنا منه بريء.

امام باقر علیه السلام: وقتی آیه «روزی که هر گروهی را با پیشوایشان فرا می خوانیم» نازل شد، مسلمانان عرض کردند: ای رسول خدا، مگر شما پیشوای همه مردم نیستید؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: من فرستاده خدا به سوی همه مردم هستم ولی بعد از من برای مردم، پیشوایانی الهی از اهل بیتم خواهد بود که در میان مردم (به رهبری) بر می خیزند لیکن [از سوی آنان] تکذیب می شوند و پیشوایان کفر و ضلالت و پیروانشان بر ایشان ستم روا می دارند. هر که آنان را دوست بدارد و از ایشان پیروی کند و تصدیقشان نماید، از من است و با من است و مرا ملاقات خواهد کرد؛ و آگاه باشید هر که به ایشان ستم روا دارد و تکذیبشان کند، از من نیست و با من نیست و من از او بیزارم.

الإمام الباقر عليه السلام: من لم يعرف سوء ما أوتي إيلنا من ظلمنا وذهب حقا وما نكبنا به فهو شريك من أتى إيلنا فيما ولينا به.

امام باقر علیه السلام: هرکس به بد و ناروا بودن ستمها و حق کشیها و رنجهایی که به ما رسیده معترف نباشد، با کسی که این کارها را در حق ما کرده شریک است .

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: « : وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ » - : نَحْنُ هُمْ .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه شریفه «و در حقیقت، در زبور پس از تورات نوشتیم که زمین را بندگان شایسته ما به ارث خواهند برد» - : آن بندگان شایسته ما هستیم .

عنه عليه السلام - في تفسير الآية - : هُم آل مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ .

امام باقر علیه السلام - در تفسیر همین آیه - : آن بندگان شایسته، خاندان محمد صلوات الله علیهم هستند .

عنه عليه السلام - أيضًا - : هُم أصحابُ المَهْدِيِّ عليه السلام في آخرِ الزَّمانِ .

امام باقر علیه السلام - نیز در تفسیر همین آیه - : آنان، یاران مهدی علیه السلام در آخر الزمان هستند .

عنه عليه السلام - أيضًا - : إِنَّ ذَلِكَ وَعْدٌ لِلْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّهُمْ يَرِثُونَ جَمِيعَ الْأَرْضِ .

امام باقر علیه السلام - نیز در تفسیر همین آیه - : این وعده ای است به مؤمنان که وارث سراسر زمین خواهند شد .

الإمام الباقر عليه السلام : وَجَدْنَا فِي كِتَابِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ : « إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ ِ يورثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ » . أَنَا وَأَهْلُ بَيْتِي الَّذِينَ أَوْرَثَنَا اللَّهُ الْأَرْضَ وَنَحْنُ الْمُتَّقُونَ وَالْأَرْضُ كُلُّهَا لَنَا ، فَمَنْ أَحْيَا أَرْضًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَلْيَعْمَرْهَا وَلْيُوَدِّ خَرَاجَهَا إِلَى الْإِمَامِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي وَلَهُ مَا أَكَلَ مِنْهَا ، فَإِنْ تَرَكَهَا أَوْ أَخْرَبَهَا وَأَخَذَهَا رَجُلٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ مِنْ بَعْدِهِ فَعَمَّرَهَا وَأَحْيَاهَا فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا مِنَ الَّذِي تَرَكَهَا ، يُؤَدِّي خَرَاجَهَا إِلَى الْإِمَامِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي وَلَهُ مَا أَكَلَ مِنْهَا ، حَتَّى يَظْهَرَ الْقَائِمُ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي بِالسَّيْفِ فَيَحْوِيهَا وَيَمْنَعُهَا وَيُخْرِجُهُمْ مِنْهَا كَمَا حَوَاهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَنْعَهَا ، إِلَّا مَا كَانَ فِي أَيْدِي شِيعَتِنَا فَإِنَّهُ يُقَاتِعُهُمْ عَلَى مَا فِي أَيْدِيهِمْ وَيَتْرُكُ الْأَرْضَ فِي أَيْدِيهِمْ .

امام باقر علیه السلام: در کتاب علی (که به املاي رسول خدا صلى الله عليه و آله و خط على عليه السلام است) آمده است: «همانا زمین از آن خداست و آن را به هرکس از بندگان که بخواد، به ارث می دهد و عاقبت، از آن پرهیزگاران است . «من و اهل بیتم

همان کسانی هستیم که خداوند زمین را به ما به ارث می دهد و ماییم، پرهیزگاران و زمین، تماماً از آن ماست. پس هر یک از مسلمانان زمینی را احیا کند، باید آبادش سازد و مالیات آن را به امام از اهل بیت من بپردازد و هر چه از آن زمین استفاده کند و بخورد، حق اوست و اگر زمین را رها سازد یا خرابش کند و بعد از او، مرد دیگری از مسلمانان آن را بگیرد و آباد و احیایش کند، او نسبت به آن زمین از کسی که آن را رها کرده سزاوارتر است و باید مالیاتش را به امام از خاندان من بپردازد و هر چه از آن زمین استفاده کند، حق اوست، تا زمانی که قائم از خاندان من، با شمشیر ظهور کند. در این زمان، او آن اراضی را تصرف کند و جلو آنها را بگیرد و تصرف کنندگانشان را از آنها اخراج کند. همان گونه که رسول خدا صلی الله علیه و آله زمینها را تصرف کرد و آنها را حفظ کرد. مگر زمینهایی که در دست شیعیان ما باشد که حضرت قائم نسبت به آن اراضی با آنان مقاطعه می بندد و زمین را در دست ایشان باقی می گذارد.

الإمام الباقر عليه السلام: إعلم أنّ لبني أمية ملكاً لا يستطيع الناس أن تردّعه، وأنّ لأهل الحقّ دولةً إذا جاءت ولأها الله لمن يشاء من أهل البيت، فمن أدركها منكم كان عندنا فيالسنام الأعلى، وإن قبضه الله قبل ذلك خار له.

امام باقر علیه السلام: بدان که برای بنی امیه سلطنتی است که مردم نمی توانند مانع آن شوند و برای اهل حقّ دولتی است که چون (زمانش) فرا رسد، خداوند آن را به هر یک از ما اهل بیت که بخواهد می سپارد. پس هر یک از شما آن دولت را درک کند، نزد ما مقامی بالا و رفیع داشته باشد و هر که پیش از آن، خداوند جانش را بستاند، اجرش با خدا باشد.

عنه عليه السلام - في قوله عزّوجلّ: «وقل جاء الحقّ وزهق الباطل» - : إذا قام القائم عليه السلام ذهبّت دولة الباطل.

امام باقر علیه السلام: درباره آیه «و بگو: حق آمد و باطل نابود شد» - : هرگاه قائم علیه السلام قیام کند، دولت باطل از بین برود.

الإمام الباقر عليه السلام: كآني بقوم قد خرّجوا بالمشرك يطلبون الحقّ فلا يعطونه، ثمّ يطلبونه فلا يعطونه، فإذا رأوا ذلك وضعوا سيوفهم على عواتقهم، فيعطون ما سألوه فلا يقبلونه حتى يقوموا، ولا يدفعونها إلا إلى صاحبكم. قتلهم شهداء، أما إني لو أدركت ذلك لأستبقيت نفسي لصاحب هذا الأمر.

امام باقر علیه السلام: گویی مردمی را می بینم که در مشرق زمین قیام کرده اند و حق را مطالبه می کنند اما به آنان داده نمی شود و باز مطالبه می کنند، ولی باز هم به آنان نمی

دهند و چون وضع را این گونه دیدند، شمشیرهای خود را از نیام می کشند و در این زمان، آن چه را طلب کرده اند به آنان می دهند، اما آن را نمی پذیرند تا این که برخیزند و آن را به صاحب (و امام زمان) شما دهند. کشتگان آنان شهیدند. بدانید که اگر من آن زمان را درک کنم، جانم را برای صاحب این امر نگه می دارم .

الإمام الباقر عليه السلام : دَوْلَتْنَا آخِرُ الدَّوَلِ ، وَلَمْ يَبْقَ أَهْلُ بَيْتِ لِهْم دَوْلَةٌ إِلَّا مَلَكُوا قَبْلَنَا ، لِنَلَّا يَقُولُوا إِذَا رَأَوْا سِيرَتَنَا : إِذَا مَلَكْنَا سِرْنَا مِثْلَ سِيرَةِ هَوْلَاءِ ! وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ : «وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ» .

امام باقر عليه السلام : دولت ما آخرین دولتست و هیچ خاندان دارای حکومتی باقی نمی ماند، مگر این که قبل از ما، به حکومت می رسد تا این که وقتی شیوه (حکومت) ما را دیدند نگویند: اگر ما به حکومت می رسیدیم، به همین شیوه اینان رفتار می کردیم! و این فرموده خدای عز و جل است که: «و عاقبت، از آن پرهیزگاران است .»

الإمام الباقر عليه السلام : العَارِفُ مِنْكُمْ هَذَا الأَمْرَ المُنتَظِرُ لَهُ المُحْتَسِبُ فِيهِ الخَيْرَ كَمَنْ جَاهَدَ وَاللَّهِ مَعَ قَائِمِ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِسَيْفِهِ .

امام باقر عليه السلام : آن کس از شما که این امر را بشناسد [و بدان معتقد باشد] و منتظر آن باشد و خیر و خوبی را در آن بداند، به خدا قسم همچون کسی است که در کنار قائم آل محمد صلی الله علیه و آله با شمشیر او جهاد کند .

عنه عليه السلام : لِيُقَوَّ شَدِيدُكُمْ ضَعِيفَكُمْ ، وَلِيَعُدَّ غَنِيَّكُمْ عَلَى فَقِيرِكُمْ ، وَلَا تُذْبِعُوا أَمْرَنَا ، وَإِذَا جَاءَكُمْ عَنَّا حَدِيثٌ فَوَجَدْتُمْ عَلَيْهِ شَاهِدًا أَوْ شَاهِدِينَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَخُذُوا بِهِ ، وَإِلَّا فَاقْفُوا عِنْدَهُ ثُمَّ رُدُّوهُ إِلَيْنَا حَتَّى يَسْتَبِينَ لَكُمْ .

وَاعْلَمُوا أَنَّ المُنتَظِرَ لِهَذَا الأَمْرِ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ الصَّائِمِ القَائِمِ ، وَمَنْ أَدْرَكَ قَائِمَنَا فَخَرَجَ مَعَهُ فَقَتَلَ عَدُوَّنَا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ عِشْرِينَ شَهِيدًا ، وَمَنْ قَتَلَ مَعَ قَائِمِنَا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ خَمْسَةِ وَعِشْرِينَ شَهِيدًا .

امام باقر عليه السلام : توانای شما به ناتوانان یاری رساند و دارای شما به نادارتان کمک کند و راز ما را فاش نسازید و امر [امامت] ما را آشکار نکنید و هرگاه حدیثی از ما به شما رسید و يك یا دو دلیل از کتاب خدا برایش پیدا کردید، آن را بپذیرید و گرنه درباره آن درنگ کنید و سپس آن را به ما ارجاع دهید (و از ما بپرسید) تا [حقیقت امر] برایتان روشن شود .

بدانید که انتظار کشنده این امر [ظهور قائم علیه السلام] پاداشی همانند شخص روزه دار

شب زنده دار دارد. و هرکس قائم ما را درک کند و همراهیش کند و دشمن ما را بکشد،
اجر بیست شهید دارد و هرکس در رکاب قائم ما کشته شود، اجر بیست و پنج شهید دارد.

عنه عليه السلام : ما ضَرَّ مَنْ مَاتَ مُنْتَظِرًا لِأَمْرِنَا أَنْ لَا يَمُوتَ فِي وَسْطِ فِسْطَاطِ الْمَهْدِيِّ
وَعَسْكَرِهِ ؟! •

امام باقر عليه السلام : کسی که در انتظار امر (فرج و ظهور ما) از دنیا رود، او را چه
زیان که در میان خیمه مهدی و سپاه او نمیرد؟! •

الإمام الباقر عليه السلام - في بيان كيفية الخطبة الثانية من صلاة الجمعة - : اللَّهُمَّ إِنَّا
نَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةٍ كَرِيمَةٍ ، نَعَزُّ بِهَا الْإِسْلَامَ وَأَهْلَهُ ، وَتُذِلُّ بِهَا النِّفَاقَ وَأَهْلَهُ ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا
مِنَ الدُّعَاةِ إِلَى طَاعَتِكَ وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ ، وَتَرْزُقُنَا بِهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ . •

امام باقر عليه السلام - در بیان کیفیت خطبه دوم نماز جمعه - : بار خدایا! ملتسمانه از تو
می خواهیم دولت با شکوهی را برپا داری که به وسیله آن اسلام و مسلمانان را عزت
بخشی و نفاق و منافقان را به ذلت کشانی و در آن، ما را از دعوتگران به سوی طاعتت و
پیش آهنگان راهت قرار دهی و به واسطه آن، کرامت دنیا و آخرت را نصیبمان فرمایی .

أَبُو عُبَيْدَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَنْ أَحَبَّنَا فَهُوَ مِمَّا أَهْلَ الْبَيْتِ . قُلْتُ : جُعِلْتُ فِدَاكَ ،
مِنْكُمْ ؟ ! قَالَ : مِمَّا وَاللَّهِ ، أَمَا سَمِعْتَ قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : « فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي ! » •

ابو عبیده از امام باقر علیه السلام : هر که ما را دوست بدارد، او از ما اهل بیت است. به
ایشان عرض شد: یابن رسول الله از شماست؟ فرمود: به خدا قسم، از ماست؛ آیا نشنیده
ای این سخن ابراهیم را که: « پس هر که از من پیروی کند، او از من است »؟! •

الإمام الباقر عليه السلام : دَخَلَ أَبُو ذَرٍّ عَلَى سَلْمَانَ وَهُوَ يَطْبَخُ قِدْرًا لَهُ ، فَبَيْنَا هُمَا يَتَحَدَّثَانِ
إِذْ انْكَبَّتِ الْقِدْرُ عَلَى وَجْهِهَا عَلَى الْأَرْضِ ، فَلَمْ يَسْقُطْ مِنْ مَرَقِهَا وَلَا وَدَكِهَا شَيْءٌ ، فَعَجِبَ
مِنْ ذَلِكَ أَبُو ذَرٍّ عَجَبًا شَدِيدًا ، وَأَخَذَ سَلْمَانُ الْقِدْرَ فَوَضَعَهَا عَلَى حَالِهَا الْأَوَّلِ عَلَى النَّارِ ثَانِيَةً ،
وَأَقْبَلَا يَتَحَدَّثَانِ ، فَبَيْنَا هُمَا يَتَحَدَّثَانِ إِذْ انْكَبَّتِ الْقِدْرُ عَلَى وَجْهِهَا ، فَلَمْ يَسْقُطْ مِنْهَا شَيْءٌ مِنْ
مَرَقِهَا وَلَا وَدَكِهَا .

قال : فَخَرَجَ أَبُو ذَرٍّ وَهُوَ مَذْعُورٌ مِنْ عِنْدِ سَلْمَانَ ، فَبَيْنَا هُوَ مُتَفَكِّرٌ إِذْ لَقِيَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ
عَلِيَةَ السَّلَامِ فَقَالَ لَهُ : يَا أبا ذَرٍّ ، مَا الَّذِي أَخْرَجَكَ مِنْ عِنْدِ سَلْمَانَ ؟ وَمَا الَّذِي دَعَرَكَ ؟ فَقَالَ
لَهُ أَبُو ذَرٍّ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، رَأَيْتُ سَلْمَانَ صَنَعَ كَذَا وَكَذَا ، فَعَجِبْتُ مِنْ ذَلِكَ . فَقَالَ أَمِيرُ
الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : يَا أبا ذَرٍّ ، إِنَّ سَلْمَانَ لَوْ حَدَّثَكَ بِمَا يَعْلَمُ لَقُلْتَ : رَحِمَ اللَّهُ قَاتِلَ سَلْمَانَ
... وَإِنَّ سَلْمَانَ مِمَّا أَهْلَ الْبَيْتِ . •

امام باقر علیه السلام: ابوذر بر سلمان وارد شد، دید دیگی را بر روی آتش گذاشته و چیزی می پزد. باهم مشغول صحبت شدند که ناگهان دیگ بر روی زمین واژگون شد اما چیزی از خورشفت و چربی آن بر زمین نریخت. ابوذر سخت تعجب کرد. سلمان دیگ را برداشت و دوباره به حالت اول برگرداند و به صحبت‌های خود ادامه دادند که بار دیگر دیگ چپه شد و این بار نیز چیزی از خورشفت و چربی آن به زمین نریخت.

ابوذر وحشت زده از نزد سلمان خارج شد و در حال فکر کردن بود که به امیرالمؤمنین علیه السلام برخورد. حضرت فرمود: ای ابوذر، چه شد که از خانه سلمان بیرون آمدی؟ و چرا هراسان هستی؟ ابوذر عرض کرد: ای امیرالمؤمنین، سلمان را دیدم که چنین و چنان کرد و من از کارهای او شگفت زده شدم. امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: ای ابوذر، اگر سلمان از چیزهایی که می داند برایت بگوید، خواهی گفت: خدا رحمت کند قاتل سلمان را!... براستی که سلمان از ما اهل بیت است.

الإمام الباقر عليه السلام: إِنَّ الدُّنْيَا عِنْدَ الْعُلَمَاءِ مِثْلُ الظِّلِّ.

امام باقر علیه السلام: دنیا، در نظر عالمان، به سان سایه است.

الإمام الباقر عليه السلام: أَهْلُ الدُّنْيَا سَفَرٌ يَحُلُونَ عَقْدَ رِحَالِهِمْ فِي غَيْرِهَا.

امام باقر علیه السلام: مردم دنیا، مسافرانی هستند که در غیر دنیا بار می گشایند (بارانداز نهایی شان آخرت است).

الإمام الباقر عليه السلام - فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَى وَ زِيَادَةٌ» - : فَأَمَّا الْحُسْنَى الْجَنَّةُ ، وَأَمَّا الزِّيَادَةُ فَالدُّنْيَا ، مَا أَعْطَاهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا لَمْ يُحَاسِبْهُمْ بِهِ فِي الْآخِرَةِ ، وَيَجْمَعُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَيُثَبِّتُهُمْ بِأَحْسَنِ أَعْمَالِهِمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

امام باقر علیه السلام :- درباره این سخن خدای متعال «برای آنان که نیکی کنند، نیکی است و افزونی» :- نیکی، بهشت است و افزونی، دنیا. آنچه خداوند در دنیا عطایشان کند ، در آخرت برای آن حسابرسی نمی کند و پاداش دنیا و آخرت را برایشان فراهم می آورد و در برابر بهترین کارهایشان ، در دنیا و آخرت ، پاداششان می دهد.

الإمام الباقر عليه السلام - لِعُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ - : يَا عُمَرُ ، إِنَّمَا الدُّنْيَا سَوْقٌ مِنَ الْأَسْوَاقِ ؛ مِنْهَا خَرَجَ قَوْمٌ بِمَا يَنْفَعُهُمْ ، وَمِنْهَا خَرَجُوا بِمَا يَضُرُّهُمْ .

امام باقر علیه السلام - به عمر بن عبد العزیز - ای عمر! دنیا، در حقیقت، بازاری از بازارهاست . گروهی از این دنیا ، چیزی را بردند که سودشان رساند، و گروهی ، کالایی را که زیانشان داد .

• عنه علیه السلام : نِعْمَ الْعَوْنُ الدُّنْيَا عَلَى طَلَبِ الْآخِرَةِ • .

امام باقر علیه السلام : چه خوب کمکی است دنیا برای به دست آوردن آخرت !

• الإمام الباقر عليه السلام : مَنْ طَلَبَ الرِّزْقَ فِي الدُّنْيَا اسْتَعْفَافًا عَنِ النَّاسِ ، وَتَوْسِيْعًا عَلَى أَهْلِهِ ، وَتَعَطُّفًا عَلَى جَارِهِ ، لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَوَجْهُهُ مِثْلُ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ • .

امام باقر علیه السلام : هرکس در دنیا به دنبال روزی رود تا دست نیاز سوی مردم دراز نکند و خانواده اش را در آسایش قرار دهد و به همسایه اش کمک کند ، روز قیامت ، با صورتی چون ماه شب چهارده ، خداوند را دیدار می کند .

• الإمام الباقر عليه السلام : مَنْ أُعْطِيَ الْخُلُقَ وَالرَّفْقَ فَقَدْ أُعْطِيَ الْخَيْرَ كُلَّهُ وَالرَّاحَةَ ، وَحَسُنَ حَالُهُ فِي دُنْيَاهُ وَآخِرَتِهِ ، وَمَنْ حُرِمَ الرَّفْقَ وَالْخُلُقَ كَانَ ذَلِكَ لَهُ سَبِيلًا إِلَى كُلِّ شَرٍّ وَبَلِيَّةٍ إِلَّا مَنْ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى • .

امام باقر علیه السلام : به هرکس خوش خویی و مدارا داده شود ، تمام خیر و آسایش به او داده شده است و در دنیا و آخرت ، حال و روزش خوش باشد و هرکس از مدارا و خوش خویی محروم گردد ، این برای او راهی به سوی هر بدی و بلایی باشد ، مگر کسی که خدای متعال نگاهش بدارد .

• الإمام الباقر عليه السلام : وَجَدْنَا فِي كِتَابِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ وَهُوَ عَلَى مَنبَرِهِ :
وَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ، مَا أُعْطِيَ مُؤْمِنٌ قَطُّ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِلَّا بِحُسْنِ ظَنِّهِ بِاللَّهِ ، وَرَجَائِهِ لَهُ ، وَحُسْنِ خُلُقِهِ ، وَالْكَفِّ عَنِ اغْتِيَابِ الْمُؤْمِنِينَ • .

امام باقر علیه السلام : در کتاب علی علیه السلام دیدیم که پیامبر صلی الله علیه و آله روی منبر فرمود: «سوگند به آن که معبودی جز او نیست ، هرگز به هیچ مؤمنی خیر دنیا و آخرت داده نشد ، مگر به سبب خوش گمانی اش به خدا و امیدش به او، و خوش خویی اش، و خودداری از غیبت کردن از مؤمنان .

• الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ - تَبَارَكَ وَتَعَالَى - أَنْزَلَ كِتَابًا مِنْ كُتُبِهِ عَلَى نَبِيٍِّّ مِنْ أَنْبِيَائِهِ ، وَفِيهِ :

إِنَّهُ سَيَكُونُ خَلْقٌ مِنْ خَلْقِي يَلْحَسُونَ الدُّنْيَا بِالدِّينِ ، يَلْبَسُونَ مُسُوكَ الضَّانِ عَلَى قُلُوبِ كَقُلُوبِ الذَّنَابِ أَشَدَّ مَرَارَةً مِنَ الصَّبْرِ ، أَسِنَّتُهُمْ أَحْلَى مِنَ الْعَسَلِ ، وَأَعْمَالُهُمُ الْبَاطِنَةُ أَنْتَنُ مِنَ الْجَيْفِ .

أَبِي يَغْتَرُونَ ، أَمْ إِيَّايَ يَخْدَعُونَ ، أَمْ عَلَيَّ يَتَجَبَّرُونَ؟ !فَبِعِزَّتِي حَلَفْتُ لَأَعْبَعَنَّ لَهُمْ فِتْنَةً تَطَأُ فِي خِطَامِهَا • حَتَّى تَبْلُغَ أَطْرَافَ الْأَرْضِ ، تَتْرُكُ الْحَكِيمَ فِيهَا حَيْرَانَ • .

امام باقر عليه السلام : خداوند - تبارك و تعالی - کتابی از کتاب هایش را بر پیامبری از پیامبرانش فرو فرستاد و در آن آمده بود :

«به زودی ، بندگانی از مخلوقات من خواهند آمد که دنیا را به واسطه دین می خورند ،

لباس میش بر دل هایی می پوشند که چون دل های گرگ هاست و تلخ تر از صبر زرد • زبان هایشان شیرین تر از عسل است و کردارهای باطنی شان متعفن تر از مُردار .

آیا به من غرّه می شوند ، یا مرا می فریبند ، یا بر من بزرگی می نمایند؟ !به عزّتم سوگند ، فتنه ای بر آنان انگیزم که افسار گسیخته پیش می رود تا آن که همه جای زمین را فرا می گیرد و خردمند را در خود ، حیران می کند .»

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمَّا انْقَضَتِ الْقِصَّةُ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ طَلْحَةَ وَالزُّبَيْرِ وَعَائِشَةَ بِالْبَصْرَةِ ، صَعِدَ الْمِنْبَرَ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثَى عَلَيْهِ وَصَلَّى عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَتَمَّ قَالَ :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنَّ الدُّنْيَا حُلُوهٌ خَصْرَةٌ ، تَفْتِنُ النَّاسَ بِالشَّهَوَاتِ وَتُزَيِّنُ لَهُمْ بِعَاجِلِهَا ، وَإِيْمَ اللَّهُ إِنَّهَا لَتَغُرُّ مَنْ أَمَلَهَا وَتُخَلِّفُ مَنْ رَجَاهَا ، وَسَتُورُثُ أَقْوَامًا النَّدَامَةَ وَالْحَسْرَةَ بِأَقْبَالِهِمْ عَلَيْهَا وَتَنَافَسِهِمْ فِيهَا ، وَحَسَدِهِمْ وَبَغْيِهِمْ عَلَى أَهْلِ الدِّينِ وَالْفَضْلِ فِيهَا ظُلْمًا وَعُدْوَانًا وَبَغْيًا وَأَشْرًا • وَبَطْرًا • .

امام باقر عليه السلام : امیر مؤمنان علیه السلام ، چون ماجرای میان او و طلحه و زبیر و عایشه در بصره پایان یافت ، بر منبر رفت و حمد و ثنای خداوند به جای آورد و بر پیامبر

خدا درود فرستاد و آن گاه فرمود: «ای مردم! دنیا شیرین و دل پذیر است ، مردم را با خواست ها می فریبد و زرق و برق گذرای خود را در نگاه آنان می آراید . سوگند به خدا

که دنیا ، هر که را آرزومند آن شود ، می فریبد و هرکه را بدان امید بندد ، نومید می سازد و به زودی ، مردمانی را که به آن روی آورده اند و در آن به رقابت برخاسته اند و بر

سر آن بر یکدیگر حسادت می ورزند و بر اهل دین و فضیلت ستم و تعدی و زورگویی و سرکشی و گستاخی می کنند ، دچار پشیمانی و افسوس خواهد کرد .

عنه عليه السلام : أوصيكم عباد الله بتقوى الله . . . فلا تغرركم الدنيا ولا تتركوا إليها ؛ فإنها دار غرور ، كتب الله عليها وعلى أهلها الفناء ، فتزودوا منها الذي أكرمكم الله به من التقوى والعمل الصالح ، فإنه لا يصل إلى الله من أعمال العباد إلا ما خلص منها ، ولا يتقبل الله إلا من المتقين .

امام باقر عليه السلام : ای بندگان خدا ! شما را به تقوای الهی سفارش می کنم... زنهار ، دنیا شما را نفریبید و به آن دل مبندید که دنیا ، فریبکده ای بیش نیست و خداوند ، برای آن و اهلش نابودی رقم زده است. پس، از دنیا توشه تقوا و کار نیک برگیرید ، که خداوند ، ارجمندی شما را در آنها نهاده است؛ زیرا از اعمال بندگان ، تنها آن عملی به درگاه خداوند می رسد که پاک و خالص باشد، و خدا فقط از پرهیزگاران می پذیرد .

الإمام الباقر عليه السلام : إن فيما ناجى الله به موسى عليه السلام أن قال : إن الدنيا ليست بثواب للمؤمن بعمله ، ولا نعمة للفاجر [بقدر] ذنبه ، وهي دار الظالمين ، إلا العامل فيها بالخير ؛ فإنها له نعمة الدار .

امام باقر عليه السلام : از جمله مناجات های خداوند با موسی علیه السلام این بود که فرمود: «دنیا ، نه پاداشی است برای عمل مؤمن، و نه کیفر گناه گنهکار است. دنیا ، سرای ستمکاران است ، مگر این که کسی در آن ، کار نیک کند که در این صورت ، برای او نیکوسرایی است .»

الإمام الباقر عليه السلام : إن أمير المؤمنين عليه السلام لما انقضت القصة فيما بينه وبين طلحة والزبير وعائشة بالبصرة ، صعد المنبر فحمد الله وأثنى عليه وصلى على رسول الله صلى الله عليه وآله ، ثم قال :

يا أيها الناس ، إن الدنيا حلوّة خضرة ، تفتن الناس بالشهوات وتزيّن لهم بعاجلها . . .

امام باقر عليه السلام : امیر مؤمنان علیه السلام پس از آن که ماجرای میان او و میان طلحه و زبیر و عایشه در بصره [در جنگ جمل] خاتمه یافت ، بر منبر رفت و حمد و ثنای الهی گفت و بر پیامبر خدا درود فرستاد . آن گاه فرمود: «ای مردم! دنیا شیرین و خوش است. مردم را با خواست ها [ی دنیوی] می فریبید، و ظاهر خویش را برای آنان می آرید .

الإمام الباقر عليه السلام : كان على عهد رسول الله صلى الله عليه وآله مؤمن فقير شديد الحاجة من أهل الصفة ، وكان ملازماً لرسول الله صلى الله عليه وآله عند مواقيت الصلاة كلها لا يفقده في شيء منها ، وكان رسول الله صلى الله عليه وآله يرق له وينظر

إلى حاجته وغربته ، فيقول : يا سعد ، لو قد جاءني شيء لأعغيتك .

قال : فأبطأ ذلك على رسول الله صلى الله عليه وآله ، فاشتدَّ غمُّ رسول الله صلى الله عليه وآله و آله لسعد ، فعلم الله سبحانه ما دخل على رسول الله صلى الله عليه وآله من غمِّه لسعد . فأهبط عليه جبرئيل عليه السلام .

ومعه درهمان ، فقال له : يا محمد ، إنَّ الله قد علم ما قد دخلك من الغمِّ لسعد ، أفتحبُّ أن تغنيه؟

فقال : نعم .

فقال له : فهالك هذين الدرهمين فأعطيهما إياه ومره أن يتجر بهما .

قال : فأخذ رسول الله صلى الله عليه وآله و آله ثمَّ خرج إلى صلاة الظهر ، وسعد قائم على باب حُجرات رسول الله صلى الله عليه وآله و آله ينتظره ، فلما رآه رسول الله صلى الله عليه وآله و آله قال : يا سعد ، أتحسن التجارة؟

فقال له سعد : والله ما أصبحت أملك مالا أتجر به فأعطاه النبي صلى الله عليه وآله و آله الدرهمين ، وقال له : اتجر بهما وتصرف لِرزقِ الله . فأخذهما سعد ومضى مع النبي صلى الله عليه وآله و آله حتى صلى معه الظهر والعصر ، فقال له النبي صلى الله عليه وآله و آله : قم فاطلب الرزق ، فقد كنت بحالك مُغتَمًا يا سعد .

قال : فأقبل سعد لا يشتري بدرهم شيئا إلا باعه بدرهمين ولا يشتري شيئا بدرهمين إلا باعه بأربعة دراهم ، فأقبلت الدنيا على سعد فكثرت متاعه وماله وعظمت تجارته ، فاتخذ على باب المسجد موضعا وجلس فيه فجمع تجارته إليه ، وكان رسول الله صلى الله عليه وآله و آله إذا أقام بلال للصلاة يخرج وسعد مشغول بالدنيا ، لم يتطهر ولم يتهيا كما كان يفعل قبل أن يتشاعل بالدنيا ، فكان النبي صلى الله عليه وآله و آله يقول : يا سعد ، شغلتك الدنيا عن الصلاة! فكان يقول : ما أصنع ، أضيع مالي؟! هذا رجل قد بعته فأريد أن أستوفي منه ، وهذا رجل قد اشتريت منه فأريد أن أوفيه .

قال : فدخل رسول الله صلى الله عليه وآله و آله من أمر سعد غمَّ أشدَّ من غمِّه بفقره ، فهبط عليه جبرئيل عليه السلام ، فقال : يا محمد ، إنَّ الله قد علم غمَّك بسعد ، فأيما أحبُّ إليك، حاله الأولى أو حاله هذه؟

فقال له النبي صلى الله عليه وآله و آله : يا جبرئيل ، بل حاله الأولى ، قد أذهبت دنياه بأخرته .

فقال له جبرئيل عليه السلام : إنَّ حبَّ الدنيا والأموال فتنَةٌ ومشغلةٌ عن الآخرة ، قل لسعد يردُّ عليك الدرهمين اللذين دفعتهما إليه ، فإنَّ أمره سيصير إلى الحالة التي كان عليها أولاً .

قال : فخرج النبي صلى الله عليه وآله و آله فمرَّ بسعد ، فقال له : يا سعد ، أما تريد أن تردَّ عليَّ

الدَّرْهَمَيْنِ اللَّذَيْنِ أُعْطِيَتْكُمَا؟ فَقَالَ سَعْدٌ : بَلَى وَمِئْتَيْنِ .

فَقَالَ لَهُ : لَسْتُ أُرِيدُ مِنْكَ يَا سَعْدُ إِلَّا الدَّرْهَمَيْنِ ، فَأَعْطَاهُ سَعْدٌ دِرْهَمَيْنِ .

قال : فَأَدْبَرَتِ الدُّنْيَا عَلَى سَعْدٍ حَتَّى ذَهَبَ مَا كَانَ جَمَعَ ، وَعَادَ إِلَى حَالِهِ الَّتِي كَانَ عَلَيْهَا .

امام باقر علیه السلام : در زمان پیامبر خدا ، مؤمنی نادر و سخت نیازمند از اهل صُفّه بود که در همه اوقات نماز ، ملازم پیامبر خدا بود و در هیچ نمازی غیبت نداشت. پیامبر خدا ، ناداری و غربت او را می دید و دلش به حال وی می سوخت و می فرمود: « ای سعد! اگر چیزی دستم بیاید ، نیازت را برطرف می کنم .» مدّت ها گذشت و به پیامبر خدا چیزی نرسید. غم ایشان برای سعد ، شدّت گرفت. خداوند سبحان که می دانست پیامبر خدا برای سعد ، غم بسیار می خورد ، جبرئیل علیه السلام را با دو درهم فرستاد. جبرئیل به ایشان گفت :

ای محمّد! خدا می داند که تو برای سعد ، غم می خوری. آیا دوست داری که او را بی نیاز گردانی؟

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود : «آری .»

جبرئیل گفت: این دو درهم را بگیر و به او بده و بگو با آنها کاسبی کند .

پیامبر خدا [آن دو را] گرفت و سپس برای نماز ظهر ، بیرون رفت . سعد بر درِ اتاق های پیامبر خدا ، منتظر ایشان ایستاده بود. پیامبر خدا چون او را دید ، فرمود: «ای سعد! کاسبی می دانی؟ .»

سعد گفت: به خدا سوگند ، هیچ گاه پولی نداشته ام که با آن کاسبی کنم !

پیامبر صلی الله علیه و آله آن دو درهم را به او داد و فرمود: «با اینها کاسبی کن و برای به دست آوردن روزی خدا ، تلاش نما .»

سعد ، آن دو درهم را گرفت و همراه پیامبر صلی الله علیه و آله رفت و نماز ظهر و عصر را با ایشان خواند. آن گاه ، پیامبر صلی الله علیه و آله به او فرمود: «برخیز و در پی روزی برو، که من از حال و روز تو - ای سعد - ناراحت بوده ام .»

از آن پس ، سعد اگر چیزی با يك درهم می خرید ، با دو درهم می فروخت، و اگر با دو درهم می خرید ، به چهار درهم می فروخت . بدین ترتیب ، دنیا به سعد رو کرد و سرمایه و ثروتش زیاد شد و تجارتش رونق گرفت. پس، بر درِ مسجد ، جایی گرفت و در آن جا نشست و به کسب پرداخت. هر گاه بلال برای نماز اقامه می گفت ، پیامبر صلی الله علیه و آله بیرون می آمد و می دید که سعد همچنان سرگرم دنیاست و نه - (آن چنان که پیش از پرداختن به دنیا می کرد) - وضو گرفته و نه آماده نماز شده است . پیامبر صلی الله علیه و آله می فرمود: «ای سعد! دنیا تو را از نماز باز داشته است!» و او می گفت : چه کنم؟

مالم را ضایع کنم؟ به این یکی فروخته ام و می خواهم پولش را از او بگیرم و از آن یکی خریده ام و می خواهم پولش را بدهم .

این وضع سعد ، پیامبر خدا را ناراحت تر از زمانی کرد که برای ناداری اش غصّه می خورد. پس، جبرئیل علیه السلام بر او فرود آمد و گفت: ای محمّد! خداوند

از این غم تو برای سعد ، آگاه است. کدام يك را دوست تر داری : حالت نخست را ، یا این حالت را؟

پیامبر صلی الله علیه و آله به او فرمود: «ای جبرئیل! حالت نخست را. دنیای او آخرتش را از بین برده است .»!

جبرئیل علیه السلام به او گفت: علاقه مندی به دنیا و ثروت ، گرفتاری و مایه باز ماندن از آخرت است. به سعد بگو آن دو درهمی را که به او داده ای ، به تو برگرداند. با این کار ، به همان حال اولش باز می گردد .

پیامبر صلی الله علیه و آله بیرون رفت و به سعد برخورد . به او فرمود: «ای سعد! نمی خواهی آن دو درهمی را که به تو داده ام ، به من برگردانی؟ .»

سعد گفت: چرا! [به جای آن ،] دویست درهم می دهم .

پیامبر صلی الله علیه و آله به او فرمود: «نه ، ای سعد! من بیشتر از دو درهم ، از تو نمی خواهم» و سعد دو درهم به ایشان داد. از آن پس، دنیا به سعد پشت کرد ، تا جایی که هر چه جمع کرده بود ، از دست رفت و سعد ، دوباره مثل اولش شد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ ثَقَّلَ الْخَيْرَ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا كَثَقْلَهُ فِي مَوَازِينِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَإِنَّ اللَّهَ خَفَّفَ الشَّرَّ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا كَخَفَّتِهِ فِي مَوَازِينِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

امام باقر علیه السلام : خداوند ، خوبی را بر اهل دنیا سنگین ساخت ، همچنان که روز قیامت در ترازوهایشان سنگین است، و خداوند بدی را بر اهل دنیا سبک ساخت ، همچنان که روز قیامت در ترازوهایشان سبک است .

الإمام الباقر عليه السلام : لَا زُهْدَ كَقَصْرِ الْأَمَلِ .

امام باقر علیه السلام : زهدی چون کوتاهی آرزو نیست .

الإمام الباقر عليه السلام : كَانَ فِيمَا نَاجَى اللَّهُ بِهِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ : . . . مَا تَزَيَّنَ لِي الْمُتَزَيِّنُونَ بِمِثْلِ الزُّهْدِ فِي الدُّنْيَا عَمَّا بِهِمُ الْغِنَى مِنْهُ .

امام باقر علیه السلام: از جمله مناجات های خدا با موسی علیه السلام این بود که...: خودآریان، خویشتن را به چیزی مانند زهد به دنیا و چشم پوشیدن از آنچه بدان نیازی ندارند، نیاراستند.»

الإمام الباقر عليه السلام: كَانَ فِيمَا نَاجِي بِهِ اللَّهُ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى الطَّوْرِ: أَنْ يَا مُوسَى... أَمَا الْمُتَقَرَّبُونَ إِلَيَّ بِالزُّهْدِ فِي الدُّنْيَا، فَإِنِّي أَمْنَحُهُمُ الْجَنَّةَ بِحَدَافِيرِهَا يَتَّبَعُونَ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاؤُونَ.

امام باقر علیه السلام: از نجوای خداوند با موسی علیه السلام بر فراز کوه طور، این بود که: «ای موسی!... به آنان که با زهدورزی در دنیا خود را مقرب من می سازند، همه بهشت را عطا می کنم و در هر کجای آن که بخواهند، جای می گیرند.»

«وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى.»

«و دیدگانت را به سوی آنچه گروه هایی از آنان را از آن برخوردار کرده ایم، مدوز که [فقط] زیور زندگی دنیاست تا آنان را در آن بیازماییم و [بدان که] روزی پروردگار تو، بهتر و پایدارتر است»

الإمام الباقر عليه السلام: لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: «وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهَا أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا» «إِسْتَوَىٰ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ جَالِسًا، ثُمَّ قَالَ: مَنْ لَمْ يَتَعَزَّ بِعِزِّ اللَّهِ تَقَطَّعَتْ نَفْسُهُ حَسْرَاتٍ عَلَى الدُّنْيَا.»

امام باقر علیه السلام: چون این آیه نازل شد که: «و دیدگانت را به سوی آنچه اصنافی از آنان را از آن برخوردار کرده ایم، مدوز که [فقط] زیور زندگی دنیاست»، پیامبر خدا راست نشست و سپس فرمود: «هر که به دلداری خدا آرام نگیرد، جانش از حسرت های دنیا متلاشی می شود.»

الإمام الباقر عليه السلام - لجابر - : يَا جَابِرُ... أَنْزَلَ الدُّنْيَا كَمَنْزِلِ نَزَلَتْهُ ثُمَّ ارْتَحَلَتْ عَنْهُ، أَوْ كَمَالٍ وَجَدْتَهُ فِي مَنَامِكَ فَاسْتَيْقِظْتَ وَلَيْسَ مَعَكَ مِنْهُ شَيْءٌ. إِنِّي إِنَّمَا ضَرَبْتُ لَكَ هَذَا مَثَلًا؛ لِأَنَّهَا عِنْدَ أَهْلِ اللَّبِّ وَالْعِلْمِ بِاللَّهِ كَفِيءُ الظَّلَالِ.

امام باقر علیه السلام - به جابر - : ای جابر!... دنیا را چون منزلگاهی بدان که در آن فرود آمده ای و سپس از آن می کوچی، یا مانند مالی بدان که در عالم خواب یافته ای و

چون بیدار می شوی ، خبری از آن نیست. من این را تنها از این رو برای تو مثال آوردم که دنیا در نزد خردمندان و خدانشناسان همانند ، جا به جا شدن سایه هاست .

الإمام الباقر عليه السلام : كَتَبَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ كَرْبَلَاءَ : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، مِنَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ إِلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَمَنْ قَبْلَهُ مِنْ بَنِي هَاشِمٍ ، أَمَّا بَعْدُ ، فَكَأَنَّ الدُّنْيَا لَمْ تَكُنْ وَكَأَنَّ الْآخِرَةَ لَمْ تَزَلْ ، وَالسَّلَامُ .

امام باقر عليه السلام : حسین بن علی علیهما السلام از کربلا به محمد بن علی نوشت : «به نام خداوند رحمتگر مهربان. از حسین بن علی به محمد بن علی و دیگر فرزندان هاشم. اما بعد : دنیا چنان است که گویی هرگز نبوده است و آخرت ، چنان است که گویی همواره بوده است! بدرود .»

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَتَى بِخَبِيصٍ فَأَبَى أَنْ يَأْكُلَهُ ، فَقَالُوا لَهُ : أ تُحَرِّمُهُ؟ قَالَ : لَا ، وَلَكِنِّي أَخْشَى أَنْ تَتَوَقَّعَ إِلَيْهِ نَفْسِي فَأَطْلُبُهُ . ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ : «أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا» .

امام باقر عليه السلام : مقداری افروشه برای امیر مؤمنان علی بن ابی طالب علیه السلام آوردند؛ اما ایشان از خوردن آن امتناع ورزید .

گفتند: حرامش می دانی؟

فرمود: «نه؛ اما می ترسم بدان علاقه مند شوم و خواهان آن گردم». سپس این آیه را خواند: «نعمت های پاکیزه خود را در زندگی دنیایتان صرف کردید و از آنها برخوردار شدید .»

الإمام الباقر عليه السلام : الْآخِرَةُ دَارُ قَرَارٍ وَالْدُّنْيَا دَارُ فَنَاءٍ وَزَوَالٍ ، وَلَكِنَّ أَهْلَ الدُّنْيَا أَهْلُ غَفْلَةٍ .

امام باقر عليه السلام : آخرت ، سرای ماندن است و دنیا سرای رفتن و نیست شدن ؛ اما اهل دنیا اهل غفلت اند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ يُعْطِي الدُّنْيَا مَنْ يُحِبُّ وَيُبْغِضُ ، وَلَا يُعْطِي الْآخِرَةَ إِلَّا مَنْ أَحَبَّ .

امام باقر عليه السلام : خداوند ، دنیا را به دوست و دشمنش می دهد ؛ اما آخرت را جز به کسی که دوستش می دارد ، نمی دهد .

الإمام الباقر عليه السلام: إِنَّ أَبْنَاءَ الْآخِرَةِ هُمْ الْمُؤْمِنُونَ الْعَامِلُونَ الزَّاهِدُونَ ، أَهْلُ الْعِلْمِ وَالْفِقْهِ ، وَأَهْلُ فِكْرَةٍ وَاعْتِبَارٍ وَاخْتِبَارٍ ، لَا يَمَلُّونَ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ .

امام باقر عليه السلام: فرزندان آخرت ، آنان اند که ایمان دارند و عمل می کنند و زهدپیشه اند ، [و] اهل دانش و فقه اند و مرد اندیشه و عبرت آموزی و آزمون اند و از یاد خدا خسته نمی شوند .

الإمام الباقر عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مَفَاتِيحَ الْخَيْرِ وَخَوَاتِيمَهُ ... اللَّهُمَّ انْهَجْ إِلَيَّ أَسْبَابَ مَعْرِفَتِهِ ، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَهُ ، وَغَشِّنِي بِبَرَكَاتِ رَحْمَتِكَ ، وَمُنِّ عَنِّي بِعِصْمَةٍ عَنِ الْإِزَالَةِ عَن دِينِكَ ، وَطَهِّرْ قَلْبِي مِنَ الشَّكِّ ، وَلَا تَشْغَلْ قَلْبِي بِدُنْيَايَ ، وَعَاجِلِ مَعَاشِي عَنِ آجِلِ ثَوَابِ آخِرَتِي .

امام باقر عليه السلام: بارخدایا! من از تو آنچه را نیکی با آن آغاز می شود و پایان می یابد ، درخواست می کنم . . .

بارخدایا! اسباب شناخت خیر (خوبی) را برایم روشن بگردان و درهای آن را به رویم بگشای و مرا غریق برکات رحمتت بگردان و با مصون داشتنم از انحراف از دینت ، مرا رهین منتت ساز و قلبم را از تردید ، پاک بگردان و دلم را با مشغول کردن به دنیایم و معاش این جهان گذرا ، از پاداش آینده آخرتم باز مدار .

« يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجْرَةٍ تُنَجِّكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ * تُوْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيْلِ اللّٰهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ . »

«ای کسانی که ایمان آورده اید! آیا شما را رهنمون شوم به تجارتی (سودایی) که شما را از عذابی دردناک می رها کند؟ به خدا و رسول او ایمان آورید و در راه خدا با اموال و جان هایتان جهاد کنید . این برای شما بهتر است ، اگر بدانید »

«إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَ عَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجْرَةً لَّن تَبُورَ . »

«کسانی که کتاب خدا را می خوانند و نماز را بر پا می دارند و از آنچه روزی شان کرده ایم ، پنهانی و آشکارا انفاق می کنند ، به تجارتی امید بسته اند که هرگز کساد نمی شود »

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجْرَةٍ تُنَجِّكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ » - فقالوا: « لَوْ نَعْلَمُ مَا هِيَ لَبَدَّلْنَا فِيهَا الْأَمْوَالَ وَالْأَنْفُسَ وَالْأَوْلَادَ ، فَقَالَ اللَّهُ :

«تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ - إِلَى قَوْلِهِ - ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ» .

امام باقر علیه السلام :- درباره آیه شریف «ای کسانی که ایمان آورده اید! آیا شما را رهنمون شوم به تجارتی که شما را از عذابی دردناک می رهند؟» - [مؤمنان] گفتند : اگر بدانیم که آن تجارت چیست ، جان و مال و فرزندانمان را در راه آن می بخشیم . پس خداوند فرمود : « به خدا و رسول او ایمان آورید و در راه خدا با اموال و جان هایتان جهاد کنید ... این است رستگاری بزرگ . »

الإمام الباقر عليه السلام : اِعْلَمَنَّ أَنَّ الْإِلْفَ مِنَ اللَّهِ وَالْفِرْكَ مِنَ الشَّيْطَانِ .

امام باقر علیه السلام : بدان که انس گرفتن [با مردم] ، کاری خدایی و دشمنی ، کاری شیطانی است .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الشَّيْطَانَ يُغْرِي بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ مَا لَمْ يَرْجِعْ أَحَدُهُمْ عَنْ دِينِهِ ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ اسْتَلْقَى عَلَى قَفَاهُ وَتَمَدَّدَ ، ثُمَّ قَالَ : فُزْتُ . فَرَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَلْفَ بَيْنَ وَلِيِّينَا ، يَا مَعْشَرَ الْمُؤْمِنِينَ ، تَأَلَّفُوا وَتَعَاطَفُوا .

امام باقر علیه السلام : شیطان ، همچنان به ایجاد دشمنی میان مؤمنان می پردازد تا آن که یکی از آنان از دین خود بازگردد و چون [افسونس کارگر گشت و] چنین کردند ، به پشت می افتد و دراز می کشد و سپس می گوید : «پیروز شدم» . پس خداوند ، رحمت کند کسی را که میان دو تن از دوستان ما الفت برقرار کند . ای گروه مؤمنان ! با یکدیگر الفت بگیرید و به هم مهربانی کنید .

الإمام الباقر عليه السلام : أَلَا وَإِنَّ الْأَرْوَاحَ جُنُودَ مُجَنَّدَةً ، فَمَا تَعَارَفَ مِنْهَا انْتَلَفَ ، وَمَا تَنَاطَرَ مِنْهَا اخْتَلَفَ . فَإِذَا كَانَتْ الرُّوحُ فِي السَّمَاءِ تَعَارَفَتْ وَتَبَاعَضَتْ ، فَإِذَا تَعَارَفَتْ فِي السَّمَاءِ تَعَارَفَتْ فِي الْأَرْضِ ، وَإِذَا تَبَاعَضَتْ فِي السَّمَاءِ تَبَاعَضَتْ فِي الْأَرْضِ .

امام باقر علیه السلام : هان ! جان ها [همچون] سپاهیانى فراهم آمده اند . پس آنها که یکدیگر را بشناسند ، با یکدیگر الفت خواهند گرفت و آنها که یکدیگر را نشناسند ، با یکدیگر اختلاف خواهند یافت . چون جان در همان آسمان ، دوستی و دشمنی می کند . پس اگر در آسمان دوستی کرد ، در زمین نیز دوستی می کند و اگر در آسمان دشمنی کرد ، در زمین نیز دشمنی می کند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ أَعْرَابِيًّا مِنْ بَنِي تَمِيمٍ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَقَالَ لَهُ : أَوْصِنِي . فَكَانَ مِمَّا أَوْصَاهُ : تَحَبَّبْ إِلَى النَّاسِ يُحِبُّوكَ .

امام باقر عليه السلام : یکی از اعراب قبیله بنی تمیم ، نزد پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و به ایشان گفت : مرا سفارشی کن . از جمله سفارش های حضرت به او این بود : «با مردم ، اظهار دوستی کن ، تا دوستت بدارند . »

الإمام الباقر عليه السلام : صَلَّةُ الْأَرْحَامِ تُزَكِّي الْأَعْمَالَ . . . وَتُحَبَّبُ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ .

امام باقر عليه السلام : صله رحم ، کارها [ی انسان] را بارور می کند . . . و [شخص را] محبوب خاندانش می سازد .

الإمام الباقر عليه السلام : دَخَلَ مُحَمَّدُ بْنُ شِهَابِ الزُّهْرِيِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ هُوَ كَنِيْبٌ حَزِينٌ ، فَقَالَ لَهُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَا بِأَنَّكَ مَغْمُومًا مَهْمُومًا ؟

قال : يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ ، غُمُومٌ وَهُمُومٌ تَتَوَالَى عَلَيَّ ؛ لِمَا امْتَحِنْتُ بِهِ مِنْ حُسَادِ نِعْمِي وَ الطَّامِعِينَ فِيَّ وَ مِمَّنْ أَرْجُوهُ وَمِمَّنْ أَحْسَنْتُ إِلَيْهِ ، فَتَخَلَّفَ ظَنِّي .

فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : احْفَظْ عَلَيْكَ لِسَانَكَ ؛ تَمْلِكُ بِهِ إِخْوَانَكَ .

قال الزُّهْرِيُّ : يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ ، إِنِّي أَحْسِنُ إِلَيْهِمْ بِمَا يُبَدِّرُ مِنْ كَلَامِي .

قال عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : هَيْهَاتَ ، إِيَّاكَ أَنْ تُعْجَبَ مِنْ نَفْسِكَ بِذَلِكَ ، وَ إِيَّاكَ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِمَا يَسْبِقُ إِلَى الْقُلُوبِ إِنْكَارُهُ وَ إِنْ كَانَ عِنْدَكَ اعْتِدَارُهُ ؛ فَلَيْسَ كُلُّ مَنْ تَسْمِعُهُ نُكْرًا يُمَكِّنُكَ أَنْ تَوْسِعَهُ عُدْرًا .

ثُمَّ قَالَ : يَا زُهْرِيُّ ، مَنْ لَمْ يَكُنْ عَقْلُهُ مِنْ أَكْمَلِ مَا فِيهِ كَانَ هَلَاكُهُ مِنْ أَيْسَرِ مَا فِيهِ .

ثُمَّ قَالَ : يَا زُهْرِيُّ ، أَمَا عَلَيْكَ أَنْ تَجْعَلَ الْمُسْلِمِينَ مِنْكَ بِمَنْزِلَةِ أَهْلِ بَيْتِكَ ؛ فَتَجْعَلَ كَبِيرَهُمْ

بِمَنْزِلَةِ وَالِدِكَ ، وَ تَجْعَلَ صَغِيرَهُمْ بِمَنْزِلَةِ وَلَدِكَ ، وَ تَجْعَلَ تَرْبَكَ مِنْهُمْ بِمَنْزِلَةِ أَخِيكَ ! فَأَيُّ

هُؤُلَاءِ تُحِبُّ أَنْ تَظْلَمَ؟! وَأَيُّ هُؤُلَاءِ تُحِبُّ أَنْ تَدْعُو عَلَيْهِ؟! وَأَيُّ هُؤُلَاءِ تُحِبُّ أَنْ تَهْتِكَ سِتْرَهُ

?! فَإِنْ عَرَضَ لَكَ إِبْلِيسُ لَعْنَهُ اللَّهُ بِأَنَّ لَكَ فَضْلًا عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ الْقِبْلَةِ ، فَانظُرْ ؛ إِنْ كَانَ

أَكْبَرَ مِنْكَ فَقُلْ : قَدْ سَبَقْتَنِي إِلَى الْإِيمَانِ وَ الْعَمَلِ الصَّالِحِ فَهُوَ خَيْرٌ مِنِّي ، وَ إِنْ كَانَ أَصْغَرَ مِنْكَ

فَقُلْ : سَبَقْتُهُ إِلَى الْمَعَاصِي وَ الذُّنُوبِ فَهُوَ خَيْرٌ مِنِّي ، وَ إِنْ كَانَ تَرْبَكَ فَقُلْ : أَنَا عَلَى يَقِينٍ مِنْ

دُنْبِي وَ فِي شَكٍّ مِنْ أَمْرِهِ فَمَا لِي أَدْعُ يَقِينِي لِشَكِّي ، وَإِنْ رَأَيْتَ الْمُسْلِمِينَ يُعْظَمُونَكَ وَ

يُوقَرُونَكَ وَ يُبَجَّلُونَكَ فَقُلْ : هَذَا فَضْلٌ أَخَذُوا بِهِ ، وَ إِنْ رَأَيْتَ مِنْهُمْ جَفَاءً وَ انْقِبَاضًا عَنْكَ فَقُلْ :

هَذَا ذَنْبٌ أَحْدَثْتُهُ ؛ فَإِنَّكَ إِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ سَهَّلَ عَلَيْكَ عَيْشُكَ ، وَ كَثُرَ أَصْدِقَاؤُكَ ، وَ قَلَّ أَعْدَاؤُكَ ، وَ فَرِحْتَ بِمَا يَكُونُ مِنْ بَرِّهِمْ ، وَ لَمْ تَأْسَفْ عَلَى مَا يَكُونُ مِنْ جَفَائِهِمْ .

وَ اعْلَمَ أَنَّ أَكْرَمَ النَّاسِ عَلَى النَّاسِ مَنْ كَانَ خَيْرُهُ عَلَيْهِمْ فَائِضًا ، وَ كَانَ عَنْهُمْ مُسْتَعْنِيًا مُتَعَفِّفًا . وَ أَكْرَمَ النَّاسِ بَعْدَهُ عَلَيْهِمْ مَنْ كَانَ مُتَعَفِّفًا وَ إِنْ كَانَ إِلَيْهِمْ مُحْتَاجًا ؛ فَإِنَّمَا أَهْلُ الدُّنْيَا يَتَعَقَّبُونَ الْأَمْوَالَ ، فَمَنْ لَمْ يَزِدْحِمُهُمْ فِيمَا يَتَعَقَّبُونَهُ كَرَّمَ عَلَيْهِمْ ، وَ مَنْ لَمْ يَزِدْحِمُهُمْ فِيهَا وَ مَكَّنَّهُمْ مِنْ بَعْضِهَا كَانَ أَعَزَّ وَ أَكْرَمَ .

امام باقر علیه السلام : محمد بن شهاب زهري ، افسرده و اندوهگین بر امام سجاد (زین العابدین) علیه السلام وارد شد . حضرت به او فرمود : «چرا غمناک و اندوهگینی ؟ . » گفت : ای پسر پیامبر خدا ! به محنت حسودان بر نعمت هایم و آزمندان به موقعیتم گرفتار آمده ام و نیز این [محنت] که به کسی خوبی کرده و به خیرش امیدوار بودم و پندارم خطا بود ، و از این همه ، غم و اندوه پیاپی به سراغم می آید .

حضرت سجاد علیه السلام فرمود : «زبانم را از زیان زدن به خودت نگه دار تا مالک برادرانت شوی . »

زهري گفت : ای پسر پیامبر خدا ! من با سخنانی که می پراکنم ، به آنان خوبی می کنم [و بر دانش آنان می افزایم] .

امام سجاد علیه السلام فرمود : «هیئات ! مبدا برای این کار ، دچار خودبینی شوی . مبدا چیزی بر زبان آوری که نادرستی آن زودتر بر دل ها نشیند ، گرچه عذر (توجیه) آن را داشته باشی ؛ زیرا هر آن کس که سخن نادرستی را به او می شنوایی ، چنین نیست که بتوانی عذرت را نیز به او بقبولانی . »

سپس فرمود : «ای زهري ! هرکه عقلش کامل ترین صفتش نباشد ، تباه شدنش آسان ترین ویژگی اش خواهد بود . »

سپس فرمود : «ای زهري ! چه اشکالی دارد که مسلمانان را چون خانواده ات بشماری ، و بزرگشان را به منزلت پدر بدانی ، و کوچکشان را به منزلت فرزندت ، و همسالت را به منزلت برادرت ؟ حال به کدام يك از اینان دوست داری ستم کنی ؟ کدام يك از اینان را دوست داری نفرین کنی ؟ آبروی کدام يك از اینان را دوست داری بریزی ؟

اگر هم ابلیس - که نفرین خدا بر او باد - در تو این پندار را پدید آورد که تو بر یکی از اهل قبله برتری داری ، [اندکی درنگ کن و] بنگر . اگر آن شخص ، بزرگ تر از تو بود ، [با خودت] بگو : پیش از من ایمان آورده و به عمل صالح پرداخته است . پس بهتر از من است . اگر کوچک تر از تو بود ، بگو : من پیش از او به گناهان و معصیت ها روی آوردم . پس او بهتر از من است . و اگر همسالت بود ، بگو : من نسبت به گناه خود ، یقین دارم و درباره او تنها شك دارم . پس چرا یقینم را بر اثر شك خود ، رها کنم ؟ . »

اگر دیدی مسلمانان به تو حرمت می نهند ، بزرگت می شمارند و گرامی ات می دارند ، بگو : این فضیلتی است که آنان به چنگ آورده اند و اگر از آنان درشتی و رویگردانی از خودت را دیدی ، بگو : این به سبب گناهی است که از من سر زده است . در واقع ، اگر تو چنین کنی ، زندگی ات آسان می شود ، دوستانت فراوان می گردند ، دشمنانت اندک می شوند و از نیکی مردم ، شادمان می گردی و از درشتی و جفایشان اندوهگین نمی شوی .

این را بدان که گرامی ترین مردم نزد آنان ، کسی است که خیرش به آنان برسد و خود از آنان بی نیاز باشد و از درخواست چیزی خودداری کند . پس از او ، گرامی ترین مردم نزدشان ، کسی است که از درخواست کردن خودداری کند ، گرچه بدانها نیازمند باشد . در حقیقت ، اهل دنیا اموال خود را به شدت حفظ می کنند و هرکه مزاحم آنچه نگهش می دارند ، نشود ، نزدشان گرامی است و اگر مزاحم اموالشان نشود و حتی بدانان چیزی از اموالش ببخشد ، عزیزتر و گرامی تر خواهد بود . »

الإمام الباقر عليه السلام : قَامَ رَجُلٌ بِالْبَصْرَةِ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، أَخْبِرْنَا عَنِ الْإِخْوَانِ ؟

فَقَالَ : الْإِخْوَانُ صِنْفَانِ : إِخْوَانُ الثَّقَةِ ، وَإِخْوَانُ الْمُكَاشِرَةِ . فَأَمَّا إِخْوَانُ الثَّقَةِ فَهُمْ الْكَفُّ ، وَالْجَنَاحُ ، وَالْأَهْلُ ، وَالْمَالُ . فَإِذَا كُنْتَ مِنْ أَخِيكَ عَلَى حَدِّ الثَّقَةِ فَايْزِلْ لَهُ مَالَكَ وَبَدَنَكَ ، وَصَافٍ مِّنْ صَافَاهُ ، وَعَادٍ مِّنْ عَادَاهُ ، وَآكُثْمَ سِرِّهِ وَعَيْبِهِ ، وَأَظْهَرَ مِنْهُ الْحُسْنَ . وَاعْلَمْ أَيُّهَا السَّائِلُ أَنَّهُمْ أَقَلُّ مِنَ الْكِبْرِيَةِ الْأَحْمَرِ .

وَأَمَّا إِخْوَانُ الْمُكَاشِرَةِ فَإِنَّكَ تُصِيبُ لَدَّتَكَ مِنْهُمْ ، فَلَا تَقَطَّعَنَّ ذَلِكَ مِنْهُمْ ، وَلَا تَطْلُبَنَّ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ مِنْ ضَمِيرِهِمْ ، وَابْذِلْ لَهُمْ مَا بَدَلُوا لَكَ مِنْ طَلَاقَةِ الْوَجْهِ وَحَلَاوَةِ اللِّسَانِ .

امام باقر علیه السلام : در بصره مردی بر پا خاست و گفت : ای امیر مؤمنان ! ما را از [حال] برادران خبر ده .

حضرت فرمود : «برادران ، دو گونه اند : برادران قابل اعتماد و برادران [مفید] تنها برای [شوخی و شادمانی] . اما برادران قابل اعتماد ، دست و بال و خانواده و دارایی [شخص] هستند . پس اگر نسبت به برادرت اعتماد داشتی ، مال و تنت را بدو ببخش و با دوستش دوستی و با دشمنش دشمنی کن و رازش را پنهان دار و خوبی اش را آشکار ساز . ای پرسشگر ! بدان که این گونه برادران ، کمیاب تر از گوگرد سرخ هستند .

اما برادران شوخی و شادمانی ، پس [بدان که] تو از آنان لذت خود را می ببری . پس آن را از آنان مبر و... بیش از آن ، از درویشان مخواه و به همان میزان که روی گشاده و زبان شیرین خود را به تو ارزانی می دارند ، تو نیز چنین کن . »

الإمام الباقر عليه السلام : كَانَ لِي أُخٌ فِي عَيْنِي عَظِيمٌ ، وَكَانَ الَّذِي عَظَّمَهُ فِي عَيْنِي صِغَرَ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ .

امام باقر عليه السلام : مرا برادری بود که در چشمم بزرگ می نمود . آنچه او را در چشمم بزرگ می کرد ، کوچکی دنیا در چشم او بود .

الإمام الباقر عليه السلام : أَتَى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَجُلٌ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، أَوْصِنِي . فَكَانَ فِيهَا أَوْصَاةٌ أَنْ قَالَ : إَلِقْ أَخَاكَ بِوَجْهِ مُنْبَسِطٍ .

امام باقر عليه السلام : مردی نزد پیامبر خدا آمد و گفت : ای پیامبر خدا ! مرا سفارشی کن .

از جمله سفارش های حضرت به او این بود که : «با روی گشاده ، با برادرت دیدار کن»

الإمام الباقر عليه السلام : تَبَسُّمُ الرَّجُلِ فِي وَجْهِ أَخِيهِ حَسَنَةٌ ، وَصَرَفُ الْقَدْيِ عَنْهُ حَسَنَةٌ . وَمَا عُبِدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ إِدْخَالِ السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ .

امام باقر عليه السلام : لبخند انسان به روی چهره برادرش ، نیکی است و برطرف ساختن خاشاک از سر راهش نیکی است . خداوند به چیزی بالاتر از شاد ساختن مؤمنان ، پرستیده نشده است .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْمُؤْمِنَ أَخُو الْمُؤْمِنِ ؛ لَا يَشْتِمُهُ ، وَ لَا يَحْرِمُهُ ، وَ لَا يُسِيءُ بِهِ الظَّنَّ .

امام باقر عليه السلام : مؤمن ، برادر مؤمن است ؛ به او دشنام نمی دهد ، او را محروم نمی سازد و به او بدگمان نمی شود .

عنه عليه السلام : إِنَّ نَفَرًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ خَرَجُوا إِلَى سَفَرٍ لَهُمْ فَضَلُّوا الطَّرِيقَ ، فَأَصَابَهُمْ عَطَشٌ شَدِيدٌ ، فَتَكَفَّنُوا وَلَزِمُوا أَصُولَ الشَّجَرِ ، فَجَاءَهُمْ شَيْخٌ وَعَلَيْهِ ثِيَابٌ بَيْضٌ ، فَقَالَ : قَوْمُوا فَلَا بَأْسَ عَلَيْكُمْ فَهَذَا الْمَاءُ . فَقَامُوا وَ شَرِبُوا وَ ارْتَوَوْا ، فَقَالُوا : مَنْ أَنْتَ يَا رَحْمَتَ اللَّهِ ؟ فَقَالَ : أَنَا مِنَ الْجَنَّةِ الَّذِينَ بَايَعُوا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ : «الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ ، عَيْنُهُ وَ دَلِيلُهُ» ، فَلَمْ تَكُونُوا تَضَيِّعُوا بِحَضْرَتِي .

امام باقر علیه السلام : گروهی از مسلمانان برای سفری ، راهی شدند ؛ لیکن راه را گم کردند و دچار تشنگی شدیدی گشتند . پس [تن به مرگ دادند و] کفن پوشیدند و کنار تنه های درختان ، ماندگار شدند . آن گاه پیری با جامه های سفید ، نزدشان آمد و گفت : «برخیزید که مشکلی برایتان پیش نمی آید و این آب است» . آنان برخاستند و نوشیدند و سیراب گشتند .

پس از آن گفتند : خداوند ، رحمتش را شامل حالت کند . کیستی ؟
پاسخ داد : «من از جنّیانی هستم که با پیامبر خدا بیعت کردند . شنیدم پیامبر خدا می فرمود : مؤمن ، برادر مؤمن است ؛ دیده بان و راهنمای اوست» . پس نمی شد که با حضور من تباه شوید . »

الإمام الباقر عليه السلام : حُبْنَا أَهْلَ الْبَيْتِ نِظَامَ الدِّينِ .

امام باقر علیه السلام : دوستی ما اهل بیت ، [مایه] انتظام دین است .

الإمام الباقر عليه السلام : الْعِلْمُ خَزَائِنُ ، وَ الْمَفَاتِيحُ السُّؤَالُ ، فَاسْأَلُوا يَرْحَمَكُمُ اللَّهُ ؛ فَإِنَّهُ يُوجِرُ فِي الْعِلْمِ أَرْبَعَةً : السَّائِلُ ، وَ الْمُتَكَلِّمُ ، وَ الْمُسْتَمِعُ ، وَ الْمُحِبُّ لَهُمْ .

امام باقر علیه السلام : دانش ، گنجینه ای است که پرسش ، کلید آن است . پس - خدایتان رحمت کند - بپرسید ، که در راه دانش به چهار تن پاداش داده می شود : پرسنده ، گوینده ، شنونده و دوستدار آنان .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ لِي عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا : يَا بُنَيَّ ، أَنْظِرْ خَمْسَةً فَلَا تُصَاحِبُهُمْ ، وَ لَا تُحَادِثُهُمْ ، وَ لَا تُرَافِقُهُمْ فِي طَرِيقٍ .

فَقُلْتُ : يَا أَبَهُ مَنْ هُمْ ؟

قال : إِيَّاكَ وَمُصَاحَبَةَ الْكُذَّابِ ؛ فَإِنَّهُ بِمَنْزِلَةِ السَّرَابِ ؛ يُقَرَّبُ لَكَ الْبَعِيدَ ، وَ يُبَاعِدُ لَكَ الْقَرِيبَ . وَ إِيَّاكَ وَمُصَاحَبَةَ الْفَاسِقِ ؛ فَإِنَّهُ بَائِعُكَ بِأَكْلَةٍ أَوْ أَقْلٍ مِنْ ذَلِكَ . وَ إِيَّاكَ وَمُصَاحَبَةَ الْبَخِيلِ ؛ فَإِنَّهُ يَخْذُلُكَ فِي مَالِهِ أَحْوَجَ مَا تَكُونُ إِلَيْهِ . وَ إِيَّاكَ وَمُصَاحَبَةَ الْأَحْمَقِ ؛ فَإِنَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَنْفَعَكَ فَيَضُرُّكَ . وَ إِيَّاكَ وَمُصَاحَبَةَ الْقَاطِعِ لِرَحِمِهِ ؛ فَإِنِّي وَجَدْتُهُ مَلْعُونًا فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي ثَلَاثِ مَوَاضِعَ : قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ : « فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَ تَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ * أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَ أَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ» . « وَ قَالَ » : الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَ يَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَ لَهُمْ سُوءُ الدَّارِ . « وَ قَالَ فِي الْبَقَرَةِ » : الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَ يَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ . . . »

امام باقر علیه السلام: [پدرم] علی بن الحسین - صلوات الله علیهما - به من فرمود :
«پسرکم ! بنگر که با پنج تن ، نه دوستی کن ، نه هم سخن شو و در هیچ راهی [نیز] با
آنان همراه مشو . »
گفتم : پدر! آنان کیان اند ؟

فرمود : «از مصاحبت با دروغگو پرهیز ، که چونان سراب است . دور را برایت نزدیک
می نمایاند و نزدیک را برایت دور نشان می دهد . از مصاحبت با فاسق پرهیز ، که تو را
به لقمه ای - و حتی کمتر از آن - می فروشد . از مصاحبت با بخیل پرهیز ، که تو را آن
هنگام که بیشترین نیاز را به مال او داری ، رها می کند . از مصاحبت با احمق پرهیز ،
که می خواهد به تو سودی برساند ، اما به تو زیان می زند . از مصاحبت با بُرنده پیوند
خویشان پرهیز ، که در سه جای کتاب خدای عز و جل دیده ام که لعنت (نفرین) شده
است» : آیا اگر به قدرت رسیدید ، می خواهید در زمین ، فساد کنید و پیوند خویشاوندی
تان را بپرید ؟ اینان اند که خدا لعنتشان کرده است و گوش هایشان را گر و چشمانشان
را کور ساخته است . «نیز می فرماید» : و آنان که پیمان خدا را پس از استوار کردنش
می شکنند و آنچه را که خدا به پیوستن آن فرمان داده ، می گسلند و در زمین ، فساد می
کنند . لعنت بر آنهاست و بدفرجامی در آن سرا ، بهره ایشان . «همچنین در سوره بقره
می فرماید» : کسانی که پیمان خدا را پس از استوار کردنش می شکنند و آنچه را خداوند
فرمان به پیوستن آن داده ، می گسلند و در زمین ، فساد می کنند ، آنان ، خود ،
زیانکارند . » »

الإمام الباقر علیه السلام : مَنْ بَخَلَ بِمَعُونَةِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ وَالْقِيَامِ لَهُ فِي حَاجَتِهِ ابْتُلِيَ بِمَعُونَةِ
مَنْ يَأْتُمُّ عَلَيْهِ وَلَا يُوجِرُ .

امام باقر علیه السلام : هر که از کمک کردن به برادر مسلمانش و برآوردن نیازهایش
کوتاهی کند ، ناگزیر از کمک کردن به کسی می شود که کمک به او گناه است و پاداشی
نمی برد .

الكافي عن سعيد بن الحسن : قال أبو جعفر عليه السلام : أيجيء أحدكم إلى أخيه فيدخل
يداه في كيسه فيأخذ حاجته فلا يدفعه ؟
فقلت : ما أعرف ذلك فينا .
فقال أبو جعفر عليه السلام : فلا شيء إذا .
قلت : فالهالك إذا !
فقال : إن القوم لم يعطوا أحلامهم بعد .

الكافی - به نقل از سعید بن حسن - : امام باقر علیه السلام فرمود : «آیا شده است که یکی از شما بیاید و دست در جیب برادرش کند و آنچه نیاز دارد ، از آن بردارد و کسی مانعش نشود ؟ . »

گفتم : چنین چیزی در میان خودمان ندیده ام .

امام باقر علیه السلام فرمود : «پس هنوز به هیچ چیزی نرسیده اید . »

گفتم : در این صورت ، همه هلاک شده ایم؟! !

فرمود : «هنوز این مردم ، خردهایشان کامل نشده است . »

الإمام الباقر علیه السلام : اعْرِفِ الْمَوَدَّةَ فِي قَلْبِ أَخِيكَ بِمَا لَهُ فِي قَلْبِكَ .

امام باقر علیه السلام : میزانِ دوستی [خود] را در دل برادرت ، از دوستی ای که در دلت نسبت به او داری ، بشناس .

الإمام الباقر علیه السلام : إِنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ،

أَحِبُّ الْمُصَلِّينَ وَلَا أُصَلِّي ، وَأَحِبُّ الصَّوَامِينَ وَلَا أَصُومُ ؟

فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحَبَبْتَ ، وَلَكَ مَا اِكْتَسَبْتَ .

امام باقر علیه السلام : مردی نزد پیامبر خدا آمد و گفت : ای پیامبر خدا ! نمازگزاران را دوست دارم ؛ اما خود نماز نمی خوانم . روزه گیران را دوست دارم ؛ اما خود روزه نمی گیرم .

پیامبر خدا به او فرمود : «تو همراه کسی هستی که دوستش داری و بهره ات همان است که به دست آورده ای . »

الإمام الباقر علیه السلام : إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَعْلَمَ أَنَّ فِيكَ خَيْرًا فَانظُرْ إِلَى قَلْبِكَ ؛ فَإِنْ كَانَ يُحِبُّ

أَهْلَ طَاعَةِ اللَّهِ وَيُبْغِضُ أَهْلَ مَعْصِيَتِهِ فَفِيكَ خَيْرٌ وَاللَّهُ يُحِبُّكَ ، وَإِنْ كَانَ يُبْغِضُ أَهْلَ طَاعَةِ اللَّهِ

وَيُحِبُّ أَهْلَ مَعْصِيَتِهِ فَلَيْسَ فِيكَ خَيْرٌ وَاللَّهُ يُبْغِضُكَ ، وَالْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ .

امام باقر علیه السلام : هرگاه خواستی بدانی که در تو خیری هست ، به قلبت بنگر . اگر

فرمانبران خدا را دوست و معصیت کاران را دشمن می داشت ، پس در تو خیر هست و

خداوند دوستت می دارد ، و اگر پیروان خدا را دشمن می داشت و معصیت کاران را

دوست می داشت ، پس در تو خیری نیست و خداوند ، دشمنت می دارد ؛ چون انسان ،

همراه کسی است که دوستش می دارد .

دعائم الإسلام : عن أبي جعفر مُحَمَّد بن عَلِيٍّ عليهما السلام : أَنَّ قَوْمًا أَتَوْهُ مِنْ خُرَاسَانَ ، فَنَظَرَ إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ قَدْ تَشَقَّقَتْ رِجْلَاهُ ، فَقَالَ لَهُ : مَا هَذَا ؟
فَقَالَ : بَعْدَ الْمَسَافَةِ يَأْبَنَ رَسُولَ اللَّهِ ، وَوَاللَّهِ مَا جَاءَ بِي مِنْ حَيْثُ جِئْتُ إِلَّا مَحَبَّتُكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ .

قَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : أَبَشِّرْ ، فَأَنْتَ وَاللَّهِ مَعَنَا تُحْشَرُ .

قَالَ : مَعَكُمْ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ ؟

قَالَ : نَعَمْ ، مَا أَحَبَّنَا عَبْدٌ إِلَّا حَشَرَهُ اللَّهُ مَعَنَا ، وَهَلِ الدِّينُ إِلَّا الْحُبُّ ، قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ :
«قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ .»

دعائم الإسلام - درباره امام باقر علیه السلام - : گروهی از خراسان ، نزد امام باقر علیه السلام آمدند . حضرت به مردی از آنان که پاهایش [بر اثر پیاده روی بسیار ،] چاک چاک شده بود ، نگریست و به او فرمود : «این چیست ؟ .»

پاسخ داد : «ای پسر پیامبر خدا ! بر اثر مسافت بسیار است . به خدا سوگند ، مرا از آن جا که آمده ام ، جز دوستی شما اهل بیت ، بدین جا نیاورد .»

امام باقر علیه السلام به او فرمود : «مژده باد بر تو که به خدا سوگند ، با ما محشور می شوی .»

آن مرد گفت : «ای پسر پیامبر خدا ! با شما؟»

فرمود : «آری ! هیچ بنده ای ما را دوست نمی دارد ، جز آن که خداوند ، او را با ما محشور خواهد کرد . مگر دین ، چیزی جز دوستی است ؟»

خداوند عز و جل می فرماید : بگو : اگر شما خداوند را دوست دارید ، پس از من پیروی کنید تا خداوند ، شما را دوست بدارد . «»

(وَ قَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرْوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ * فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكِنًا وَءَاتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ .)

(زنانی در شهر گفتند : «زن عزیز ، از غلام خود ، کام خواسته و شیفته او شده است . ما او را در گم راهی آشکاری می بینیم .» پس چون مکرشان را شنید ، سراغشان فرستاد و محفلی برایشان ترتیب داد و به هر یک ، کاردی داد و [به یوسف] گفت : «بر آنان در آی .» پس چون او را دیدند ، بزرگش شمردند و دست خویش ببریدند و گفتند : «منزه است خدا ! این بشر نیست . این ، جز فرشته ای بزرگوار نیست .»)

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله: «قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا» - : «قَدْ حَجَبَهَا حُبُّهُ عَنِ النَّاسِ فَلَا تَعْقِلُ غَيْرَهُ» .

امام باقر عليه السلام - در تفسیر «شغفته او شده است» - : «عشق به یوسف ، آن زن را از مردم ، محجوب ساخت و در نتیجه ، جز به او (یوسف) نمی اندیشید .

الإمام الباقر عليه السلام : خَرَجَ عَلَيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَسِيرُ بِالنَّاسِ ، حَتَّى إِذَا كَانَ بِكَرْبَلَاءَ عَلَى مِيلَيْنِ أَوْ مِيلٍ تَقَدَّمَ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ حَتَّى طَافَ بِمَكَانٍ يُقَالُ لَهَا الْمَقْدَفَانُ ، فَقَالَ : قُتِلَ فِيهَا مَائَتَا نَبِيٍّ وَمَائَتَا سَبِطٍ ، كُلُّهُمْ شُهَدَاءُ ، وَمُنَاحُ رِكَابٍ ، وَمَصَارِعُ عُشَّاقٍ شُهَدَاءَ ، لَا يَسْبِقُهُمْ مَنْ كَانَ قَبْلَهُمْ ، وَلَا يَلْحَقُهُمْ مَنْ بَعْدَهُمْ .

امام باقر عليه السلام : علی علیه السلام همراه مردم از شهر خارج شد ، تا آن که به یک میلی یا دو میلی کربلا رسید . آن گاه از آنان جلو افتاد ، تا آن که جایی را که «مقدفان» نامیده می شد ، طواف کرد و فرمود : «در این جا ، دویست پیامبر و دویست سبط (پیامبرزاده) کشته شدند که همه شان شهیدند و این جا ، محلّ فرو نشستن شتران و قتلگاه های عاشقان شهیدی است که نه پیش از آنان کسی بر آنان پیشی گرفته است و نه پس از آنان کسی به مرتبت آنان خواهد رسید .»

الإمام الباقر عليه السلام : أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ : أَحِبِّبْنِي وَحَبِّبْنِي إِلَى خَلْقِي . قَالَ مُوسَى : يَا رَبِّ ، إِنَّكَ لَتَعْلَمُ أَنَّهُ لَيْسَ أَحَدٌ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْكَ ، فَكَيْفَ لِي رَبِّي بِقُلُوبِ الْعِبَادِ ؟ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ : فَذَكِّرْهُمْ نِعْمَتِي وَأَلَائِي ، فَإِنَّهُمْ لَا يَذْكُرُونَ مِنِّي إِلَّا خَيْرًا .

امام باقر عليه السلام : خدای تعالی به موسی علیه السلام وحی فرمود: «مرا دوست بدار و محبوب بندگانم گردان .»

موسی عرض کرد : پروردگارا! تو می دانی که هیچ کس را بیشتر از تو دوست نمی دارم ؛ اما - پروردگارا! - بادل های بندگان چه کنم ؟

خدای تعالی به او وحی فرمود : «نعمت ها و نیکی هایم را به آنان یادآور شو؛ زیرا که آنان جز خوبی از من ندیده اند و به یاد ندارند .»

الإمام الباقر عليه السلام - لجابر - : اِعْلَمْ يَا جَابِرُ ، أَنَّ أَهْلَ التَّقْوَى أَيْسَرُ أَهْلِ الدُّنْيَا مَوْوَنَةً ، وَأَكْثَرُهُمْ لَكَ مَعُونَةً ، تَذَكَّرْ فَيُعِينُونَكَ ، وَإِنْ نَسِيتَ ذَكَرُوكَ ، قَوَّالُونَ بِأَمْرِ اللَّهِ ، قَوَّامُونَ عَلَى أَمْرِ اللَّهِ ، قَطَعُوا مَحَبَّتَهُمْ بِمَحَبَّةِ رَبِّهِمْ ، وَوَحَشُوا الدُّنْيَا لِطَاعَةِ مَلِكِهِمْ ، وَنَظَرُوا إِلَى اللَّهِ عِزِّ وَجَلِّ وَإِلَى مَحَبَّتِهِ بِقُلُوبِهِمْ ، وَعَلِمُوا أَنَّ ذَلِكَ هُوَ الْمَنْظُورُ إِلَيْهِ لِعَظِيمِ شَأْنِهِ .

امام باقر علیه السلام - خطاب به جابر - : ای جابر ! بدان که باتقوایان ، کم هزینه ترین مردم دنیا و بیشترین یاری رسانندگان به تو هستند ؛ [خدا را] یاد می کنی و آنان، یاری ات می کنند و اگر فراموش کنی ، به یادت می آورند؛ فرمان خدا را همواره بر زبان می آورند و پایبند به فرمان خدا و اجرا کننده آن هستند ؛ محبت خود [به غیر خدا] را برای دوستی پروردگارشان بریده اند و از دنیا برای پیروی از فرمانروایشان، روی گردانده اند و با دل های خود، به خداوند عز و جل و دوستی اش نگریسته اند و دانسته اند که همو به سبب جایگاه بزرگش شایسته نگریستن است .

الكافي عن أبي جعفر عليه السلام - في كتابه إلى سعد الخير - : اعلم رحمك الله ، أنه لا تُنالُ محبةُ الله إلا ببغضِ كثيرٍ من الناس ، ولا ولايته إلا بمعاداتهم ، وفوتُ ذلك قليلٌ يسيرٌ لدرِكِ ذلك من الله لِقومٍ يعلمون .

الكافي - امام باقر عليه السلام در نامه اش به سعد الخير - : رحمت خدا بر تو باد ! بدان که دوستی خدا ، جز با دشمنی بسیاری از مردم ، و ولایت حق ، جز با عداوتشان به دست نمی آید؛ اما از دست دادن دوستی مردم ، در برابر دست یافتن به ولایت و دوستی خدا ، برای مردمی که می دانند ، آسان و سبک است .

الإمام الباقر عليه السلام : إنَّ اللهَ يُحِبُّ إِرَاقَةَ الدَّمَاءِ ، وإِطْعَامَ الطَّعَامِ ، وإِغَاثَةَ اللِّهْفَانِ .

امام باقر عليه السلام : خداوند ، ریختن خون (قربانی کردن) و غذا دادن به مردم و یاری کردن دادخواهان را دوست دارد .

الإمام الباقر عليه السلام : إنَّ اللهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يُحِبُّ إِبْرَادَ الكَبِدِ الحَرَّى ، وَمَنْ سَقَى كَبِدَا حَرَّى مِنْ بهيمَةٍ أو غيرِها أَظْلَهُ اللهُ يَوْمَ لا ظِلَّ إلا ظِلُّهُ .

امام باقر عليه السلام : خداوند متعال ، خنک کردن جگر تفته را دوست دارد . هرکه جگری تفته را آب بنوشاند ، چه [متعلق به] چارپایان باشد یا جز آن ، خداوند ، در آن روزی که سایه ای جز سایه او نیست ، بر او سایه می افکند .

الإمام الباقر عليه السلام : إنَّ اللهَ عز و جل يُحِبُّ إِفْشَاءَ السَّلَامِ .

امام باقر عليه السلام : خداوند عز و جل ، به همه سلام کردن و ترویج آن را دوست دارد .

الإمام الباقر عليه السلام : سئل رسولُ الله صلى الله عليه و آله : أيُّ الأعمالِ أحبُّ إلى الله عز و جل؟

قال : إِتْبَاعُ سُرُورِ الْمُسْلِمِ .
قِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَمَا إِتْبَاعُ سُرُورِ الْمُسْلِمِ ؟
قال : شَبَعُ جَوْعَتِهِ ، وَتَنْفِيسُ كُرْبَتِهِ ، وَقَضَاءُ دِينِهِ .

امام باقر عليه السلام : از پیامبر خدا پرسیدند : چه کاری نزد خداوند عز و جل محبوب تر است ؟

فرمود : «پی در پی شادمان کردن مسلمان .»

پرسیدند : مقصود از پی در پی شادمان کردن مسلمان چیست ؟

فرمود : «برطرف ساختن گرسنگی اش ، زدودن اندوهش و پرداخت بدهی اش .»

عنه عليه السلام : مَا عُبِدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ إِدْخَالِ السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ .

امام باقر عليه السلام : خداوند به چیزی که نزدش محبوب تر از شادمان ساختن مسلمان باشد ، پرستیده نشده است .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يُحِبُّ الْمُدَاعِبَ فِي الْجَمَاعَةِ بِلَا رَفْتٍ ،
الْمُتَوَحِّدَ بِالْفِكْرِ ، الْمُتَخَلِّيَ بِالْعِبَرِ ، السَّاهِرَ بِالصَّلَاةِ .

امام باقر عليه السلام : خداوند متعال ، شخصی را دوست دارد که در میان جمع ، بی آن که هرزه درایی کند و ناسزایی گوید ، شوخ باشد ، با تفکرش تنها شود ، با عبرت ها خلوت گزیند ، و با نماز ، شب زنده داری کند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُحِبُّ مَنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ كُلَّ (عَبْدٍ) دَعَاءٍ .

امام باقر عليه السلام : خداوند عز و جل از میان بندگان مؤمنش ، هر [بنده] بسیار دعاکننده را دوست دارد .

عنه عليه السلام : مَا (مِنْ) شَيْءٍ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَنْ يُسْأَلَ .

امام باقر عليه السلام : هیچ چیز نزد خداوند ، محبوب تر از آن نیست که از او درخواست کنند .

الإمام الباقر عليه السلام : لَا تُحَقِّرُوا صَغِيرًا مِنْ حَوَائِجِكُمْ ؛ فَإِنَّ أَحَبَّ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَسْأَلُهُمْ .

امام باقر علیه السلام : هیچ يك از نیازهای كوچك خود را حقیر مشمارید [و آنها را نیز از خدا بخواهید] ؛ زیرا محبوب ترین مؤمنان در نزد خداوند متعال ، کسی است که بیشتر از همه از او درخواست می کند .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُبْغِضُ أَوْ يَلْعَنُ كُلَّ ذَوَاقٍ مِنَ الرِّجَالِ ، وَكُلَّ ذَوَاقَةٍ مِنَ النِّسَاءِ .

امام باقر علیه السلام : پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود : «خداوند عز و جل هر مردی را که زود ازدواج می کند و زود طلاق می دهد ، و هر زنی را که زود ازدواج می کند و زود طلاق می گیرد ، دشمن می دارد» یا «لعنت می کند .»

عنه عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُبْغِضُ كُلَّ مِطْلَاقٍ ذَوَاقٍ .

امام باقر علیه السلام : خداوند عز و جل هرکس را که زود به زود طلاق می دهد و همسر عوض می کند ، دشمن می دارد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ اللَّعَانَ ، السَّبَّابَ الطَّعَانَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ، الْفَاحِشَ ، الْمُتَفَحِّشَ ، السَّائِلَ الْمُلْحِفَ .

امام باقر علیه السلام : خداوند ، شخص لعنت کننده دشنام دهنده ، طعنه زن به مؤمنان ، بدزبان ناسزاگوی و گدای سمج را دشمن می دارد .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ : أَيُّ عِبَادِكَ أَبْغَضُ إِلَيْكَ؟
قَالَ : جِيْفَةٌ بِاللَّيْلِ بَطَّالٌ بِالنَّهَارِ .

امام باقر علیه السلام : موسی علیه السلام گفت : دشمن ترین بندگانت نزدت کیست ؟
فرمود : «آن که در شب ، مرداری بد بوست و در روز ، بیکاره .»

عنه عليه السلام : مَا أَحَدٌ أَبْغَضَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِمَّنْ يَسْتَكْبِرُ عَنْ عِبَادَتِهِ ، وَلَا يَسْأَلُ مَا عِنْدَهُ .

امام باقر علیه السلام : هیچ کس در نزد خداوند عز و جل دشمن تر از کسی نیست که نسبت به عبادت خدا تکبر می ورزد و از درخواست آنچه نزد خداست ، تن می زند (دعا نمی کند .)

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُعْطِي الدُّنْيَا مَنْ يُحِبُّ وَيُبْغِضُ ، وَلَا يُعْطِي الْآخِرَةَ إِلَّا مَنْ أَحَبَّ .

امام باقر علیه السلام: خداوند عز و جل دنیا را هم به کسی که [خود] دوستش دارد و هم به کسی که دشمنش می دارد، می بخشد؛ اما آخرت را جز به کسی که دوستش دارد، نمی بخشد.

الإمام الباقر عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا غَتَّهُ بِالْبَلَاءِ غَتًّا، وَثَجَّهُ بِالْبَلَاءِ ثَجًّا. فَإِذَا دَعَاهُ، قَالَ: لَبَّيْكَ عَبْدِي، لَئِنْ عَجَلْتُ لَكَ مَا سَأَلْتَ إِنِّي عَلَى ذَلِكَ لِقَادِرٌ، وَلَئِنْ أَدَّخَرْتُ لَكَ فَمَا أَدَّخَرْتُ لَكَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ.

امام باقر علیه السلام: خداوند متعال، هرگاه بنده ای را دوست بدارد، او را در بلا، نیک فرو می برد و بلا را سخت بر او سرازیر می کند. پس چون آن بنده دعا کند، خداوند می گوید: «بنده ام، لبیک! اگر [بخواهم] آنچه را از من درخواست کرده ای، به سرعت برایت فراهم آورم، بر این کار قادرم و اگر آن را برایت ذخیره کنم، آنچه ذخیره کرده ام، برایت بهتر است.»

مجمع البيان: رَوَا عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ [فِي تَفْسِيرِ قَوْلِهِ تَعَالَى]: «وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا»: «يُطَهِّرُهُمْ عَنْ كُلِّ شَيْءٍ سِوَى اللَّهِ؛ إِذْ لَا طَاهِرَ مِنْ تَدْنُسٍ بِشَيْءٍ مِنَ الْأَكْوَانِ إِلَّا اللَّهُ».

امام باقر علیه السلام: - در تفسیر گفته خداوند متعال «و پروردگارشان به آنان شرابی پاک نوشاند»-: از هر چیزی جز خدا پاکشان می کند؛ زیرا جز خدا چیزی نیست که از آلودگی های هستی (ممکن) پاک باشد.

الإمام الباقر عليه السلام: الإِيمَانُ حُبٌّ وَ بُغْضٌ.

امام باقر علیه السلام: ایمان، دوستی و دشمنی است.

الإمام الباقر عليه السلام: لَوْ صُمْتُ النَّهَارَ لَا أَفْطِرُ، وَ صَلَّيْتُ اللَّيْلَ لَا أَفْتُرُ، وَ أَنْفَقْتُ مَالِي فِي سَبِيلِ اللَّهِ عِلْقًا عِلْقًا، ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِي قَلْبِي مَحَبَّةٌ لِأَوْلِيَائِهِ وَ لَا بَغْضَةٌ لِأَعْدَائِهِ مَا نَفَعَنِي ذَلِكَ شَيْئًا.

امام باقر علیه السلام: اگر روزها را روزه بگیرم و شب ها را یکسره نماز بخوانم و همه اموال گران بهایم را در راه خدا ببخشم، اما محبت دوستان خدا و دشمنی دشمنان خدا در قلبم نباشد، این کارها کمترین سودی برایم نخواهد داشت.

الإمام الباقر عليه السلام : لَوْ أَنَّ رَجُلًا أَحَبَّ رَجُلًا لِلَّهِ لَأَثَابَهُ اللَّهُ عَلَى حُبِّهِ إِيَّاهُ وَ إِنْ كَانَ الْمَحْبُوبُ فِي عِلْمِ اللَّهِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ . وَ لَوْ أَنَّ رَجُلًا أَبْغَضَ رَجُلًا لِلَّهِ لَأَثَابَهُ اللَّهُ عَلَى بُغْضِهِ إِيَّاهُ وَ إِنْ كَانَ الْمُبْغَضُ فِي عِلْمِ اللَّهِ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ .

امام باقر عليه السلام : اگر کسی دیگری را برای خدا دوست بدارد ، خداوند به سبب این دوستی، به او پاداش خواهد داد ، گرچه آن شخص مورد دوستی ، نزد خدا دوزخی باشد ، و اگر کسی دیگری را برای خدا دشمن بدارد ، خداوند به سبب این دشمنی به او پاداش خواهد داد ، گرچه آن شخص مورد دشمنی ، نزد خدا از بهشتیان باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ لِأَبِيهِ وَأُمِّهِ ؛ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ خَلَقَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ طِينَةِ الْجَنَانِ ، وَأَجْرِي فِي صُورِهِمْ مِنْ رِيحِ الْجَنَّةِ ، فَلِذَلِكَ هُمْ إِخْوَةٌ لِأَبِي وَأُمِّي .

امام باقر عليه السلام : مؤمن ، برادرِ تنی مؤمن است ؛ زیرا خداوند عز و جل مؤمنان را از سرشتِ بهشت آفرید و در کالبدهایشان ، از نسیم آن دمید . از این رو ، آنان برادرِ تنی اند .

الإمام الباقر عليه السلام : عَلَيْكُمْ بِالْحُبِّ فِي اللَّهِ وَالتَّوَدُّدِ وَالمُوازَرَةِ عَلَى الْعَمَلِ الصَّالِحِ ؛ فَإِنَّهُ يَقَطَعُ دَابِرَهُمَا - يَعْنِي السُّلْطَانَ وَالشَّيْطَانَ - .

امام باقر عليه السلام : بر شما باد دوستی در راه خدا ، ابراز محبت ، و همیاری بر کردار شایسته ؛ چرا که این [سه] کار ، دنباله [سلطه] آن دو - یعنی شیطان و سلطان - را می بُرد .

الإمام الباقر عليه السلام : لَمَّا كَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ مُوسَى : ... إلهي ، فَمَا جَزَاءُ مَنْ أَحَبَّ أَهْلَ طَاعَتِكَ لِحُبِّكَ ؟ قَالَ : يَا مُوسَى ، أَحْرَمُهُ عَلَى نَارِي .

امام باقر عليه السلام : چون خداوند با موسی بن عمران علیه السلام سخن راند ، موسی گفت : بارالها ! پاداش آن که به سبب دوستی تو ، فرمانبرانت را دوست بدارد ، چیست ؟ فرمود : «ای موسی ! پیکرش را بر آتشم حرام می سازم .»

الأمامي للطوسي عن أبي حمزة الثمالي عن الإمام الباقر عن آبائه عليهم السلام عن رسول الله صلى الله عليه و آله: إذا كان يوم القيامة جمع الله الخلائق في صعيد واحد... ثم ينادي مُنَادٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ يُسْمِعُ آخِرَهُمْ كَمَا يُسْمِعُ أَوَّلَهُمْ ، فَيَقُولُ : أَيَنْ جِيرَانُ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ

في داره؟ فيقوم عنق من الناس، فتستقبلهم زمرة من الملائكة، فيقولون لهم: ماذا كان عملكم في دار الدنيا فصرتم به اليوم جيران الله تعالى في داره؟ فيقولون: كنا نتحاب في الله عز وجل، ونتبادل في الله، ونتوازر في الله.

فينادي مناد من عند الله: صدق عبادي، خلوا سبيلهم لينطلقوا إلى جوار الله في الجنة بغير حساب، قال: فينطلقون إلى الجنة بغير حساب.

ثم قال أبو جعفر عليه السلام: فهؤلاء جيران الله في داره، يخاف الناس ولا يخافون، ويحاسب الناس ولا يحاسبون.

الأمالي طوسی - به نقل از ابو حمزه ثمالی، از امام باقر علیه السلام، از پدران ایشان علیهم السلام، از پیامبر خدا - «: چون روز قیامت شود، خداوند، همه خلائق را در یک عرصه گرد می آورد... آن گاه منادی ای از سوی خداوند عز و جل بانگ می زند و آخرینشان را چنان می شنواید که اولینشان را می شنواید و می گوید: همسایگان خداوند - جل جلاله - در خانه اش کجایند؟ گروهی از مردم، از جای برمی خیزند و جمعی از فرشتگان به استقبالشان می روند و به آنان می گویند: در دنیا چه می کردید که به سبب آن، امروز همسایگان خداوند متعال در خانه اش هستید؟

آنان پاسخ می دهند: ما در راه خداوند عز و جل یکدیگر را دوست می داشتیم، در راه خدا به یکدیگر می بخشیدیم و در راه خدا یکدیگر را یاری می دادیم.

پس از آن، منادی ای از سوی خداوند بانگ می زند: "بندگانم راست می گویند - رهایشان کنید تا بی حسابرسی به بهشت درآیند و در جوار خداوند، جای گیرند". پس بی حسابرسی به بهشت درمی آیند.

آن گاه امام باقر علیه السلام فرمود: «اینان، همسایگان خداوند در خانه اش هستند - مردم می ترسند؛ اما آنان نمی ترسند - از مردم حسابرسی می شود؛ اما از آنان حسابرسی نمی شود.»

الإمام الباقر عليه السلام: كان أمير المؤمنين عليه السلام يقول: إن لأهل التقوى علامات يعرفون بها: صدق الحديث، وأداء الأمانة، والوفاء بالعهد... وقلّة المواتاة للنساء، وبذل المعروف، وحسن الخلق، وسعة الحلم، واتباع العلم فيما يقرب إلى الله عز وجل.

امام باقر علیه السلام: امیر المؤمنین علیه السلام می فرمود: تقوا پیشگان نشانه هایی دارند که با آنها شناخته می شوند: راستگویی، امانتداری، وفای به عهد... کم آمیختن با زنان، احسان کردن بیدریغ، خوش خویی، بردباری زیاد و پیروی از علمی که به خداوند عز و جل نزدیک می کند.

عنه عليه السلام : إِنَّ أَهْلَ التَّقْوَى أَيْسَرُ أَهْلِ الدُّنْيَا مَوْئِنَةً ، وَأَكْثَرُهُمْ لَكَ مَعُونَةً ، تَذَكَّرُ فَيُعِينُونَكَ ، وَإِنْ نَسِيتَ ذَكَرُوكَ ، قَوَّالُونَ بِأَمْرِ اللَّهِ ، قَوَّامُونَ عَلَى أَمْرِ اللَّهِ ، قَطَعُوا مَحَبَّتَهُمْ بِمَحَبَّةِ رَبِّهِمْ ، وَوَحَّشُوا الدُّنْيَا لِبَطَاعَةِ مَلِكِهِمْ ، وَنَظَرُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَإِلَى مَحَبَّتِهِ بِقُلُوبِهِمْ ، وَعَلِمُوا أَنَّ ذَلِكَ هُوَ الْمَنْظُورُ إِلَيْهِ ، لِعَظِيمِ شَأْنِهِ .

امام باقر عليه السلام : تقوایپیشگان کم خرج ترین مردم دنیا و کمک کارترین آنان به تو هستند. به یاد داشته باشی، یاریت می دهند، فراموش کنی، به یادت می آورند، پیوسته گوینده امر خدایند و همواره برپا دارنده آن . برای دوستی خدا، از هر دوستی و محبتی دل کنده اند و به خاطر طاعت پادشاه خویش از دنیا گریخته اند و از صمیم دل به خداوند عز و جل و دوستی و محبت او رو کرده اند و دانسته اند تنها به همو باید چشم داشت که شأن و مرتبی عظیم دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - فيما كتَبَ إلى سعدِ الخَيرِ - : إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقي بِالتَّقْوَى عَنِ العَبْدِ ما عَزَبَ عَنهُ عَقْلُهُ ، وَيُجَلِّي بِالتَّقْوَى عَنهُ عَمَاهُ وَجَهْلُهُ ، وَبِالتَّقْوَى نَجَا نُوحٌ وَمَنْ مَعَهُ فَيالْسَفِينَةَ ، وَصالِحٌ وَمَنْ مَعَهُ مِنَ الصَّاعِقَةِ ، وَبِالتَّقْوَى فازَ الصَّابِرُونَ ، وَنَجَتْ تِلْكَ العُصْبُ مِنَ المَهالِكِ .

امام باقر عليه السلام - در نامه خود به سعد الخیر - نوشت : خداوند عز و جل به واسطه تقوا آنچه را که عقل بنده به آن نمی رسد، از وی دور می گرداند و به وسیله تقوا کوری و نادانی او را برطرف می سازد . به کمک تقوا بود که نوح و کسانی که با او در کشتی بودند نجات یافتند و صالح و پیروانش از صاعقه رستند و با تقواست که شکیبایان کامیاب شدند و آن گروه ها از مهلکه ها رهایی یافتند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لِسعدِ الخَيرِ - : أوصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ ؛ فَإِنَّ فِيهَا السَّلَامَةَ مِنَ التَّلَفِ ، وَالعَنِيمَةَ فِي المُنْقَلَبِ .

امام باقر عليه السلام - به سعد الخیر - فرمود : تو را به تقوای خدا سفارش می کنم؛ زیرا که آن باعث رستن از نابودی و سود بردن در بازگشتگاه (آخرت) است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لا نِعْمَةَ كالعافِيَةِ ، ولا عافِيَةَ كَمُساعدَةِ التَّوْفِيقِ .

امام باقر عليه السلام : نعمتی چون عافیت نیست، و عافیتی چون یاری توفیق .

عنه عليه السلام - لَمَّا سُنِلَ عَن «لا حَوْلَ ولا قُوَّةَ إِلا بِاللَّهِ» - : مَعْنَاهُ لا حَوْلَ لَنَا عَن مَعْصِيَةِ اللَّهِ إِلا بِعَوْنِ اللَّهِ ، وَلا قُوَّةَ لَنَا عَلى طاعَةِ اللَّهِ إِلا بِتَوْفِيقِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ .

امام باقر علیه السلام - در پاسخ به سؤال از معنای جمله «لا حول و لا قوّة الا بالله» - فرمود : معنایش این است که ما حول و قدرت روی گرداندن از معصیت خدا نداریم ، مگر به یاری خدا، و قوّت و توانایی بر طاعت خدا نداریم، مگر با توفیق خداوند عز و جل .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللهُ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَاِعْظَا ، فَإِنَّ مَوَاعِظَ النَّاسِ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُ شَيْئًا .

امام باقر علیه السلام : کسی که خداوند برای او واعظی درونی قرار ندهد، موعظه های مردم هرگز در او سودمند نمی افتد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّمَا الْوُضُوءُ حَدٌّ مِنْ حُدُودِ اللهِ ؛ لِيَعْلَمَ اللهُ مَنْ يُطِيعُهُ وَمَنْ يَعْصِيهِ .

امام باقر علیه السلام : وضو در حقیقت حدی از حدود خداست تا اینکه خداوند بداند چه کسی از او فرمان می برد و چه کسی نافرمانیش می کند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لِاصْلَاةٍ إِلَّا بِطَهْوَرٍ .

امام باقر علیه السلام : نماز جز با طهارت درست نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَنْ لَمْ يُوصِ عِنْدَ مَوْتِهِ لِذَوِي قَرَابَتِهِ مِمَّنْ لَا يَرِثُهُ فَقَدْ خَتَمَ عَمَلَهُ بِمَعْصِيَةٍ .

امام باقر علیه السلام : هرکس هنگام مرگ خود برای خویشاوندانش که از او ارث نمی برند وصیت نکند عمل خود را به معصیتی ختم کرده است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ ثَقَّلَ الْخَيْرَ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا كَثَقْلَهُ فِي مَوَازِينِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ خَفَّفَ الشَّرَّ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا كَخَفَّفْتَهُ فِي مَوَازِينِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

امام باقر علیه السلام : خداوند کار نیک را بر مردم دنیا سنگین ساخته است، چنان که در ترازوهای روز قیامت آنان سنگین است و خداوند عز و جل بدی را بر مردم دنیا سبک ساخته است، چنان که در ترازوهای روز قیامت ایشان سبک است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : قَالَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ : يَا بَنَ آدَمَ ، اجْتَنِبْ مَا حَرَّمْتُ عَلَيْكَ تَكُنْ مِنَ أَوْرَعِ النَّاسِ .

امام باقر علیه السلام: خداوند عز و جل فرمود: ای فرزند آدم! از آنچه بر تو حرام کرده ام دوری کن، تا از پارساترین مردم باشی.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إِنَّ أَشَدَّ الْعِبَادَةِ الْوَرَعُ.

امام باقر علیه السلام: سخت ترین عبادت، پارسایی است.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: وَعِزَّتِي وَجَلَالِي وَعَظَمَتِي وَبَهَائِي وَعُلُوَّ ارْتِفَاعِي، لَا يُؤَثِّرُ عَبْدٌ مُؤْمِنٌ هَوَايَ عَلَى هَوَاهُ فِي شَيْءٍ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا إِلَّا جَعَلَتْ غِنَاهُ فِي نَفْسِهِ، وَهَمَّتَهُ فِي آخِرَتِهِ، وَضَمَّنَتْ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ رِزْقَهُ، وَكُنْتُ لَهُ مِنْ وَرَاءِ تِجَارَةِ كُلِّ تَاجِرٍ.

امام باقر علیه السلام: خداوند عز و جل می فرماید: به عزت و جلال و عظمت و شکوه و بلندی جایگاهم سوگند که هیچ بنده مؤمنی در چیزی از امور دنیا خواست مرا بر خواست خودش مقدم ندارد، مگر اینکه به او غنای نفس بخشم و هم و غمش را مصروف آخرت سازم و آسمان ها و زمین را ضامن روزی او قرار دهم و از پس تجارت هر تاجری هوای او را داشته باشم.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: اسْتَجَلِبْ عِزَّ الْيَأْسِ بِبُعْدِ الْهَمَّةِ.

امام باقر علیه السلام: عزتِ طمع نداشتن را با بلندی همت به دست آر.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: لَا شَرَفَ كِبُءِ الْهَمَّةِ.

امام باقر علیه السلام: هیچ شرافتی (افتخاری) چون بلندهمتی نیست.

قرآن:

(مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ .)

(وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ .)

(إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ .)

(إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ .)

«هیچ مصیبتی جز به اذن خدا نرسد و کسی که به خدا بگردد، دلش را به راه آورد و خدا [ست که] به هر چیزی داناست.»

«و کسانی که برای ما کوشیده اند، به یقین راه های خود را به آنان می نمایانیم و به راستی که خدا با نیکوکاران است.»

«بی تردید خدا مردم ستمکار را راهنمایی نمی کند.»

«آری، خدا گروه کافران را هدایت نمی کند.»

الإمام باقر عليه السلام - في كتابه إلى سعد الخير - : إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى الْحَلِيمُ الْعَلِيمُ ،
إِنَّمَا غَضِبُهُ عَلَى مَنْ لَمْ يَقْبَلْ مِنْهُ رِضَاهُ ، وَإِنَّمَا يَمْنَعُ مَنْ لَمْ يَقْبَلْ مِنْهُ عَطَاهُ ، وَإِنَّمَا يُضِلُّ مَنْ
لَمْ يَقْبَلْ مِنْهُ هُدَاهُ .

امام باقر عليه السلام - در نامه خود به سعد الخیر - نوشت : خداوند تبارک و تعالی بردبار
و داناست. در حقیقت بر کسی خشم می گیرد که خشنودی او را نپذیرد و از کسی دریغ می
کند که عطای او را نپذیرد و کسی را بی راه می گذارد که هدایتش را نپذیرد .

الإمام الباقر عليه السلام : مَنْ دَخَلَ فِي الْإِسْلَامِ طَوْعًا فَهُوَ مُهَاجِرٌ .

امام باقر عليه السلام : هر که داوطلبانه به اسلام در آید، او مهاجر است .

الإمام الباقر عليه السلام : نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِهِ ؛ وَذَلِكَ لِأَنَّهُ يَنْوِي مِنَ الْخَيْرِ مَا لَا
يُدْرِكُهُ ، وَنِيَّةُ الْكَافِرِ شَرٌّ مِنْ عَمَلِهِ ؛ وَذَلِكَ لِأَنَّ الْكَافِرَ يَنْوِي الشَّرَّ وَيَأْمَلُ مِنَ الشَّرِّ مَا لَا يُدْرِكُهُ
.

امام باقر عليه السلام : نیت مؤمن برتر از عمل اوست؛ چون گاه نیت کارهای خیر می کند،
اما موفق به انجام آنها نمی شود و نیت کافر بدتر از عمل اوست؛ زیرا کافر نیت بد در سر
می پروراند و به انجام بدی هایی امید می بندد لیکن امکان به کار بستن آنها را نمی یابد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِذَا عَلِمَ اللَّهُ تَعَالَى حُسْنَ نِيَّةٍ مِنْ أَحَدٍ ، اِكْتَنَفَهُ بِالْعِصْمَةِ .

امام باقر عليه السلام : هرگاه خداوند متعال در کسی حسن نیتی ببیند، او را با عصمت
پوشش می دهد .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ : أَيُّ عِبَادِكَ أَبْغَضُ إِلَيْكَ ؟ قَالَ : جِيفَةٌ
بِاللَّيْلِ ، بَطَّالٌ بِالنَّهَارِ .

امام باقر عليه السلام : موسی علیه السلام [به خداوند متعال] عرض کرد : کدام بنده ات
نزد تو منفورتر است؟ فرمود : مردارِ شب و بیکارِ روز .

قرآن:

(قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ إِنْكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ * وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ

تَفَقَّاتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهِونَ . ()

«بگو : چه با رغبت و چه با بی میلی انفاق کنید، هرگز از شما پذیرفته نخواهد شد ؛ چرا که شما گروهی فاسق بوده اید. و هیچ چیز مانع پذیرفته شدن انفاق های آنان نشد جز اینکه به خدا و پیامبرش کفر ورزیدند و جز با [حال] کسالت نماز به جا نمی آورند و جز با کراهت انفاق نمی کنند.»

الإمام الباقر عليه السلام - لَمَّا سُئِلَ عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى : « وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ » . - :
كَانَ النَّاسُ حِينَ أَسْلَمُوا عِنْدَهُمْ مَكَاسِبُ مِنَ الرَّبَا وَمِنْ أَمْوَالِ خَبِيثَةٍ ، فَكَانَ الرَّجُلُ يَتَعَمَّدهَا مِنْ بَيْنِ مَالِهِ فَتَصَدَّقَ بِهَا ، فَنهاهُمُ اللَّهُ عَنْ ذَلِكَ ، وَإِنَّ الصَّدَقَةَ لَا تَصْلُحُ إِلَّا مِنْ كَسْبٍ طَيِّبٍ .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ به سوال از آیه «ولا تيمموا الخبيث منه تنفقون» ؛ و در پی ناپاك آن نرويد كه از آن انفاق كنيد «- فرمود : مردم زمانی كه اسلام آوردند درآمدهایی از ربا و اموال حرام در اختیار داشتند و افراد به سراغ این درآمدها در بین دارایی های خود می رفتند و آنها را صدقه می دادند، اما خداوند آنان را از این كار نهی فرمود؛ چرا كه صدقه دادن جز از درآمد پاك و حلال درست نیست .

الإمام الباقر عليه السلام : كَنَسُ الْبُيُوتِ يَنْفِي الْفَقْرَ .

امام باقر عليه السلام : جارو کردن اتاق ها فقر را از بین می برد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ لِلَّهِ جَنَّةً لَا يَدْخُلُهَا إِلَّا ثَلَاثَةٌ ، أَحَدُهُمْ مَنْ حَكَمَ فِي نَفْسِهِ بِالْحَقِّ .

امام باقر عليه السلام : خداوند را بهشتی است كه جزسه گروه کسی وارد آن نشود : یکی از آنها کسی است كه درباره خودش به حقّ داوری كند (به کسی كه حق با اوست حق بدهد .)

الإمام الباقر عليه السلام : لَا عَدَلَ كَالْإِنصَافِ .

امام باقر عليه السلام : هیچ عدالتی چون انصاف نیست .

الإمام الباقر عليه السلام : اتَّبِعْ مَنْ يُبْكِيكَ وَهُوَ لَكَ نَاصِحٌ ، وَلَا تَتَّبِعْ مَنْ يُضْحِكُكَ وَهُوَ لَكَ غَاشٌّ .

امام باقر علیه السلام : از کسی که تو را می گریاند اما خیرخواه توست پیروی کن و از کسی که تو را می خندانند اما با تو روراست نیست، پیروی مکن .

قرآن:

(إِذْ قَالَتْ امْرَأَةُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ .)

(وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ .)
(يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا .)

«آنگاه که زن عمران گفت : پروردگارا! آنچه در شکم خود دارم نذر تو کردم تا آزاد [از مشاغل دنیا و وقف خدمت تو] باشد. پس، از من بپذیر که تو شنوای دانایی .»

«و هر نفقه ای را که انفاق، یا هر نذری را که عهد کرده اید، قطعاً خداوند آن را می داند و برای ستمکاران هیچ یآوری نیست .»

«به نذر خود وفا می کنند و از روزی که گزند آن فراگیر است، می ترسند .»

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: «: يُوفُونَ بِالنَّذْرِ» - : مَرَضَ الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ وَهُمَا صَبِيَّانِ صَغِيرَانِ ، فَعَادَهُمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَعَهُ رَجُلَانِ ، فَقَالَ أَحَدُهُمَا : يَا أَبَا الْحَسَنِ ، لَوْ نَذَرْتَ فِي ابْنَيْكَ نَذْرًا إِنْ عَافَاهُمَا اللَّهُ ، فَقَالَ : أَصَوْمُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ شُكْرًا لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ ، وَكَذَلِكَ قَالَتْ فَاطِمَةُ ، وَكَذَلِكَ قَالَتْ جَارِيَتُهُمْ فِضَّةُ ، فَأَلْبَسَهُمَا اللَّهُ عَافِيَةً فَأَصْبَحُوا صِيَامًا .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «به نذر خود وفا می کنند» فرمود : حسن و حسین علیهما السلام در خردسالی بیمار شدند. رسول خدا صلی الله علیه و آله به همراه دو نفر دیگر به عیادت آنان رفت. یکی از آن دو مرد گفت : ای ابا الحسن! کاش برای این دو طفل خود نذری می کردی تا خداوند شفایشان دهد. علی علیه السلام فرمود : برای سپاسگزاری از خداوند عز و جل سه روز روزه می گیرم. فاطمه علیها السلام و کنیز آنها فضّه نیز همین حرف را زدند. پس، خداوند بر آن دو لباس عافیت پوشاند و آنان روزه گرفتند .

الإمام الباقر عليه السلام : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عِنْدَ عَائِشَةَ لَيْلَتَهَا ، فَقَالَتْ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، لِمَ تُتَعَبُ نَفْسَكَ وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ ؟ فَقَالَ : يَا عَائِشَةُ ، أَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا ؟ !

امام باقر علیه السلام: رسول خدا صلی الله علیه و آله ، در شب نوبتی عایشه، نزد او بود. به پیامبر عرض کرد: ای رسول خدا! چرا خودت را به رنج می اندازی، حال آنکه خداوند گناهان گذشته و آینده تو را آمرزیده است؟ حضرت فرمود: ای عایشه! آیا بنده ای سپاسگزار نباشم؟!

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لمحمد بن مسلم - : يا محمدُ، لعلَّكَ تَرى أَنَّهُ [يعني رسولَ اللهِ صلي الله عليه و آله [شَبَعَ مِنْ خُبزِ البُرِّ ثَلَاثَةَ أَيامٍ مُتَوَالِيَةٍ مِنْ أَنْ بَعَثَهُ اللهُ إِلَى أَنْ قَبِضَهُ؟! لا واللهِ ، ما شَبَعَ مِنْ خُبزِ البُرِّ ثَلَاثَةَ أَيامٍ مُتَوَالِيَةٍ مُنْذُ بَعَثَهُ اللهُ إِلَى أَنْ قَبِضَهُ . أما إِنِّي لا أَقولُ : إِنَّهُ كانَ لا يَجِدُ ، لَقَدْ كانَ يُجِيزُ الرَّجُلَ الواحدَ بِالمِائَةِ مِنَ الإِبِلِ ، فلو أرادَ أَنْ يَأْكُلَ لَأَكَلَ .

امام باقر علیه السلام - به محمد بن مسلم - فرمود: ای محمد! آیا فکر می کنی رسول خدا صلی الله علیه و آله ، از زمانی که خداوند او را برانگیخت تا وقتی جانش را گرفت، سه روز پیاپی از نان گندم سیر خورد؟! نه به خدا قسم! آن حضرت از زمانی که خداوند او را برانگیخت تا وقتی جانش را گرفت، هیچ گاه سه روز پیاپی از نان گندم سیر نخورد . هان! من نمی گویم که چیزی پیدا نمی کرد [تا بخورد]. آن حضرت گاهی اوقات به يك نفر صد شتر جایزه می داد. بنابراین، اگر می خواست بخورد، می توانست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ رسولَ اللهِ صلي الله عليه و آله لَمْ يُورَثْ دِيناراً ولا دِرهماً ولا عَبداً ولا وَليدَةً ولا شاةً ولا بَعيراً ، ولقد قَبِضَ صلي الله عليه و آله وَإِنَّ دِرْعَهُ مَرهُونَةٌ عِنْدَ يَهُودِيٍّ مِنَ يَهُودِ المَدِينَةِ بِعِشْرِينَ صاعاً مِنَ شَعِيرٍ اسْتَسَلَفَها نَفَقَةً لأهلِهِ .

امام باقر علیه السلام: رسول خدا صلی الله علیه و آله نه دیناری به ارث گذاشت و نه درهمی و نه بنده ای و نه کنیزی و نه گوسفندی و نه شتری. زمانی که درگذشت زره او در گرو یکی از یهودیان مدینه بود که در قبال قرض کردن بیست صاع جو برای خرجی خانواده اش، آن را نزد وی به گرو گذاشته بود .

عنه عليه السلام : كانَ رسولُ اللهِ صلي الله عليه و آله يَأْكُلُ أَكْلَ العَبْدِ ، وَيَجْلِسُ جِلْسَةَ العَبْدِ ، وكانَ يَأْكُلُ عَلَى الحَضِيضِ ، وَيَنامُ عَلَى الحَضِيضِ .

امام باقر علیه السلام: رسول خدا صلی الله علیه و آله مانند عبد غذا می خورد و مانند عبد می نشست و روی زمین چیز می خورد و روی زمین می خوابید .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : ولقد أتاهُ جبرئيلُ عليه السلام بمفاتيحِ خزائنِ الأرضِ ثلاثَ مرَّاتٍ يُخَيِّرُهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَهُ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مِمَّا أَعَدَّ اللهُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَيْئًا ، فَيَخْتَارُ التَّوَاضُّعَ لِرَبِّهِ جَلَّ وَعَزَّ .

امام باقر عليه السلام : جبرئیل علیه السلام کلیدهای گنجینه های زمین را سه بار نزد پیامبر آورد و او را در انتخاب آنها آزاد گذاشت، بدون آنکه خدای تبارک و تعالی از آنچه در روز قیامت برایش آماده کرده است، چیزی بکاهد. اما هر بار پیامبر فروتنی در برابر خداوند عز و جل را برگزید .

قرآن:

(أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا . (...

«یا چون آن کسی که به شهری که بام هایش یکسره فرو ریخته بود، عبور کرد و گفت : چگونه خداوند [اهل] این [ویرانده] را پس از مرگشان زنده می کند؟ . » ...

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لَمَّا سَأَلَهُ عَالِمٌ نَصْرَانِيٌّ عَنْ رَجُلٍ دَنَا مِنْ امْرَأَتِهِ فَحَمَلَتْ بِاثْنَيْنِ ، حَمَلْتَهُمَا جَمِيعًا فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ ، وَوَلَدْتَهُمَا فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ ، وَمَاتَا فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ ، وَدُفِنَا فِي قَبْرِ وَاحِدٍ ، عَاشَ أَحَدُهُمَا خَمْسِينَ وَمِائَةَ سَنَةٍ وَعَاشَ الْآخَرُ خَمْسِينَ سَنَةً ، مَنْ هُمَا ؟ - : عَزِيرٌ وَعُزْرَةٌ ، كَانَا حَمَلْتَا أُمَّهُمَا بِهِمَا عَلَى مَا وَصَفْتَ وَوَضَعْتَهُمَا عَلَى مَا وَصَفْتَ وَعَاشَ عَزِيرٌ وَعُزْرَةٌ كَذَا وَكَذَا سَنَةً ، ثُمَّ أَمَاتَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَزِيرًا مِائَةَ سَنَةٍ ، ثُمَّ بُعِثَ وَعَاشَ مَعَ عُزْرَةَ هَذِهِ الْخَمْسِينَ سَنَةً ، وَمَاتَا كِلَاهُمَا فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ .

امام باقر علیه السلام - در پاسخ به عالمی نصرانی که از ایشان پرسید : مردی با زنش مقاربت کرد و زن دو قلو حامله شد. هر دوی آنها را همزمان باردار شد و همزمان زایید و آن دو همزمان مردند و هر دو در يك قبر دفن شدند. اما یکی از آنها صد و پنجاه سال عمر کرد و دیگری پنجاه سال. این دو چه کسانی بودند؟ - فرمود : عزیر و عزره.

مادرشان، همان طور که تو گفتی، آن دو را همزمان حامله شد و همان طور که گفتی همزمان زاییدشان و عزیر و عزره چندین و چند سال زندگی کردند. سپس خداوند تبارک و تعالی عزیر را به مدت صد سال میراند و آن گاه دوباره زنده شد و پنجاه سال با عزره زندگی کرد و هر دو در يك ساعت مردند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : قَالَ سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوْتِينَا مَا أُوتِيَ النَّاسُ وَمَا لَمْ يُؤْتُوا ، وَعَلِمْنَا مَا عَلِمَ النَّاسُ وَمَا لَمْ يَعْلَمُوا ، فَلَمْ نَجِدْ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ فِي الْغَيْبِ

والمشهد، والقصد في الغنى والفقر، وكلمة الحق في الرضا والغضب، والتضرع إلى الله عزوجل على كل حال. ●

امام باقر عليه السلام: سليمان بن داود گفت: آنچه به مردم داده شده و نشده، به ما داده شد و آنچه به مردم آموخته شده و نشده، به ما آموخته شد. اما چیزی برتر از خداترسی در نهان و آشکار و میانه روی در توانگری و ناداری و حق گویی در حال خشم و خشنودی و دعا و زاری در همه حال به درگاه خداوند عز و جل، نیافتیم.

الإمام الباقر عليه السلام: وأما داوودُ فملك ما بين الشاماتِ إلى بلادِ إصطخرَ، وكذلك كان ملكُ سليمان. ●

امام باقر عليه السلام: داوود بر سرزمین های میان شامات تا بلاد اصطخر پادشاهی کرد و قلمرو پادشاهی سلیمان نیز چنین بود.

قرآن:

(وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ. ●)

«و لوط را [فرستادیم] هنگامی که به قوم خود گفت: آیا آن کار زشت را مرتکب می شوید که هیچ کس از جهانیان در آن بر شما پیشی نگرفته است؟»!

الإمام الباقر عليه السلام: وأما القرية التي أمطرت مطر السوء فهي سدوم قرية قوم لوط، أمطر الله عليهم حجارة من سجيل، يقول: من طين. ●

امام باقر عليه السلام: آن آبادی ای که باران عذاب برایشان بارید، سدوم، آبادی قوم لوط است که خداوند سنگ هایی از سجیل، یعنی گل، بر آنها باراند.

الإمام الباقر عليه السلام: اتخذ الله عزوجل إبراهيم خليلاً لأنه لم يرده أحداً، ولم يسأل أحداً غير الله عزوجل. ●

امام باقر عليه السلام: خداوند عز و جل ابراهیم را خلیل (خود) قرار داد، چون دست ردّ به سینه هیچ کس نزد و از هیچ کس هم جز خداوند عز و جل چیزی نخواست.

الإمام الباقر عليه السلام: إن نوحاً عليه السلام لما انقضت نبوته واستكملت أيامه أوحى الله عزوجل إليه أن: يا نوح قد قضيت نبوتك واستكملت أيامك، فاجعل العلم الذي عندك والإيمان والاسم الأكبر وميراث العلم وآثار علم النبوة في العقب من ذريتك ...

وبشر نوح ساماً بهود عليه السلام، وكان فيما بين نوح وهود من الأنبياء. وقال نوح: إن

اللَّهُ بَاعِثَ نَبِيًّا يُقَالُ لَهُ : هُودٌ ، وَإِنَّهُ يَدْعُو قَوْمَهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَيُكَذِّبُونَهُ وَاللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مُهْلِكُهُم بِالرَّيْحِ ، فَمَنْ أَدْرَكَهُ مِنْكُمْ فَلْيُؤْمِنْ بِهِ وَلْيَتَّبِعْهُ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُنَجِّيهِ مِنْ عَذَابِ الرَّيْحِ .

امام باقر علیه السلام : چون نبوت نوح به پایان رسید و دوره عمرش به سر آمد، خداوند عز و جل به او وحی فرمود که ای نوح! نبوت تو به پایان رسیده و دوره عمرت به سر آمده است. پس، علمی را که نزد توست و ایمان و نام بزرگ و میراث دانش و آثار علم نبوت را در میان بازماندگان از نسل خود قرار ده ...

نوح ، آمدن هود علیه السلام را به سام بشارت داد و در فاصله میان نوح تا هود انبیایی بودند .

نوح گفت : خداوند پیامبری به نام هود بر خواهد انگیخت و او قوم خود را به سوی خداوند عز و جل فرا می خواند. اما قومش او را تکذیب می کنند و خداوند عز و جل آنان را به وسیله باد نابود خواهد کرد. پس، هر يك از شما او را درك کرد، به وی ایمان آورد و پیرویش کند تا خداوند عزوجل او را از عذاب باد نجات دهد .

عنه عليه السلام : كَانَ بَيْنَ آدَمَ وَبَيْنَ نُوحٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ عَشْرَةَ آبَاءٍ كُلُّهُمْ أَنْبِيَاءُ اللَّهِ .

امام باقر علیه السلام : میان آدم و نوح علیهما السلام ده پدر فاصله بود که همگی پیامبر خدا بودند .

عنه عليه السلام : إِنَّ نُوحًا عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمَّا عَرَسَ النَّوَى مَرَّ عَلَيْهِ قَوْمُهُ فَجَعَلُوا يَضْحَكُونَ وَيَسْخَرُونَ وَيَقُولُونَ : قَدْ قَعَدَ عَرَّاسَا ! حَتَّى إِذَا طَالَ النَّخْلُ وَكَانَ جَبَّارًا طَوَالًا قَطَعَهُ ثُمَّ نَحْتَهُ فَقَالُوا : قَدْ قَعَدَ نَجَّارَا ! ثُمَّ أَلْفَهُ فَجَعَلَهُ سَفِينَةً فَمَرُّوا عَلَيْهِ فَجَعَلُوا يَضْحَكُونَ وَيَسْخَرُونَ وَيَقُولُونَ : قَدْ قَعَدَ مَلَّاحَا فِي فَلَاةٍ مِنَ الْأَرْضِ ! حَتَّى فَرَعَ مِنْهَا .

امام باقر علیه السلام : هنگامی که نوح علیه السلام هسته [خرما] را می کاشت، قومش بر او گذشتند و شروع به خندیدن و تمسخر او کردند و می گفتند : کارش به درختکاری کشیده است! تا آنکه درخت بزرگ شد و به نخلی ستبر و بلند تبدیل گشت و نوح آن را برید و تراشید. قومش گفتند : کارش به نجاری کشیده است! نوح الوارهای نخل را باهم ترکیب کرد و کشتی ای ساخت. باز قومش بر او گذشتند و شروع به خندیدن و تمسخر او کردند و می گفتند : کارش به کشتیرانی در يك دشت انجامیده است! تا آنکه نوح کار ساختن کشتی را به پایان برد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - في قوله تعالى : « وما آمنَ معه إلا قليلٌ » - : كانوا ثمانية .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «و با او جز اندکی ایمان نیاوردند» - فرمود : آنها هشت نفر بودند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أتى النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَجُلٌ فَقَالَ : مَالِي لَا أَحِبُّ الْمَوْتَ؟ فَقَالَ لَهُ : أَلَيْكَ مَالٌ؟ قَالَ : نَعَمْ . قَالَ : فَقَدَّمْتَهُ؟ قَالَ : لَا ، قَالَ : فَمِنْ ثَمَّ لَا تُحِبُّ الْمَوْتَ؟ .

امام باقر علیه السلام : مردی خدمت پیامبر خدا صلی الله علیه و آله رسید و پرسید : علت ناخوش داشتن مرگ چیست؟ حضرت فرمود : آیا ثروتی داری؟ عرض کرد : آری. فرمود : آیا آن را [برای آخرت] پیش فرستاده ای؟ عرض کرد : خیر. فرمود : از این جاست که مرگ را دوست نداری .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : قَالَ جَبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّا لَا نَدْخُلُ بَيْتًا فِيهِ صُورَةٌ إِنْسَانٍ ، وَلَا بَيْتًا يُبَالُ فِيهِ ، وَلَا بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ .

امام باقر علیه السلام : جبرئیل علیه السلام گفت : ای رسول خدا! ما به اتاقی که در آن تصویر انسانی باشد، یا اتاقی که در آن ادرار شود، یا اتاقی که در آن سگ باشد، وارد نمی شویم .

قرآن:

(وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفِرُّونَ) .

«و اوست که بر بندگانش قاهر (غالب) است و نگهبانانی بر شما می فرستد ، تا هنگامی که یکی از شما را مرگ فرارسد، فرشتگان ما جانش بستانند، در حالی که کوتاهی نمی کنند.»

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - في قوله تعالى « : لَهُ مَعْقَبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ » - : بِأَمْرِ اللَّهِ مِنْ أَنْ يَقَعَ فِي رَكِيٍّ ، أَوْ يَقَعَ عَلَيْهِ حَائِطٌ ، أَوْ يُصِيبَهُ شَيْءٌ؛ حَتَّى إِذَا جَاءَ الْقَدْرُ خَلُّوا بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ يَدْفَعُونَهُ إِلَى الْمَقَادِيرِ ، وَهُمَا مَلَكَانِ يَحْفَظَانِهِ بِاللَّيْلِ ، وَمَلَكَانِ يَحْفَظَانِهِ بِالنَّهَارِ يَتَعَقَّبَانِ .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «له معقبات من بین یدیه و من خلفه یحفظونه من امر الله» - فرمود : به فرمان خدا او را از اینکه در چاهی بیفتد یا دیواری بر سرش خراب شود یا آسیبی به او برسد، حفظ می کنند و همین که اجلش رسید او را با آن تنها می گذارند و به سوی مقدراتش می رانند. این معقبات عبارتند از دو فرشته که در شب از او

مراقبت می کنند و دو فرشته که در روز محافظتش می نمایند و این کار را به نوبت انجام می دهند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُحِبُّ الْمُدَاعِبَ فِي الْجَمَاعَةِ بَلَا رَفْتٍ .

امام باقر علیه السلام : خداوند عز و جل کسی را که در میان جمعی شوخی و بذله گویی کند دوست دارد، به شرط آن که ناسزاگویی نباشد .

الإمام الباقر عليه السلام : الْجَسَدُ إِذَا لَمْ يَمْرُضْ أَشْرَ ، وَلَا خَيْرَ فِي جَسَدٍ يَأْشُرُ .

امام باقر علیه السلام : جسم اگر بیمار نشود، سرمست می شود و در بدنی که [به بیماری دچار نشود و] سرمست شود، خیری نیست .

الإمام الباقر عليه السلام - لجابر بن يزيد الجعفي - : وَعَلِمَ بِأَنَّكَ لَا تَكُونُ لَنَا وَلِيًّا حَتَّى لَوْ اجْتَمَعَ عَلَيْكَ أَهْلُ مِصْرِكَ وَقَالُوا : إِنَّكَ رَجُلٌ سَوَاءٌ لَمْ يَحْزُنْكَ ذَلِكَ ، وَلَوْ قَالُوا : إِنَّكَ رَجُلٌ صَالِحٌ لَمْ يَسْرُكَ ذَلِكَ ، وَلَكِنْ أَعْرَضَ نَفْسَكَ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ ؛ فَإِنْ كُنْتَ سَالِكًا سَبِيلَهُ ، زَاهِدًا فِي تَزْهِيدِهِ ، رَاغِبًا فِي تَرْغِيبِهِ ، خَائِفًا مِنْ تَخْوِيفِهِ ، فَاتَّبِعْ وَأَبْشِرْ ، فَإِنَّهُ لَا يَضُرُّكَ مَا قِيلَ فِيكَ ، وَإِنْ كُنْتَ مُبَانِنًا لِلْقُرْآنِ فَمَاذَا الَّذِي يَغْرُكَ مِنْ نَفْسِكَ ؟ !

امام باقر علیه السلام - به جابر بن یزید جعفی - فرمود : و بدان که تو دوست [و پیرو] ما نیستی مگر آن گاه که اگر همه همشهریانت بر ضد تو همداستان شوند و بگویند: تو مرد بدی هستی، این سخن تو را اندوهگین نسازد و اگر بگویند: تو مرد خوبی هستی، این سخن شادمانت نگرداند. بلکه خودت را با قرآن بسنج، اگر پوینده راه آن بودی و به آنچه به بی اعتنایی بدان فراخوانده است بی اعتنا و به آنچه بدان ترغیب کرده است راغب بودی، پس پایداری کن و خوش باش؛ زیرا که آنچه درباره تو گفته شده به تو زیانی نرساند و اما اگر از قرآن جدا بودی، چرا باید فریب نفست را بخوری .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ هَذَا اللِّسَانَ مِفْتَاحُ كُلِّ خَيْرٍ وَشَرٍّ ، فَيَنْبَغِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَخْتِمَ عَلَى لِسَانِهِ كَمَا يَخْتِمُ عَلَى ذَهَبِهِ وَفِضَّتِهِ .

امام باقر علیه السلام : راستی که این زبان، کلید هر خوبی و بدی است. پس، سزاوار است که مؤمن بر زبان خود مهر زند، همان گونه که بر [کیسه] زر و سیم خویش مهر می زند .

الإمام الباقر عليه السلام : الْكَمَالُ كُلُّ الْكَمَالِ التَّفَقُّهُ فِي الدِّينِ ، وَالصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ ، وَتَقْدِيرُ الْمَعِيشَةِ .

امام باقر علیه السلام: کمال حقیقی، همان فهم در دین و شکیبایی در برابر بلاى سخت و اندازه نگه داشتن در معیشت است.

قرآن:

(وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا .)
(وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ
عَدُوًّا مُّبِينًا .)

«و با مردم [به زبان] خوش سخن بگویید.»

«و به بندگانم بگو: آنچه را که بهتر است بگویند. همانا شیطان، میانشان را بر هم می زند. راستی که شیطان برای انسان دشمنی آشکار است.»

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - في قولِ اللهِ عزَّوجلَّ: « وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا . » - : قولوا للناسِ
أحسنَ ما تُحبُّونَ أن يُقالَ فيكم .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «و با مردم [به زبان] خوش سخن بگویید» فرمود :
بهترین سخنی را که دوست دارید درباره شما گفته شود، به مردم بگویید .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لِرَجُلٍ وَقَدَ كَلَّمَهُ بِكَلَامٍ كَثِيرٍ - : أَيُّهَا الرَّجُلُ ، تَحْتَقِرُ الْكَلَامَ
وَتَسْتَصْغِرُهُ ؟ ! إِعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ يَبْعَثْ رُسُلَهُ حَيْثُ بَعَثَهَا وَمَعَهَا ذَهَبٌ وَلَا فِضَّةٌ ،
وَلَكِنْ بَعَثَهَا بِالْكَلامِ ، وَإِنَّمَا عَرَفَ اللَّهُ جُلَّ وَعَزَّ نَفْسَهُ إِلَى خَلْقِهِ بِالْكَلامِ وَالذَّلالاتِ عَلَيْهِ
وَالْأعلامِ .

امام باقر علیه السلام - خطاب به مردی که در حضور ایشان زیاد سخن گفت - فرمود : ای
مرد! سخن را دست کم و کوچک می شماری! بدان که خداوند عزوجل، وقتی پیامبران خود
را فرستاد، آنان را با زر و سیم نفرستاد، بلکه با سخن فرستاد. خداوند عزوجل، از طریق
سخن و دیگر دلایل و نشانه ها، خود را به آفریدگانش شناساند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنِّي لِأَكْرَهُ أَنْ يَكُونَ مِقْدَارُ لِسَانِ الرَّجُلِ فَاضِلًا عَلَى مِقْدَارِ عِلْمِهِ ،
كَمَا أَكْرَهُ أَنْ يَكُونَ مِقْدَارُ عِلْمِهِ فَاضِلًا عَلَى مِقْدَارِ عَقْلِهِ .

امام باقر علیه السلام : من خوش ندارم که اندازه زبان مرد، فزونتر از اندازه دانش او
باشد؛ چنان که خوش ندارم اندازه دانش او، فزونتر از اندازه خرد او باشد .

عنه عليه السلام : إني لأبغضُ الرجلَ - أو أبغضُ للرجلِ أن يكونَ كسلانَ عن أمرِ دُنياهُ ،
ومن كسلَ عن أمرِ دُنياهُ فهو عن أمرِ آخِرتهِ أكسلُ .

امام باقر عليه السلام : من نفرت دارم از مرد - یا برای مرد - که در کار دنیایش تنبل باشد .
هر که در کار دنیایش تنبل باشد، در کار آخرتش تنبل تر است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : الكسلُ يُضِرُّ بالدِّينِ والدُّنيا .

امام باقر عليه السلام : تنبلی به دین و دنیا زیان می زند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ جَعَلَ لِلشَّرِّ أَقْفَالاً ، وَجَعَلَ مَفَاتِيحَ تِلْكَ الْأَقْفَالِ
الشَّرَابَ ، وَالْكَذِبُ شَرٌّ مِنَ الشَّرَابِ .

امام باقر عليه السلام : خداوند عز و جل برای بدی قفلهایی قرار داده و کلیدهای آن قفلها
را شراب قرار داده است و دروغ، بدتر از شراب است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ الْكَذِبَ هُوَ خَرَابُ الْإِيمَانِ .

امام باقر عليه السلام : دروغ، ویران کننده ایمان است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : وَاللَّهِ ، إِنَّ أَحَبَّ أَصْحَابِي إِلَيَّ أَوْرَعُهُمْ وَأَفْقَهُهُمْ وَأَكْتَمُهُمْ لِحَدِيثِنَا
.

امام باقر عليه السلام : به خدا قسم محبوبترین یارانم نزد من، پرهیزگارترین و فقیه ترین
آنها و کسی است که نسبت به سخنان ما رازدارتر باشد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَا دَخَلَ قَلْبَ امْرِئٍ شَيْءٌ مِّنَ الْكِبَرِ إِلَّا نَقَصَ مِنْ عَقْلِهِ مِثْلُ مَا
دَخَلَهُ مِنْ ذَلِكَ ، قَلَّ ذَلِكَ أَوْ كَثُرَ .

امام باقر عليه السلام : هیچ مقداری از تکبر به دل آدمی راه نیابد، مگر این که به همان
اندازه، کم باشد یا زیاد، از خردش کاسته شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أَنَّهُ [الإمامُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ] كَانَ يَنْهَى عَنِ الْجَوْرِ
الَّذِي يَجِيءُ بِهِ الصَّبِيَّانُ مِنَ الْقِمَارِ أَنْ يُؤْكَلَ ، وَقَالَ : هُوَ السُّحْتُ .

امام باقر عليه السلام : او (امام زین العابدین علیه السلام) از خوردن گردویی که کودکان
با بُرد و باخت به دست آورند، نهی می کرد و می فرمود: آن حرام است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لَمَّا سُئِلَ عَنِ اللَّعِبِ بِالشَّطْرَنِجِ - : إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَمَشْغُولٌ عَنِ اللَّعِبِ .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ به سؤال از شطرنج بازی - فرمود : مؤمن به بازی کردن، نمی پردازد .

قرآن:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ * إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ .)

«ای کسانی که ایمان آورده اید! همانا شراب و قمار و بتها و تیرهای قرعه پلید [و] از عمل شیطانند. پس از آنها دوری گزینید، باشد که رستگار شوید. همانا شیطان می خواهد با شراب و قمار میان شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و از نماز باز دارد. پس آیا شما دست بر می دارید؟»

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : «أَتَمَّا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ» قِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، مَا الْمَيْسِرُ؟ قَالَ : كُلُّ مَا تُقَوْمِرَ بِهِ حَتَّى الْكِعَابُ وَالْجَوْزُ .

قِيلَ : فَمَا الْأَنْصَابُ؟ قَالَ : مَا ذَبَحُوهُ لِآلِهَتِهِمْ . قِيلَ : فَمَا الْأَزْلَامُ؟ قَالَ : قِدَاحُهُمُ الَّتِي يَسْتَقْسِمُونَ بِهَا .

امام باقر عليه السلام : هنگامی که خداوند عز و جل آیه «اتم الخمر و الميسر» را بر پیامبر خدا صلی الله علیه و آله نازل کرد از ایشان درباره میسر پرسیدند، حضرت فرمود: هر چیزی، حتی تاسهای تخته نرد و گردو، که با آن برد و باخت شود. عرض شد: «انصاب» چیست؟ فرمود: آنچه برای خدایانشان ذبح می کردند. عرض شد: «ازلام» چیست؟ فرمود: تیرهایی که به وسیله آنها، قرعه می انداختند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : تَعَرَّضَ لِرِقَّةِ الْقَلْبِ بِكَثْرَةِ الذِّكْرِ فَيَاخْلَوَاتِ .

امام باقر عليه السلام : رقت قلب را با ذکر بسیار [خدا] در خلوتها، بجوی .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ لِلَّهِ عُقُوبَاتٍ فِي الْقُلُوبِ وَالْأَبْدَانِ : ضَنْكٌ فِي الْمَعِيشَةِ وَوَهْنٌ فِي الْعِبَادَةِ، وَمَا ضُرِبَ عَبْدٌ بِعُقُوبِهِ أَعْظَمَ مِنْ قَسْوَةِ الْقَلْبِ .

امام باقر علیه السلام: خداوند را برای دلها و بدنها کیفرهایی است؛ تنگی در معیشت و سستی در عبادت و به هیچ بنده ای کیفری بزرگتر از سختدلی چشاندن نشده است.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: لا عِلْمَ كَطَلَبِ السَّلَامَةِ، ولا سَلَامَةَ كَسَلَامَةِ القَلْبِ.

امام باقر علیه السلام: هیچ دانشی چون سلامت جویی نیست و هیچ سلامتی چون سلامت دل نیست.

عنه عليه السلام - أيضا - : ثُمَّ يُوحِي اللهُ إِلَى الْمَلَكَينِ : اُكْتُبَا عَلَيْهِ قَضَائِي وَقَدْرِي وَنَافِذَ امْرِي وَاشْتَرِطَا لِي البَدَاءَ فِيمَا تَكْتَبَانِ .

امام باقر علیه السلام - در همین باره - فرمود: آن گاه خداوند به دو فرشته وحی می کند: قضا و قدر و جاری شدن امر مرا درباره او بنویسید و در آنچه می نویسید شرط بدا برای من را قید کنید.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - في خِلْقَةِ الْإِنْسَانِ فِي الرَّحِمِ - : إِذَا كَمَلَ أَرْبَعَةُ أَشْهُرٍ بَعَثَ اللهُ مَلَكَينِ خَلَّاقينِ، فيقولان: يا رَبِّ ما تَخَلَّقُ، ذَكَرًا أَوْ أُنْثَى؟ فيؤمَّرانِ، فيقولان: يا رَبِّ، شَقِيًّا أَوْ سَعِيدًا؟ فيؤمَّرانِ، فيقولان: يا رَبِّ، ما أَجَلُهُ وما رِزْقُهُ وَكُلُّ شَيْءٍ مِنْ حَالِهِ - وَعَدَدَ مِنْ ذَلِكَ أَشْيَاءَ -؟ وَيَكْتَبَانِ المِيثاقَ بَيْنَ عَيْنَيْهِ.

امام باقر علیه السلام - درباره خلقت انسان در رحم - فرمود: چون چهار ماه کامل شود، خداوند دو فرشته آفریننده می فرستد و آن دو عرض می کنند: پروردگارا! چه می آفرینی، پسر یا دختر؟ دستور لازم به آن دو داده می شود. سپس عرض می کنند: پروردگارا! بدبخت است یا خوشبخت؟ در این باره هم دستور لازم داده می شود. آن گاه عرض می کنند: پروردگارا! مدت عمر و روزیش چه مقدار؟ همه احوال او - که حضرت شماری از آنها را نام برد - نوشته می شود و آن دو فرشته این میثاق را مابین دو چشمش (در پیشانی او) می نویسند.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: كانَ فِيمَا نَاجَى بِهِ اللهُ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى الطُّورِ أَنْ : يا مُوسَى ، أَبْلَغَ قَوْمَكَ أَنَّه ما يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ الْمُتَقَرِّبُونَ بِمِثْلِ البُكَاءِ مِنْ خَشِيَّتِي ، وما تَعَبَّدَ لِي الْمُتَعَبِّدُونَ بِمِثْلِ الوَرَعِ مِنْ مَحارِمِي ، ولا تَزَيَّنَ لِي الْمُتَزَيِّنُونَ بِمِثْلِ الزُّهْدِ فِي الدُّنْيا عَمَّا بِهِمُ الغِنى عَنْهُ .

فقالَ موسى عليه السلام: يا أكرمَ الأكرَمينَ ، فماذا أثبتَهُمُ على ذلك؟ فقالَ : يا موسى ، أمَّا الْمُتَقَرِّبُونَ إِلَيَّ بالبُكَاءِ مِنْ خَشِيَّتِي فَهُمُ فِي الرَّفِيقِ الأعلى لا يَشْرِكُهُمُ فِيهِ أَحَدٌ .

امام باقر علیه السلام: از نجوای خدای متعال با موسی علیه السلام در کوه طور این بود که: ای موسی! به قوم خود برسان که تقرّب جوین، با چیزی مانند گریستن از ترس من، به من نزدیک نشدند و متعبدان به چیزی مانند پرهیز از حرامهای من مرا عبادت نکردند و زینت گران، به چیزی مانند بی اعتنایی به چیزهایی از دنیا که بدان نیاز ندارند، خویشان را نیاراستند.

موسی عرض کرد: ای گرامیترین گرامیان! چه چیز آنان را در این راه، استوار گرداند؟ فرمود: ای موسی! اما آنان که با گریستن از ترس من جویای تقرّب به من هستند، در ملأ اعلایند و هیچ کس در این [مرتبّه] با آنان شریک نیست.

قرآن:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا .)

«ای کسانی که ایمان آورده اید! اموال یکدیگر را به ناروا مخورید، مگر آن که داد و ستدی به رضایت یکدیگر از شما [انجام گرفته] باشد و خودتان را مکشید؛ زیرا خدا همواره با شما مهربان است.»

الإمام الباقر عليه السلام: إِنَّ الْمُؤْمِنَ يُبْتَلَى بِكُلِّ بَلِيَّةٍ وَيَمُوتُ بِكُلِّ مِيتَةٍ إِلَّا أَنَّهُ لَا يَقْتُلُ نَفْسَهُ .

امام باقر علیه السلام: مؤمن به هر بلایی گرفتار می شود و با هر مرگی می میرد، اما خودکشی نمی کند.

الإمام الباقر عليه السلام: مَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا أَثَبَتَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ جَمِيعَ الذُّنُوبِ ، وَبَرِيءُ الْمَقْتُولِ مِنْهَا ، وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: «أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ» .

امام باقر علیه السلام: هر کس عمداً مؤمنی را بکشد، خداوند متعال همه گناهان را برای او ثبت کند و مقتول از گناهان پاک شود و این سخن خداوند متعال است [، آن جا که به نقل از یکی از فرزندان آدم به برادرش می فرماید]: «می خواهم گناه من و گناه خودت را به دوش کشی و از دوزخیان باشی.»

الإمام الباقر عليه السلام: مَنْ أَتَمَّ رُكُوعَهُ لَمْ تَدْخُلْهُ وَحْشَةٌ فِي قَبْرِهِ .

امام باقر علیه السلام: هر که رکوع نمازش را کامل انجام دهد، هیچ ترس و وحشتی در قبر به سراغش نمی آید.

الإمامُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ أَوْ الْإِمَامُ الْبَاقِرُ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ : مُتَّفَقَةٌ فِي الدِّينِ أَشَدُّ عَلَى الشَّيْطَانِ مِنْ عِبَادَةِ أَلْفِ عَابِدٍ .

امام زین العابدین علیه السلام یا امام باقر علیه السلام : وجود یک فقیه در دین، از وجود هزار عابد برای شیطان گرانتر است .

الإمامُ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ - وَقَدْ سَأَلَهُ رَجُلٌ فَأَجَابَهُ ، فَقَالَ الرَّجُلُ : إِنَّ الْفُقَهَاءَ لَا يَقُولُونَ هَذَا ! - : يَا وَيْحَكَ ! وَهَلْ رَأَيْتَ فَقِيهَا قَطُّ ؟ ! إِنَّ الْفَقِيهَ حَقَّ الْفَقِيهِ : الزَّاهِدُ فِي الدُّنْيَا ، الرَّاعِبُ فِي الْآخِرَةِ ، الْمُتَمَسِّكُ بِسُنَّةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

امام باقر علیه السلام - در پاسخ به مردی که پرسش کرد و حضرت پاسخ او را داد و او گفت: فقها این را نمی گویند - فرمود: وای بر تو! آیا هرگز فقیهی دیده ای؟! فقیه حقیقی، کسی است که به دنیا بی اعتنا و به آخرت مشتاق باشد و به سنت پیامبر صلی الله علیه و آله، چنگ در زند .

الإمامُ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ - لِأَبِي النُّعْمَانِ - : لَا تَسْتَأْكِلْ بِنَا النَّاسِ ، فَلَا يَزِيدُكَ اللَّهُ بِذَلِكَ إِلَّا فَقْرًا .

امام باقر علیه السلام - به ابو نعمان - فرمود: ما را وسیله سرکیسه کردن مردم قرار مده؛ زیرا با این کار، خداوند بر فقر تو می افزاید .

الإمامُ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الْبِرُّ وَصَدَقَةُ السَّرِّ يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ .

امام باقر علیه السلام: نیکی کردن و صدقه نهانی، فقر را از بین می برند .

عنه عليه السلام : سِلَاحُ النَّامِ قَبِيحُ الْكَلَامِ .

امام باقر علیه السلام: حربه فرومایگان، زشتگویی است .

الإمامُ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْفَاحِشَ الْمُتَفَحِّشَ .

امام باقر علیه السلام: خداوند شخص ناسزاگوی بد دهن را دشمن دارد .

عنه عليه السلام : قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يُقَالَ لَكُمْ ؛ فَإِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ اللَّعَانَ السَّبَّابَ الطَّعَانَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ، الْفَاحِشَ الْمُتَفَحِّشَ ، السَّائِلَ الْمُلْحِفَ .

امام باقر علیه السلام: بهترین چیزی را که دوست دارید به شما گفته شود، به مردم بگویید؛ زیرا خداوند از شخص لعنتگر دشنام ده بدگوی مؤمنان و ناسزاگوی بد دهن و گدای سمج نفرت دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لأَبانَ بنِ تَغَلِبَ - :إِجْلِسْ فِيمَجْلِسِ الْمَدِينَةِ وَأَفْتِ النَّاسَ ؛ فَإِنِّي أَحِبُّ أَنْ يُرَى فِي شِيعَتِي مِثْلَكَ .

امام باقر علیه السلام - به ابان بن تغلب - فرمود: در مدینه بنشین و برای مردم فتوا بده؛ زیرا من دوست دارم که در میان شیعیان من کسانی مانند تو مشاهده شوند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لو كُنَّا نُفْتِي النَّاسَ بِرَأْيِنَا وَهَوَانَا لَكُنَّا مِنَ الْهَالِكِينَ ، وَلَكُنَّا نُفْتِيهِمْ بِأَثَرٍ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأُصُولِ عِلْمِ عِنْدَنَا ، نَتَوَارَثُهَا كَابِرًا عَنْ كَابِرٍ . . .

امام باقر علیه السلام: ما اگر بر اساس رأی و هوس خودبه مردم فتوا می دادیم، هر آینه از هلاک شدگان بودیم. لیکن ما بر پایه قول و سنت پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اصول علمی که خود داریم و از پدران بزرگوار خود به ارث می بریم، برای مردم فتوا می دهیم . . .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ أَهْلَ التَّقْوَى هُمُ الْأَغْنِيَاءُ، أَغْنَاهُمُ الْقَلِيلُ مِنَ الدُّنْيَا فَمَوْنَتْهُمْ يَسِيرَةٌ .

امام باقر علیه السلام: براستی که پرهیزگاران، همان توانگرانند، اندکی از دنیا آنان را بی نیاز کرده و از این رو مخارجشان سبک و اندک است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أَيُّمَا مُؤْمِنٍ حَافِظٌ عَلَى الصَّلَوَاتِ الْمَفْرُوضَةِ فَصَلَّاهَا لَوْ قَتَلَهَا فَلَيْسَ هَذَا مِنَ الْغَافِلِينَ .

امام باقر علیه السلام: هر مؤمنی که به نمازهای واجب اهمیت دهد و آنها را به وقتش بخواند، از غافلان نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى إِمضَائِهِ حَشَا اللَّهُ قَلْبَهُ أَمَّا وَإِيمَانًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

امام باقر علیه السلام: کسی که خشمی را فرو خورد در حالی که می تواند آن را اعمال کند، خداوند در روز قیامت دلش را از ایمنی و ایمان بیاکند .

الإمام الباقر عليه السلام : لا قُوَّةَ كَرَدَ الغَضَبِ .

امام باقر عليه السلام : هیچ قدرتی مانند جلوگیری از خشم نیست .

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى « : يقولُ أَهْلَكْتُ مَالاً لُبْدًا » - : هو عمرو بن عبد ودّ حين عَرَضَ عَلَيْهِ عليُّ بنُ أبي طالبِ الإسلامَ يومَ الخندقِ وقالَ : فأينَ ما أنفقتُ فيكم مالا لُبْدًا ؟ ! وكانَ أنفقَ مالاَ فيالصدِّ عن سبيلِ اللهِ ، فقتلَهُ عليُّ عليه السلامُ .

امام باقر عليه السلام - درباره آیه «می گوید مال فراوانی را تباه کردم» - فرمود : منظور عمرو بن عبدود است که علی بن ابی طالب در روز خندق پذیرفتن اسلام را به او پیشنهاد کرد و او گفت : پس آن همه مالی که در راه مبارزه با شما خرج کردم چه می شود؟ او برای مبارزه با راه خدا مالی را خرج کرده بود. در این هنگام علی علیه السلام او را کشت .

الإمام الباقر عليه السلام : ما من إنسانٍ يطعنُ في عينِ مؤمنٍ إلا ماتَ بشرٍّ ميتةٍ ، وكانَ قَمِنا أن لا يرجعَ إلى خَيْرٍ . . .

امام باقر عليه السلام : هیچ انسانی نیست که پیش روی مؤمنی از او بد گوید و طعنه زند، مگر این که به بدترین شکل بمیرد و سزاوار است که روی خیر و سعادت را نبیند .

الإمام الباقر عليه السلام : يَجِبُ لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ أَنْ يَسْتُرَ عَلَيْهِ سَبْعِينَ كَبِيرَةً !

امام باقر عليه السلام : مؤمن در برابر مؤمن وظیفه دارد که هفتاد گناه بزرگ او را بپوشاند !

قرآن:

(وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا * اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا .)

«کردار نیک و بد هر انسانی را به گردنش آویخته ایم و روز قیامت برای او نامه ای بیرون می آوریم که آن را گشوده می یابد. بخوان نامه ات را. امروز تو خود برای رسیدگی به حسابت بسنده ای .»

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى « : وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ » - : يقولُ : خَيْرُهُ وَشَرُّهُ مَعَهُ حَيْثُ كَانَ ، لا يَسْتَطِيعُ فِرَاقَهُ حَتَّى يُعْطَى كِتَابَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِمَا عَمِلَ .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «کردار نیک و بد هر کس به گردن او آویخته شده است» - فرمود : هر جا که باشد نیک و بد او نیز با اوست و نمی تواند از آنها جدا شود، تا آن که در روز قیامت نامه اعمالش به او داده می شود .

عنه علیه السلام - في قوله تعالى: « وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ » - :
الَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا امْرَأَةٌ مِنْ بَنِي تَيْمٍ بْنِ مَرْةٍ يُقَالُ لَهَا : رَابِطَةٌ (رَيْطَةٌ) بِنْتُ كَعْبِ بْنِ سَعْدِ بْنِ تَيْمٍ بْنِ كَعْبِ بْنِ لُؤَيِّ بْنِ غَالِبٍ ، كَانَتْ حَمَقَاءَ تَغْزُلُ الشَّعْرَ ، فَإِذَا غَزَلَتْ نَقَضَتْهُ ثُمَّ عَادَتْ فَغَزَلَتْهُ ، فَقَالَ اللَّهُ : « وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ » إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَمَرَ بِالْوَفَاءِ وَنَهَى عَنِ نَقْضِ الْعَهْدِ ، فَضَرَبَ لَهُمْ مَثَلًا .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «مانند آن زنی مباشید که رشته خود را پنبه کرد پس از محکم بافتن» - فرمود : آن زنی که رشته های خود را پنبه کرد، زنی از بنی تیم بن مره بود به نام رابطه (ریطه) دختر کعب بن سعد بن تیم بن کعب بن لوی بن غالب. او زن احمقی بود که پشم می ریسید و آنچه رشته بود پنبه می کرد و دوباره می ریسید. پس، خداوند فرمود: «مباشید مانند آن زنی که رشته خود را پس از محکم بافتن پنبه می کرد.»...خدای تبارک و تعالی به وفاداری فرمان داد و از پیمان شکنی نهی فرمود و این مثل را برای آنان زد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : ثَلَاثٌ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لِأَحَدٍ فِيهِنَّ رُخْصَةً : ... الْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ لِلْبِرِّ وَالْفَاجِرِ .

امام باقر علیه السلام : سه چیز است که خداوند عز و جل درباره آنها به هیچ کس اجازه مخالفت نداده است : ... و رعایت پیمان نسبت به نیک و بد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَا يَنْفَعُ مَعَ الشَّكِّ وَالْجُحُودِ عَمَلٌ .

امام باقر علیه السلام : با وجود شك و انكار، هیچ عملی سودمند نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ عَمَلٍ يُدَاوِمُ عَلَيْهِ ، وَإِنْ قَلَّ .

امام باقر علیه السلام : هیچ چیز نزد خداوند عز و جل محبوبتر از عملی نیست که بر آن مداومت شود، هر چند اندک باشد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مُرُوا شِيعَتَنَا بِزِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ؛ فَإِنَّ إِيَّانَهُ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ ، وَيُمَدُّ فِي العُمُرِ ، وَيَدْفَعُ مَدَافِعَ السُّوءِ .

امام باقر عليه السلام : شیعیان ما را به زیارت قبر حسین بن علی علیه السلام فرمان دهید؛ زیرا زیارت آن، روزی را زیاد می کند، عمر را دراز می گرداند و بدیها را دور می سازد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِذَا أَتَى عَلَى العَبْدِ أَرْبَعُونَ سَنَةً قِيلَ لَهُ : خُذْ حِذْرَكَ ؛ فَإِنَّكَ غَيْرُ مَعذُورٍ ، وَلَيْسَ ابْنُ أَرْبَعِينَ سَنَةً أَحَقُّ بِالعُذْرِ مِنْ ابْنِ عَشْرِينَ سَنَةً .

امام باقر عليه السلام : هر گاه چهل سال بر بنده بگذرد، به او گفته شود: به هوش باش که عذری از تو پذیرفته نیست؛ و شخص چهل ساله از فرد بیست ساله سزاملت در عذر آوردن نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لِسَلْمَةَ بِنِ كُهَيْلٍ وَالحَكَمِ ابْنِ عُثَيْبَةَ - : شَرِّقًا وَغَرْبًا لَنْ تَجِدَا عِلْمًا صَاحِبًا إِلَّا شَيْئًا يَخْرُجُ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلَ البَيْتِ .

امام باقر عليه السلام - به سلمة بن كهيل و حکم بن عتیبه - فرمود : اگر به شرق و غرب بروید، هرگز دانش درستی را نخواهید یافت، مگر همان چیزی که از ما خاندان صادر شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَنْ عَمِلَ بِمَا يَعْلَمُ عِلْمَهُ اللهُ مَا لَا يَعْلَمُ .

امام باقر عليه السلام : هر که به آنچه می داند عمل کند، خداوند به او آن بیاموزد که نمی داند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِعْلَمُ أَنَّهُ لَا عِلْمَ كَطَلَبِ السَّلَامَةِ ، وَلَا سَلَامَةَ كَسَلَامَةِ القَلْبِ .

امام باقر عليه السلام : بدان که هیچ دانشی چون طلب سلامتی نیست و هیچ سلامتی ای مانند سلامت دل نمی باشد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مُعَلِّمُ الخَيْرِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ دَوَابُّ الأَرْضِ ، وَحَيَاتَانُ البُحُورِ ، وَكُلُّ صَغِيرَةٍ وَكَبِيرَةٍ فِي أَرْضِ اللهِ وَسَمَائِهِ .

امام باقر عليه السلام : جنبندگان زمین و ماهیان دریاها و هر موجود ریز و درشتی در زمین و آسمان خدا، برای آموزگار خوبیها آمرزش می طلبند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَنْ عَلمَ بابَ هُدًى فَلَهُ مِثْلُ أَجرٍ مَنْ عَمِلَ بِهِ ، وَلَا يُنقِصُ أَوْلئِكَ مِنْ أَجورِهِمْ شَيْئاً .

امام باقر عليه السلام : هر که يك باب هدايت آموزش دهد، برای او همانند پاداش کسی باشد که به آن عمل کند و از پاداش عمل کنندگان به آن نیز چیزی کاسته نمی شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : تَذاكُرُ العِلمِ ساعَةً خَيْرٌ مِنْ قِيامِ لَيْلَةٍ .

امام باقر عليه السلام : يك ساعت مذاکره علمی، بهتر از يك شب عبادت است .

عنه عليه السلام : عالِمٌ يُنتَفِعُ بِعِلمِهِ ، أَفضَلُ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفِ عابِدٍ .

امام باقر عليه السلام : عالمی که از علمش بهره برد، برتر از هفتاد هزار عابد است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ قَلْباً لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنَ العِلمِ كَالْبَيْتِ الخَرابِ الَّذِي لَا عامِرَ لَهُ .

امام باقر عليه السلام : دلی که در آن چیزی از دانش نباشد، مانند خانه ویرانه ای است که آباد کننده ای ندارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : ما دَخَلَ قَلْبَ امرئٍ شَيْءٌ مِنَ الكِبَرِ إِلَّا نَقَصَ مِنْ عَقْلِهِ .

امام باقر عليه السلام : در دل آدمی چیزی از کبر واردنشود، مگر این که از خرد او کاسته شود .

عنه عليه السلام - مِمَّا أُوحِيَ إِلى موسى عليه السلام - : أَنَا أُواخِذُ عِبادي عَلى قَدْرِ ما أُعطيَهُمْ مِنَ العَقْلِ .

امام باقر عليه السلام : از جمله چیزهایی که به موسی عليه السلام وحی شد، این بود: من بندگان خود را به اندازه خردی که به آنها داده ام بازخواست می کنم .

عنه عليه السلام : وَجَدْتُ فِي الكِتابِ [يَعمُرُ كِتاباً لِعَليٍّ عليه السلام] أَنَّ قِيمَةَ كُلِّ امرئٍ وَقَدْرَهُ مَعْرِفَتُهُ ، إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يُحاسِبُ النَّاسَ عَلى قَدْرِ ما آتاهُمْ مِنَ العُقُولِ فِي دارِ الدُّنْيا .

امام باقر عليه السلام : در کتاب - مقصود کتابی از علی عليه السلام است - خواندم که ارزش هر کس به اندازه شناخت اوست. همانا خداوند تبارک و تعالی مردم را به اندازه عقل و فهمی که در دنیا به آنها داده است حسابرسی می کند .

الإمام الباقر عليه السلام : لَمَّا خَلَقَ اللهُ الْعَقْلَ قَالَ لَهُ : أَقْبِلْ فَأَقْبَلَ ، ثُمَّ قَالَ لَهُ : أَدْبِرْ فَأَدْبَرَ ، فَقَالَ : وَعِزَّتِي وَجَلَالِي مَا خَلَقْتُ خَلْقًا أَحْسَنَ مِنْكَ ، إِيَّاكَ أَمْرٌ وَإِيَّاكَ أَنْهَى ، وَإِيَّاكَ أَثِيبُ وَإِيَّاكَ أَعَاقِبُ .

امام باقر عليه السلام : چون خداوند عقل را آفرید به او فرمود: رو کن و او رو کرد؛ سپس فرمود: برگرد و او برگشت. آن گاه فرمود: به عزت و جلالم سوگند که من آفریده ای نیکوتر از تو نیافریده ام. تو را فرمان می دهم و تو را نهی می کنم (مخاطب امر و نهی من تو هستی)، تو را پاداش می دهم و تو را به کیفر می رسانم.

الإمام الباقر عليه السلام : لَا مُصِيبَةَ كَعَدَمِ الْعَقْلِ .

امام باقر عليه السلام : مصیبتی، چون بی خردی نیست .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ ضَنَائِنَ يَضُنُّ بِهِمَ عَنِ الْبَلَاءِ ، فَيُحْيِيهِمْ فِي عَافِيَةٍ ، وَيَرْزُقُهُمْ فِي عَافِيَةٍ ، وَيُمِيتُهُمْ فِي عَافِيَةٍ ، وَيَبْعَثُهُمْ فِي عَافِيَةٍ ، وَيُسْكِنُهُمُ الْجَنَّةَ فِي عَافِيَةٍ .

امام باقر عليه السلام : خداوند عز و جل را خاصگانی است که آنان را از بلا ننگه می دارد، زندگیشان را قرین عافیت می سازد، با عافیت روزیشان می دهد، در عافیت می میراندشان، در عافیت مبعوثشان می کند و با عافیت در بهشت جایشان می دهد .

الإمام الباقر عليه السلام : النَّدَامَةُ عَلَى الْعَفْوِ أَفْضَلُ وَأَيْسَرُ مِنَ النَّدَامَةِ عَلَى الْعُقُوبَةِ .

امام باقر عليه السلام : پشیمانی از گذشت، برتر و آسانتر از پشیمانی حاصل از کیفر دادن است .

الإمام الباقر عليه السلام : مَا عُبِدَ اللهُ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ عِفَّةِ بَطْنٍ وَفَرَجٍ .

امام باقر عليه السلام : خداوند به چیزی برتر از عفت شکم و شرمگاه، عبادت نشده است .

الإمام الباقر عليه السلام : إِذَا عَلِمَ اللهُ تَعَالَى حُسْنَ نِيَّةٍ مِنْ أَحَدٍ اِكْتَفَى بِالْعِصْمَةِ .

امام باقر عليه السلام : هر گاه خداوند متعال بداند کسی حسن نیت دارد، او را در پناه خود حفظ کند .

الإمام الباقر عليه السلام - في حديثِ زيارَةِ الحُسَيْنِ عليه السلامِ يَوْمَ عاشوراءَ مِنْ بَعْدِ - : ثُمَّ لِيَنْدُبِ الحُسَيْنَ عليه السلامِ وَيَبْكِيهِ ، وَيَأْمُرُ مَنْ فِي دَارِهِ مِمَّنْ لَا يَتَّقِيهِ بِالْبُكَاءِ عَلَيْهِ ...

وَلْيَعَزَّ بَعْضُهُمْ بَعْضًا بِمُصَابِهِمْ بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَام ... قُلْتُ : فَكَيْفَ يُعَزِّي بَعْضُنَا بَعْضًا ؟
قَالَ : تَقُولُونَ : أَعْظَمَ اللَّهُ أَجُورَنَا بِمُصَابِنَا بِالْحُسَيْنِ ، وَجَعَلْنَا وَإِيَّاكُمْ مِنَ الطَّالِبِينَ بِثَارِهِ مَعَ
وَلِيِّهِ الْإِمَامِ الْمَهْدِيِّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ .

امام باقر علیه السلام - در حدیث زیارت حسین علیه السلام در روز عاشورا از مسافت دور
- فرمود : سپس، برای حسین علیه السلام گریه و زاری کند و به کسانی که در خانه اش
هستند و از آنها تقیه نمی کند دستور دهد که برای او بگریند... و در سوگ حسین علیه
السلام به یکدیگر تسلیت گویند... عرض کردم: چگونه به همدیگر تسلیت بگوییم؟ حضرت
فرمود: بگویید: خداوند اجر ما را به سبب مصیبتی که از حسین به ما رسیده بزرگ
گرداند و ما و شما را از کسانی قرار دهد که در کنار ولی دم او، امام مهدی از خاندان
محمد علیه السلام ، به خونخواهی او بر می خیزند .

الإمام الباقر عليه السلام : صَلَاحُ شَأْنِ النَّاسِ التَّعَايُشُ وَالتَّعَاشُرُ مِلَّاءٌ مَكِّيَالٌ : ثَلَاثَةٌ فِطْنٌ ،
وَتَلْتٌ تَغَاؤْلٌ .

امام باقر علیه السلام : سامان یافتن کار مردم به این است که طوری با هم همزیستی و
معاشرت کنند که مانند پیمانہ ای باشند که دو سومش هوشیاری و یک سومش نادیده
گرفتن و چشم پوشی است .

الإمام الباقر عليه السلام : أُطْلِبُ بَقَاءَ الْعِزِّ بِإِمَاتَةِ الطَّمَعِ .

امام باقر علیه السلام : پایداری عزت را با میراندن طمع بجوی .

الإمام الباقر عليه السلام : الْيَأْسُ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ عِزٌّ لِلْمُؤْمِنِ فِي دِينِهِ .

امام باقر علیه السلام : چشم نداشتن به دست مردم موجب عزت دینی مؤمن است .

عنه عليه السلام : ثَلَاثٌ لَا يَزِيدُ اللَّهُ بِهِنَّ الْمَرْءَ الْمُسْلِمَ إِلَّا عِزًّا : الصَّفْحُ عَمَّنْ ظَلَمَهُ ،
وَإِعْطَاءُ مَنْ حَرَمَهُ ، وَالصَّلَاةُ لِمَنْ قَطَعَهُ .

امام باقر علیه السلام : سه چیز است که خداوند به واسطه آنها جز بر عزت انسان
مسلمان نمی افزاید :گذشت کردن از کسی که به او ستم کرده است، بخشیدن به کسی که
از [دادن چیزی به] او دریغ کرده است و پیوستن به کسی که از او بریده است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ الأَمْرَ بِالمَعْرُوفِ والنَّهْيَ عَنِ المُنْكَرِ سَبِيلُ الأنْبِياءِ ، وَمِنهاجُ الصُّلْحاءِ ، فَرِيضَةٌ عَظِيمَةٌ بِها تُقَامُ الفَرائِضُ ، وَتَأْمَنُ المَذاهِبُ ، وَتَحِلُّ المَكاِيبُ ، وَتُرَدُّ المَظالمُ ، وَتَعْمُرُ الأَرْضُ ، وَيُنْتَصَفُ مِنَ الأَعْداءِ ، وَيَسْتَقِيمُ الأَمْرُ .

امام باقر عليه السلام : امر به معروف و نهی از منکر راه پیامبران است و شیوه نیکوکاران. فریضه بزرگی است که دیگر فرایض به واسطه آن برپا می شود و راه و روشها امن می گردد و درآمدها حلال می شود و حقوق و اموال به زور گرفته شده به صاحبانش بر می گردد و زمین آبادان می شود و از دشمنان انتقام گرفته می شود و کارها سامان می پذیرد .

قرآن:

(إِنَّ هَذَا لَهُوَ القَصَصُ الحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلاَّ اللهُ وَإِنَّ اللهُ لَهوَ العَزِيزُ الحَكِيمُ .)

«همانا این داستانی راست و درست است . و جز الله هیچ خدایی نیست و همانا خدا عزیز و حکیم است .»

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لَمَّا سُنِلَ : وَكَيْفَ لا يُسألُ عَمَّا يَفْعَلُ ؟ - : لِأَنَّهُ لا يَفْعَلُ إِلاَّ ما كانَ حِكْمَةً وَصَواباً .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ به این پرسش که چرا خدا از کاری که می کند سوال نمی شود؟ - فرمود : چون هر کاری که می کند، حکیمانه و درست است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّهُ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ، يَسْمَعُ بِما يُبْصِرُ ، وَيُبْصِرُ بِما يَسْمَعُ .

امام باقر عليه السلام : خداوند شنوا و بیناست؛ با همان چیزی که می بیند می شنود و با همان چیزی که می شنود می بیند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَم يَزَلْ عالِماً بِما يَكُونُ ، فَعِلْمُهُ بِه قَبْلَ كَوْنِهِ كَعِلْمِهِ بِه بَعْدَ كَوْنِهِ .

امام باقر عليه السلام : خدا به آنچه پدید می آید، همیشه عالم بوده است. پس، علم او به اشیاء پیش از بود شدنشان، مانند علم اوست به آنها بعد از پدید آمدنشان .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ اللهُ تَبارَكَ وَتَعالَى كانَ وَلا شَيْءَ غَيْرُهُ ، نورا لا ظلامَ فِيهِ ، وَصادِقا لا كِذِبَ فِيهِ ، وَعالِماً لا جَهْلَ فِيهِ ، وَحَيًّا لا مَوْتَ فِيهِ ، وَكَذاكَ هُوَ اليَوْمُ ، وَكَذاكَ لا يَزالُ أَبداً .

امام باقر علیه السلام : خداوند تبارک و تعالی بود و چیزی جز او نبود، نوری بود تهی از تاریکی، راستگو بود و دروغ در او راه نداشت، دانا بود و نادانی همراهش نبود، زنده بود و مرگ با او نبود؛ هم اینک نیز چنین است و همواره چنین خواهد بود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أَحَقُّ خَلْقِ اللَّهِ أَنْ يُسَلَّمَ لِمَا قَضَى اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ : مَنْ عَرَفَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ .

امام باقر علیه السلام : سزاوارترین خلق خدا به گردن نهادن در برابر قضای الهی کسی است که خداوند عز و جل را شناخت .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - فِي وَصِيَّتِهِ لِجَابِرِ الْجَعْفِيِّ - : لَا مَعْرِفَةَ كَمَعْرِفَتِكَ بِنَفْسِكَ .

امام باقر علیه السلام - در سفارش خود به جابر جعفی - فرمود : هیچ شناختی چون شناخت تو از نفست نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِيَّاكُمْ وَالْخُصُومَةَ ؛ فَإِنَّهَا تُفْسِدُ الْقَلْبَ وَتُورِثُ النِّفَاقَ .

امام باقر علیه السلام : از ستیزه گری دوری کنید؛ زیرا این کار دل را تباه می کند و نفاق به بار می آورد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : سُدَّ سَبِيلَ الْعُجْبِ بِمَعْرِفَةِ النَّفْسِ .

امام باقر علیه السلام : راه خودپسندی را با خودشناسی ببند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : اسْتَقْلِلْ مِنْ نَفْسِكَ كَثِيرَ الطَّاعَةِ لِلَّهِ ؛ إِزْرَاءً عَلَى النَّفْسِ وَتَعَرُّضًا لِلْعَفْوِ .

امام باقر علیه السلام : هر چند نفست بسیار طاعت خدا کند، باز آن را کم شمار تا بدین وسیله نفس را زبون سازی و خود را در معرض عفو [خدا] قرار دهی .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَا يَأْخُذُ الْمَظْلُومُ مِنْ دِينِ الظَّالِمِ أَكْثَرُ مِمَّا يَأْخُذُ الظَّالِمُ مِنْ دُنْيَا الْمَظْلُومِ .

امام باقر علیه السلام : آنچه ستمدیده از دین ستمگر می گیرد بیشتر است از آنچه ستمگر از دنیای ستمدیده می ستاند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَمَّا حَضَرَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ الْوَفَاةَ ضَمَّنِي إِلَى صَدْرِهِ ، ثُمَّ قَالَ : يَا بُنَيَّ ، أَوْصِيكَ بِمَا أَوْصَانِي بِهِ أَبِي عَلَيْهِ السَّلَامُ حِينَ حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ وَبِمَا ذَكَرَ أَنَّ أَبَاهُ أَوْصَاهُ بِهِ ، قَالَ : يَا بُنَيَّ ، إِيَّاكَ وَظُلْمَ مَنْ لَا يَجِدُ عَلَيْكَ نَاصِرًا إِلَّا اللَّهَ .

امام باقر عليه السلام : هنگامی که وفات علی بن الحسین علیه السلام فرا رسید ، مرا به سینه خود چسبانید و سپس فرمود : فرزندم! تو را به همان چیزی سفارش می کنم که پدرم هنگام وفاتش به من سفارش کرد و فرمود که پدر او نیز همان را به ایشان سفارش کرده است . فرمود : فرزندم! زنهار از ستم کردن به کسی که در برابر تو یآوری جز خدا نمی یابد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّمَا قَصُّ الْأَظْفَارِ لِأَنَّهَا مَقِيلُ الشَّيْطَانِ ، وَمِنْهُ يَكُونُ النَّسِيَانُ .
امام باقر عليه السلام : ناخنها را به این دلیل باید گرفت که لانه شیطان و منشأ فراموشی هستند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : كُلُّ مَا أَشْرَقَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ فَهُوَ طَاهِرٌ .

امام باقر عليه السلام : هر چیزی (غیر منقول) که آفتاب بر آن بتابد ، پاک می شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : بئسَ العَبْدُ عَبْدٌ لَهُ طَمَعٌ يَقْوَدُهُ .

امام باقر عليه السلام : بد بنده ای است بنده ای که طمع، زمام او را به پیش کشد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُبْغِضُ كُلَّ مِطْلَاقٍ ذَوَاقٍ .

امام باقر عليه السلام : خداوند عز و جل از مردانی که زن زیاد طلاق می دهند و هر از چندگاهی زنی اختیار می کنند ، نفرت دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِطْعَامَ الطَّعَامِ وَهَرَاقَةَ الدَّمَاءِ .

امام باقر عليه السلام : همانا خداوند اطعام کردن و قربانی کردن را دوست دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ فِيرَحَلَهُ فَلْيَقْعُدْ حَيْثُ يَأْمُرُ صَاحِبُ الرَّحْلِ؛ فَإِنَّ صَاحِبَ الرَّحْلِ أَعْرَفُ بِعَوْرَةِ بَيْتِهِ مِنَ الدَّخْلِ عَلَيْهِ .

امام باقر عليه السلام : هرگاه یکی از شما به خانه برادرش وارد شد ، هر جا صاحب خانه گفت همان جا بنشیند ؛ زیرا صاحب خانه به وضع اتاق خود آشناتر از میهمان است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - في قوله تعالى: «إِلَّا الْمُسْتَضَعِّفِينَ»... - : هُوَ الَّذِي لَا يَسْتَطِيعُ الْكُفْرَ فَيَكْفُرَ وَلَا يَهْتَدِي سَبِيلَ الْإِيمَانِ فَيُؤْمِنُ، وَ الصَّبِيَانُ ، وَمَنْ كَانَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ عَلَى مِثْلِ عُقُولِ الصَّبِيَانِ مَرْفُوعٍ عَنْهُمْ الْقَلَمُ .

امام باقر عليه السلام - درباره آیه: «جز آن مردان و زنان و کودکان مستضعف...» - فرمود: مستضعف کسی است که نه توان کافر شدن را دارد تا کافر شود و نه راه ایمان را پیدا می کند تا مؤمن شود و کودکان و مردان و زنانی که عقل و فکرشان به اندازه کودکان است، تکلیف از آنها برداشته شده است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إِذَا قَهَقَهْتَ فَقُلْ حِينَ تَفْرُغُ: اللَّهُمَّ لَا تَمَقِّنِي .

امام باقر عليه السلام: هرگاه قهقهه زدی، در پی آن بگو: خدایا! بر من خشم مگیر .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: الصِّيَامُ وَالْحَجُّ تَسْكِينُ الْقُلُوبِ .

امام باقر عليه السلام: روزه و حج، آرام بخش دلهاست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: صَلَاةُ الْجُمُعَةِ فَرِيضَةٌ، وَالاجْتِمَاعُ إِلَيْهَا فَرِيضَةٌ مَعَ الْإِمَامِ، فَإِنْ تَرَكَ رَجُلٌ مِنْ غَيْرِ عِلَّةٍ ثَلَاثَ جُمَعٍ فَقَدْ تَرَكَ ثَلَاثَ فَرَائِضَ، وَلَا يَدْعُ ثَلَاثَ فَرَائِضَ مِنْ غَيْرِ عِلَّةٍ إِلَّا مُنَافِقٌ .

امام باقر عليه السلام: نماز جمعه واجب است و جمع شدن برای آن، با وجود امام، واجب می باشد. پس هر مردی که، بدون عذری، سه نماز جمعه را ترک گوید، سه فریضه را ترک کرده است و کسی جز منافق سه فریضه را بدون علت ترک نمی کند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: لَا تَتَهَاوَنَ بِصَلَاتِكَ؛ فَإِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله قَالَ عِنْدَ مَوْتِهِ: لَيْسَ مِنِّي مَنْ اسْتَخَفَّ بِصَلَاتِهِ .

امام باقر عليه السلام: نمازت را سبک مشمار؛ زیرا پیامبر صلی الله علیه و آله هنگام رحلتش فرمود: از من نیست کسی که نمازش را سبک بشمارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: اِعْلَمْ أَنَّ أَوَّلَ الْوَقْتِ أَبْدَأُ فَضْلُ، فَعَجَّلْ بِالْخَيْرِ مَا اسْتَطَعْتَ، وَأَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مَا دَاوَمَ الْعَبْدُ عَلَيْهِ وَإِنْ قَلَّ .

امام باقر عليه السلام: بدان که اول وقت همیشه بهتر است؛ پس تا جایی که می توانی به کار خیر بشتاب، محبوبترین کارها نزد خداوند عز و جل کاری است که بنده بر آن مداومت ورزد، گرچه اندک باشد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لا تَقُمْ إلى الصَّلَاةِ مُتَكَاسِلًا وَلَا مُتَنَاعِسًا وَلَا مُتَثَقِلًا ؛ فَإِنَّهَا مِنْ خَلَلِ النَّفَاقِ ، وَإِنَّ اللَّهَ نَهَى الْمُؤْمِنِينَ أَنْ يَقُومُوا إِلَى الصَّلَاةِ وَهُمْ سُكَارَى يَعْنِي مِنَ النَّوْمِ .

امام باقر عليه السلام : با حالت كسل و خواب آلود و سنگین به نماز نایست ؛ زیرا اینها از خصلتهای نفاق است و خداوند مؤمنان را از این که در حالت مستی ؛ یعنی مستی خواب ، به نماز ایستند نهی کرده است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا إِذَا قَامَ فِي الصَّلَاةِ كَأَنَّهُ سَاقُ شَجَرَةٍ لَا يَتَحَرَّكُ مِنْهُ شَيْءٌ إِلَّا مَاحَرَكَهُ الرِّيحُ مِنْهُ .

امام باقر عليه السلام : امام زین العابدین - صلوات الله علیه - هرگاه به نماز می ایستاد گویی تنه درختی است، که هیچ چیزی از آن تکان نمی خورد ، مگر آنچه که وزش باد به حرکت درمی آورد .

عنه عليه السلام : الصَّلَاةُ تَثْبِيتٌ لِإِخْلَاصٍ وَتَنْزِيهٌ عَنِ الْكِبْرِ .

امام باقر عليه السلام : نماز ، موجب تثبیت اخلاص و دوری از کبر است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنْ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ الصَّلَاةَ ، فَإِنْ قُبِلَتْ قَبْلَ مَا سِوَاهَا .

امام باقر عليه السلام : نخستین چیزی که بنده برای آن حسابرسی می شود نماز است ؛ اگر پذیرفته شد سایر اعمالش هم پذیرفته می شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : الصَّلَاةُ عَمُودُ الدِّينِ ، مَثَلُهَا كَمَثَلِ عَمُودِ الْقُسْطِ ؛ إِذَا ثَبَّتَ الْعَمُودُ يَثْبُتُ الْأَوْتَادُ وَالْأُطْنَابُ ، وَإِذَا مَالَ الْعَمُودُ وَانْكَسَرَ لَمْ يَثْبُتْ وَتَدُّ وَلَا طُنْبُ .

امام باقر عليه السلام : نماز ستون دین است ، مثل آن مثل تیرک خیمه است ، اگر تیرک محکم باشد میخها و طنابها محکم می مانند و اگر تیرک کج شود و بشکند ، نه میخی استوار می ماند و نه طنابی .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِذَا صَافَحَ الرَّجُلُ صَاحِبَهُ فَالَّذِي يَلْزَمُ التَّصَافِحَ أَكْبَرُ أَجْرًا مِنَ الَّذِي يَدْعُ ، أَلَا وَإِنَّ الذُّنُوبَ لَيَتَحَاتُّ فِيمَا بَيْنَهُمْ حَتَّى لَا يَبْقَى ذَنْبٌ .

امام باقر عليه السلام : هرگاه مردی با رفیقش دست دهد ، آن که دستش را نگه دارد اجرش بیشتر از کسی است که رها می کند . بدانید که گناهان آنها می ریزد تا جایی که گناهی باقی نمی ماند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - في الإمامِ زينِ العابدينِ عليه السلام - : إِنَّهُ كَانَ يَخْرُجُ فِي اللَّيْلَةِ الظُّلْمَاءِ، فَيَحْمِلُ الجِرَابَ عَلَى ظَهْرِهِ حَتَّى يَأْتِيَ بِأَبَا بَابَا، فَيَقْرَعُهُ ثُمَّ يُنَاوِلَ مَنْ كَانَ يَخْرُجُ إِلَيْهِ، وَكَانَ يُعْطِي وَجْهَهُ إِذَا نَاوَلَ فَقِيرًا لِنَلَا يَعْرِفَهُ .

امام باقر عليه السلام - درباره امام زين العابدين عليه السلام - فرمود : آن حضرت در دل شب تار از خانه بيرون می رفت و انبان را بر پشت خود حمل می کرد و به در يكايك خانه ها می رفت و آنها را می كوبيد و به هر كه در را باز می كرد چیزی می داد . آن حضرت هرگاه به فقیری چیزی می داد ، صورت خود را می پوشاند كه او را نشناسد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : تَعَلَّمُوا الصَّدَقَ قَبْلَ الْحَدِيثِ .

امام باقر عليه السلام : پیش از گفتار (آموختن حدیث) ، راستگویی را بیاموزید .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - لَمَّا سُئِلَ عَنِ الصَّبْرِ الْجَمِيلِ - : ذَلِكَ صَبْرٌ لَيْسَ فِيهِ شَكْوَى إِلَى النَّاسِ .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ به سؤال از شکیب نیکو - فرمود : شکیبی كه در آن نزد مردم شكوه نمی كند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : شِيعَتُنَا ثَلَاثَةٌ أَصْنَافٍ : صِنْفٌ يَأْكُلُونَ النَّاسَ بِنَا ، وَصِنْفٌ كَالزُّجَاجِ يَنْتُمُ ، وَصِنْفٌ كَالذَّهَبِ الْأَحْمَرِ كُلَّمَا أُدْخِلَ النَّارَ ازْدَادَ جَوْدَةً .

امام باقر عليه السلام : شیعیان ما سه دسته اند : دسته ای به نام ما مردم را می چایند، دسته ای مانند آبگینه اند كه [هرچه را درونش هست] نمایان می سازند، و دسته ای مانند زر سرخ هستند كه هرچه بیشتر در آتش گداخته شود نابتر می شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَا شِيعَتُنَا إِلَّا مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَأَطَاعَهُ، وَمَا كَانُوا يُعْرِفُونَ إِلَّا بِالنِّوَاضِ وَالتَّخَشُّعِ وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ وَكَثْرَةِ ذِكْرِ اللَّهِ .

امام باقر عليه السلام : شیعه ما نیست مگر کسی كه از خدا بترسد و او را فرمان برد ؛ آنان جز با فروتنی و خاكساری و امانتداری و بسیاری یاد خدا شناخته نمی شوند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : سُنَّتُ أُمِّ سَلَمَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، فَقَالَتْ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ : إِنَّ عَلِيًّا وَشِيعَتَهُ هُمُ الْفَائِزُونَ .

امام باقر علیه السلام : از ام سلمه ، همسر پیامبر صلی الله علیه و آله ، درباره علی بن ابی طالب علیه السلام سؤال شد ، گفت : از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیدم که می فرماید : علی و شیعیان او همان رستگارانند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أصبحَ إبراهيمُ عليه السلام فرأى فيلحيته شيباً شعرةً بيضاء ، فقال : الحمدُ لله ِ ربِّ العالمينَ الذي بلغني هذا المبلغَ ولم أعصِ اللهَ طرفةً عينٍ .

امام باقر علیه السلام : ابراهیم علیه السلام صبحگاه ، موی سفیدی در محاسن خود دید ، گفت : خداوند پروردگار جهانیان را سپاس که مرا به این سن رساند و لحظه ای معصیت او نکردم .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : استكثرَ لنفسِكَ مِنَ اللَّهِ قَلِيلَ الرِّزْقِ تَخَلُّصًا إِلَى الشُّكْرِ .

امام باقر علیه السلام : روزی اندک خدا را برای خود ، فراوان شمار تا بدین وسیله شکرش را گزارده باشی .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إنَّ أدنىَ المؤمنينَ شفاعَةً ليشْفَعُ لثلاثينَ إنساناً ، فعندَ ذلكَ يقولُ أهلُ النارِ : «فما لنا من شافعينَ* ولا صديقِ حميمٍ» .

امام باقر علیه السلام : مؤمنی که از همه کمتر می تواند شفاعت کند ، تا سی نفر را شفاعت می کند . در این هنگام دوزخیان می گویند : «ما را نه شفاعت کنندگانی است و نه دوستی مهربان» .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : يشْفَعُ الرَّجُلُ فِي الْقَبِيلَةِ ، وَيَشْفَعُ الرَّجُلُ لِأَهْلِ الْبَيْتِ ، وَيَشْفَعُ الرَّجُلُ لِلرَّجُلَيْنِ عَلَى قَدْرِ عَمَلِهِ ، فَذَلِكَ الْمَقَامُ الْمَحْمُودُ .

امام باقر علیه السلام : انسان برای قبیله خود شفاعت می کند ؛ انسان برای خانواده خود شفاعت می کند ؛ انسان به اندازه عمل خود در حق دو نفر شفاعت می کند ؛ این است آن مقام پسندیده .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - في قوله تعالى : « : وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى » - : الشَّفَاعَةُ ، وَاللَّهُ الشَّفَاعَةُ ، وَاللَّهُ الشَّفَاعَةُ .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه : «و بزودی پروردگارت تو را عطا می کند تا خشنود شوی» - فرمود : آن ، شفاعت است . به خدا سوگند ، شفاعت است ؛ به خدا سوگند ، شفاعت است .

قرآن:

وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ * أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ * وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ * إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا. (.)

«و شاعران را گمراهان پیروی می کنند . آیا ندیدی که آنها در هر وادی سرگردانند و چیزهایی می گویند که عمل نمی کنند ؟ مگر آنان که ایمان آوردند و کار شایسته کردند و خدا را بسیار یاد نمودند و پس از آن که مورد ستم واقع شدند یاری خواستند» .

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: « والشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ » - : هل رَأَيْتَ شَاعِرًا يَتَّبِعُهُ أَحَدٌ؟! إِنَّمَا هُمْ قَوْمٌ تَفَقَّهُوا لِغَيْرِ الدِّينِ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا. .

امام باقر عليه السلام - درباره آیه: «و شاعران را گمراهان پیروی می کنند» - فرمود : آیا شاعری را دیده ای که کسی از او پیروی کند؟ اینان ، در حقیقت، جماعتی هستند که برای غیر دین ، دانش آموختند و در نتیجه ، هم خود گمراه شدند و هم دیگران را گمراه کردند .

الإمام الباقر عليه السلام : تَحَرَّزْ مِنْ إِبْلِيسَ بِالْخَوْفِ الصَّادِقِ. .

امام باقر عليه السلام : با ترس واقعی ، خود را از ابلیس مصون دار .

الإمام الباقر عليه السلام - لَمَّا سُئِلَ عَنْ أَدْنَى الشَّرِكِ - : مَنْ قَالَ لِلنَّوَاةِ : إِنَّهَا حَصَاةٌ ، وَلِلْحَصَاةِ : إِنَّهَا نَوَاةٌ ، ثُمَّ دَانَ بِهِ. .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ به پرسش از کمترین شرك - فرمود : [کمترین شرك این است که] کسی به هسته میوه بگوید : این يك ریگ است ، و به ریگ بگوید : این يك هسته است، و به این حرف خود هم معتقد و پایبند باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ جَعَلَ لِلشَّرِّ أَقْفَالًا وَجَعَلَ مَفَاتِيحَ تِلْكَ الْأَقْفَالِ الشَّرَابَ ، وَالْكَذِبُ شَرٌّ مِنَ الشَّرَابِ. .

امام باقر عليه السلام : خداوند عز و جل برای بدی قفلهایی نهاده و کلید همه این قفلها را شراب قرار داده است ، و دروغ بدتر از شراب است .

الإمام الباقر عليه السلام : الْوُقُوفُ عِنْدَ الشُّبْهَةِ خَيْرٌ مِنَ الْإِقْتِحَامِ فِي الْهَلَكَةِ وَتَرْكُكَ حَدِيثًا لَمْ تَرَوْهُ خَيْرٌ مِنْ رِوَايَتِكَ حَدِيثًا لَمْ تُحْصِهِ. .

امام باقر علیه السلام : درنگ کردن هنگام پیش آمدن شبیهه، بهتر از فرو رفتن در گرداب هلاکت است. و حدیثی را روایت نکنی ، بهتر است از این که حدیثی را نفهمیده روایت کنی .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَوْ أُتِيتُ بِشَابٍّ مِنْ شَبَابِ الشَّيْعَةِ لَا يَتَفَقَّهُ (في الدين) لَأَدَّبْتُهُ .

امام باقر علیه السلام : اگر جوان شیعه ای را نزد من بیاورند که علم [دین] نمی آموزد ، او را تنبیه می کنم .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ السَّوَاكَ فِي السَّحَرِ قَبْلَ الْوُضُوءِ مِنَ السُّنَّةِ .

امام باقر علیه السلام : مسواک زدن در سحرگاه پیش از وضو گرفتن ، سنت (پیامبر) است

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : شَرُّ بَقَاعِ الْأَرْضِ الْأَسْوَاقُ ، وَهُوَ مَيْدَانُ إِبْلِيسَ ، يَغْدُو بِرَأْيَتِهِ ، وَيَضَعُ كُرْسِيَّهُ ، وَيَبْتُ ذُرِّيَّتَهُ ، فَبَيْنَ مُطَفِّفٍ فِي قَفِيزٍ ، أَوْ طَائِشٍ فِي مِيزَانٍ ، أَوْ سَارِقٍ فِي ذِرَاعٍ ، أَوْ كَاذِبٍ فِي سِلْعَتِهِ ، فَيَقُولُ : عَلَيْكُمْ بِرَجُلٍ مَاتَ أَبُوهُ وَأَبُوكُمْ حَيٌّ ، فَلَا يَزَالُ مَعَ أَوْلٍ مَنْ يَدْخُلُ وَآخِرٍ مَنْ يَرْجِعُ .

امام باقر علیه السلام : بدترین جای زمین بازارهاست ؛ بازار میدان ابلیس است ، بامدادان پرچم خود را در آن جا نصب می کند و کرسیش را می گذارد و فرزندانش را همه سو می پراکند : از کسی که پیمانانه را کم می دهد تا کسی که ترازو را سبک می گیرد و کسی که در گز کردن دزدی می کند یا کسی که برای فروش کالایش به دروغ متوسل می شود . او به فرزندانش می گوید : بر شما باد [فریفتن] مردی که پدرش (حضرت آدم) مرده در حالی که پدر شما هنوز زنده است . ابلیس با اولین کسی که به بازار می آید وارد می شود و با آخرین نفری که بازار را ترک می کند بر می گردد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِيَّاكَ وَالتَّسْوِيفَ ؛ فَإِنَّهُ بَحْرٌ يَغْرَقُ فِيهِ الْهَلْكَى .

امام باقر علیه السلام : زنهار از افکندن کار امروز به فردا ؛ زیرا این کار دریایی است که مردمان در آن غرق و نابود می شوند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ اسْمَ اللَّهِ الْأَعْظَمَ عَلَى ثَلَاثَةِ وَسَبْعِينَ حَرْفًا ، وَإِنَّمَا كَانَ عِنْدَ أَصْفَ مِنْهَا حَرْفٌ وَاحِدٌ فَتَكَلَّمَ بِهِ فَحَسَفَ بِالْأَرْضِ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ سَرِيرِ بَلْقِيسَ حَتَّى تَتَأَوَّلَ السَّرِيرَ بِيَدِهِ ، ثُمَّ عَادَتِ الْأَرْضُ كَمَا كَانَتْ أَسْرَعَ مِنْ طَرْفَةِ الْعَيْنِ ، وَنَحْنُ عِنْدَنَا مِنَ الْأَسْمِ

الأعظمِ اثْنانِ وسَبْعونَ حَرفًا ، وَحَرفٌ عِنْدَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى اسْتَأْثَرَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَهُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

امام باقر عليه السلام : نام اعظم خدا هفتاد و سه حرف است که آصف یک حرف آن را می دانست و آن را به زبان آورد ؛ پس ، هر آنچه میان آصف و تخت بلقیس بود در کام زمین فرو رفت و آصف دست دراز کرد و تخت را برداشت و سپس زمین به حال نخست برگشت و این همه سریع تر از یک چشم بر هم زدن رخ داد . و هفتاد و دو حرف از اسم اعظم نزد ماست و یک حرف نزد خداوند تبارک و تعالی می باشد و آن رابه علم غیب خود ویژه گردانیده است و هیچ قدرت و توانی جز از خدای بلند مرتبه بزرگ نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يُغَيِّرُ الْأَسْمَاءَ الْقَبِيحَةَ فِي الرِّجَالِ وَالْبُلْدَانِ .

امام باقر عليه السلام : رسول خدا صلی الله علیه و آله ، نامهای زشت مردها و شهرها را تغییر می داد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أَحَقُّ مَنْ خَلَقَ اللَّهُ بِالتَّسْلِيمِ لِمَا قَضَى اللَّهُ ، مَنْ عَرَفَ اللَّهَ .

امام باقر عليه السلام : سزاوارترین خلق خدا به تسلیم در برابر قضای او ، کسی است که خداشناس باشد .

عنه عليه السلام : إِنَّا لَنُحِبُّ أَنْ نُعَافِيَ فِيْمَنْ نُحِبُّ ، فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ سَلَّمْنَا فِيْمَا يُحِبُّ .

امام باقر عليه السلام : البته ما دوست داریم درباره کسی که دوستش می داریم رنج و مصیبتی به ما نرسد ، اما چون فرمان خدا در رسد تسلیم چیزی هستیم که او دوست دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَا تُسَلِّمُوا عَلَى الْيَهُودِ ، وَلَا عَلَى النَّصَارَى ، وَلَا عَلَى الْمَجُوسِ ، وَلَا عِبَادَةَ الْأَوْثَانِ ، وَلَا عَلَى مَوَائِدِ شُرَابِ الْخَمْرِ ، وَلَا عَلَى صَاحِبِ الشَّطْرَنْجِ وَالنَّرْدِ ، وَلَا عَلَى الْمُخَنَّثِ ، وَلَا عَلَى الشَّاعِرِ الَّذِي يَقْدِفُ الْمُحْصَنَاتِ ، وَلَا عَلَى الْمُصَلِّيِّ ؛ وَذَلِكَ لِأَنَّ الْمُصَلِّيَّ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَرُدَّ السَّلَامَ ، لِأَنَّ التَّسْلِيمَ مِنَ الْمُسَلِّمِ تَطَوُّعٌ وَالرَّدَّ عَلَيْهِ فَرِيضَةٌ ، وَلَا عَلَى أَكْلِ الرَّبَا ، وَلَا عَلَى رَجُلٍ جَالِسٍ عَلَى غَائِطٍ ، وَلَا عَلَى الَّذِي فِي الْحَمَامِ ، وَلَا عَلَى الْفَاسِقِ الْمُعْلَنِ بِفِسْقِهِ .

امام باقر عليه السلام : نه به یهودیان سلام کنید ، نه به نصرانیان ، نه به مجوسیان ، نه به بت پرستان ، نه به کسانی که بر سفره شرابخواران می نشینند و نه به شطرنج بازان

و نردبازان و نه به مآبون و نه به شاعری که به زنان پاکدامن تهمت می زند و نه به کسی که در حال نماز است ؛ زیرا نمازگزار نمی تواند جواب سلام را بدهد ، در حالی که سلام کردن برای مسلمان مستحب است و جواب سلام او را دادن واجب و نه به رباخوار و نه به کسی که در حال قضای حاجت است و نه به کسی که در حمام است و نه به فاسقی که آشکارا فسق و گناه می کند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِطْعَامَ الطَّعَامِ ، وَإِشَاءَ السَّلَامِ .

امام باقر علیه السلام : همانا خداوند اطعام کردن مردم و به همه سلام دادن را دوست دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسَةِ دَعَائِمَ : إِقَامِ الصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ، وَصَوْمِ شَهْرِ رَمَضَانَ ، وَحَجِّ الْبَيْتِ الْحَرَامِ ، وَالْوَلَايَةِ لَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ .

امام باقر علیه السلام : اسلام بر پنج پایه بنا شده است : برپا داشتن نماز ، پرداخت زکات ، روزه ماه رمضان ، حج بیت الله الحرام، و ولایت ما اهل بیت .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مِنْ شَقَاءِ الْعَيْشِ ضَيْقُ الْمَنْزِلِ .

امام باقر علیه السلام : از سختی زندگی، تنگی منزل است.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ .

امام باقر علیه السلام : هر چه زیادش مستی آورد ، کم آن نیز حرام است .

عنه عليه السلام : إِنَّ أَوَّلَ مَا يُبَدَأُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَدَقَةُ الْمَاءِ .

امام باقر علیه السلام : نخستین چیزی که در روز قیامت به آن رسیدگی می شود [ثواب صدقه آب [دادن به تشنه] است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَنْ سَقَى ظَمَانًا مَاءً سَقَاهُ اللَّهُ مِنَ الرَّحِيقِ الْمَخْتومِ .

امام باقر علیه السلام : هر که به تشنه کامی آب بنوشاند خداوند او را از شراب سر به مهر بهشتی بنوشاند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : كَانَ لِأَبِي عَلَيْهِ السَّلَامِ فِي مَوْضِعِ سُجُودِهِ آثَارٌ نَاتِيَةٌ ، وَكَانَ يَقَطَعُهَا فِي السَّنَةِ مَرَّتَيْنِ ، فِي كُلِّ مَرَّةٍ خَمْسَ ثَفَنَاتٍ فَسُمِّيَ ذَا الثَّفَنَاتِ لِذَلِكَ .

امام باقر علیه السلام : در محلّ سجود پدردم آثاری بر آمده بود . سالی دوبار و هربار پنج پینه می برید . از همین رو به آن حضرت «ذوالثَّفِنَات (صاحب پینه ها)» می گفتند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لو يَعْلَمُ السَّائِلُ ما في الْمَسْأَلَةِ ما سَأَلَ أَحَدٌ أَحَدًا ، وَلَوْ يَعْلَمُ الْمَسْئُولُ ما في الْمَنْعِ ما مَنَعَ أَحَدٌ أَحَدًا .

امام باقر علیه السلام : اگر سائل بداند که در سؤال و خواهش کردن چه نهفته است ، هرگز کسی از کسی چیزی درخواست نمی کرد و اگر کسی که از وی خواهشی می شود بداند که در نومید کردن چه نهفته است ، هرگز کسی ، کسی را نومید بر نمی گرداند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَنْ سَأَلَ بظَهْرِ غِنَى لَقِيَ اللَّهَ مَخْمُوشًا وَجْهُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

امام باقر علیه السلام : هر کس با وجود بی نیازی ، سؤال (گدایی) کند در روز قیامت با چهره ای خراشیده خدا را دیدار نماید .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : تَزَاوَرُوا فِي بِيوتِكُمْ فَإِنَّ ذَلِكَ حَيَاةٌ لِأَمْرِنَا ، رَحِمَ اللَّهُ عِبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا .

امام باقر علیه السلام : در خانه هایتان از یکدیگر دیدار کنید ؛ زیرا این کار امر ما را زنده می کند . رحمت خدا بر آن بنده ای که امر ما را زنده کند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لا شَفِيعَ لِلْمَرْأَةِ أَنْجَحَ عِنْدَ رَبِّهَا مِنْ رِضَا زَوْجِهَا .

امام باقر علیه السلام : برای زن نزد پروردگارش شفیعی کارسازتر از خشنودی شوهرش نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أَكْثَرَ ذِكْرَ الْمَوْتِ ، فَإِنَّهُ لَمْ يُكْثِرْ إِنْسَانٌ ذِكْرَ الْمَوْتِ إِلَّا زَهَدَ فِي الدُّنْيَا .

امام باقر علیه السلام : زیاد به یاد مرگ باش ؛ زیرا هیچ انسانی مرگ را بسیار یاد نکند ، مگر آن که به دنیا بی رغبت شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : كَانَ فِيما نَجَى اللَّهُ بِهِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ : ... ما تَزَيَّنَ لِي الْمُتَزَيِّنُونَ بِمِثْلِ الزُّهْدِ فِي الدُّنْيَا عَمَّا بِهِمُ الْغِنَى عَنْهُ .

امام باقر علیه السلام : از جمله نجوهای خداوند متعال با موسی علیه السلام این بود : . . آراستگان ، خود را برای من به زیوری نیاراستند که همانند بی رغبتی به دنیا در آنچه بدان نیاز ندارند، باشد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : وَجَدْنَا فِي كِتَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : إِذَا ظَهَرَ الزُّنَا مِنْ بَعْدِي كَثُرَ مَوْتُ الْفَجَاءَةِ .

امام باقر عليه السلام : در کتاب رسول خدا صلی الله علیه و آله یافتیم که : چون بعد از من زنا آشکار گردد ، مرگهای ناگهانی زیاد شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : الَّذِي يَمْنَعُ الزَّكَاةَ يُحَوَّلُ اللَّهُ مَالَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شُجَاعًا مِنْ نَارٍ لَهُ رِيْمَتَانِ • فَيُطَوَّقُهُ إِيَّاهُ ثُمَّ يُقَالُ لَهُ : الزَّمَهُ كَمَا لَزِمَكَ فِي الدُّنْيَا ، وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ ۖ «سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» . •

امام باقر عليه السلام : کسی که زکات نپردازد خداوند در روز قیامت دارایی او را به صورت افعی آتشین و دو سر (نیش) در می آورد و آن را طوق گردن او می کند و سپس به آن افعی گفته می شود : به او بچسب همچنان که او در دنیا به تو چسبیده بود . و این است سخن خداوند که : «بزودی روز قیامت آنچه را که در بخشیدنش بخل می ورزیدند ، چون طوقی به گردنشان خواهند آویخت » .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : وَجَدْنَا فِي كِتَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ... إِذَا مَنَعُوا الزَّكَاةَ مَنَعَتِ الْأَرْضُ بَرَكَتَهَا مِنَ الزَّرْعِ وَالثَّمَارِ وَالْمَعَادِنِ كُلِّهَا • .

امام باقر عليه السلام : در کتاب رسول خدا صلی الله علیه و آله دیدیم که . . . هرگاه مردم از دادن زکات خودداری کنند ، زمین برکتهای خود را ، از هر نوع زراعت و میوه ها و کانیها، دریغ دارد .

عنه عليه السلام : كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ : مَنْ وَجَدَ مَاءً وَتُرَابًا ثُمَّ افْتَقَرَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ • .

امام باقر عليه السلام : امیر المؤمنین علیه السلام می فرمود : هر که با وجود داشتن آب و خاک نیازمند باشد ، خدا [از رحمت خود] دورش گرداند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : كَانَ أَبِي يَقُولُ : خَيْرُ الْأَعْمَالِ الْحَرْتُ ، تَزْرَعُهُ فَيَأْكُلُ مِنْهُ الْبَرُّ وَالْفَاجِرُ ، أَمَا الْبَرُّ فَمَا أَكَلَ مِنْ شَيْءٍ اسْتَغْفَرَ لَكَ ، وَأَمَا الْفَاجِرُ فَمَا أَكَلَ مِنْهُ مِنْ شَيْءٍ لَعَنَهُ ، وَيَأْكُلُ مِنْهُ الْبَهَائِمُ وَالطَّيْرُ • .

امام باقر عليه السلام : پدرم می فرمود : بهترین کارها کشاورزی است ؛ چیزی را می کاری و نیک و بد از آن می خورند . نیکوکار می خورد و برایت از خدا آمرزش می طلبد و

بدکار می خورد و آنچه خورده او را لعن و نفرین می کند و چرندگان و پرندگان نیز از آن بهره مند می شوند .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لَمَّا حَضَرَ شَهْرُ رَمَضَانَ وَذَلِكَ لثَلَاثِ بَقِيْنَ مِنْ شَعْبَانَ ، قَالَ لِجَلِيلٍ : نَادِ فِي النَّاسِ ، فَجَمَعَ النَّاسُ ثُمَّ صَعِدَ الْمِنْبَرَ ، فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثَى عَلَيْهِ ، ثُمَّ قَالَ : أَيُّهَا النَّاسُ ، إِنَّ هَذَا الشَّهْرَ قَدْ حَضَرَكُمْ وَهُوَ سَيِّدُ الشُّهُورِ ، فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ، تُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ النَّيْرَانِ ، وَتُفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَانِ ، فَمَنْ أَدْرَكَهُ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ .

امام باقر عليه السلام : رسول خدا صلی الله علیه و آله سه روز مانده از ماه شعبان ، به بلال دستور داد در میان مردم جار بزند . پس مردم را جمع کرد و بر منبر رفت و حمد و ثنای خدا گفت و فرمود : ای مردم! همانا این ماه به شما روی آورده و آن سرور همه ماههاست . در آن شبی وجود دارد که از هزار ماه بهتر است . در این ماه درهای دوزخ بسته و درهای بهشت گشوده می شود . هر که این ماه را دریابد و آمرزیده نشود خداوند او را [از رحمت خود] دور گرداند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ قَفْلًا وَقَفْلُ الْإِيمَانِ الرَّفْقُ .

امام باقر عليه السلام : همانا هر چیزی را قفلی باشد و قفل ایمان، ملایمت است .

الإمام الباقر عليه السلام : اسْتَرْضِعْ لَوْلَدِكَ بِلَبَنِ الْحِسَانِ ، وَإِيَّاكَ وَالْقَبَاحَ ؛ فَإِنَّ اللَّبْنَ قَدْ يُعْدِي .

امام باقر عليه السلام : برای شیر دادن کودکت ، دایه خوبروی بجوی و از دایه های زشت دوری کن ؛ زیرا شیر [ویژگیهای مادر را به فرزند] سرایت می دهد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْعَبْدَ لَيُذِنُّ الذَّنْبَ فَيُزَوِي عَنْهُ الرَّزْقُ .

امام باقر عليه السلام : همانا بنده گناه می کند و به سبب آن روزی از او گرفته می شود .

عنه عليه السلام : الزَّكَاةُ تَزِيدُ فِي الرَّزْقِ .

امام باقر عليه السلام : زکات دادن ، روزی را می افزاید .

الإمام الباقر عليه السلام : عَلَيْكَ بِالِدَعَاءِ لِأَخْوَانِكَ بِظَهْرِ الْعَيْبِ فَإِنَّهُ يَهِيلُ الرَّزْقَ .

امام باقر عليه السلام : پشت سر برادرانت دعا کن ، که این کار روزی را [به طرف تو] سرازیر می کند .

عنه عليه السلام : صلّة الأرحام تحسّن الخلق وتسمح الكفّ وتطيب النفس ، وتزيد في الرزق وتُنسى في الأجل .

امام باقر عليه السلام : صلّه رحم، خلق و خوی را نیکو ، دست را بخشنده ، جان را پاکیزه و روزی را زیاد می کند و اجل را به تأخیر می اندازد .

الإمام الباقر عليه السلام : صلّة الأرحام تُزكّي الأعمال وتُثمي الأموال ، وتدفع البلوى ، وتيسر الحساب وتُنسى في الأجل .

امام باقر عليه السلام : صلّه رحم، اعمال را پاک می کند ، داراییها را فزونی می بخشد ، بلا را می گرداند ، کار حسابرسی [در قیامت] را آسان می کند، و مرگ را به تأخیر می اندازد .

الإمام الباقر عليه السلام : أخبت المكاسب ، كسب الربا .

امام باقر عليه السلام : پلیدترین کسب ها ، رباست .

الإمام الباقر عليه السلام - لما سأله زرارة عن الرجل يعمل الشيء من الخير فيراه إنساناً فيسرّه ذلك - : لا بأس ، ما من أحدٍ إلا وهو يحبُّ أن يظهر له في الناس الخير ، إذا لم يكن صنع ذلك لذلك .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ زراره که درباره شخصی پرسید که کار خوبی انجام می دهد و انسانی او را می بیند و او خوشحال می شود - فرمود : اشکالی ندارد . همه دوست دارند کار نیکشان در میان مردم نمایان شود، به شرط آن که کار خوب را به این منظور انجام نداده باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : سئل رسول الله صلى الله عليه وآله عن تفسير قول الله : « فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا » فقال : مَنْ صَلَّى مُرَاعَاةَ النَّاسِ فَهُوَ مُشْرِكٌ ... وَمَنْ عَمِلَ عَمَلًا مِمَّا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ مُرَاعَاةَ النَّاسِ فَهُوَ مُشْرِكٌ .

امام باقر عليه السلام : از رسول خدا صلى الله عليه وآله درباره آیه «پس هر که امید دیدار پروردگارش را دارد باید کاری شایسته کند و هیچ کس را شریک پروردگارش قرار ندهد» سؤال شد ، حضرت فرمود : هر که برای خودنمایی به مردم نماز گزارد مشرک است . . . و هر که یکی از فرمان های خدا را برای خودنمایی به مردم به جای آورد مشرک است .

الإمام الباقر عليه السلام : مَنْ كَانَ ظَاهِرُهُ أَرْجَحَ مِنْ بَاطِنِهِ خَفَّ مِيزَانُهُ .

امام باقر علیه السلام : هر که [کفه] ظاهرش سنگینتر از باطنش باشد، ترازوی [اعمال] او سبک است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ الْعِبَادَ إِذَا نَامُوا خَرَجَتْ أَرْوَاحُهُمْ إِلَى السَّمَاءِ ، فَمَا رَأَتْ الرُّوحُ فِي السَّمَاءِ فَهُوَ الْحَقُّ وَمَا رَأَتْ فِي الْهَوَاءِ فَهُوَ الْأَضْغَاثُ .

امام باقر علیه السلام : هر گاه بندگان بخوابند ، ارواحشان به آسمان پر می کشد . آنچه روح در آسمان ببیند حقیقی است و هرچه در فضا ببیند رویاهای آشفته است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَا تَطْلُبَنَّ أَنْ تَكُونَ رَأْسًا فَتَكُونَ ذَنْبًا .

امام باقر علیه السلام : هرگز در پی سرکرده بودن مباش ، که دنباله رو می شوی .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : فِي كِتَابِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : ثَلَاثُ خِصَالٍ لَا يَمُوتُ صَاحِبُهُنَّ حَتَّى يَرَى وَبِأَلْهَنَ : الْبَغْيُ ، وَقَطِيعَةُ الرَّحِمِ ، وَالْيَمِينُ الْكَاذِبَةُ .

امام باقر علیه السلام : در کتاب امیرالمؤمنین علیه السلام آمده است : سه گناه است که صاحب آنها در همین دنیا کیفرش را ببیند : ستم ، بریدن پیوند خویشاوندی، و سوگند دروغ .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّهُ مَا مِنْ سَنَةٍ أَقَلَّ مَطَرًا مِنْ سَنَةٍ ، وَلَكِنَّ اللَّهَ يَضَعُهُ حَيْثُ يَشَاءُ ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ إِذَا عَمِلَ قَوْمٌ بِالْمَعَاصِي صَرَفَ عَنْهُمْ مَا كَانَ قَدَّرَ لَهُمْ مِنَ الْمَطَرِ .

امام باقر علیه السلام : هیچ سالی کم بارش تر از سال دیگر نیست ، بلکه خداوند باران را هر جا که خواهد می باراند . [اما] هر گاه مردمی مرتکب گناهان شوند ، خداوند عز و جل بارانی را که برای آنان مقدر کرده بود، از ایشان باز دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - فِي قَوْلِهِ تَعَالَى... : «وَلَمْ يُصِرُّوا» - : «...» - : الإصرارُ أَنْ يُذِنَبَ الْعَبْدُ وَلَا يَسْتَغْفِرَ ، وَلَا يُحَدِّثَ نَفْسَهُ بِالتَّوْبَةِ فَذَلِكَ الإصرارُ .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه . . . «بر آنچه می کردند پای ن فشارند» - فرمود : اصرار بر گناه این است که بنده گناه کند و آمرزش نطلبد و در فکر توبه هم نباشد . این است اصرار [بر گناه] .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَا مُصِيبَةَ كَاسْتِهَانَتِكَ بِالذَّنْبِ وَرِضَاكَ بِالْحَالَةِ الَّتِي أَنْتَ عَلَيْهَا .

امام باقر علیه السلام : مصیبتی چون کوچک شمردن گناهت و رضایت دادن به وضعیت موجودت نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مَنْ ارْتَكَبَ الذَّنْبَ فِي الْخَلَاءِ لَمْ يَعْبَأَ اللَّهُ بِهِ .

امام باقر علیه السلام : هر که در خلوت گناه کند، خداوند به او اعتنا نمی کند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : مِنَ الذُّنُوبِ الَّتِي لَا تُغْفَرُ قَوْلُ الرَّجُلِ : يَا لَيْتَنِي لَا أُؤَاخِذُ إِلَّا بِهَذَا !

امام باقر علیه السلام : از جمله گناهانی که آمرزیده نمی شود این سخن انسان است که بگوید : کاش جز به همین گناه باز خواست نشوم !

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : الذُّنُوبُ كُلُّهَا شَدِيدَةٌ وَأَشَدُّهُمَا نَبَتَ عَلَيْهِ اللَّحْمُ وَالِدَمُّ .

امام باقر علیه السلام : همه گناهان بدند و بدترین آنها گناهی است که بر آن گوشت و خون بروید .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَا ذُلَّ كَذَلِّ الطَّمَعِ .

امام باقر علیه السلام : هیچ خواری ای چون خواری طمع نیست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : فِي التَّوْرَةِ مَكْتُوبٌ : ... يَا مُوسَى ... أَذْكَرْنِي فِي خَلَوَاتِكَ وَعِنْدَ سُرُورٍ لَذَّتِكَ أَذْكَرُكَ عِنْدَ غَفَلَاتِكَ .

امام باقر علیه السلام : در تورات نوشته شده است : ... ای موسی ! ... در تنهایی ها و هنگام شادی لذتها و خوشی هایت مرا یاد کن تا در غفلت هایت به یاد تو باشم .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَا يَزَالُ الْمُؤْمِنُ فِي صَلَاةٍ مَا كَانَ فِي ذِكْرِ اللَّهِ ، قَائِمًا كَانَ أَوْ جَالِسًا أَوْ مُضْطَجِعًا ، إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ «أَلَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ ...» .

امام باقر علیه السلام : مؤمن تا زمانی که به یاد خدا باشد ، ایستاده یا نشسته یا خفته ؛ پیوسته در نماز است ؛ خداوند متعال می فرماید : آنان که خدا را ایستاده و نشسته و به پهلو خفته ، یاد می کنند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَا دِينَ لِمَنْ دَانَ بِطَاعَةِ مَنْ عَصَى اللَّهَ ، وَلَا دِينَ لِمَنْ دَانَ بِفِرْيَةِ بَاطِلٍ عَلَى اللَّهِ ، وَلَا دِينَ لِمَنْ دَانَ بِجُحُودِ شَيْءٍ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ .

امام باقر علیه السلام : هر که ملتزم به اطاعت از معصیت کار شود ، دین ندارد ، هر که ملتزم به نسبت دروغ و باطلی به خدا شود ، دین ندارد و هر که ملتزم به انکار آیه ای از آیات خدا شود دین ندارد .

قرآن:

(وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ) .

«دوست دارند که نرمی کنی تا نرمی کنند .»

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أوحى اللهُ تعالى إلى شُعَيْبِ النَّبِيِّ : إِنِّي مُعَذِّبٌ مِنْ قَوْمِكَ مِائَةَ أَلْفٍ : أَرْبَعِينَ أَلْفًا مِنْ شِرَارِهِمْ وَسِتِّينَ أَلْفًا مِنْ خِيَارِهِمْ ، فَقَالَ : يَا رَبِّ ، هُوَلاءِ الْأَشْرَارُ فَمَا بِالْأَخْيَارِ ؟! فَأَوْحَى اللهُ عَزَّوَجَلَّ إِلَيْهِ : دَاهَنُوا أَهْلَ الْمَعَاصِي فَلَمْ يَغْضَبُوا لِعَظْمِي .

امام باقر علیه السلام : خداوند متعال به شعیب پیامبر وحی فرمود که : من صد هزار نفر از مردم تو را عذاب خواهم کرد : چهل هزار نفر بدکار را ، شصت هزار نفر از نیکانشان را . شعیب عرض کرد : پروردگارا! بدکاران سزاوارند اما نیکان چرا؟ خداوند عز و جل به او وحی فرمود که : آنان با گنهکاران راه آمدند و به خاطر خشم من به خشم نیامدند .

عنه عليه السلام : إِنَّ الدُّنْيَا عِنْدَ الْعُلَمَاءِ مِثْلُ الظِّلِّ .

امام باقر علیه السلام : دنیا در نظر دانشمندان مانند سایه است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أَنْزَلَ الدُّنْيَا كَمَنْزِلِ نَزَلَتْهُ ثُمَّ ارْتَحَلَتْ عَنْهُ ، أَوْ كَمَالٍ وَجَدْتَهُ فِي مَنَامِكَ فَاسْتَيْقَظْتَ وَلَيْسَ مَعَكَ مِنْهُ شَيْءٌ ، إِنَّمَا ضَرَبْتُ لَكَ هَذَا مَثَلًا لِأَنَّهَا عِنْدَ أَهْلِ اللَّبِّ وَالْعِلْمِ بِاللَّهِ كَفَيْءِ الظَّلَالِ .

امام باقر علیه السلام : دنیا را چون منزلی بدان که در آن فرود آمده ای و سپس از آن می کوچی ؛ یا مانند مالی بدان که در عالم خواب یافته ای و چون بیدار شوی خبری از آن نیست . من این را به عنوان مثل برایت گفتم ؛ زیرا دنیا در نظر خردمندان و خداشناسان همانند جابه جا شدن سایه هاست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : نِعَمَ الْعَوْنُ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ .

امام باقر علیه السلام : دنیا یاور خوبی برای آخرت است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : وَاللَّهِ لَا يُلْحِقُ عَبْدًا مُؤْمِنًا عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي حَاجَتِهِ إِلَّا قَضَاهَا لَهُ .

امام باقر علیه السلام : به خدا سوگند هیچ بنده مؤمنی در حاجت خود به درگاه خداوند عز و جل اصرار نوزد، مگر آن که حاجتش را بر آورد .

الإمام الباقر عليه السلام : لا تَسْتَكْثِرُوا شَيْئًا مِمَّا تَطْلُبُونَ، فَمَا عِنْدَ اللَّهِ أَكْثَرُ مِمَّا تُقَدَّرُونَ .

امام باقر علیه السلام : هیچ خواسته ای را زیاد شمارید ؛ زیرا آنچه نزد خداست بیش از آن است که می پندارید .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْعَبْدَ يَسْأَلُ اللَّهَ الْحَاجَةَ فَيَكُونُ مِنْ شَأْنِهِ قَضَاؤُهَا إِلَى أَجْلِ قَرِيبٍ أَوْ إِلَى وَقْتٍ بَطِيءٍ ، فَيُذْنِبُ الْعَبْدُ ذَنْبًا فَيَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِلْمَلِكِ : لَا تَقْضِ حَاجَتَهُ وَاحْرِمَهُ إِيَّاهَا ، فَإِنَّهُ تَعَرَّضَ لِسَخَطِي وَاسْتَوْجَبَ الْحِرْمَانَ مِنِّي .

امام باقر علیه السلام] : گاه] بنده حاجتی را از خداوند می خواهد و از شأن خداست که آن را در آینده ای نزدیک یا با تأخیر برآورده سازد ؛ اما بنده بعدا مرتکب گناهی می شود . پس، خداوند تبارک و تعالی به فرشته می گوید : حاجت او را بر میاور و او را از آن محروم گردان ؛ زیرا او خود را در معرض خشم من نهاد و مستوجب محرومیت از سوی من شد .

الإمام الباقر عليه السلام : لا تُحَقِّرُوا صَغِيرًا مِنْ حَوَائِجِكُمْ ؛ فَإِنَّ أَحَبَّ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَسْأَلُهُمْ .

امام باقر علیه السلام : حاجتهای کوچک خود را خردو کم اهمیت شمارید ؛ زیرا محبوبترین مؤمنان نزد خداوند متعال کسی است که بیشترین درخواست را داشته باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : يَنْبَغِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَكُونَ دُعَاؤُهُ فِي الرَّخَاءِ نَحْوًا مِنْ دُعَائِهِ فِي الشَّدَّةِ .

امام باقر علیه السلام : سزاوار است که مؤمن هنگام آسایش همان گونه دعا کند که هنگام گرفتاری .

الإمام الباقر عليه السلام - وقد سُئِلَ عَنْ أَفْضَلِ الْأَخْلَاقِ - : الصَّبْرُ وَالسَّمَاحَةُ .

امام باقر علیه السلام - در پاسخ به این پرسش که برترین خویها کدام است - فرمود : شکیبایی و بخشندگی .

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى « : وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى » - : فَمَنْ لَمْ يَدُلَّهُ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَدَوْرَانُ الْفَلَكَ

بِالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ ، وَالآيَاتِ الْعَجِيبَاتِ عَلَى أَنْ وَرَاءَ ذَلِكَ أَمْرًا هُوَ أَعْظَمُ مِنْهُ ، «فَهُوَ فِي
الْآخِرَةِ أَعْمَى . «قَالَ : فَهُوَ عَمَّا لَمْ يُعَايِنُ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا» .

امام باقر علیه السلام - درباره آیه «کسی که در این دنیا کور باشد در آخرت نیز کور
است» - فرمود : کسی که آفرینش آسمانها و زمین و گردش شب و روز و چرخش
خورشید و ماه و دیگر نشانه های شگفت آور او را به این نکته رهنمون نشود که در پس
همه اینها خبر بسیار بزرگتری هست «در آخرت نیز کور است»، یعنی خدا می گوید: از
مشاهده آنچه ندیده ، کور است و ره گم کرده تر .

قرآن:

(أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ * أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ .)

«آیا از ناچیز آفریده شده اند یا خود آفریننده خویشند؟ یا آسمانها و زمین را آفریده اند ؟
نه ، بلکه به یقین نرسیده اند . »

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - وقد سأله رجلٌ من علماء أهل الشام : ... فالشَّيْءُ خَلَقَهُ مِنْ شَيْءٍ
أَوْ مِنْ لَاشَيْءٍ ؟ - : خَلَقَ الشَّيْءَ لَا مِنْ شَيْءٍ كَانَ قَبْلَهُ . وَلَوْ خَلَقَ الشَّيْءَ مِنْ شَيْءٍ ، إِذَا لَمْ
يَكُنْ لَهُ انْقِطَاعٌ أَبَدًا ، وَلَمْ يَزَلِ اللَّهُ إِذَا وَمَعَهُ شَيْءٌ ، وَلَكِنْ كَانَ اللَّهُ وَلَا شَيْءَ مَعَهُ .

امام باقر علیه السلام - در پاسخ به یکی از علمای شام که از ایشان پرسید: ... پس اشیاء
را از چیزی آفریده است یا از هیچ ؟ - فرمود : اشیاء را آفرید نه از چیزی که پیش از آن
وجود داشته باشد. اگر شیء را از شیء آفریده باشد، هرگز میان او و اشیاء انقطاع
نبوده و همواره چیزی با خدا می باشد . حال آن که خدا بوده و چیزی با او نبوده است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَعَلَّكَ تَرَى أَنَّ اللَّهَ إِذَا خَلَقَ هَذَا الْعَالَمَ الْوَاحِدَ ، وَتَرَى أَنَّ اللَّهَ لَمْ
يَخْلُقْ بَشَرًا غَيْرَكُمْ ! بَلَى وَاللَّهِ ، لَقَدْ خَلَقَ اللَّهُ أَلْفَ أَلْفِ عَالَمٍ ، وَأَلْفَ أَلْفِ آدَمَ ، أَنْتَ فِي آخِرِ
تِلْكَ الْعَوَالِمِ وَأَوْلَيْكَ الْآدَمِيِّينَ .

امام باقر علیه السلام : شاید فکر می کنی که خداوند فقط همین يك عالم را آفریده و بشری
جز شما خلق نکرده است ؛ به خدا سوگند که خداوند هزار هزار عالم و هزار هزار آدم
بیافریده که تو در آخرین آن عالمها و آن آدمیان هستی .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ... خَلَقَ الْأَشْيَاءَ لَا مِنْ شَيْءٍ ، وَمَنْ زَعَمَ
أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ الْأَشْيَاءَ مِنْ شَيْءٍ فَقَدْ كَفَرَ .

امام باقر علیه السلام : خداوند تبارك و تعالی ... موجودات را بیافرید اما نه از چیزی، و هرکس بگوید که خداوند متعال موجودات را از چیزی آفریده کافر است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أَوَّلُ شَيْءٍ خَلَقَهُ مِنْ خَلْقِهِ الشَّيْءُ الَّذِي جَمِيعُ الْأَشْيَاءِ مِنْهُ ، وَهُوَ الْمَاءُ .

امام باقر علیه السلام : نخستین چیزی که خدا آفرید و همه چیزهای دیگر از او به وجود آمد، آب بود .

قرآن:

(وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيهَا يَخْتَلِفُونَ) .

«و مردم جز يك امت نبودند ، پس میانشان اختلاف افتاد . و اگر نبود وعده ای که پیش از این از جانب پروردگارت مقرر گشته بود بی گمان در سر آن اختلاف می کنند داوری شده بود .»

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : كانوا قَبْلَ نُوحٍ أُمَّةً وَاحِدَةً عَلَى فِطْرَةِ اللَّهِ لَا مُهْتَدِينَ وَلَا ضَلَالًا ، فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ .

امام باقر علیه السلام : پیش از نوح، مردم يك امت بودند و بر سرشت خدایی ؛ نه ره یافته و نه گمراه . پس خداوند پیامبران را برانگیخت .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّمَا مَثَلُ الْحَاجَةِ إِلَى مَنْ أَصَابَ مَالَهُ حَدِيثًا كَمَثَلِ الدَّرْهِمِ فِي قَمِّ الْأَفْعَى : أَنْتَ إِلَيْهِ مُحَوِّجٌ وَأَنْتَ مِنْهَا عَلَى خَطَرٍ .

امام باقر علیه السلام : حکایت کسی که نیازمند نوکیسه باشد، حکایت درهمی است که در دهان افعی است، که هم به آن نیاز داری و هم از افعی در خطری .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : أَيُّمَا مُسْلِمٍ أَتَى مُسْلِمًا - زَائِرًا أَوْ طَالِبَ حَاجَةٍ وَهُوَ فِي مَنْزِلِهِ - فَاسْتَأْذَنَ لَهُ وَلَمْ يَخْرُجْ إِلَيْهِ ، لَمْ يَزَلْ فِي لَعْنَةِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ حَتَّى يَلْتَقِيَا .

امام باقر علیه السلام : هرگاه مسلمانی برای دیدار مسلمانی دیگر یا حاجت خواهی از او به منزل وی رود و اجازه ورود بخواهد و او بیرون نیاید ، تا زمانی که همدیگر را دیدار کنند ، پیوسته در لعنت خداوند عز و جل باشد .

الإمام الباقر عليه السلام - وقد سأله أبو بصير عن قول الله: « وَمَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا » - : هِيَ طَاعَةُ اللَّهِ وَمَعْرِفَةُ الْإِمَامِ .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ به سؤال ابوبصیر از آیه «و به هرکس حکمت عطا شود خوبی فراوان داده شده است» - : مراد از حکمت، فرمانبری از خدا و شناخت امام است .

الإمام الباقر عليه السلام : مِنْ حَقِّ الْمُؤْمِنِ عَلَى أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ أَنْ يُشْبِعَ جَوْعَتَهُ ، وَيُوَارِيَ عَوْرَتَهُ ، وَيُفَرِّجَ عَنْهُ كُرْبَتَهُ ، وَيَقْضِيَ دَيْنَهُ ، فَإِذَا مَاتَ خَلْفَهُ فِي أَهْلِهِ وَوَلَدِهِ .

امام باقر عليه السلام : از حقوق مؤمن بر مؤمن این است که گرسنگی او را بزدايد ، بدن برهنه اش را بپوشاند ، اندوهش را برطرف سازد، قرضش را بپردازد و پس از مرگش به زن و فرزندان او رسیدگی کند .

الإمام الباقر عليه السلام : لَمَّا حَضَرَتْ أَبِي عَلِيَّ ابْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْوَفَاةُ ضَمَّنِي إِلَى صَدْرِهِ ثُمَّ قَالَ : أَيُّ بُنْيٍّ ، أَوْصِيكَ بِمَا أَوْصَانِي أَبِي حِينَ حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ . وَبِمَا ذَكَرَ أَنَّ أَبَاهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوْصَاهُ بِهِ - : أَيُّ بُنْيٍّ ، أَصْبِرْ عَلَى الْحَقِّ وَإِنْ كَانَ مُرًّا .

امام باقر عليه السلام : چون هنگام رحلت پدرم علی بن الحسین علیه السلام فرا رسید، مرا در آغوش گرفت و فرمود : فرزندم ! من به تو همان سفارشی را می کنم که پدرم در هنگام فرا رسیدن رحلتش به من کرد و فرمود که پدر او نیز به وی همان سفارش را کرده است : فرزندم ! حق را تحمل کن هرچند تلخ باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْحَسَدَ لَيَأْكُلُ الْإِيمَانَ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ .

امام باقر عليه السلام : هر آینه حسد ایمان را می خورد، همان گونه که آتش هیزم را می خورد .

قرآن:

(فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ * فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا .)

« هر کس نامه اعمالش به دست راستش داده شود ، آسان حسابرسی خواهد شد . »

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : كُلُّ مُحَاسَبٍ مُعَذَّبٌ ، فَقَالَ لَهُ قَائِلٌ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَأَيْنَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ : فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ؟ قَالَ : ذَلِكَ الْعَرَضُ ، يَعْنِي التَّصَفُّحَ .

امام باقر علیه السلام: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هر که حسابرسی شود عذاب شدنی است. کسی به آن حضرت عرض کرد: ای رسول خدا! پس این سخن خداوند عز و جل چه می شود که: «آسان حسابرسی خواهد شد»؟ پیامبر فرمود: آن، يك دیدن و مرور است، یعنی تورقی بیش نیست.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: قَرَأْتُ فِي كِتَابِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْمُؤْمِنَ يُمَسِي حَزِينًا وَيُصْبِحُ حَزِينًا، وَلَا يَصْلُحُ لَهُ إِلَّا ذَلِكَ.

امام باقر علیه السلام: در کتاب علی علیه السلام خواندم که مؤمن بام و شامش را به اندوه می گذراند و جز این به صلاح او نیست.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا أَصَابَ مَالًا مِنْ حَرَامٍ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ حَجٌّ وَلَا عُمْرَةٌ وَلَا صَلَاةٌ رَحِمَ حَتَّىٰ أَنَّهُ يَفْسُدُ فِيهِ الْفَرْجُ.

امام باقر علیه السلام: هرگاه انسان مالی از حرام به دست آورد نه حجی از او پذیرفته شود، نه عمره ای و نه صله رحمی و حتی در ازدواج و زناشویی او تأثیر سوء می گذارد.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: مَثَلُ الْحَرِيصِ عَلَى الدُّنْيَا مَثَلُ دُوْدَةَ الْقَرْ: كُلَّمَا أَزْدَادَتْ مِنَ الْقَرْ عَلَى نَفْسِهَا لَفًا كَانَ أَبْعَدَ لَهَا مِنَ الْخُرُوجِ، حَتَّى تَمُوتَ عَمًا.

امام باقر علیه السلام: حکایت آزمند به دنیا، حکایت کرم ابریشم است که هرچه بیشتر ابریشم بر خود می تند، با بیرون آمدن از پیله بیشتر فاصله می گیرد تا آن که سرانجام دق مرگ می شود.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: مَنْ حَمَلَ السَّلَاحَ بِاللَّيْلِ فَهُوَ مُحَارِبٌ، إِلَّا أَنْ يَكُونَ رَجُلًا لَيْسَ مِنْ أَهْلِ الرَّيْبَةِ.

امام باقر علیه السلام: هرکس شبانه با خود سلاح حمل کند محارب است مگر آن که کسی باشد که نتوان به او مشکوک شد.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إِذَا دَخَلَ عَلَيْكَ رَجُلٌ يُرِيدُ أَهْلَكَ وَمَا تَمْلِكُ فَأَبْدِرْهُ بِالضَّرْبَةِ إِنْ اسْتَطَعْتَ، فَإِنَّ اللَّصَّ مُحَارِبٌ لِلَّهِ ۖ وَلِرَسُولِهِ فَأَقْتُلْهُ فَمَا تَبِعَكَ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ عَلِيٌّ.

امام باقر علیه السلام: اگر مردی به خانه ات وارد شد و قصد تجاوز به زن و اموات را داشت اگر توانستی، در ضربه زدن به او پیشدستی کن، زیرا چنین دزدی محارب با خدا و پیامبر اوست؛ پس او را بکش و اگر پیامدی برایت داشت به عهده من.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إِنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَقُولُ: لَأَنْ يَخْطَفَنِي الطَّيْرُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَقُولَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَا لَمْ يَقُلْ، سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ يَوْمَ الْخَنْدَقِ: الْحَرْبُ خُدْعَةٌ، وَيَقُولُ: تَكَلَّمُوا بِمَا أَرَدْتُمْ.

امام باقر علیه السلام: علی علیه السلام می فرمود: اگر پرنده [شکاری] مرا برباید خوشتر دارم تا سخنی را به پیامبر نسبت دهم که نفرموده است. شنیدم پیامبر خدا صلی الله علیه و آله در جنگ خندق می فرمود: جنگ یعنی خدعه و نیرنگ و می فرمود: هر چه می خواهید بگویند.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَمَرَ قَنْبِرًا أَنْ يَضْرِبَ رَجُلًا حَدًّا، فَعَلَّظَ قَنْبِرٌ فَزَادَهُ ثَلَاثَةَ أَسْوَاطٍ، فَأَقَادَهُ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ قَنْبِرٍ ثَلَاثَةَ أَسْوَاطٍ.

امام باقر علیه السلام: امیرالمؤمنین علیه السلام به قنبردستور داد مردی را حد بزند. قنبر از روی عصبانیت سه تازیانه بیشتر زد. علی علیه السلام قنبر را با سه تازیانه قصاص کرد.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: فِي ثَلَاثَةِ شَهَدُوا عَلَى رَجُلٍ بِالزَّوْنِيِّ، فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَيْنَ الرَّابِعُ؟ فَقَالُوا: الْآنَ يَجِيءُ، فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: حُدُّوهُمْ، فَلَيْسَ فِي الْحُدُودِ نَظْرَةٌ سَاعَةً.

امام باقر علیه السلام: سه نفر شهادت دادند که مردی زنا کرده است. امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: نفر چهارم کجاست؟ گفتند: الان می آید. امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: این سه نفر را حد [قذف] بزنید؛ زیرا در حدود حتی يك لحظه مهلت روا نیست.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ... جَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ حَدًّا، وَجَعَلَ عَلَيْهِ دَلِيلًا يَدُلُّ عَلَيْهِ، وَجَعَلَ عَلَى مَنْ تَعَدَّى ذَلِكَ الْحَدَّ حَدًّا.

امام باقر علیه السلام: خداوند تبارک و تعالی ... برای هر چیزی حد و مرزی قرار داده و برای نشان دادن آن مرز، نشانه ای گذاشته است و برای کسی که از آن مرز فراتر رود، حد [مجازات] معین کرده است.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : ما وَرَدَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَدِيثِ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ فَلانْتَ لَهُ قُلُوبُكُمْ وَعَرَفْتُمُوهُ فاقْبَلُوهُ ، وما اشْمَأَزَّتْ مِنْهُ قُلُوبُكُمْ وَأَنْكَرْتُمُوهُ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى الْعَالَمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ .

امام باقر عليه السلام : هر حدیثی که از قول آل محمد، صلوات الله علیهم، به شما رسید و دلهایتان در برابرش نرم شد و با آن احساس آشنایی کردید آن را بپذیرید و اگر دلهایتان از آن رمید و آن را بیگانه حس کردید [صحت و سقم] آن را به خدا و پیامبر و عالم از خاندان محمد صلی الله علیه و آله موکول کنید .

عنه عليه السلام : لَحَدِيثُ وَاحِدٍ تَأْخُذُهُ عَن صَادِقٍ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا .

امام باقر عليه السلام : هر آینه يك حدیث که از فردی راستگو فراگیری، برای تو بهتر از تمام دنیاست .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِنَّ حَدِيثَنَا يُحْيِي الْقُلُوبَ .

امام باقر عليه السلام : همانا حدیث و سخن ما دلها را زنده می کند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - وقد سئلَ عَن حُجَّةِ اللَّهِ عَلَى عِبَادِهِ - : أَنْ يَقُولُوا مَا يَعْلَمُونَ ، وَيَقِفُوا عِنْدَمَا لَا يَعْلَمُونَ .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ به سؤال از حجت خدا بر بندگان - فرمود : این است که آنچه می دانند بگویند و از اظهار نظر پیرامون آنچه نمی دانند خودداری ورزند .

قرآن:

(الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ .)

«حج در ماههای معینی است. هر که در آن ماهها این فریضه را ادا کند [بداند که] در اثنای آن همبستری و گناه و جدال [روا] نیست.»

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : ما يُعْبَأُ بِمَنْ يَوْمٌ هَذَا الْبَيْتِ إِذَا لَمْ يَكُنْ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ : وَرَعٌ يَحْجِزُهُ عَنِ مَعَاصِي اللَّهِ تَعَالَى ، وَحِلْمٌ يَمْلِكُ بِهِ غَضَبَهُ ، وَحُسْنُ الصَّحَابَةِ لِمَنْ صَحِبَهُ .

امام باقر عليه السلام : کسی که این خانه را زیارت کند، اگر سه خصلت در او نباشد،

ارزش ندارد: ورعی که او را از معاصی خداوند متعال باز دارد، حلمی که با آن خشمش را مهار کند و حسن معاشرت با کسی که با وی همنشینی دارد .

عنه عليه السلام : إِنَّمَا أَمَرَ النَّاسُ : أَنْ يَأْتُوا هَذِهِ الْأَحْجَارَ فَيَتَوَفَّوْا بِهَا ، ثُمَّ يَأْتُونَنَا فَيُخْبِرُونَا بِوَلَايَتِهِمْ ، وَيَعْرِضُوا عَلَيْنَا نُصْرَتَهُمْ .

امام باقر عليه السلام : مردم فرمان دارند که بیایند و بر گرد این سنگها بگردند و پس از آن نزد ما بیایند و نسبت به ما اظهار ولایت و دوستی کنند و هواداری شان را از ما اعلام نمایند .

الإمام الباقر عليه السلام : تَمَامُ الْحَجِّ لِقَاءُ الْإِمَامِ .

امام باقر عليه السلام : تمامیت حجّ به ملاقات کردن با امام است .

الإمام الباقر عليه السلام : الْحَجُّ تَسْكِينُ الْقُلُوبِ .

امام باقر عليه السلام : حجّ، آرامش بخش دلهاست .

الإمام علي عليه السلام : أَنَّهُ [عَلِيًّا] كَانَ يَعْزِضُ السَّجُونَ فِي كُلِّ يَوْمٍ جُمُعَةٍ؛ فَمَنْ كَانَ عَلَيْهِ حَدٌّ أَقَامَهُ، وَمَنْ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهِ حَدٌّ خَلَى سَبِيلَهُ .

امام باقر عليه السلام : علی علیه السلام هر جمعه از زندانیان بازدید می کرد. اگر کسی محکوم به خوردن حدّ بود حدّ را بر او جاری می ساخت و اگر مستحق حدّ نبود آزادش می کرد .

الإمام الباقر عليه السلام - فِي رَجُلٍ أَمَرَ رَجُلًا بِقَتْلِ رَجُلٍ فَقَتَلَهُ - يُقْتَلُ بِهِ الَّذِي قَتَلَهُ ، وَيُحْبَسُ الْأَمْرُ بِقَتْلِهِ فِي السَّجْنِ حَتَّى يَمُوتَ .

امام باقر عليه السلام - درباره مردی که به کسی دستور قتل دیگری را داده و او وی را به قتل رسانیده باشد - فرمود : قاتل کشته می شود و آن که دستور قتل داده در زندان نگاه داشته می شود تا بمیرد .

الإمام الباقر عليه السلام : وَاللَّهِ ، مَا مَعَنَا مِنَ اللَّهِ بَرَاءَةٌ ، وَلَا بَيْنَنَا وَبَيْنَ اللَّهِ قَرَابَةٌ ، وَلَا نَأْتِي عَلَى اللَّهِ حُجَّةً ، وَلَا نَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ إِلَّا بِالطَّاعَةِ ، فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مُطِيعًا لِلَّهِ تَنَفَعَهُ وَلايَتُنَا ، وَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ عَاصِيًا لِلَّهِ لَمْ تَنَفَعَهُ وَلايَتُنَا . وَيَحْكُمُ لَا تَعْتَرُوا ! وَيَحْكُمُ لَا تَعْتَرُوا !

امام باقر عليه السلام : به خدا سوگند ما از جانب خدا امان نامه ای [برای شما] نداریم و میان ما و خداوند خویشی نیست و ما را بر خدا حجتی نباشد و جز با طاعت به خدا نزدیک نشویم. پس، هر کدام شما که فرمانبردار خدا باشد ولایت ما سودش رساند و هر کدام شما

که خدا را نافرمانی کند ولایت ما سودش نرساند. وای بر شما، غرّه نشوید! وای بر شما، غرّه نشوید!

الإمام الباقر عليه السلام - في قوله تعالى: «فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى» - «مَوَدَّتْنَا أَهْلَ الْبَيْتِ» .

امام باقر عليه السلام - درباره آیه «هر آینه به دستاویز استوار چنگ زده است» - فرمود : آن دستاویز استوار، دوستی ما خاندان است .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُدَاعِبَ فِيالْجَمَاعَةِ بِلَا رَفْتٍ ، الْمَتَوَحِّدَ بِالْفِكْرَةِ ، الْمُتَحَلِّيَ بِالصَّبْرِ ، الْمُتَبَاهِيَ بِالصَّلَاةِ .

امام باقر عليه السلام : خداوند دوست دارد کسی را که با مردم مزاح کند اما سخن زشت به زبان نیاورد و نیز کسی را که اندیشه ای یکتاپرست داشته باشد و کسی را که آراسته به خصلت شکیبایی باشد و کسی را که به نماز خواندن افتخار کند .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : مَا آمَنَ بِي مَنْ بَاتَ شَبَعَانَ وَجَارَهُ جَائِعٌ . قَالَ : وَمَا مِنْ أَهْلِ قَرْيَةٍ يَبِيتُ وَفِيهِمْ جَائِعٌ ، يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

امام باقر عليه السلام : پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: به من ایمان نیاورده است آن که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه اش گرسنه باشد. فرمود: اهل هر آبادی که شب را بگذرانند و در میان ایشان گرسنه ای باشد ، روز قیامت خداوند به آنان نظر رحمت نمی افکند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ قَوْمًا يُحْرَقُونَ فِي (ب)النَّارِ حَتَّى إِذَا صَارُوا حُمَمًا (حَمِيمًا) أَدْرَكَتْهُمُ الشَّفَاعَةُ .

امام باقر عليه السلام : گروهی از مردم در آتش می سوزند و خوب که گداختند (خالص شدند) شفاعت به سراغشان می آید .

الإمام الباقر عليه السلام - لَمَّا قَالَ لَهُ رَجُلٌ : إِنِّي ضَعِيفُ الْعَمَلِ قَلِيلُ الصَّلَاةِ قَلِيلُ الصَّوْمِ ، وَلَكِنْ أَرْجُو أَنْ لَا أَكُلَ إِلَّا حَلَالًا ، وَلَا أَنْكِحَ إِلَّا حَلَالًا . : وَأَيُّ جِهَادٍ أَفْضَلُ مِنْ عِفَّةِ بَطْنٍ وَفَرْجٍ

!؟

امام باقر علیه السلام - در پاسخ به کسی که عرض کرد: من در عمل ناتوانم و نماز و روزه کم به جا می آورم اما سعی می کنم جز حلال نخورم و جز با حلال نزدیکی نکنم - فرمود: چه جهادی برتر از پاک نگهداشتن شکم و شرمگاه؟! !

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: لا فضيلةَ كالجِهَادِ ، ولا جِهَادَ كَمُجَاهِدَةِ الهوى .

امام باقر علیه السلام: هیچ فضیلتی چون جهاد نیست و هیچ جهادی مانند مبارزه با هوای نفس نمی باشد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: أَوَّلُ أَهْلِ الْجَنَّةِ دُخُولًا إِلَى الْجَنَّةِ أَهْلُ الْمَعْرُوفِ .

امام باقر علیه السلام: نخستین وارد شوندگان به بهشت، نیکوکارانند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: الْجَنَّةُ مَحْفُوفَةٌ بِالْمَكَارِهِ وَالصَّبْرِ ، فَمَنْ صَبَرَ عَلَى الْمَكَارِهِ فِي الدُّنْيَا دَخَلَ الْجَنَّةَ . وَجَهَنَّمَ مَحْفُوفَةٌ بِاللَّذَاتِ وَالشَّهَوَاتِ ، فَمَنْ أَعْطَى نَفْسَهُ لَذَّتَهَا وَشَهْوَتَهَا دَخَلَ النَّارَ .

امام باقر علیه السلام: بهشت در احاطه ناملایمات و بردباری است؛ پس، هر که در دنیا بر ناملایمات صبر کند به بهشت می رود؛ و دوزخ در احاطه لذتها و خواهشهای نفس است؛ پس هر که لذت و خواهش نفس را برآورده کند به دوزخ می رود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: الْجُنْبُ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَأْكُلَ وَيَشْرَبَ ، غَسَلَ يَدَهُ وَتَمَضَّمَصَ وَغَسَلَ وَجْهَهُ ، وَأَكَلَ وَشَرِبَ .

امام باقر علیه السلام: انسان جنب هرگاه بخواد چیزی بخورد و بیاشامد، دست و صورت خود را بشوید و آب در دهان بگرداند، آن گاه بخورد و بیاشامد .

عنه عليه السلام: الصَّدَقَةُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ تُضَاعَفُ ، لِفَضْلِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ عَلَى غَيْرِهِ مِنَ الْأَيَّامِ .

امام باقر علیه السلام: در روز جمعه [ثواب] صدقه دو چندان می شود؛ زیرا روز جمعه بر دیگر روزها فضیلت دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: الْخَيْرُ وَالشَّرُّ يُضَاعَفُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ .

امام باقر علیه السلام: خیر و شر ، در روز جمعه دوچندان می شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ فِي رَحْلِهِ فَلْيَقْعُدْ حَيْثُ يَأْمُرُهُ صَاحِبُ الرَّحْلِ ، فَإِنَّ صَاحِبَ الرَّحْلِ أَعْرَفُ بِعَوْرَةِ بَيْتِهِ مِنَ الدَّاخِلِ عَلَيْهِ .

امام باقر علیه السلام: هرگاه یکی از شما به منزل برادر خود وارد می شود باید هر جا که صاحبخانه گفت همان جا بنشیند؛ چون صاحبخانه به موقعیت خانه خود آشناتر از میهمان است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: أَشَدُّ الْجَزَعِ الصُّرَاخُ بِالْوَيْلِ وَالْعَوِيلِ ، وَلَطْمُ الْوَجْهِ وَالصَّدْرِ ، وَجَزُّ الشَّعْرِ . وَمَنْ أَقَامَ النَّوَاحَةَ فَقَدْ تَرَكَ الصَّبْرَ .

امام باقر علیه السلام: بدترین نوع بیتابی سر دادن فغان و شیون، و زدن بر سر و سینه و کندن موهاست . کسی که نوحه گری به راه اندازد، شکیبایی را ترک کرده است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: أصحابُ القائمِ ثلاثمائةٍ وثلاثةٌ عشرَ رجلاً أولادُ العجمِ ، بعضهم يُحملُ في السَّحابِ نهاراً يُعرفُ باسمِهِ واسمِ أبيهِ ونسبِهِ وحليتهِ ، وبعضُهُم نائمٌ على فراشه فيؤاقيه في مكة على غيرِ ميعادٍ .

امام باقر علیه السلام: یاران قائم سیصد و سیزده نفر از فرزندان عجم اند . برخی از آنها در روز با ابرها این سو و آن سو برده می شوند و با نام و نام پدر ، نسب و زیورآلاتشان شناخته می شوند و شماری دیگر در رختخواب خود آرمیده اند و بدون تعیین وقت در کنار قائم در مکه حضور به هم می رسانند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: مَنْ بَلَغَهُ ثَوَابٌ مِنَ اللَّهِ عَلَى عَمَلٍ ، فَعَمِلَ ذَلِكَ الْعَمَلَ التَّمَسَّ ذَلِكَ الثَّوَابِ أَوْتِيَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنِ الْحَدِيثُ كَمَا بَلَغَهُ .

امام باقر علیه السلام: هر کس شنیده باشد که خداوند برای انجام عملی پاداش می دهد و برای دست یافتن به آن پاداش، آن کار را بکند به او داده می شود، هر چند حدیث، آن گونه نباشد که به او رسیده است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - وقد سأله شيخٌ من النَّخَعِ : إني لم أزلُ والياً منذُ زمنِ الحجاجِ إلى يومي هذا، فهل لي من توبةٍ ؟ قال : فسكتَ ، ثمَّ أعدتُ عليه ، فقال - لا ، حتى تُؤدِّيَ إلى كُلِّ ذي حَقٍّ حَقَّهُ .

امام باقر علیه السلام - که ابتدا در پاسخ به یکی از بزرگان نخع که گفت: «من از زمان حجاج تاکنون والی هستم آیا توبه من پذیرفته می شود؟» خاموش ماند، پس از آنکه او سخنش را تکرار کرد - فرمود: نه، مگر آن که حق هر حقداری را به او برگردانی .

عنه عليه السلام: لا والله ما أراد الله تعالى من الناس إلا خصلتين: أن يُقروا له بالنعم فيزيدهم ، وبالذنوب فيغفرها لهم .

امام باقر علیه السلام: سوگند به خدا که خداوند متعال از مردم جز دو کار نخواسته است: به نعمتهای او اعتراف کنند تا آنان را نعمت فزونتر دهد و به گناهان اقرار ورزند تا گناهانشان را بیامزد.

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: واللهِ ، ما ينجو من الذنبِ إلا من أقرَّ به .

امام باقر علیه السلام: به خدا سوگند تنها آن کس از گناه می رهد که به آن اعتراف کند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إذا بَلَغَتِ النَّفْسُ هَذِهِ - وَأَهْوَى بِيَدِهِ إِلَى حَلْقِهِ - لَمْ يَكُنْ لِلْعَالَمِ تَوْبَةً ، وَكَانَتْ لِلْجَاهِلِ تَوْبَةً .

امام باقر علیه السلام - پس از آنکه با دست خود به حلقش اشاره کرد - فرمود: هر گاه جان به این جا برسد عالم [راهی برای] توبه ندارد و جاهل دارد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: تقولُ ثلاثَ مرّاتٍ، إذانظرتَ إلى المُبتلى من غيرِ أن تُسمِعَهُ : الحمدُ لله الذي عافاني ممّا ابتلاك به ولو شاءَ فعلَ . من قالَ ذلكَ لم يُصِبْهُ ذلكَ البلاءُ أبدا .

امام باقر علیه السلام: هرگاه بلازده ای را دیدی به گونه ای که او نشنود سه بار بگو:

«سپاس و ستایش خدایی را که به بلای تو گرفتارم نکرد که اگر می خواست می توانست چنین کند». هر کس این جمله را بگوید هرگز به آن بلا دچار نمی گردد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: كُلمًا ازدادَ العبدُ إيمانًا ازدادَ ضيقًا في معيشته .

امام باقر علیه السلام: هر چه بر ایمان بنده افزوده شود زندگی او سخت تر و تنگ تر می شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: إنَّ اللهَ تباركَ وتعالى إذا كانَ من أمرِهِ أن يُكرِمَ عبداً وله عنده ذنبٌ ابتلاه بالسُّقمِ ، فإن لم يفعلْ فبالحاجةِ ، فإن لم يفعلْ شَدَّدَ عليه عندَ الموتِ . وإذا كانَ من أمرِهِ أن يُهينَ عبداً وله عندهُ حَسَنَةٌ أصحَّ بدنهُ ، فإن لم يفعلْ وسَّعَ عليه في معيشتهِ ، فإن لم يفعلْ هَوَّنَ عليه الموتَ .

امام باقر علیه السلام: هرگاه خداوند تبارك و تعالی بنایش این باشد که بنده ای را گرامی بدارد و آن بنده گناهی کرده باشد او را به بیماری مبتلا می گرداند، اگر چنین نکرد به فقر و نیازمندی دچارش می سازد و اگر این را هم نکرد هنگام جان کندن بر او سخت می گیرد. و اگر بنایش این باشد که بنده ای را خوار و بیمقدار سازد و او کاری نیک نزد خدا

داشته باشد، تن سالم به او می دهد، اگر چنین نکرد زندگی اش را فراخ می گرداند و اگر این را هم نکرد مرگ را بر او آسان می سازد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيَتَعَاهَدُ الْمُؤْمِنَ بِالْبَلَاءِ كَمَا يَتَعَاهَدُ الرَّجُلُ أَهْلَهُ بِالْهَدِيَّةِ مِنَ الْغَيْبَةِ ، وَيَحْمِيهِ الدُّنْيَا كَمَا يَحْمِي الطَّبِيبُ الْمَرِيضَ .

امام باقر علیه السلام : خداوند عز و جل مؤمن را با بلا و سختی می نوازد، همچنان که مرد خانه با آوردن هدیه از سفر، خانواده خود را می نوازد، و او را از دنیا پرهیز می دهد، همچنان که پزشک بیمار را پرهیز می دهد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْمُؤْمِنَ يُبْتَلَى بِكُلِّ بَلِيَّةٍ وَيَمُوتُ بِكُلِّ مَيْتَةٍ إِلَّا أَنَّهُ لَا يَقْتُلُ نَفْسَهُ .

امام باقر علیه السلام : مؤمن ، هر نوع گرفتاری پیدا می کند و به هر گونه مرگی می میرد ، اما خودکشی نمی کند .

الإمام الباقر عليه السلام : كُلُّ عَيْنٍ بَاكِيَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ غَيْرَ ثَلَاثٍ : عَيْنٌ سَهَرَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَعَيْنٌ فَاضَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ، وَعَيْنٌ عَضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ .

امام باقر علیه السلام : روز رستاخیز همه چشمها گریانند مگر سه چشم: چشمی که در راه خدا شب را نخفته باشد، و چشمی که از ترس خدا گریان شده باشد، و چشمی که از محرّمات خدا فروهشته باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ : يَا رَبِّ ، أَيُّ عِبَادِكَ أَبْغَضُ إِلَيْكَ ؟ قَالَ : جِيفَةٌ بِاللَّيْلِ بَطَّالٌ بِالنَّهَارِ .

امام باقر علیه السلام : موسی علیه السلام عرض کرد: پروردگار من! کدام يك از بندگانت نزد تو مبعوض تر است؟ فرمود: آن کس که در شب چون مرده می افتد و در روز بیکار می گردد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْفَاحِشَ الْمُتَفَحِّشَ .

امام باقر علیه السلام : همانا خداوند از آدم بد زبان دشنامگوی نفرت دارد .

الإمام الباقر عليه السلام : أَرْبَعٌ مِنْ كُنُوزِ الْبِرِّ : كِتْمَانُ الْحَاجَةِ ، وَكِتْمَانُ الصَّدَقَةِ ، وَكِتْمَانُ الْوَجَعِ ، وَكِتْمَانُ الْمُصِيبَةِ .

امام باقر علیه السلام: چهار چیز از گنجهای نیکی است: نمان داشتن نیاز، نهانی دادن صدقه، نمان داشتن درد، و نمان داشتن مصیبت .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : لَمْ يَخُنْكَ الْأَمِينُ ، وَلَكِنْ اتَّيَمَنْتَ الْخَائِنَ .

امام باقر علیه السلام: انسان امین به تو خیانت نکرده بلکه تو به خائن امانت سپرده ای .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : ثَلَاثٌ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِأَحَدٍ فِيهِنَّ رُحْصَةً : أَدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبَرِّ وَالْفَاجِرِ ، وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ لِلْبَرِّ وَالْفَاجِرِ ، وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ بَرِّينَ كَانَا أَوْ فَاجِرِينَ .

امام باقر علیه السلام: سه چیز است که خداوند عز و جل به هیچ کس در آنها اجازه ای نداده است: برگرداندن امانت به نیک و بد، وفا کردن به عهد و پیمان با نیک و بد، و نیکی کردن به پدر و مادر ، خوب باشند یا بد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : الْمُؤْمِنُ أَصْلَبُ مِنَ الْجَبَلِ ، الْجَبَلُ يُسْتَقَلُّ مِنْهُ ، وَالْمُؤْمِنُ لَا يُسْتَقَلُّ مِنْ دِينِهِ شَيْءٌ .

امام باقر علیه السلام: مؤمن از کوه سخت تر است. از کوه کم می شود اما از دین مؤمن چیزی کاسته نمی گردد .

قرآن:

(قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْأَعْيَانُ فِي قُلُوبِكُمْ .)

«بادیه نشینان گفتند: ما ایمان آوردیم. بگو: شما ایمان نیاورده اید، بلکه بگویید: اسلام آورده ایم و هنوز ایمان به دلهای شما وارد نشده است.»

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : الْإِيمَانُ إِقْرَارٌ وَعَمَلٌ ، وَالْإِسْلَامُ إِقْرَارٌ بِلَا عَمَلٍ .

امام باقر علیه السلام: ایمان، اقرار است و عمل؛ و اسلام، اقرار است بدون [شرط] عمل .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِذَا قَامَ الْقَائِمُ عَرَضَ الْإِيمَانَ عَلَى كُلِّ نَاصِبٍ ، فَإِنْ دَخَلَ فِيهِ بِحَقِيقَةٍ وَإِلَّا ضَرَبَ عُنُقَهُ أَوْ يُؤَدِّي الْجَزِيَّةَ كَمَا يُؤَدِّيهَا الْيَوْمَ أَهْلُ الذَّمَّةِ ، وَيَشُدُّ عَلَى وَسْطِهِ الْهَمِيَانَ ، وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الْأَمْصَارِ إِلَى السَّوَادِ .

امام باقر علیه السلام: زمانی که قائم قیام کند ایمان را بر هر دشمن کینه توزی عرضه می کند، اگر از جان و دل ایمان نیاورد گردنش زده می شود یا همچون ذمیان امروز جزیه می پردازد و به کمر او زنار می بندد و آنان را از شهرها به دشت ها می فرستد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِذَا وَقَعَ أَمْرُنَا وَجَاءَ مَهْدِينَا كَانَ الرَّجُلُ مِنْ شِيعَتِنَا أَجْرًا مِنْ لَيْثٍ وَأَمْضَى مِنْ سِنَانٍ يَطُّ عَدُونًا بِرِجْلِيهِ وَيَضْرِبُهُ بِكَفِّيهِ وَذَلِكَ عِنْدَ نُزُولِ رَحْمَةِ اللَّهِ وَفَرَجِهِ عَلَى الْعِبَادِ .

امام باقر عليه السلام : هر گاه زمام امور به دست ما بیفتد و مهدی ما بیاید ، هر يك از شیعیان ما ، کاری تر از شیر و برنده تر از شمشیر خواهند شد . دشمنان ما را به زیر پا می گذارند و با دست آنان را می کوبند . و این ، هنگامی است رحمت خداوند فرود آید و بر بندگانش گشایش خدا نازل شود .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام - وقد سأله الفضيلُ : هل لهذا الأمرِ وقتٌ ؟ - : كَذَبَ الْوَقَاتُونَ ، كَذَبَ الْوَقَاتُونَ ، كَذَبَ الْوَقَاتُونَ .

امام باقر عليه السلام - در پاسخ به این پرسش فضیل که آیا زمان ظهور تعیین شده است؟ - فرمود : وقت گذاران ، دروغ می گویند، وقت گذاران دروغ می گویند، وقت گذاران دروغ می گویند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : فَإِذَا خَرَجَ أَسْنَدَ ظَهْرَهُ إِلَى الْكَعْبَةِ، وَاجْتَمَعَ إِلَيْهِ ثَلَاثُمِائَةٍ وَثَلَاثَةَ عَشَرَ رَجُلًا، فَأَوَّلُ مَا يَنْطِقُ بِهِ هَذِهِ الْآيَةُ: «بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» . «ثُمَّ يَقُولُ : أَنَا بَقِيَّةُ اللَّهِ وَحُجَّتُهُ وَخَلِيفَتُهُ عَلَيْكُمْ ، فَلَا يُسَلِّمُ إِلَيْهِ مُسَلِّمٌ إِلَّا قَالَ : السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ» .

امام باقر عليه السلام : هرگاه قیام کند به کعبه تکیه می دهد و سیصد و سیزده مرد بر گردش حلقه می زنند . نخستین سخنی که می گوید این آیه است: « بقیة الله برای شما بهتر است اگر ایمان داشته باشید . «آن گاه می فرماید : من بقیة الله هستم و حجت و جانشین خدا بر شما . هیچ درود فرستنده ای به او درود نمی فرستد مگر چنین : درود بر تو ای باقیمانده خدا در زمین او .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام في قوله تعالى: « وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا ... إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا» :- : سَمَّى اللَّهُ الْمَهْدِيَّ الْمَنْصُورَ ، كَمَا سَمَّى أَحْمَدَ وَمُحَمَّدَ وَمَحْمُودَ ، وَكَمَا سَمَّى عَيْسَى الْمَسِيحَ عَلَيْهِ السَّلَامُ .

امام باقر عليه السلام - درباره آیه « هر که به ستم کشته شود به ولی او قدرتی داده ایم ... همانا او پیروزمند است » - فرمود : خداوند مهدی را «منصور (پیروزمند)» نامید ،

همچنان که [پیامبر را] احمد و محمد و محمود نامید و همچنان که عیسی را مسیح نامگذاری کرد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْحَقَّ اسْتَصْرَخَنِي وَقَدْ حَوَاهُ الْبَاطِلُ فِي جَوْفِهِ ، فَبَقَرْتُ عَنْ خَاصِرَتِهِ وَأَطَّلْتُ الْحَقَّ عَنْ حُجْبِهِ حَتَّى ظَهَرَ وَانْتَشَرَ ، بَعْدَ مَا خَفِيَ وَاسْتَتَرَ .

امام باقر علیه السلام : حق ، که باطل ، آن را در شکم خود گرفته بود ، از من فریاد طلبید ، و من پهلوی باطل را شکافتم و حق را از میان پرده های شکم آن درآوردم و پس از آن حق که پوشیده و پنهان بود ، آشکار و منتشر شد .

عنه عليه السلام : إِنَّ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَاسَمَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ مَالَهُ مَرَّتَيْنِ .

امام باقر علیه السلام : علی بن الحسین علیهما السلام اموال خود را دو بار با خداوند عز و جل تقسیم کرد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّهُ كَانَ يَعُولُ مِائَةَ بَيْتٍ مِنْ فُقَرَاءِ الْمَدِينَةِ وَكَانَ يُعْجِبُهُ أَنْ يَحْضُرَ طَعَامَهُ الْيَتَامَى وَالْأَضْرَاءُ وَالزَّمْنِي وَالْمَسَاكِينُ الَّذِينَ لَا حِيلَةَ لَهُمْ وَكَانَ يُنَاوِلُهُمْ بِيَدِهِ وَمَنْ كَانَ مِنْهُمْ لَهُ عِيَالٌ حَمَلَهُ إِلَى عِيَالِهِ مِنْ طَعَامِهِ ، وَكَانَ لَا يَأْكُلُ طَعَامًا حَتَّى يَبْدَأَ فَيَتَصَدَّقُ بِهِ .

امام باقر علیه السلام : او یکصد خانوار از فقرای مدینه را سرپرستی می کرد ، و دوست داشت که یتیمان و تنگدستان و افراد عاجز و مستمندان بیچاره بر سر سفره او حاضر شوند . او با دست خود برای آنها غذا می آورد ، و اگر کسی از آنها عائله ای داشت ، حضرت از غذای خود برای خانواده او می برد . هیچ غذایی نمی خورد مگر این که ابتدا از آن صدقه می داد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ لَمَّا حَضَرَهُ الَّذِي حَضَرَهُ ، دَعَا ابْنَتَهُ الْكُبْرَى فَاطِمَةَ بِنْتَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ، فَدَفَعَ إِلَيْهَا كِتَابًا مَلْفُوفًا ، وَوَصِيَّةً ظَاهِرَةً . وَكَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ مَبْطُونًا مَعَهُمْ لَا يَرَوْنَ إِلَّا أَنَّهُ لِمَا بِهِ ، فَدَفَعَتْ فَاطِمَةُ الْكِتَابَ إِلَى عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ثُمَّ صَارَ وَاللَّهِ ذَلِكَ الْكِتَابُ إِلَيْنَا ... فِيهِ وَاللَّهِ مَا يَحْتَاجُ إِلَيْهِ وُلْدُ آدَمَ مِنْذُ خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ إِلَى أَنْ تَفْنَى الدُّنْيَا .

امام باقر علیه السلام : چون هنگام شهادت حسین بن علی علیهما السلام رسید دختر بزرگ خود، فاطمه بنت الحسین علیه السلام ، را خواند و نامه ای سر بسته و وصیت نامه ای سرگشاده به او داد؛ [چون] علی بن حسین دچار چنان شکم دردی بود که گمان نمی کردند جان سالم به در برد. سپس فاطمه آن نوشته را به علی بن الحسین علیهما السلام داد و به

خدا قسم این نامه به ما رسید ... سوگند به خدا که آنچه از زمان خلقت آدم تا پایان دنیا مورد نیاز فرزندان آدم بوده و هست ، در این نوشته وجود دارد !

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ لَمَّا حَضَرَهُ الَّذِي حَضَرَهُ قَالَ لَابْنِهِ الْحَسَنِ : أَدْنُ مِنِّي حَتَّى أُسِرَّ إِلَيْكَ مَا أُسِرَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِلَيَّ ، وَأَتَمَّنِكَ عَلَى مَا أَتَمَّنِي عَلَيْهِ ، فَفَعَلَ .

امام باقر عليه السلام : چون وفات امیرالمؤمنین صلوات الله علیه فرا رسید، به فرزندش حسن فرمود: نزدیک من آی تا رازی را که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله به من گفت به تو بگویم و آنچه را به من امانت سپرد به تو بسپارم. سپس، این کار را کرد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِذَا اجْتَمَعَ لِلْإِمَامِ عِدَّةُ أَهْلِ بَدْرِ «ثَلَاثُمِائَةٍ وَثَلَاثَةَ عَشَرَ» وَجَبَ عَلَيْهِ الْقِيَامُ وَالتَّغْيِيرُ .

امام باقر عليه السلام : اگر برای یاری امام ، به شمار اهل بدر، سیصد و سیزده تن، گردآیند ، بر او واجب است که قیام کند و اوضاع را تغییر دهد .

الإمام الباقر عليه السلام - فِي قَوْلِهِ تَعَالَى : «وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ» - : مَنْ قَالَ : إِنِّي إِمَامٌ ، وَلَيْسَ بِإِمَامٍ .

امام باقر عليه السلام - درباره آیه «در روز قیامت آنهایی را که به خدا دروغ بسته اند سیه روی می بینی» - فرمود : کسی است که بگوید: من امام هستم، در حالی که امام نیست .

الإمام الباقر عليه السلام : قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى : لِأَعْدَبَنَّ كُلَّ رَعِيَّةٍ فِي الْإِسْلَامِ دَانَتْ بِوَلَايَةِ كُلِّ إِمَامٍ جَائِرٍ لَيْسَ مِنَ اللَّهِ .

امام باقر عليه السلام : خداوند تبارک و تعالی فرموده است: بیگمان هر رعیتی از رعایای اسلام را که حکومت هر پیشوای ستمگر غیر خدایی را بپذیرد عذاب خواهم کرد .

الإمام الباقر عليه السلام - فِي تَبْيِينِ عَلَامَةِ الْإِمَامِ - : طَهَارَةُ الْوِلَادَةِ وَحُسْنُ الْمَنْشَأِ ، وَلَا يَلْهُو وَلَا يَلْعَبُ .

امام باقر عليه السلام - در توضیح نشانه امام - فرمود : حلال زادگی، پرورش نیکو، و نپرداختن به لهو و لعب .

الإمام الباقر عليه السلام : لَا تَبْقَى الْأَرْضُ بِغَيْرِ إِمَامٍ ظَاهِرٍ أَوْ بَاطِنٍ .

امام باقر علیه السلام: زمین، بدون امام آشکار یا نهان باقی نمی ماند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: لو أنّ الإمامَ رُفِعَ مِنَ الأَرْضِ ساعةً لَمَاجَتْ بِأهلِها كما يَمْوجُ البَحْرُ بأهلِهِ .

امام باقر علیه السلام: اگر برای لحظه ای وجود امام از زمین برداشته شود ، زمین ، ساکنان خود را چنان به تلاطم می اندازد که امواج دریا دریانشینان را .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: بُنِيَ الإسلامُ على خَمْسٍ : على الصَّلَاةِ ، والزَّكَاةِ ، والصَّوْمِ ، و الحَجِّ ، والوَلَايَةِ ، وَلَمْ يُنَادَ بِشَيْءٍ كَمَا نُودِيَ بِالوَلَايَةِ .

امام باقر علیه السلام: اسلام بر پنج پایه استوار است: نماز، زکات، روزه، حج و ولایت؛ و بر هیچ چیز به اندازه ولایت تأکید نشده است .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: تَزَوَّدَ مِنَ الدُّنْيَا بِقَصْرِ الأَمَلِ .

امام باقر علیه السلام: با کوتاه کردن آرزو ، از دنیا [برای آخرت] توشه برگیر .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: اللهُ مَعْنَاهُ المَعْبُودُ الَّذِي أله الخَلْقُ عَن دَرَكِ مَاهِيَّتِهِ والإِحَاطَةَ بِكَيْفِيَّتِهِ .

امام باقر علیه السلام: الله به معنای معبودی است که خلاق در رسیدن به چیستی او و احاطه بر چگونگی اش حیرانند .

عنه عليه السلام: لا تُقَارِنُ ولا تُواخِ أربعةً : الأحمقَ ، والبَخيلَ ، والجَبانَ ، والكذَّابَ .

امام باقر علیه السلام: با چهار کس همنشینی و برادری مکن: احمق، بخیل، ترسو و دروغگو .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: بِئْسَ الأَخُ أَخٌ يَرعَاكَ غَنِيًّا وَيَقطُعُكَ فَقِيرًا .

امام باقر علیه السلام: چه بد برادری است آن که به هنگام توانگری هوادار توست و در وقت تهیدستی رهایت می کند .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: اعْرِفِ المَوَدَّةَ لَكَ في قلبِ أخيكَ بما لهُ في قلبِكَ .

امام باقر علیه السلام: محبت قلبی برادرت را نسبت به خودت، از محبتی که در قلبت نسبت به او داری، بشناس .

الإمام الباقر عليه السلام : المؤمن أخو المؤمن لأبيه وأمه .

امام باقر عليه السلام : مؤمن برادر تنی مؤمن است .

قرآن:

(لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيَحْذَرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ) .
(مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيْمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيْمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكَفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ) .

«نباید مؤمنان، کافران را به جای مؤمنان، به دوستی برگزینند. پس هر که چنین کند او را با خدا رابطه ای نیست، مگر اینکه از آنها بیمناک باشید و خدا شما را از خودش می ترساند و بازگشت به سوی اوست .»

«کسی که بعد از ایمان آوردنش، به خدا کفر ورزد [عذابی سخت خواهد داشت] مگر آن کس که مجبور شده و [لی] قلبش به ایمان اطمینان دارد. لیکن هر که سینه اش به کفر گشاده گردد، خشم خدا بر آنان است و برایشان عذابی بزرگ خواهد بود .»

الإمام الباقر عليه السلام : التَّقِيَّةُ فِي كُلِّ ضَرُورَةٍ، وَصَاحِبُهَا أَعْلَمُ بِهَا حِينَ تَنْزِلُ بِهِ .

امام باقر عليه السلام : تقیه در هر موردی است که ضرورت پیش آید و تقیه کننده خود بهتر می داند که در چه وقت باید تقیه کند .

الإمام الباقر عليه السلام : مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ لَا يُغْلَبُ ، وَمَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ لَا يُهْزَمُ .

امام باقر عليه السلام : آنکه به خدا توکل کند، مغلوب نشود و آنکه به خدا توسل جوید، شکست نخورد .

الإمام الباقر عليه السلام : مِنْ سَعَادَةِ الرَّجُلِ أَنْ يَكُونَ لَهُ الْوَلَدُ يَعْرِفُ فِيهِ شِبْهَهُ : خَلْقَهُ ، وَخُلُقَهُ ، وَشَمَائِلَهُ .

امام باقر عليه السلام : از خوشبختی مرد این است که قیافه و اخلاق و شمایل فرزندش شبیه خود او باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْعَبْدَ لَيَكُونُ بَارًّا بِوَالِدَيْهِ فِي حَيَاتِهِمَا ، ثُمَّ يَمُوتَانِ فَلَا يَقْضِي عَنْهُمَا دِيُونَهُمَا وَلَا يَسْتَغْفِرُ لَهُمَا فَيَكْتُبُهُ اللَّهُ عَاقًا . وَإِنَّهُ لَيَكُونُ عَاقًا لَهُمَا فِي حَيَاتِهِمَا غَيْرَ بَارًّا بِهِمَا ، فَإِذَا مَاتَا قَضَى دَيْنَهُمَا وَاسْتَغْفَرَ لَهُمَا فَيَكْتُبُهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بَارًّا .

امام باقر علیه السلام: يك وقت هست که بنده در زمان حیات پدر و مادر خود نسبت به آنان نیکوکار است، اما وقتی می میرند نه بدهی آنان را می پردازد و نه برایشان طلب آمرزش می کند، در این صورت خداوند او را نافرمان قلمداد می کند و يك وقت هم هست که بنده در زمان حیات پدر و مادر خود ناخلف و نافرمان است و به آنان نیکی نمی کند، اما وقتی مردند بدهی های آنها را می پردازد و برای ایشان آمرزش می طلبد. لذا خداوند عز و جل او را نیکوکار می نویسد .

الإمامُ الباقرُ عليه السلام: لم يُقسَمَ بَيْنَ النَّاسِ شَيْءٌ أَقْلُ مِنَ الْيَقِينِ .

امام باقر علیه السلام: هیچ چیز کمتر از یقین در میان مردم تقسیم نشده است .

امام باقر علیه السلام: مَنْ عَلَّمَ بَابَ هُدًى فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمَلَ بِهِ وَ لَا يُنْقَصُ أَوْلِيكَ مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْئًا وَ مَنْ عَلَّمَ بَابَ ضَلَالٍ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ أَوْزَارٍ مَنْ عَمَلَ بِهِ وَ لَا يُنْقَصُ أَوْلِيكَ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْئًا؛

هرکس باب هدایتی را به کسی آموزش دهد ، پاداش همه کسانی را که به آن عمل کنند ، دارد ، بی آن که چیزی از پاداش آنان کم شود و هرکس باب گمراهی را یاد دهد ، گناهان همه کسانی که بدان عمل کنند ، بر او نیز بار می شود ، بی آن که چیزی از گناهان آنان کم شود.

امام باقر علیه السلام: لَمَّا سَأَلَهُ زُرَّارَةُ عَنِ الرَّجُلِ يَعْمَلُ الشَّيْءَ مِنَ الْخَيْرِ فَيُرَاهُ إِنْسَانٌ فَيَسْرُهُ ذَلِكَ . - لا بَأْسَ ، مَا مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَ هُوَ يُحِبُّ أَنْ يَظْهَرَ لَهُ فِي النَّاسِ الْخَيْرُ ، إِذَا لَمْ يَكُنْ صَنَعَ ذَلِكَ لَذَلِكَ؛

زُرَّارَةُ از امام باقر علیه السلام درباره کسی که کار خوبی انجام می دهد و دیگری او را می بیند و او خوشحال می شود، پرسید. حضرت فرمودند: اگر آن کار خوب را به این منظور انجام نداده باشد، اشکالی ندارد. هر کسی دوست دارد، کار خوبش در میان مردم، نمایان شود.

امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِطْعَامَ الطَّعَامِ وَ إِفْشَاءَ السَّلَامِ؛

خداوند غذا دادن و به همه سلام کردن را دوست دارد.

امام باقر علیه السلام: - فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَ إِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا...» - : إِنَّهُمْ كُفَّاتُهُمْ «قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ» أَيْ عَلَى دِينِكُمْ «إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِوُونَ» أَيْ نَسْتَهْزِئُ بِأَصْحَابِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ نَسَخَرُ بِهِمْ فِي قَوْلِنَا: آمَنَّا !

خداوند می فرماید: «و چون با کسانی که ایمان آورده اند، روبه رو شوند، می گویند: "ایمان آوردیم" و چون با یاران شیطانی خود خلوت کنند، می گویند: "در حقیقت، ما با شما ایمیم. ما فقط آنها را مسخره می کنیم"». مقصود خداوند، عالمان اهل کتاب [در روزگار رسول الله [اند. می گویند: «ما با شما ایمیم»، یعنی بر دین شما (اسلام) هستیم، و [نزد یاران ایشان] می گویند: «ما فقط آنان را مسخره می کنیم»، یعنی با گفتن جمله «ایمان آوردیم»، اصحاب محمد را دست می اندازیم و مسخره می کنیم.

• امام باقر علیه السلام - لَمَّا سُئِلَ عَنِ الْكِبَائِرِ - : كُلُّ شَيْءٍ إِذْ أَوْعَدَ اللَّهُ عَلَيْهِ النَّارَ؛

در پاسخ به سؤال از کبائر فرمود: هرگناهی که خداوند برای آن وعده آتش داده است (گناه کبیره است).

• امام باقر علیه السلام: مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ لَا يُغْلَبُ وَمَنْ اغْتَصَمَ بِاللَّهِ لَا يُهْزَمُ؛

هر کس به خدا توکل کند، مغلوب نشود و هر کس به خدا توسل جوید، شکست نخورد.

• امام باقر علیه السلام: ثَلَاثٌ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ عِزًّا وَ جَلًّا لِاحِدٍ فِيهِنَّ رُحْصَةٌ: آدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبِرِّ وَالْفَاجِرِ، وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ لِلْبِرِّ وَالْفَاجِرِ، وَ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ بَرِّينَ كَانَا أَوْ فَاجِرَيْنِ؛

سه چیز است که خداوند عز و جل به هیچ کس، اجازه تخلف از آنها را نداده است: برگرداندن امانت به امانت دهنده، چه نیکوکار باشد و چه بدکار؛ وفای به عهد با نیکوکار و بدکار؛ و نیکی کردن به پدر و مادر، چه نیکوکار باشند و چه بدکار.

• امام باقر علیه السلام: ذُكِرَ أَنَّ آدَمَ لَمَّا أَسْكَنَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ فَقَالَ لَهُ: يَا آدَمُ لَا تَقْرَبْ هَذِهِ الشَّجَرَةَ، فَقَالَ: نَعَمْ يَا رَبِّ، وَ لَمْ يَسْتَتِنِ. فَأَمَرَ اللَّهُ نَبِيَّهُ فَقَالَ: «و لَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِيَّايَ فَاعِلٌ ذَلِكَ عَدَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَ أَنْذَرْتُكَ رَبِّكَ إِذَا نَسِيتَ» أَنْ تَقُولَ وَ لَوْ بَعْدَ سَنَةٍ؛

هنگامی که خداوند عز و جل آدم علیه السلام را در بهشت جا داد به او فرمود: ای آدم! به این درخت، نزدیک نشو. حضرت آدم گفت: باشد، ای پروردگار من! ولی ان شاء الله نگفتم [و به درخت، نزدیک شد و از آن خورد]. لذا خداوند به پیامبرش صلی الله علیه و آله امر فرمود: درباره چیزی که می خواهی آن را فردا انجام دهی، نگو آن را انجام می دهم، مگر این که بگویی ان شاء الله، و به یاد آر پروردگارت را اگر فراموش نمودی، به این که ان شاء الله بگویی، اگر چه پس از يك سال باشد.

امام باقر علیه السلام: **فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانَةَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً» مَعْصِيَةً وَمَقْتًا فَإِنَّ اللَّهَ يَمَقُّتُهُ وَيُبْغِضُهُ، قَالَ: «وَوَسَاءَ سَبِيلًا» هُوَ أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا، وَالزَّانَا مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ؛**

درباره آیه «و نزدیک زنا نشوید که گناهی بزرگ است» فرمودند: یعنی نافرمانی خدا و منفور است؛ چرا که خداوند، از آن، بیزار است و آن را دشمن می دارد. سپس خداوند [درباره زنا] می فرماید: «بد راهی است»، به این خاطر که عذاب زناکار، از همه گناهکاران، سخت تر است و زنا از بزرگ ترین گناهان کبیره است.

امام باقر علیه السلام: **ثَلَاثَةٌ لَيْسَ لَهُمْ حُرْمَةٌ: صَاحِبُ هَوًى مُبْتَدِعٌ، وَ الْإِمَامُ الْجَائِرُ، وَ الْفَاسِقُ الْمُعَلَّنُ بِالْفِسْقِ؛**

سه گروه، احترام ندارند: هواپرست بدعت گذار (که به نام دین و به کام خود، احکام خدا را تغییر می دهد) و پیشوای ستمکار، و فاسقی (بدکاری) که علنی هرزگی می کند.

امام باقر علیه السلام: **الزَّكَاةُ تَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛**

زکات دادن، روزی را زیاد می کند.

امام باقر علیه السلام: **كُلُّ ذَنْبٍ يُكْفَرُهُ الْقَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، إِلَّا الدَّيْنَ لَا كَفَّارَةَ لَهُ إِلَّا آدَاؤُهُ أَوْ يَقْضَى صَاحِبُهُ أَوْ يَغْفُوَ الَّذِي لَهُ الْحَقُّ؛**

هر گناهی، با کشته شدن در راه خدا پاک می شود، مگر بدهی که جبران آن به پس دادن آن است یا آن که وام دهنده، از حق خود بگذرد.

امام باقر علیه السلام: **الْمُؤْمِنُ بَرَكَةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِ وَ حُجَّةٌ عَلَى الْكَافِرِ؛**

مؤمن، برای مؤمن، برکت است و برای کافر، حجت.

امام باقر علیه السلام: **لَيْسَ مِنْ نَفْسٍ إِلَّا وَ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَهَا رِزْقًا حَلَالًا يَأْتِيهَا فِي عَافِيَةٍ وَ عَرَضَ لَهَا بِالْحَرَامِ مِنْ وَجْهِ آخَرَ فَإِنْ هِيَ تَنَاوَلَتْ مِنَ الْحَرَامِ شَيْئًا قَاصَّهَا بِهِ مِنَ الْحَلَالِ الَّذِي فَرَضَ اللَّهُ لَهَا وَ عِنْدَ اللَّهِ سِوَاهُمَا فَضْلٌ كَبِيرٌ؛**

خداوند برای هر کسی روزی حلالی مقرر داشته که به سلامت به او خواهد رسید. از طرف دیگر روزی حرام نیز در دسترس او قرار داده است که اگر انسان روزی خود را از آن حرام به دست آورد، خداوند در عوض، روزی حلالی را که برای او مقدر کرده است،

از او باز خواهد داشت و غیر از این دو روزی (حلال و حرام)، روزی های فراوان دیگری نیز نزد خداوند هست.

امام باقر علیه السلام: لَمَّا قَالَ لَهُ رَجُلٌ إِنِّي ضَعِيفُ الْعَمَلِ قَلِيلُ الصَّلَاةِ قَلِيلُ الصَّوْمِ وَلَكِنْ أَرْجُو أَنْ لَا أَكُلَ إِلَّا حَلَالًا وَ لَا أَنْكَحَ إِلَّا حَلَالًا: وَ أَيُّ جِهَادٍ أَفْضَلُ مِنْ عِفَّةِ بَطْنٍ وَ فَرَجٍ؟!؛

در پاسخ به کسی که عرض کرد: من در عمل ناتوانم و نماز و روزه کم به جا می آورم اما سعی می کنم جز حلال نخورم و جز با حلال نزدیکی نکنم فرمودند: چه جهادی برتر از پاک نگهداشتن شکم و شرمگاه؟!؛

امام باقر علیه السلام: تَقَاضَى عَلِيٌّ وَ فَاطِمَةُ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ فِي الْخِدْمَةِ فَقَضَى عَلَى فَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ بِخِدْمَةِ مَا دُونَ الْبَابِ، وَ قَضَى عَلَى عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا خَلْفَهُ. قَالَ - فَقَالَتْ فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ: فَلَا يَعْلَمُ مَا دَاخَلَنِي مِنَ السُّرُورِ إِلَّا اللَّهُ بِإِكْفَائِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ تَحْمِلَ رِقَابَ الرِّجَالِ؛

حضرت علی و حضرت فاطمه علیهما السلام از پیامبر صلی الله علیه و آله درخواست نمودند که وظیفه [هر کدام از] آنها را در زندگی بیان کنند. پیامبر صلی الله علیه و آله کارهای داخل خانه را به فاطمه و کارهای بیرون خانه را به علی واگذار نمودند. حضرت زهرا علیها السلام فرمودند: خوشحالی ای که با این کار بر قلب من وارد شد و رسول خدا مرا از رویارویی با نامحرمان راحت نمودند، جز خدا کسی نمی داند.

امام باقر علیه السلام: - لَمَّا ذَكَرَ عِنْدَهُ الْأَعْنِيَاءُ مِنَ الشَّيْعَةِ، فَكَأَنَّهُ كَرِهَ مَا قِيلَ فِيهِمْ، فَقَالَ: إِذَا كَانَ الْمُؤْمِنُ غَنِيًّا رَحِيمًا وَصَوْلًا، لَهُ مَعْرُوفٌ إِلَى أَصْحَابِهِ، أَعْطَاهُ اللَّهُ أَجْرًا مَا يُنْفِقُ فِي الْبِرِّ أَجْرَهُ مَرَّتَيْنِ ضِعْفَيْنِ لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ فِي كِتَابِهِ «وَ مَا أَمْوَالِكُمْ وَ لَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَى إِلَّا مَنْ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَ هُمْ فِي الْعُرْفَاتِ آمِنُونَ»؛

در حضور امام باقر علیه السلام از شیعیان ثروتمند سخن به میان آمد. به نظر رسید که حضرت از سخنانی که در باره آنها گفته شد، خوششان نیامد و فرمودند: چنانچه مؤمن ثروتمند، مهربان و بخشنده باشد و به یارانش نیکی و احسان کند، خداوند، مزد آنچه را در کارهای نیک خرج می کند، دو برابر به او می دهد؛ زیرا خدای تعالی در کتاب خود می فرماید: «اموال و فرزندان، هرگز شما را نزد ما مقرب نمی گردانند، مگر کسانی [از شما] که ایمان بیاورند و عمل صالح انجام دهند، که در مقابل آنچه انجام داده اند، پاداششان چندین برابر خواهد بود و آنان در خانه های بهشت، آسوده خاطرند.»

امام باقر علیه السلام: اتَّخَذَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا لِأَنَّهُ لَمْ يَرُدَّ أَحَدًا، وَ لَمْ يَسْأَلْ أَحَدًا غَيْرَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛

خداوند - عز و جل - ، ابراهیم را از آن رو خلیل (دوست صمیمی) خود قرار داد که دست رد به سینه کسی نمی زد و از هیچ کس جز خدای - عز و جل - چیزی نمی خواست.

امام باقر علیه السلام: مِنْ عِلَامَاتِ الْمُؤْمِنِ ثَلَاثٌ: حُسْنُ التَّقْدِيرِ فِي الْمَعِيشَةِ، وَ الصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ، وَ التَّفَقُّهُ فِي الدِّينِ ... مَا خَيْرٌ فِي رَجُلٍ لَا يَقْتَصِدُ فِي مَعِيشَتِهِ مَا يَصْلُحُ لَا لِدُنْيَاهُ وَ لَا لِآخِرَتِهِ؛

مؤمن، سه نشانه دارد: برنامه ریزی مناسب در اداره زندگی، صبر در گرفتاری ها، و دین شناسی. هر کس در اداره زندگی اش میانه رو نباشد و کار مفیدی نه برای دنیایش و نه برای آخرتش انجام ندهد، خیری در او نیست.

امام باقر علیه السلام: كَانَتْ [مَرِيْمَ] [أَجْمَلَ النِّسَاءِ، وَ كَانَتْ تُصَلِّي فَتُضِيءُ الْمِحْرَابَ لِنُورِهَا، فَدَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا فَإِذَا عِنْدَهَا فَاكِهَةٌ الشِّتَاءِ فِي الصَّيْفِ وَ فَاكِهَةٌ الصَّيْفِ فِي الشِّتَاءِ، فَقَالَ: «أَنْتِ لِكِ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ»؛

مریم، زیباترین زن بود، و زمانی که نماز می گزارد، محراب از نورش روشن می شد. زکریا به او سر می زد و میوه زمستان را در تابستان و میوه تابستان را در زمستان نزد او می دید. از وی می پرسید: «این [میوه] از کجا می آید؟ مریم گفت: از نزد خداوند.»

امام باقر علیه السلام: مَعْنَى الْآيَةِ: اصْطَفَاكَ مِنْ ذُرِّيَةِ الْأَنْبِيَاءِ وَ طَهَّرَكَ مِنَ السَّفَاحِ، وَ اصْطَفَاكَ لِوِلَادَةِ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ غَيْرِ فَحْلٍ؛

معنای آیه این است که: [ای مریم! پروردگارت] تو را از نسل پیامبران برگزید و تو را از هر فسق و فجوری، پاک نگه داشت و تو را برای به دنیا آوردن عیسی، بدون داشتن هیچ همسری، انتخاب کرد.

امام باقر علیه السلام: إِذَا حَدَّثْتُكُمْ بِشَيْءٍ فَمَا سَأَلُونِي عَنْ كِتَابِ اللَّهِ - ثُمَّ قَالَ فِي حَدِيثِهِ - : إِنَّ اللَّهَ نَهَى عَنِ الْقِيلِ وَ الْأَقَالِ، وَ فُسَادِ الْأَمْوَالِ، وَ كَثْرَةِ السُّؤَالِ. فَقَالُوا: يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ، وَ أَيْنَ هَذَا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ؟ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: «لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ...» الْآيَةَ، وَ قَالَ: «وَ لَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا»، وَ قَالَ: «لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءٍ إِنْ تُبَدَّ لَكُمْ تَسْؤُكُمْ»؛

هرگاه برای شما حدیثی گفتم، درباره سَنَد آن مطلب در کتاب خدا از من بپرسید. سپس فرمودند: خداوند از بگومگو کردن و تلف کردن مال، و زیاد سؤال کردن، نهی نموده است. [حاضران] گفتند: ای پسر رسول خدا! این مطلب، در کجای کتاب خدا آمده است؟ فرمودند: خدای - عَزَّ و جَلَّ - در کتاب خود می فرماید: «در بسیاری از درگوشی گفتن های ایشان هیچ خیری نیست...» و فرموده است: «و اموال خود را که خداوند، آن را وسیله قوام [زندگی] شما قرار داده، به نابخردان نسپارید» و فرموده است: «درباره چیزهایی که اگر برای شما آشکار گردد، شما را ناراحت می کند، نپرسید.»

■ امام باقر علیه السلام: فی قوله تعالى: «لِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ» - : تَفْسِيرُهَا بِالْبَاطِنِ أَنَّ لِكُلِّ قَرْنٍ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ رَسُولًا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ يَخْرُجُ إِلَى الْقَرْنِ الَّذِي هُوَ إِلَيْهِمْ رَسُولٌ، وَ هُمْ الْأَوْلِيَاءُ، وَ هُمْ الرُّسُلُ؛ ●

درباره آیه «و برای هر امتی رسولی است» فرمودند: تفسیر باطنی آن، این است که برای هر نسلی از این امت، رسولی (فرستاده ای) از خاندان محمد، ظهور می کند که به سوی آنان فرستاده شده است و همانان اولیا و همانان فرستادگان خداوندند.

■ امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يُحِبُّ الْمُدَاعِبَ فِي الْجَمَاعَةِ بِالرَّفَثِ؛ ●

خداوند - عَزَّ و جَلَّ - ، کسی را که در میان جمع شوخی کند، دوست دارد به شرط آن که ناسزا نگوید.

■ امام باقر علیه السلام: مَنْ لَمْ يُوَصِّ عِنْدَ مَوْتِهِ لِذَوِي قَرَابَتِهِ مِمَّنْ لَا يَرِثُهُ فَقَدْ خَتَمَ عَمَلَهُ بِمَعْصِيَةٍ؛ ●

هر کس به هنگام مرگ، در حق خویشاوندانی که از او ارث نمی برند، وصیتی نکند، [کارنامه] اعمال خود را به معصیتی ختم کرده است.

■ امام باقر علیه السلام: قَضَى أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي رَجُلٍ تُوفِّيَ وَ أَوْصَى بِمَالِهِ كُلَّهُ أَوْ أَكْثَرَهُ، فَقَالَ لَهُ: الْوَصِيَّةُ تُرَدُّ إِلَى الْمَعْرُوفِ، غَيْرِ الْمُنْكَرِ، فَمَنْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَ آتَى فِي وَصِيَّتِهِ الْمُنْكَرَ وَ الْحَيْفَ فَإِنَّهَا تُرَدُّ إِلَى الْمَعْرُوفِ، وَ يُتْرَكُ لِأَهْلِ الْمِيرَاثِ مِيرَاثُهُمْ؛ ●

امیر المؤمنین علیه السلام درباره کسی که مرده بود و همه مال خود یا بیشتر آن را وصیت کرده بود، این گونه قضاوت فرمودند که: وصیت، به معروف (یعنی آنچه در شرع آمده است) برگردانده می شود. پس هر کس به خود، ستم کند و در وصیتش مرتکب خلاف و ظلم گردد، آن وصیت، به معروف، برگردانده می شود و ارث بران به آنان داده می

امام باقر علیه السلام: لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: «إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ»، قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْمَيْسِرُ؟ فَقَالَ: كُلُّ مَا تُقَوْمِرَ بِهِ، حَتَّى الْكِعَابُ وَالْجَوْزُ. قِيلَ فَمَا الْأَنْصَابُ؟ قَالَ: مَا ذَبَحُوهُ لِآلِهَتِهِمْ. قِيلَ: فَمَا الْأَزْلَامُ؟ قَالَ: قِدَاحُهُمُ الَّتِي يَسْتَقْسِمُونَ بِهَا؛

هنگامی که خدای - عز و جل - آیه کریمه: «شراب و ميسر و انصاب و ازلام، پلید و از کارهای شیطان اند. از آنها دوری کنید» را بر پیغمبر خود نازل فرمود، به رسول اکرم صلی الله علیه و آله عرض کردند: ای رسول خدا! مسیر چیست؟ فرمودند: هر چیزی که وسیله قمار بازی شود، حتی مهره و گردو. عرض شد: انصاب چیست؟ فرمودند: آنچه به نام بت ها ذبح شود. عرض شد: ازلام چیست؟ فرمودند: تیرهایی که آنها را وسیله تقسیم [و بخت آزمایی] قرار می دهند.

امام باقر علیه السلام: - بَعْدَ أَنْ ذَكَرَ وَفَاةَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ - : حَتَّى إِذَا بَلَغَ الصَّلَاةَ عَلَيْهِ قَالَ هِبَةُ اللَّهِ: يَا جِبْرَائِيلُ، تَقَدَّمَ فَصَلِّ عَلَيَّ آدَمَ، فَقَالَ لَهُ جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا هِبَةَ اللَّهِ، أَنْ اللَّهُ أَمَرَنَا أَنْ نَسْجُدَ لِأَبْنِكَ فِي الْجَنَّةِ، فَلَيْسَ لَنَا أَنْ نُؤَمَّ أَحَدًا مِنْ وُلْدِهِ؛

بعد از بیان درگذشت آدم علیه السلام: - تا آن که نوبت نماز خواندن بر [جنازه] آدم رسید. هِبَةُ اللَّهِ گفت: ای جبرئیل! جلو برو و بر [پدرم] آدم نماز بخوان. جبرئیل علیه السلام به او گفت: ای هبة الله! خداوند به ما دستور داد که در بهشت بر پدرت سجده کنیم؛ پس ما شایستگی آن را نداریم که بر هیچ يك از فرزندان شما امامت کنیم.

امام باقر علیه السلام: - فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ» - : هَلْ رَأَيْتَ شَاعِرًا يَتَّبِعُهُ أَحَدٌ؟! إِنَّمَا هُمْ قَوْمٌ تَفَقَّهُوا لِغَيْرِ الدِّينِ، فَضَلُّوا وَ أَضَلُّوا؛

درباره آیه «و شاعران را گمراهان پیروی می کنند...» فرمودند: آیا شاعری را دیده ای که کسی از او پیروی کند؟ شاعران در حقیقت، جماعتی هستند که برای غیر دین، دانش آموختند و در نتیجه، هم خود، گمراه شدند و هم دیگران را گمراه کردند.

امام باقر علیه السلام: لَا يُقَطَّعُ إِلَّا مَنْ نَقَبَ بَيْتًا، أَوْ كَسَرَ قُفْلًا؛

فقط دست دزدی قطع می شود که دیواری را شکافته یا قفلی را شکسته باشد.

امام باقر علیه السلام: كَانَ الْمُؤْمِنِينَ، هُمُ الْفُقَهَاءُ، أَهْلُ فِكْرَةٍ وَ عِبْرَةٍ، لَمْ يُصِمَّهُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ - جَلَّ اسْمُهُ - ، مَا سَمِعُوا بِأَدَانِهِمْ وَ لَمْ يُعْمِهِمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ ، مَا رَأَوْا مِنَ الزَّيْنَةِ بِأَعْيُنِهِمْ؛

مؤمنان واقعی، همان آگاهان از دین هستند، اهل اندیشیدن و درس گرفتن اند. شنیده های دنیایی، گوش آنها را از شنیدن نام خدا، کر نمی کند، دیدن زرق و برق دنیا، چشم آنان را از دیدن نشانه های خدا، کور نمی سازد.

امام باقر علیه السلام: ذِكْرُ اللِّسَانِ الْحَمْدُ وَ الثَّنَاءُ، وَ ذِكْرُ النَّفْسِ الْجَهْدُ وَ الْعَنَاءُ، وَ ذِكْرُ الرُّوحِ الْخَوْفُ وَ الرَّجَاءُ، وَ ذِكْرُ الْقَلْبِ الصِّدْقُ وَ الصَّفَاءُ، وَ ذِكْرُ الْعَقْلِ التَّعْظِيمُ وَ الْحَيَاءُ، وَ ذِكْرُ الْمَعْرِفَةِ التَّسْلِيمُ وَ الرِّضَا، وَ ذِكْرُ السِّرِّ الرَّؤْيَةُ وَ اللَّقَاءُ؛

ذکر زبان، حمد و ثناء، ذکر نفس، سختکوشی و تحمل رنج، ذکر روح، بیم و امید، ذکر دل، صدق و صفا، ذکر عقل، تعظیم و شرم، ذکر معرفت، تسلیم و رضا و ذکر باطن، مشاهده و لقا است.

امام باقر علیه السلام: كَانَ الْمُؤْمِنِينَ هُمُ الْفُقَهَاءُ، أَهْلُ فِكْرَةٍ وَ عِبْرَةٍ، لَمْ يُصِمَّهُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ مَا سَمِعُوا بِأَدَانِهِمْ وَ لَمْ يُعْمِهِمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ مَا رَأَوْا مِنَ الزَّيْنَةِ؛

گویا مؤمنان، همان فقیهان (فرزانگان دین فهم) و اهل اندیشیدن و پند گرفتن هستند. شنیده های دنیوی، گوش آنها را از (شنیدن) یاد خدا، کر نمی کند و زرق و برق دنیا، چشم آنان را از یاد خدا، کور نمی گرداند.

امام باقر علیه السلام: لَمْ يَزَلْ عَالِمًا بِمَا يَكُونُ، فَعِلْمُهُ بِهِ قَبْلَ كَوْنِهِ كَعِلْمِهِ بِهِ بَعْدَ كَوْنِهِ؛

خداوند، همواره به هر آنچه هست، آگاه است. بنا بر این، علم او به اشیا پیش از بودنشان، مانند علم او به آنها بعد از پدید آمدنشان است.

امام باقر علیه السلام: ذِكْرُ اللَّهِ لِأَهْلِ الصَّلَاةِ، أَكْبَرُ مِنْ ذِكْرِهِمْ آيَاهُ؛ أَلَا تَرَى أَنَّهُ يَقُولُ: أَذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ؛

یاد خدا از نمازگزاران، بالاتر از یاد آنان از خداوند است، مگر نمی بینی که خداوند می فرماید: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم.»

امام باقر علیه السلام: إِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ، سَبِيلُ الْأَنْبِيَاءِ، وَ مِنْهَاجُ الصُّلَحَاءِ، فَرِيضَةٌ عَظِيمَةٌ، بِهَا تُقَامُ الْفَرَايِضُ، وَ تَأْمَنُ الْمَذَاهِبُ، وَ تَحِلُّ الْمَكَاسِبُ، وَ تُرَدُّ الْمَظَالِمُ، وَ تَعْمُرُ الْأَرْضُ، وَ يُنْصَفُ مِنَ الْأَعْدَاءِ، وَ يَسْتَقِيمُ الْأَمْرُ؛

امر به معروف و نهی از منکر، راه و روش پیامبران و شیوه صالحان است و فریضه بزرگی است که دیگر فرایض به واسطه آن بر پا می شود. راه ها امن می گردد و درآمدها حلال می شود و حقوق پایمال شده، به صاحبانش برمی گردد، زمین آباد می شود و (بدون ظلم)، حق از دشمنان گرفته می شود و کارها سامان می پذیرد.

• امام باقر علیه السلام: مَنْ اشْتَرَى شَيْئًا مِنَ الْخُمْسِ لَمْ يَعْذُرْهُ اللَّهُ، اشْتَرَى مَا لَا يَحِلُّ لَهُ؛

هر کس با مالی که خمس آن داده نشده چیزی بخرد، عذر او در پیشگاه خدا پذیرفته نخواهد شد؛ زیرا چیزی خریده که [از آن او نیست و] بر او حلال نیست.

• امام باقر علیه السلام: يَا لُعَمَاءُ فِي أَنْفُسِهِمْ خَائَةً، إِنْ كَتَمُوا النَّصِيحَةَ، إِنْ رَأَوْا تَائِهًا ضَالًّا لَا يَهْدُونَهُ أَوْ مَيِّتًا لَا يُحْيُونَهُ فَبُئْسَ مَا يَصْنَعُونَ، لِإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى، أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْمِيثَاقَ فِي الْكِتَابِ أَنْ يَأْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَبِمَا أُمِرُوا بِهِ وَ أَنْ يَنْهَوْا عَمَّا نُهَوْا عَنْهُ وَ أَنْ يَتَعَاضُوا عَلَى الْبِرِّ وَ التَّقْوَى وَ لَا يَتَعَاضُوا عَلَى الْإِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ؛

اگر دانشمندان، نصیحت را پنهان دارند، خیانت کرده اند. اگر سرگشته گمراهی را دیدند و او را راهنمایی نکردند و یا (دل) مرده ای را زنده نمودند، وه که چه کار زشتی کرده اند! چون خداوند تبارک و تعالی، در کتاب، از ایشان پیمان گرفته که به معروف و آنچه فرمان یافته اند، فرمان دهند و از آنچه نهی شده اند، نهی کنند و بر نیکوکاری و پرهیزکاری، یکدیگر را یاری کنند و در گناه و ستم، یکدیگر را یاری نکنند.

• امام باقر علیه السلام: إِنَّ أَهْلَ التَّقْوَى هُمُ الْأَغْنِيَاءُ أَغْنَاهُمُ الْقَلِيلُ مِنَ الدُّنْيَا، فَمُؤْنَتُهُمْ يَسِيرَةٌ. إِنْ نَسِيتَ الْخَيْرَ ذَكَرُوكَ وَ إِنْ عَمِلْتَ بِهِ أَعَانُوكَ؛

ثروتمندان واقعی، همان تقوای پیشگانند که اندک دنیا، آنان را بی نیاز کرده و کم خرجند. اگر خیر و خوبی را فراموش کنی، به یادت می آورند و اگر به آن عمل نمایی، یاری ات می رسانند.

• امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ - عَزَّ وَ جَلَّ - يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يُجَلِّي بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاهُ وَ جَهْلَهُ؛

خداوند، - عز و جل - به وسیله تقوا، انسان را از آنچه عقلش به آن نمی رسد حفظ می کند و کور دلی و نادانی او را بر طرف می سازد.

امام باقر علیه السلام: فِي قَوْلِهِ «قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا» قَالَ: قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يُقَالَ لَكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ - عَزَّ وَجَلَّ - يُبْغِضُ اللَّعَانَ السَّبَّابِ الطَّعَّانِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، أَلْفَاحِشَ الْمُتَفَحِّشِ السَّائِلِ الْمُلْحِفِ، وَ يُحِبُّ الْحَيَّيَ الْحَلِيمَ الْعَفِيفَ الْمُتَعَفِّفَ؛

درباره این گفته خداوند که «با مردم، به زبان خوش سخن بگویید»، فرمودند: بهترین سخنی که دوست دارید مردم به شما بگویند، به آنها بگویید، چرا که خداوند، لعنت کننده، دشنام دهنده، زخم زبان زن بر مؤمنان، زشت گفتار، بدزبان و گدای سمج را دشمن می دارد. و با حیا و بردبار و عقیف پارسا را دوست دارد.

امام باقر علیه السلام: إِنِّي لَمْ أَرْ شَيْئًا قَطُّ أَشَدَّ طَلَبًا وَ لَا أَسْرَعَ دَرْكًا، مِنْ حَسَنَةِ مُحَدَّثَةٍ لِدَنْبٍ قَدِيمٍ؛

هرگز جوینده ای یابنده تر از کار نیک امروز که گناه قدیم را می یابد [و پاک می کند] ندیده ام.

امام باقر علیه السلام: لَا يُحِبُّ اللَّهُ الشَّتْمَ فِي الْإِنْتِصَارِ، إِلَّا مَنْ ظَلَمَ فَلَا بَأْسَ لَهُ أَنْ يَنْتَصِرَ مِمَّنْ ظَلَمَهُ بِمَا يَجُوزُ الْإِنْتِصَارَ بِهِ فِي الدِّينِ؛

خداوند، در انتقام گرفتن، ناسزا گفتن را جز برای ستمدیده دوست ندارد. پس باکی بر او نیست که از ستم کننده به خود، به روشی که در دین جایز است، انتقام بگیرد.

امام باقر علیه السلام: اَللّٰهُمَّ! ارْزُقْنِيْ وَاوَدًا وَ اجْعَلْهُ تَقِيًّا زَكِيًّا لَيْسَ فِيْ خَلْقِهِ زِيَادَةٌ وَ لَا نُقْصَانٌ وَ اجْعَلْ عَاقِبَتَهُ اِلَى خَيْرٍ؛

خداوندا! به من فرزندی عطا کن و او را پرهیزگار و پاک قرار ده که در آفرینش کم و زیادی نباشد و سرانجامش را نیکو گردان.

امام باقر علیه السلام: اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ رِزْقًا حَلَالًا يَكْفِيْنِيْ وَ لَا تَرْزُقْنِيْ رِزْقًا يُطْغِيْنِيْ وَ لَا تَبْتَلِيْنِيْ بِفَقْرٍ اَشْقَىٰ بِهٖ مُضِيْقًا عَلَيَّ ... ؛

خداوندا! مرا روزی حلالی بده که کفایت کند، و روزی ای نده که به طغیانم کشاند و به فقری گرفتارم نکن که با آن بدبخت شوم و به تنگنا افتم.

امام باقر علیه السلام: لَا شَفِيْعَ لِلْمَرْأَةِ اَنْجَحُ عِنْدَ رَبِّهَا مِنْ رِضَا زَوْجِهَا؛

هیچ شفاعت کننده ای برای زن نزد پروردگارش نجات بخش تر از رضایت شوهرش نیست.

• امام باقر علیه السلام: إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَشَدُّكُمْ إِكْرَامًا لِحَلَالِهِمْ؛

گرامی ترین شما نزد خداوند، کسی است که بیشتر به همسر خود احترام بگذارد.

• امام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ كَنْزَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَ أَمَرَ بِإِنْفَاقِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؛

خداوند، ثروت اندوزی را حرام ، و خرج کردن ثروت را در راه خدا، واجب نموده است.

• امام باقر علیه السلام: مَا مِنْ عَبْدٍ يَبْخُلُ بِنَفَقَةٍ يُنْفِقُهَا فِيمَا يُرْضَى اللَّهُ إِلَّا ابْتُلِيَ بِأَنْ يُنْفِقَ
أَضْعَافَهَا فِيمَا أَسْخَطَ اللَّهُ؛

هر کس از خرج کردن مالی در راه خداپسندانه، بخل ورزد، چند برابر آن را در راه غیر
خداپسندانه هزینه خواهد کرد.

• امام باقر علیه السلام: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ، بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ: مَنْ أَوَى الْيَتِيمَ وَ رَحِمَ
الضَّعِيفَ وَ أَشْفَقَ عَلَى وَالِدَيْهِ وَ أ نْفَقَ عَلَيْهِمَا وَ رَفَقَ بِمَمْلُوكِهِ؛

چهار چیز است که اگر در کسی باشد، خداوند، خانه ای در بهشت برای او بنا می کند:
کسی که یتیمی را پناه بدهد، به ناتوان رحم کند، نسبت به پدر و مادرش دلسوز و مهربان
باشد، برای آنها خرج کند و با مملوک خود مدارا نماید.

• امام باقر علیه السلام: كَانَ أَبِي زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا نَظَرَ إِلَى الشَّبَابِ الَّذِينَ
يَطْلُبُونَ الْعِلْمَ، أَدْنَاهُمْ إِلَيْهِ وَ قَالَ: مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ وَدَائِعُ الْعِلْمِ وَ يَوْشِكُ إِذْ أَنْتُمْ صِغَارُ قَوْمٍ
أَنْ تَكُونُوا كِبَارَ آخِرِينَ؛

پدرم [امام] زین العابدین علیه السلام، هر گاه به جوانانی که دانش می اندوختند، می
نگریست، آنان را به خود نزدیک می کرد و می فرمود: آفرین بر شما که امانت های [مردم
برای آموختن] دانشید و به زودی شما کم سالان جامعه، بزرگان جامعه ای دیگر می
شوید.

• الإمام الباقر عليه السلام: كَانَ أَبِي زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا نَظَرَ إِلَى الشَّبَابِ الَّذِينَ
يَطْلُبُونَ الْعِلْمَ أَدْنَاهُمْ إِلَيْهِ وَقَالَ: مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ وَدَائِعُ الْعِلْمِ وَيَوْشِكُ إِذْ أَنْتُمْ صِغَارُ قَوْمٍ أَنْ
تَكُونُوا كِبَارَ آخِرِينَ.

امام باقر علیه السلام: پدرم زین العابدین علیه السلام ، هر گاه به جوانانی که دانش می
اندوختند ، می نگریست ، آنان را به خود نزدیک می کرد و می فرمود : «آفرین بر شما که

امانت های [مردم برای آموختن] دانشید و به زودی شما کم سالان جامعه ، بزرگان جامعه ای دیگر می شوید . »

الإمام الباقر عليه السلام - كَانَ يَقُولُ - :تَفَقَّهُوا وَإِلَّا فَأَنْتُمْ أَعْرَابٌ .

امام باقر علیه السلام - همواره می فرمود - : آگاهی دینی کسب کنید ، و گرنه ، بادیه نشینانی [نادان] خواهید بود .

عنه عليه السلام : لَوْ أُتِيتُ بِشَابٍّ مِنْ شَبَابِ الشَّيْعَةِ لَا يَتَفَقَّهُ فِي الدِّينِ لِأَوْجَعْتُهُ .

امام باقر علیه السلام : اگر جوانی از جوانان شیعه را بیابم که در پی کسب آگاهی دینی نیست ، او را تنبیه می کنم .

الإمام الباقر عليه السلام : أَصْبَحَ إِبرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَأَى فِي لِحْيَتِهِ شَعْرَةً بَيْضَاءَ ، فَقَالَ : الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، الَّذِي بَلَّغَنِي هَذَا الْمَبْلَغَ لَمْ أَعْصِ اللَّهَ طَرْفَةَ عَيْنٍ .

امام باقر علیه السلام : ابراهیم علیه السلام ، موی سفیدی در ریش خود دید . فرمود : «سپاس ، خداوندی را که پروردگار جهانیان است . آن که مرا به این سن رسانید و یک لحظه نافرمانی اش را نکردم . »

الإمام الباقر عليه السلام : قَامَ رَجُلٌ بِالْبَصْرَةِ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، أَخْبِرْنَا عَنِ الْإِخْوَانِ؟

فَقَالَ : الْإِخْوَانُ صِنْفَانِ : إِخْوَانُ الثَّقَةِ ، وَإِخْوَانُ الْمُكَاشِرَةِ . فَأَمَّا إِخْوَانُ الثَّقَةِ فَهُمْ الْكَفُّ ، وَالْجَنَاحُ ، وَالْأَهْلُ ، وَالْمَالُ . فَإِذَا كُنْتَ مِنْ أَخِيكَ عَلَى حَدِّ الثَّقَةِ فَاذْبُلْ لَهُ مَالَكَ وَبَدَنَكَ ، وَصَافٍ مِّنْ صَافَاهُ ، وَعَادٍ مِّنْ عَادَاهُ ، وَآكُتْمَ سِرِّهِ وَعَيْبِهِ ، وَأَظْهَرَ مِنْهُ الْحَسَنَ . وَاعْلَمْ أَيُّهَا السَّائِلُ أَنَّهُمْ أَقَلُّ مِنَ الْكِبْرِيَّتِ الْأَحْمَرِ .

وَأَمَّا إِخْوَانُ الْمُكَاشِرَةِ فَإِنَّكَ تُصِيبُ لَدُنَّكَ مِنْهُمْ ، فَلَا تَقَطَّعَنَّ ذَلِكَ مِنْهُمْ ، وَلَا تَطْلُبَنَّ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ مِنْ ضَمِيرِهِمْ ، وَابْذُلْ لَهُمْ مَا بَدَّلُوا لَكَ مِنْ طَلَاقَةِ الْوَجْهِ وَحَلَاوَةِ اللِّسَانِ .

امام باقر علیه السلام : مردی در بصره در حضور امیر مؤمنان به پا خاست و گفت : ای امیر مؤمنان! درباره برادری برایمان صحبت کن .

فرمود : «برادران ، دو دسته اند : برادران مورد اعتماد و برادران ظاهری . برادران مورد اعتماد ، [به منزله] دست و بال و خانواده و ثروت هستند . اگر مورد اعتماد

برادرت هستی ، برایش از جان و مال ، مایه بگذار و با هر کسی او دوست است ، دوست باش و با هر که دشمن است ، دشمن باش ، رازها و عیب هایش را بپوشان و خوبی

هایش را آشکار کن . بدان ، ای پرسشگر! چنین برادرانی از گوگرد سرخ ، نایاب ترند . و اما دوستان ظاهری ، پس [بدان که] تو لذت خود را از آنان می ببری . پس آن را از آنان مبر و بیش از این ، از درونشان مخواه و هر مقدار با تو با گشاده رویی و شیرین زبانی برخورد کردند ، تو نیز چنان کن . »

الإمام الباقر عليه السلام : اتَّبِعْ مَنْ يُبْكِيكَ وَهُوَ لَكَ نَاصِحٌ ، وَلَا تَتَّبِعْ مَنْ يُضْحِكُكَ وَهُوَ لَكَ غَاشٍ .

امام باقر علیه السلام : از کسی که تو را به گریه می اندازد ، ولی خیرخواه توست ، پیروی کن و از کسی که تو را می خنداند ، ولی با تو نیرنگ می کند ، پیروی منما .

الإمام الباقر عليه السلام : كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ عَاقِلٌ كَثِيرُ الْمَالِ وَكَانَ لَهُ ابْنٌ يُشْبِهُهُ فِي الشَّمَائِلِ مِنْ زَوْجَةٍ عَفِيفَةٍ ، وَكَانَ لَهُ ابْنَانِ مِنْ زَوْجَةٍ غَيْرِ عَفِيفَةٍ ، فَلَمَّا حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ ، قَالَ لَهُمْ : هَذَا مَالِي لِوَاحِدٍ مِنْكُمْ . فَلَمَّا تُوَفِّيَ ، قَالَ الْكَبِيرُ : أَنَا ذَلِكَ الْوَاحِدُ . وَقَالَ الْأَوْسَطُ : أَنَا ذَلِكَ . وَقَالَ الْأَصْغَرُ : أَنَا ذَلِكَ .

فَاخْتَصَمُوا إِلَى قَاضِيهِمْ قَالَ : لَيْسَ عِنْدِي فِي أَمْرِكُمْ شَيْءٌ ، انْطَلِقُوا إِلَى بَنِي عَنَامِ الْإِخْوَةِ الثَّلَاثِ فَاَنْتَهَوْا إِلَى وَاحِدٍ مِنْهُمْ فَرَأَوْا شَيْخًا كَبِيرًا . فَقَالَ لَهُمْ : ادْخُلُوا إِلَى أَخِي فَلَانَ فَهُوَ أَكْبَرُ مِنِّي فَاسْأَلُوهُ .

فَدَخَلُوا عَلَيْهِ ، فَخَرَجَ شَيْخٌ كَهْلٌ ، فَقَالَ : سَلُوا أَخِي الْأَكْبَرَ مِنِّي .

فَدَخَلُوا عَلَى الثَّلَاثِ فَإِذَا هُوَ فِي الْمَنْظَرِ أَصْغَرُ فَسَأَلُوهُ أَوَّلًا مِنْ حَالِهِمْ ، ثُمَّ مُسْتَبِينًا لَهُمْ فَقَالَ : أَمَّا أَخِي الَّذِي رَأَيْتُمُوهُ أَوَّلًا هُوَ الْأَصْغَرُ وَإِنَّ لَهُ امْرَأَةً سَوَاءٍ تَسَوُّوهُ وَقَدْ صَبَرَ عَلَيْهَا مَخَافَةَ أَنْ يُبْتَلَى بِبَلَاءٍ لَا صَبْرَ لَهُ عَلَيْهِ ، فَهَرَمَتْهُ ، وَأَمَّا الثَّانِي أَخِي فَإِنَّ عِنْدَهُ زَوْجَةً تَسَوُّوهُ وَتَسْرُهُ وَهُوَ مُتَمَاسِكُ الشَّبَابِ ، وَأَمَّا أَنَا فَزَوْجَتِي تَسْرُنِي وَلَا تَسَوُّونِي لَمْ يَلْزَمْنِي مِنْهَا مَكْرُوهٌ قَطُّ مُنْذُ صَحَبْتَنِي ، فَشَبَابِي مَعَهَا مُتَمَاسِكٌ ، وَأَمَّا حَدِيثُكَمُ الَّذِي هُوَ حَدِيثُ أَبِيكُمْ ، انْطَلِقُوا أَوَّلًا وَبَعَثُوا قَبْرَهُ وَاسْتَخْرِجُوا عِظَامَهُ وَأَحْرِقُوهَا ، ثُمَّ عُودُوا لِأَقْضِي بَيْنَكُمْ .

فَانْصَرَفُوا فَأَخَذَ الصَّبِيَّ سَيْفَ أَبِيهِ وَأَخَذَ الْأَخْوَانَ الْمَعَاوِلَ فَلَمَّا هَمَّ بِذَلِكَ ، قَالَ لَهُمُ الصَّغِيرُ : لَا تُبْعَثُوا قَبْرَ أَبِي وَأَنَا أَدْعُ لَكُمْ حِصَّتِي ، فَانْصَرَفُوا إِلَى الْقَاضِي .

فَقَالَ : يُقْتَعُكُمَا هَذَا ، ائْتُونِي بِالْمَالِ .

فَقَالَ لِلصَّغِيرِ : خُذِ الْمَالَ فَلَوْ كَانَا ابْنَيْهِ لَدَخَلَهُمَا مِنَ الرَّقَّةِ ، كَمَا دَخَلَ عَلَى الصَّغِيرِ .

امام باقر علیه السلام : در میان قوم بنی اسرائیل ، مردی خردمند و ثروتمند بود . وی را

پسری بود از همسری پاک دامن که در شمایل ، شبیه وی بود و دو پسر داشت از همسری

غیر پاک دامن . چون هنگام مرگش فرا رسید ، به آنان گفت : این ثروت من ، برای یکی از شماست .

چون از دنیا رفت ، پسر بزرگ تر گفت : «آن یکی من هستم .»

پسر وسطی گفت : «آن یکی ، من هستم .»

پسر کوچک تر گفت : «آن یکی ، من هستم .»

[چون نزاع بالا گرفت ،] شکایت به قاضی شهر بردند . قاضی گفت : مرا در این باره ، نظری نیست . نزد سه برادر که فرزندان چوپان اند ، بروید .

آنها نزد یکی از برادران آمدند و پیری کهن سال را دیدند . به آنان گفت : نزد برادرم بروید . او از من بزرگ تر است . از او بپرسید . بر او وارد شدند . پیرمردی میان سال ، بیرون آمد و گفت : از برادر بزرگ ترم بپرسید . بر سومین برادر ، وارد شدند . او را کم سال تر یافتند . نخست ، از او خواستند شرح حال خودشان را بگویند و سپس به پرسش ، آنها پاسخ دهد .

او گفت : آن برادرم را که نخست دیدید ، کوچک ترین برادر است . همسری ناسازگار داشت که به وی ، بدی می کرد . [برادرم] بر این بدی ها صبر کرد ، مبادا به گرفتاری بزرگ تر و طاقت فرسا مبتلا شود . آن زن ، او را پیر کرد . برادر دوم ، همسری داشت که گاهی او را می رنجاند و گاهی او را شاد می کرد . لذا او در مرز جوانی و پیری قرار دارد . و اما من ، همسرم همیشه مرا شاد می کرد و هیچ گاه مرا آزار نداد و هرگز از او بدی به من نرسید . بدین جهت ، جوانی ام با او پایدار است . و اما مسئله شما که وصیت پدرتان است ، نخست بروید نبش قبر کنید ، استخوان هایش را بیرون آورید و بسوزانید و نزد من برگردید ، تا میان شما داوری کنم .

برادران رفتند . برادر کوچک تر ، شمشیر پدر را برداشت و دو برادر دیگر ، کلنگ برداشتند . وقتی خواستند نبش قبر کنند ، برادر کوچک تر گفت : نبش قبر نکنید . من سهم خود را به شما وا می گذارم .

برادران ، نزد قاضی بازگشتند . مرد گفت : این ، شما را کفایت می کند . مال را نزد من آورید . آن گاه به برادر کوچک تر گفت که ثروت را بردارد . [سپس افزود :] اگر آن دو فرزندان آن مرد بودند ، [به هنگام نبش قبر ،] احساس ناراحتی به آنان دست می داد ، چنان که به فرزند کوچک تر دست داد .

الإمام الباقر عليه السلام - في وصف عليّ عليه السلام - : كَانَ أَبُوهُ يَجْمَعُ وُلْدَهُ وَوُلْدَ إِخْوَتِهِ ، ثُمَّ يَأْمُرُهُم بِالصَّرَاحِ ، وَذَلِكَ خُلِقَ فِي الْعَرَبِ ، فَكَانَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَحْسِرُ عَنِ

سَاعِدِينَ لَهُ غَلِيظِينَ قَصِيرِينَ وَهُوَ طِفْلٌ، ثُمَّ يُصَارِعُ كِبَارَ إِخْوَتِهِ وَصِغَارَهُمْ، وَكِبَارَ بَنِي عَمِّهِ وَصِغَارَهُمْ فَيَصْرَعُهُمْ ، فَيَقُولُ أَبُوهُ : ظَهَرَ عَلِيٌّ ، فَسَمَّاهُ ظَهِيرًا وَعِنْدَ الْعَرَبِ عَلِيٌّ .

امام باقر علیه السلام - درباره امام علی علیه السلام - : پدر علی علیه السلام ، فرزندان خود و فرزندان برادرش را جمع می کرد و آنان را به کشتی گرفتن وا می داشت ، و این ، سنت مردمان عرب بود . علی علیه السلام آستین ها را بالا می زد و با این که کم سن بود ، ساعدهایی قوی و کوتاه داشت و با برادران بزرگ تر و کوچک تر خود و پسر عموهای بزرگ تر و کوچک تر از خود ، کشتی می گرفت و همه را بر زمین می زد . پدرش می گفت : « علی ، پیروز شد » و بدین جهت ، او را « ظهیر (پیروز) » نامید و نام او نزد مردم عرب ، « علی » بود .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَجْرَى الْخَيْلِ الَّتِي أُضْمِرَتْ مِنَ الْحَفِيَاءِ إِلَى مَسْجِدِ بَنِي زُرَيْقٍ وَسَبَقَهَا مِنْ ثَلَاثِ نَخَلَاتٍ فَأَعْطَى السَّابِقِ عُدْقًا ، وَأَعْطَى الْمُصَلِّيَّ عُدْقًا ، وَأَعْطَى الثَّلَاثَ عُدْقًا .

امام باقر علیه السلام : پیامبر خدا ، اسب هایی را که برای مسابقه ورزیده شده بودند ، از محله حفیا تا مسجد بنی زریق به مسابقه وا داشت و سه نخله خرما ، جایزه آن قرار داد . به نفر اول ، یک نخله ، به نفر دوم [که سر اسب او مقابل کفل اسب اول بود ، یک نخله ، و به نفر سوم هم یک نخله خرما بخشید .

الإمام الباقر عليه السلام : ثَلَاثٌ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ عِزُّهُ وَجَلٌ لِأَحَدٍ فِيهِنَّ رُخْصَةٌ : أَدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبِرِّ وَالْفَاجِرِ ، وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ لِلْبِرِّ وَالْفَاجِرِ ، وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ بَرِّينَ كَانَا أَوْ فَاجِرِينَ .

امام باقر علیه السلام : سه چیز است که خداوند عز و جل ، به کسی اجازه ترك آن را نداده است : امانتداری نسبت به انسان های صالح و فاجر (درستکار و بدکار) ، وفای به عهد نسبت به صالح و فاجر ، و نیکی به پدر و مادر ؛ نیک باشند یا بد .

الإمام الصادق عليه السلام : الْبَسُّ وَتَجَمُّلٌ ، فَإِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ ، وَلَيْكُنْ مِنْ حَلَالٍ .

امام باقر علیه السلام : سزاوار نیست زن ، خود را بدون آرایش بگذارد . لااقل ، گردنبندی به گردن بیندازد .

قرآن:

«يَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلٌّ لَأَزْوَجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلْبِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا .»

(ای پیامبر! به زنان و دخترانت و به زنان مؤمنان بگو: پوشش های خود را بر خود ، فروتر گیرند . این ، برای آن که شناخته نشوند و مورد آزار قرار نگیرند ، [به احتیاط] نزدیک تر است؛ و خدا ، آمرزنده مهربان است)

الإمام الباقر عليه السلام : اسْتَقْبَلَ شَابٌّ مِنَ الْأَنْصَارِ امْرَأَةً بِالْمَدِينَةِ وَكَانَ النَّسَاءُ يَتَّقَنَ خَلْفَ آذَانِهِنَّ فَنَظَرَ إِلَيْهَا وَهِيَ مُقْبِلَةٌ فَلَمَّا جازَتْ نَظَرَ إِلَيْهَا وَدَخَلَ فِي رُقَاقٍ قَدْ سَمَّاهُ بِنِي فُلَانٍ ، فَجَعَلَ يَنْظُرُ خَلْفَهَا وَاعْتَرَضَ وَجْهَهُ عَظْمٌ فِي الْحَائِطِ أَوْ زُجَاجَةٌ فَشَقَّ وَجْهَهُ ، فَلَمَّا مَضَتِ الْمَرَأَةُ نَظَرَ فَإِذَا الدَّمَاءُ تَسِيلُ عَلَى صَدْرِهِ وَثَوْبِهِ ، فَقَالَ : وَاللَّهِ لَا تَيِّنَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَلَا خَيْرَتَهُ ، قَالَ : فَأَتَاهُ .

فَلَمَّا رَأَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ لَهُ : مَا هَذَا؟ فَأَخْبَرَهُ ، فَهَبَطَ جَبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِهَذِهِ الْآيَةِ : « قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ وَ يَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ .»

امام باقر عليه السلام : جوانی از انصار ، در مدینه با زنی رو در رو شد و آن زمان ، زنان ، سر را از پشت گوش هایشان می پوشاندند . جوان ، در حالی که زن به سوی او می آمد ، به وی نگاه کرد . وقتی زن از کنار جوان گذشت ، جوان ، همان طور راه می رفت ، وارد کوچه بنی فلان شد و از پشت سر به آن زن می نگریست . صورتش به استخوان یا شیشه ای که در دیوار بود ، خورد و شکاف برداشت . وقتی زن رفت ، جوان متوجه شد خون بر سینه و لباسش می ریزد . با خود گفت : به خدا سوگند ، نزد پیامبر صلی الله علیه و آله خواهم رفت و داستان را به ایشان خواهم گفت . سپس ، نزد پیامبر صلی الله علیه و آله آمد . وقتی پیامبر خدا او را دید ، پرسید : «این چه وضعی است؟» جوان ، داستان را گفت . آن گاه ، جبرئیل علیه السلام نازل شد و این آیه را آورد : به مردان با ایمان بگو : دیده فرو نهند و پاك دامنی ورزند که این ، برای آنان ، پاکیزه تر است؛ زیرا خدا به آنچه می کنند ، آگاه است .)

الإمام الباقر عليه السلام . لَمَّا سُئِلَ عَنِ النَّكَاحِ : مَن خَطَبَ إِلَيْكُمْ فَرَضِيئِمُ دِينَهُ وَأَمَانَتَهُ فَرُوجُهُ «إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ .»

امام باقر علیه السلام - چون درباره ازدواج از ایشان سؤال شد - آن گاه که [کسی] نزد شما خواستگاری کرد و دینداری و امانتداری اش را پسندیدید ، به او همسر بدهید ؛ و (اگر چنین نکنید ، در زمین ، فتنه و فساد بزرگ ، روی خواهد داد .)

الإمام الباقر عليه السلام : قِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : مَا الْحَزْمُ ؟
قال : مُشَاوَرَةٌ دَوِي الرَّأْيِ وَاتِّبَاعُهُمْ .

امام باقر علیه السلام : به پیامبر خدا گفته شد : دوراندیشی چیست؟
فرمود : «مشورت با صاحب نظران و پیروی کردن از آنها .»

الإمام الباقر عليه السلام : خَرَجَتْ امْرَأَةٌ بَغِيٌّ عَلَى شَبَابٍ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ فَأَفْتَنَتْهُمْ .
فَقَالَ بَعْضُهُمْ : لَوْ كَانَ الْعَابِدُ فَلَانَا رَأَاهَا أَفْتَنَتْهُ .

وَسَمِعَتْ مَقَالَتَهُمْ فَقَالَتْ : وَاللَّهِ لَا أَنْصَرِفُ إِلَى مَنْزِلِي حَتَّى أَفْتِنَهُ فَمَضَتْ نَحْوَهُ فِي اللَّيْلِ فَدَقَّتْ عَلَيْهِ ، فَقَالَتْ : أَوِي عِنْدَكَ ، فَأَبَى عَلَيْهَا ، فَقَالَتْ : إِنَّ بَعْضَ شَبَابِ بَنِي إِسْرَائِيلَ رَاوَدُونِي عَنْ نَفْسِي ، فَإِنْ أَدْخَلْتَنِي وَإِلَّا لِحِقُونِي وَفَضَحُونِي ، فَلَمَّا سَمِعَ مَقَالَتَهَا فَتَحَ لَهَا ، فَلَمَّا دَخَلَتْ عَلَيْهِ رَمَتْ بِثِيَابِهَا ، فَلَمَّا رَأَى جَمَالَهَا وَهَيْئَتَهَا وَقَعَتْ فِي نَفْسِهِ ، فَضْرَبَ يَدَهُ عَلَيْهَا ، ثُمَّ رَجَعَتْ إِلَيْهِ نَفْسُهُ ، وَقَدْ كَانَ يُوقِدُ تَحْتَ قَدْرِ لَهُ ، فَأَقْبَلَ حَتَّى وَضَعَ يَدَهُ عَلَى النَّارِ .
فَقَالَتْ : أَيِّ شَيْءٍ تَصْنَعُ ؟

فقال : أحرقتها لأني عمليت العمل .

فَخَرَجَتْ حَتَّى أَتَتْ جَمَاعَةَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ، فَقَالَتْ : اِحْقُوا فَلَانَا فَقَدْ وَضَعَ يَدَهُ عَلَى النَّارِ ، فَأَقْبَلُوا فَلَحِقُوهُ وَقَدْ احْتَرَقَتْ يَدُهُ .

امام باقر علیه السلام : زنی بد کار به سمت جوانانی از بنی اسرائیل رفت و آنان را فریفت . یکی از آنان گفت : اگر فلان عابد ، این زن را ببیند ، زن ، او را می فریبد .
زن ، سخن آنان را شنید و گفت : به خدا سوگند ، به خانه ام بر نمی گردم تا آن عابد را بفریبم .

شبانہ نزد او رفت و در را کوبید و گفت : شب را نزد تو بمانم؟

عابد ، امتناع ورزید . زن گفت : برخی جوانان بنی اسرائیل ، دنبالم افتاده اند . اگر مرا به داخل خانه راه دهی ، [در امانم] ، وگرنه به من خواهند رسید و آبرویم را خواهند ریخت .

عابد ، چون این سخن را شنید ، در را به رویش گشود . وقتی زن داخل شد ، لباس هایش را کُند . چون عابد ، زیبایی ها و هیکل او را دید ، به وسوسه افتاد و به زن ، دست زد . ناگهان ، به خود آمد و از عمل خود ، بازگشت . در خانه اش آتشی زیر دیگ ، روشن

کرده بود . سراغ آتش آمد و دست خود را بر آتش گرفت . زن گفت : چه می کنی؟
عابد گفت : او را می سوزانم؛ چون کار خطا از او سر زد .

زن ، از خانه بیرون آمد و سراغ جوانان بنی اسرائیل رفت و گفت : سراغ عابد بروید که دست خود را بر آتش گذاشته است . جوانان ، سراغ عابد آمدند و به وی رسیدند ، در حالی که دستش را سوزانده بود .

الإمام الباقر عليه السلام : لَمَّا دَعَا نُوْحٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَبَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى قَوْمِهِ أَتَاهُ إِبْلِيسُ لَعَنَهُ اللَّهُ ، فَقَالَ : يَا نُوحُ... اذْكُرْنِي فِي ثَلَاثَةِ مَوَاطِنَ ، فَإِنِّي أَقْرَبُ مَا أَكُونُ إِلَى الْعَبْدِ إِذَا كَانَ فِي إِحْدَاهُنَّ : اذْكُرْنِي إِذَا غَضِبْتَ ، وَاذْكُرْنِي إِذَا حَكَمْتَ بَيْنَ اثْنَيْنِ ، وَاذْكُرْنِي إِذَا كُنْتَ مَعَ امْرَأَةٍ خَالِيَا لَيْسَ مَعَكُمْ أَحَدٌ .

امام باقر علیه السلام : وقتی که نوح علیه السلام به درگاه پروردگار عز و جل قومش را نفرین کرد ، شیطان - که نفرین خدا بر او باد - نزد وی آمد و گفت : ای نوح! مرا در سه جا یاد کن؛ چرا که من در آن مکان ها نزدیک ترین حالت را به بندگان دارم : هنگامی که خشمگین شدی ، مرا یاد کن؛ هنگامی که میان دو نفر داوری می کنی ، مرا یاد کن؛ و هنگامی که با زنی خلوت کردی و دیگری با شما نیست ، مرا یاد کن .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ أَبِي نَظَرَ إِلَى رَجُلٍ وَمَعَهُ ابْنُهُ يَمْشِي وَالْإِبْنُ مُتَكِيٌّ عَلَى ذِرَاعِ الْأَبِ ، قَالَ : فَمَا كَلَّمَهُ أَبِي عَلَيْهِ السَّلَامُ مَقْتًا لَهُ حَتَّى فَارَقَ الدُّنْيَا .

امام باقر علیه السلام : پدرم به مردی نگریست که راه می رفت و فرزندش همراه وی بود . پسر بر دست پدر ، تکیه داده بود . پدرم از روی خشم با وی سخن نگفت تا از دنیا رفت .

عنه عليه السلام : شَرُّ الْأَبَاءِ مَنْ دَعَاهُ الْبِرُّ إِلَى الْإِفْرَاطِ ، وَشَرُّ الْأَبْنَاءِ مَنْ دَعَاهُ التَّقْصِيرُ إِلَى الْعُقُوقِ .

امام باقر علیه السلام : بدترین پدران ، کسی است که نیکی [به فرزند] ، او را به زیاده روی بکشاند ، و بدترین فرزندان ، کسی است که کوتاهی [در حق پدر و مادر] ، او را به نافرمانی بکشاند .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّهُ (عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَتَى الْبِرَّازِينَ ، فَقَالَ لِرَجُلٍ : «بِعْنِي ثَوْبَيْنِ .»

فَقَالَ الرَّجُلُ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، عِنْدِي حَاجَتُكَ ، فَلَمَّا عَرَفَهُ مَضَى عَنْهُ ، فَوَقَفَ عَلَى غُلَامٍ

فَأَخَذَ ثَوْبَيْنِ أَحَدُهُمَا بِثَلَاثَةِ دَرَاهِمٍ وَالْآخَرَ بِدِرْهَمَيْنِ ، فَقَالَ : «يَا قَنْبَرُ ، خُذِ الَّذِي بِثَلَاثَةِ .»
فَقَالَ : أَنْتَ أَوْلَى بِهِ تَصْعَدُ الْمَنْبَرَ وَتَخْطُبُ النَّاسَ .
فَقَالَ : «وَأَنْتَ شَابٌّ وَلَكَ شَرُّهُ الشَّبَابِ ، وَأَنَا أَسْتَحْيِي مِنْ رَبِّي أَنْ أَتَفَضَّلَ عَلَيْكَ .»

امام باقر علیه السلام : علی علیه السلام به بازار پارچه فروش ها آمد و به مردی فرمود :
«دو جامه به من بفروش .»

آن مرد گفت : ای امیر مؤمنان! آنچه مطلوب شماست ، نزد من است .

چون پارچه فروش ، امیر مؤمنان را شناخت ، [از او خرید نکرد و]گذشت . نزدیک
[فروشنده] جوانی ایستاد و دو جامه خرید ، یکی را به سه درهم و دیگری را به دو درهم
. آن گاه به قنبر فرمود : «ای قنبر! تو این جامه را که به سه درهم خریدم ، بردار .»
قنبر گفت : شما بدان سزاوارترید ، منبر می روید و برای مردم ، سخنرانی می کنید .
علی علیه السلام فرمود : «و تو جوانی و خواسته های جوانی داری و من ، از
پروردگارم خجالت می کشم که خود را بر تو ، مقدم بدارم .»

الإمام الباقر عليه السلام : اتَّخَذَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ، لِأَنََّّهُ لَمْ يَرُدَّ أَحَدًا ، وَلَمْ
يَسْأَلْ أَحَدًا غَيْرَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ .

امام باقر علیه السلام : خداوند عز و جل ابراهیم را به دوستی گرفت؛ زیرا [درخواست
کسی را رد نکرد و از کسی جز خداوند عز و جل درخواست ننمود .

قرآن:

«إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّهٌ حَلِيمٌ .»

«إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّهٌ مُنِيبٌ .»

«به راستی که ابراهیم ، «آواه (بسیار آه کشنده به یاد خدا)» و بردبار بود .»

«به راستی که ابراهیم ، بردبار ، «آواه (بسیار آه کشنده به یاد خدا)» و انابه کننده بود .»

الإمام الباقر عليه السلام :- في قوله تعالى «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّهٌ حَلِيمٌ» :- الأواه هو لدعاء .

امام باقر علیه السلام - درباره تفسیر کلمه «آواه» :- «به راستی که ابراهیم ، آواه و
بردبار بود : «یعنی بسیار دعا کننده بود .»

الإمام الباقر عليه السلام : خَرَجَ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ ذَاتَ يَوْمٍ يَسِيرُ فِي الْبِلَادِ لِيَعْتَبِرَ فَمَرَّ
بِفَلَاةٍ مِنَ الْأَرْضِ فَإِذَا هُوَ بِرَجُلٍ قَائِمٍ يُصَلِّي قَدْ قَطَعَ إِلَى السَّمَاءِ صَوْتَهُ وَلِبَاسُهُ شَعْرٌ ، فَوَقَفَ
عَلَيْهِ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَعَجِبَ مِنْهُ وَجَلَسَ يَنْتَظِرُ فَرَاغَهُ ، فَلَمَّا طَالَ ذَلِكَ عَلَيْهِ حَرَكَهُ بِيَدِهِ
وَقَالَ لَهُ : إِنَّ لِي حَاجَةً فَخَفَّفْ ، قَالَ : فَخَفَّفَ الرَّجُلُ وَجَلَسَ إِبْرَاهِيمُ ، فَقَالَ لَهُ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ : لِمَنْ تُصَلِّي؟

فَقَالَ : لِإِلهِ إِبْرَاهِيمَ .

فَقَالَ : وَمَنْ إِلهُ إِبْرَاهِيمَ؟

قَالَ : الَّذِي خَلَقَكَ وَخَلَقَنِي .

فَقَالَ لَهُ إِبْرَاهِيمُ : لَقَدْ أَعْجَبَنِي نَحْوُكَ وَأَنَا أَحَبُّ أَنْ أُوَاطِقَكَ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ، فَأَيْنَ مَنْزِلُكَ
إِذَا أَرَدْتَ زِيَارَتَكَ وَلِقَاءَكَ؟

فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ : مَنْزِلِي خَلْفَ النُّطْفَةِ - وَأَشَارَ بِيَدِهِ إِلَى الْبَحْرِ - وَأَمَّا مُصَلِّي فَهَذَا الْمَوْضِعُ
تُصِيبُنِي فِيهِ إِذَا أَرَدْتَنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ ، ثُمَّ قَالَ الرَّجُلُ لِإِبْرَاهِيمَ : لَكَ حَاجَةٌ؟
فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ : نَعَمْ .

فَقَالَ الرَّجُلُ : وَمَا هِيَ؟

قَالَ لَهُ : تَدْعُو اللَّهَ وَأُوْمِنُ أَنَا عَلَى دُعَايِكَ ، أَوْ أَدْعُوا أَنَا وَتُوْمِنُ أَنْتَ عَلَى دُعَائِي؟
فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ : وَفِيمَ نَدْعُو اللَّهَ؟

قَالَ لَهُ إِبْرَاهِيمُ : لِلْمُذْنِبِينَ الْمُؤْمِنِينَ .

فَقَالَ الرَّجُلُ : لَا .

فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ : وَلِمَ؟

فَقَالَ : لِأَنِّي دَعَوْتُ اللَّهَ مُنْذُ ثَلَاثِ سِنِينَ بِدَعْوَةٍ لَمْ أَرَ إِجَابَتَهَا إِلَى السَّاعَةِ ، وَأَنَا أَسْتَحْيِي
مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ أَدْعُوهُ بِدَعْوَةٍ حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ قَدْ أَجَابَنِي .

فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ : وَفِيمَا دَعَوْتُهُ؟

فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ : إِنِّي لَفِي مُصَلِّي هَذَا ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ مَرَّ بِي غُلَامٌ أَرَوَعٌ ، النَّوْرُ يَطْلُعُ مِنْ جَبْهَتِهِ
، لَهُ ذُوَابَةٌ مِنْ خَلْفِهِ ، وَمَعَهُ بَقْرٌ يَسُوقُهَا ، كَأَنَّمَا دُهْنَتْ دَهْنًا ، وَغَنَمٌ يَسُوقُهَا كَأَنَّمَا دُخِسَتْ
دُخْسًا . قَالَ : فَأَعْجَبَنِي مَا رَأَيْتُ مِنْهُ ، فَقُلْتُ : يَا غُلَامُ ، لِمَنْ هَذَا الْبَقْرُ وَالْغَنَمُ؟
فَقَالَ : لِي .

فَقُلْتُ : وَمَنْ أَنْتَ؟

فَقَالَ : أَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ الرَّحْمَنِ عَزَّ وَجَلَّ . فَدَعَوْتُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عِنْدَ ذَلِكَ
وَسَأَلْتُهُ أَنْ يُرِينِي خَالِيَهُ .

فَقَالَ لَهُ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : فَأَنَا إِبْرَاهِيمُ خَلِيلُ الرَّحْمَنِ ، وَذَلِكَ الْغُلَامُ ابْنِي .

فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ عِنْدَ ذَلِكَ : الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، الَّذِي أَجَابَ دَعْوَتِي ، قَالَ : ثُمَّ قَبَّلَ الرَّجُلُ صَفْحَتِي وَجْهَ إِبْرَاهِيمَ وَعَاتِقَهُ ، ثُمَّ قَالَ : الْآنَ فُكِّمُ وَادْعُ حَتَّى أَوْمِنَ عَلَيَّ دُعَاؤِكَ ، فَدَعَا إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْمُذْنِبِينَ مِنْ يَوْمِهِ ذَلِكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضَا عَنْهُمْ ، قَالَ : وَأَمَّنَ الرَّجُلُ عَلَيَّ دُعَائِهِ .
فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : فَدَعَا إِبْرَاهِيمَ بِالْعَقَّةِ لِلْمُؤْمِنِينَ الْمُذْنِبِينَ مِنْ شِيعَتِنَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ .

امام باقر علیه السلام : روزی ابراهیم علیه السلام برای عبرت گرفتن به سیاحت در شهرها پرداخت . از سرزمینی گذشت و مردی را دید که ایستاده است و نماز می گزارد ، صدایش را به آسمان بلند کرده و لباسش از پوست .

ابراهیم علیه السلام ، نزد او ایستاد و از او شگفت زده شد و منتظر فراغت وی از عبادت شد . چون نمازش طولانی شد ، ابراهیم علیه السلام با دست ، تکانش داد و گفت : «[نماز خود را] کوتاه کن که مرا خواسته ای است .»

مرد ، [نمازش را] کوتاه کرد . ابراهیم علیه السلام نشست و به وی گفت : «برای چه کسی نماز می خوانی .»

گفت : برای خدای ابراهیم .

گفت : «خدای ابراهیم کیست؟» .

گفت : آن که تو و مرا آفرید .

سپس ابراهیم علیه السلام به وی گفت : «از روش عبادت تو خوشم آمده است و من دوست می دارم با تو در راه خدای عز و جل برادری کنم . اگر خواستم تو را زیارت و ملاقات کنم ، خانه ات کجاست؟» .

مرد گفت : خانه ام پشت این دریاست . و با دستش به دریا اشاره کرد . و محلّ عبادتم همین جاست . گفت هرگاه خواستی ، مرا همین جا می یابی ، إن شاء الله .

سپس ، مرد به ابراهیم علیه السلام گفت : خواسته ای داری؟

ابراهیم علیه السلام گفت : «بلی .»

مرد گفت : چیست؟

ابراهیم علیه السلام گفت : «تو ، خدا را بخوانی و من بر دعایت آمین بگویم یا من ، خدا را بخوانم و تو بر دعایم آمین بگویی .»

مرد گفت : درباره چه خدا را بخوانم؟

ابراهیم علیه السلام گفت : «برای مؤمنان گنهکار .»

مرد گفت : نه .

ابراهیم علیه السلام پرسید : «چرا؟»

مرد گفت : سه سال است که خدا را به خواسته ای می خوانم و تا این لحظه ، آن را مستحبات نیافته ام و از خداوند عز و جل خجالت می کشم که او را به خواسته ای دیگر بخوانم ، مگر بدانم خواسته ام را اجابت کرده است .

ابراهیم علیه السلام گفت : «درباره چه دعا کردی؟»

مرد گفت : روزی در همین محلّ عبادت بودم که جوانی زیباروی که نور از پیشانی اش می تابید و گیسوانش از پشت فرو ریخته بود ، از کنارم گذشت ، و گاوی - که گویی روغن به بدنش مالیده بودند - و گله ای از گوسفندان پرگوشت ، با خود داشت و آنها را به پیش می برد . آنچه از وی دیدم ، مرا خوش آمد . پرسیدم : ای جوان! این گاو و گله گوسفند از کیست؟
گفت : از خودم .

پرسیدم : تو کیستی؟

گفت : من ، اسماعیل پسر ابراهیم خلیل الرحمان هستم . در آن هنگام ، خداوند عز و جل را خواندم که خلیلش را به من نشان دهد .

گفت : «من ، ابراهیم خلیل الرحمان هستم و آن جوان ، پسر من است .»

مرد در این هنگام گفت : سپاس ، خدایی را که پروردگار جهانیان است؛ او که خواسته ام را اجابت کرد . آن گاه ، پیشانی ابراهیم علیه السلام را بوسید و با وی مُعانقه (دیده بوسی) کرد . سپس گفت : اینک آماده ام . تو دعا کن تا من ، دعایت را آمین گویم . ابراهیم علیه السلام برای زنان و مردان مؤمن گنهکار ، از آن روز تا روز قیامت ، درخواست بخشش و خشنودی خداوند را کرد و مرد ، بر دعایش آمین گفت .

امام باقر علیه السلام فرمود : «دعای ابراهیم به مؤمنان گنهکار از شیعیان ما تا روز قیامت هم می رسد .»

قرآن:

«وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِي اَسْتَخْلِصُهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُو قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ اَمِينٌ * قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْاَرْضِ اِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ * وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْاَرْضِ يَتَّبِعُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نَصِيبٌ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَ لَا نُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ .»

«و پادشاه گفت: او (یوسف) را نزد من آورید ، تا وی را خاصّ خود کنم . پس چون با او سخن راند ، گفت: تو امروز ، نزد ما بامنزلت و امین هستی . [یوسف] گفت: مرا بر خزانه های این سرزمین بگمار که من ، نگهبانی دانا هستم . و بدین گونه ، یوسف را در

سرزمین [مصر] قدرت دادیم که در آن ، هر جا که می خواست ، سکونت می کرد . هر که را بخواهیم ، به رحمت خود می رسانیم و اجر نیکوکاران را تباه نمی سازیم »

الإمام الباقر عليه السلام : لَمَّا أَصَابَتْ امْرَأَةَ الْعَزِيزِ الْحَاجَةَ قِيلَ لَهَا : لَوْ أَتَيْتِ يَوْسُفَ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، فَشَاوَرْتِ فِي ذَلِكَ ، فَقِيلَ لَهَا : إِنَّا نَخَافُكَ عَلَيْكَ .

قَالَتْ : كَلَّا إِنِّي لَا أَخَافُ مَنْ يَخَافُ اللَّهَ ، فَلَمَّا دَخَلَتْ عَلَيْهِ فَرَأَتْهُ فِي مُلْكِهِ قَالَتْ : الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الْعَبِيدَ مُلُوكًا بِطَاعَتِهِ ، وَجَعَلَ الْمُلُوكَ عِبِيدًا بِمَعْصِيَتِهِ ، فَتَزَوَّجَهَا فَوَجَدَهَا بِكَرَامَةٍ .

فَقَالَ : أَلَيْسَ هَذَا أَحْسَنَ ؟ أَلَيْسَ هَذَا أَجْمَلَ؟

فَقَالَتْ : إِنِّي كُنْتُ بُلَيْثُ مِنْكَ بِأَرْبَعِ خِصَالٍ : كُنْتُ أَجْمَلَ أَهْلِ زَمَانِي ، وَكُنْتُ أَجْمَلَ أَهْلِ زَمَانِكَ ، وَكُنْتُ بِكَرَامَةٍ ، وَكَانَ زَوْجِي عَيْنَانًا .

امام باقر علیه السلام : هنگامی که همسر عزیز (زلیخا) نیازمند شد ، به وی گفتند : خوب است نزد یوسف علیه السلام بروی . در این باره مشورت کرد ، به وی گفتند : ما از او بر تو می هراسیم .

زلیخا گفت : من هرگز از کسی که از خدا می ترسد ، نمی ترسم .

وقتی زلیخا بر یوسف علیه السلام وارد شد و او را بر اریکه قدرت دید ، گفت : سپاس ، خدا را که بردگان را به خاطر فرمان بردن از او ، پادشاه کرد و پادشاهان را به خاطر گناه ، برده گردانید .

آن گاه ، یوسف علیه السلام با وی ازدواج کرد و او را باکره یافت . به وی گفت : «آیا این چنین ، بهتر نیست؟ آیا این چنین ، زیباتر نیست؟ . »

زلیخا گفت : من به خاطر چهار چیز در دام تو گرفتار شدم : من ، زیباترین زنِ زمانه خود بودم و تو ، زیباترین مرد زمانه ات بودی . من ، باکره بودم و شوهرم ناتوانی جنسی داشت .

الإمام الباقر عليه السلام - فِي وَصْفِ الْإِمَامِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ - : وَإِنْ كَانَ صَاحِبُكُمْ لِيَجْلِسَ جَلِيسَةَ الْعَبْدِ ، وَيَأْكُلُ أَكْلَةَ الْعَبْدِ ، وَيُطْعَمُ النَّاسَ خُبْزَ الْبُرِّ وَاللَّحْمَ ، وَيَرْجِعُ إِلَى أَهْلِهِ فَيَأْكُلُ الْخُبْزَ وَالزَّيْتِ ، وَإِنْ كَانَ لِيَشْتَرِيَ الْقَمِيصَ السُّنْبُلَانِيَّ ، ثُمَّ يُخَيِّرُ غُلَامَهُ خَيْرَهُمَا ، ثُمَّ يَلْبَسُ الْبَاقِيَّ ، فَإِذَا جَازَ أَصَابِعَهُ قِطْعَةً ، وَإِذَا جَازَ كَعْبَهُ حَذْفَهُ ، وَمَا وَرَدَ عَلَيْهِ أَمْرَانِ قَطُّ كِلَاهُمَا لِلَّهِ رِضَى إِلَّا أَخَذَ بِأَشَدِّهِمَا عَلَى بَدَنِهِ .

وَلَقَدْ وُلِّيَ النَّاسَ خَمْسَ سِنِينَ فَمَا وَضَعَ أَجْرَةً عَلَى أَجْرَةٍ وَلَا لَبَنَةً عَلَى لَبَنَةٍ ، وَلَا أَقْطَعَ قِطِيعَةً ، وَلَا أَوْرَثَ بَيْضَاءَ وَلَا حَمْرَاءَ إِلَّا سَبَعِمَنَّهُ دِرْهَمٍ فَضَلَّتْ مِنْ عَطَايَاهُ ، أَرَادَ أَنْ يَبْتَاعَ لِأَهْلِهِ

بِهَا خَادِمًا ، وَمَا أَطَاقَ أَحَدٌ عَمَلَهُ ، وَإِنْ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ لَيَنْظُرُ فِي الْكِتَابِ مِنْ كُتُبِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَيَضْرِبُ بِهِ الْأَرْضَ ، وَيَقُولُ : مَنْ يُطِيقُ هَذَا .

امام باقر عليه السلام - در توصیف امام علی علیه السلام - : رهبر شما مانند بردگان می نشست ، مانند بردگان غذا می خورد ، نان گندم و گوشت را به مردم ، می خوراند و خود به خانه برمی گشت و نان [جو] و روغن زیتون می خورد . [دو] پیراهن سنبُلانی می خرید و به غلامش می فرمود تا بهترین [آن دو] را انتخاب کند و خود ، دیگری را می پوشید و اگر آستینش از انگشتانش بلندتر بود ، آن را قیچی می کرد و اگر از قوزک پایش درازتر بود ، آن را می بُرید و هرگاه دو کار بر او روی می آورد که در هر دو [موجب] خشنودی خداوند بود ، سخت ترین بر جسم خود را برمی گزید .

او پنج سال زمامدار مردم بود و آجری روی آجر و خشتی روی خشت نگذاشت و زمینی از زمین های خراج [و اموال عمومی] را به کسی نبخشید و درم و دیناری به ارث نگذاشت ، جز هفتصد درهم که از بخشش هایش زیاده آمده بود و می خواست برای خانواده اش مستخدمی خریداری کند . کسی را توان کاری که او انجام می داد ، نبود . علی بن حسین علیه السلام در نوشته های علی علیه السلام می نگریست و بر زمین می کوبید و می فرمود : «کیست که بتواند چنین کند؟» . «!»

الإمام الباقر عليه السلام : مِنْ سَعَادَةِ الرَّجُلِ أَنْ يَكُونَ لَهُ الْوَلَدُ يُعْرِفُ فِيهِ شِبْهَهُ ، خُلُقَهُ وَ خُلُقَهُ وَ شَمَائِلُهُ .

امام باقر علیه السلام : از سعادت های مرد ، این است که فرزندش در جسم و اخلاق و رفتار ، به او شباهت داشته باشد .

الإمام الباقر عليه السلام : أَتَى رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ، فَقَالَ : هَذِهِ ابْنَةُ عَمِّي وَامْرَأَتِي لَا أَعْلَمُ إِلَّا خَيْرًا ، وَ قَدْ أَتَتْنِي بِوَلَدٍ شَدِيدِ السَّوَادِ ، مُنْتَشِرِ الْمِنْخَرَيْنِ ، جَعْدٍ ، قَطَطٍ ، أَفْطَسٍ ، الْأَنْفِ ، لَا أَعْرِفُ شِبْهَهُ فِي أُخْوَالِي وَلَا فِي أَجْدَادِي ! فَقَالَ لِامْرَأَتِهِ : مَا تَقُولِينَ؟ قَالَتْ : لَا وَ الَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا ، مَا أَقَعَدْتُ مَقْعَدَهُ مِنِّي مُنْذُ مَلَكَتْنِي أَحَدًا غَيْرَهُ .

قال : فَانْكَسَ رَسُولُ اللَّهِ بِرَأْسِهِ مَلِيًّا ، ثُمَّ رَفَعَ بَصَرَهُ إِلَى السَّمَاءِ ، ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَى الرَّجُلِ فَقَالَ : يَا هَذَا ، إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ آدَمَ تِسْعَةٌ وَ تِسْعُونَ عَرَقًا ، كُلُّهَا تَضْرِبُ فِي النَّسَبِ ، فَإِذَا وَقَعَتِ النُّطْفَةُ فِي الرَّحِمِ اضْطَرَبَتْ تِلْكَ الْعُرُوقُ ؛ تَسْأَلُ اللَّهُ الشُّبْهَةَ لَهَا ، فَهَذَا مِنْ تِلْكَ الْعُرُوقِ الَّتِي لَمْ يُدْرِكْهَا أَجْدَادُكَ وَ لَا أَجْدَادُ أَجْدَادِكَ ، خُذْ إِلَيْكَ ابْنَكَ . فَقَالَتِ الْمَرْأَةُ : فَرَجَّتْ عَنِّي يَا رَسُولَ اللَّهِ .

امام باقر علیه السلام: یکی از انصار، خدمت پیامبر خدا رسید و گفت: این، دخترعمو و همسر من است. [از او] جز نیکی چیزی نمی دانم و با این حال، او فرزندی برای من آورده است، بسیار سیاه، سوراخ های بینی اش بزرگ، مویش فرفری و بینی اش پهن است. شبیه او را نه در دایی هایم می شناسم، نه در نیاکانم.

پیامبر خدا به همسر او فرمود: «تو چه می گویی؟» گفت: نه. سوگند به آن کسی که تو را به حق برانگیخته است، در مدتی که او مرا در اختیار گرفته، هیچ کس را به جای او ننشاند ام.

پیامبر خدا، مدتی طولانی سر خود را پایین انداخت. سپس، چشم خود را به آسمان گرداند و آن گاه رو به مرد کرد و فرمود: «ای مرد! هیچ کس نیست، مگر این که بین او و آدم، ۹۹ رگ (و ریشه) وجود دارد که همگی در نسب، نقش دارند. وقتی نطفه در رحم قرار می گیرد، این رگ ها به حرکت در می آیند و از خداوند می خواهند که فرزند به آنها شبیه باشد. لذا این، از رگ هایی است که نه نیاکان تو، نه نیاکان نیاکان تو آن را درک نکرده اند. فرزندت را بگیر.»

زن گفت: مشکل مرا گشودی، ای پیامبر خدا!

الإمام الباقر عليه السلام: مَنْ طَهَّرَتْ وَلادَتْهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ.

امام باقر علیه السلام: کسی که ولادتش پاک باشد، وارد بهشت می شود.

الإمام الباقر عليه السلام: إِذَا زَنَى الرَّجُلُ أَدخَلَ الشَّيْطَانُ ذَكَرَهُ فَعَمِلَا جَمِيعًا، وَ كَانَتِ النُّطْفَةُ وَاحِدَةً، وَ خُلِقَ مِنْهُمَا الْوَلَدُ، وَيَكُونُ شَرِكًا شَيْطَانٍ.

امام باقر علیه السلام: وقتی مرد زنا می کند، شیطان، نرینه اش را وارد می کند و هر دو با هم عمل می کنند؛ نطفه [ی آنها] یکی می شود و فرزند از هر دو آفریده می گردد و همتای شیطان است.

الإمام الباقر عليه السلام: إِذَا أَرَدْتَ الْوَلَدَ فَقُلْ عِنْدَ الْجَمَاعِ: اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وَلَدًا، وَ اجْعَلْهُ تَقِيًّا لَيْسَ فِي خَلْقِهِ زِيَادَةٌ وَ لَا نُقْصَانٌ، وَ اجْعَلْ عَاقِبَتَهُ إِلَى خَيْرٍ.

امام باقر علیه السلام: هرگاه فرزند خواستی، هنگام آمیزش بگو: «بار الها! فرزندی روزی ام کن و او را با تقوا قرار ده؛ نه افزونی در جسم او باشد، نه کاستی، و او را عاقبت به خیر گردان.»

قرآن:

«وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَ يَوْمَ يَمُوتُ وَ يَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا» .
«وَالسَّلَامُ عَلَى يَوْمِ وُلِدْتُ وَ يَوْمِ أَمُوتُ وَ يَوْمِ أُبْعَثُ حَيًّا» .

«ودرود بر او ، روزی که زاده شد و روزی که می میرد و روزی که زنده برانگیخته می شود»!

«و سلام بر من روزی که زاده شدم و روزی که می میرم و روزی که زنده برانگیخته می شوم»!

الإمام الباقر عليه السلام : يَابْنَ الْأَيَّامِ الثَّلَاثِ، يَوْمُكَ الَّذِي وُلِدْتَ فِيهِ، وَ يَوْمُكَ الَّذِي تَنْزَلُ فِيهِ قَبْرَكَ ، وَيَوْمُكَ الَّذِي تَخْرُجُ فِيهِ إِلَى رَبِّكَ، فَيَا لَهُ مِنْ يَوْمٍ عَظِيمٍ .

امام باقر عليه السلام : ای فرزندِ روزهای سه گانه : آن روز که در آن زاده شدی ، آن روز که در قبرت فرود می آیی و آن روز که به سوی پروردگارت بیرون می آیی . ای وای بر او از آن روز بزرگ !

عنه عليه السلام - فِي تَهْنِئَتِهِ لِرَجُلٍ بِمَوْلُودٍ - : أَسَأَلَ اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَهُ خَلْفًا مَعَكَ ، وَ خَلْفًا بَعْدَكَ، فَإِنَّ الرَّجُلَ يُخَلْفُ أَبَاهُ فِي حَيَاتِهِ وَ مَوْتِهِ .

امام باقر عليه السلام - هنگام تبریک به خاطر فرزندان شدن کسی - : از خدا می خواهم که او را با تو و پس از تو ، جانشین [شایسته] تو قرار دهد ؛ چرا که فرزند، جانشین پدر در زندگی و مرگ اوست .

الإمام الباقر عليه السلام : أَصْدَقُ الْأَسْمَاءِ مَا سُمِّيَ بِالْعُبُودِيَّةِ، وَ أَفْضَلُهَا أَسْمَاءُ الْأَنْبِيَاءِ .

امام باقر عليه السلام : درست ترین نام ها ، آن است که به بندگی خوانده شود و برترین آنها ، نام پیامبران است .

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ أَبْغَضَ الْأَسْمَاءِ إِلَى اللَّهِ عِزُّ وَ جَلُّ : حَارِثٌ وَ مَالِكٌ وَ خَالِدٌ .

امام باقر عليه السلام : همانا منفورترین نام ها نزد خداوند عز و جل حارث ، مالک و خالد است .

الإمام الباقر عليه السلام : إِذَا كَانَ يَوْمُ السَّابِعِ وَقَدْ وُلِدَ لِأَحَدِكُمْ غُلَامٌ أَوْ جَارِيَةٌ فَلْيُعَقِّ عَنْهُ كَبْشًا ؛ عَنِ الذَّكَرِ ذَكَرًا، وَ عَنِ الْأُنْثَى مِثْلَ ذَلِكَ ، عَقُّوا عَنْهُ وَ أَطْعَمُوا الْقَابِلَةَ مِنَ الْعَقِيقَةِ ، وَ سَمَّوْهُ يَوْمَ السَّابِعِ .

امام باقر علیه السلام: هر گاه روز هفتم ولادت پسر یا دختر یکی از شما فرا رسد، باید گوسفندی عقیقه کند؛ برای پسر، گوسفند نر و برای دختر گوسفند ماده، عقیقه کنید و از عقیقه به ماما بدهید و روز هفتم، بر او نام بگذارید.

الإمام الباقر عليه السلام: اسْتَرْضِعْ لَوْلَدِكَ بِلَبَنِ الْحِسَانِ، وَإِيَّاكَ وَ الْقِبَاحَ ؛ فَإِنَّ اللَّبْنَ قَدْ يُعْدِي .

امام باقر علیه السلام: برای فرزندان از شیر دایگان خوب روی درخواست کن و از شیر دایگان زشت، پرهیز کن؛ زیرا شیر، [خصلت های شیردهنده را] سرایت می دهد.

عنه عليه السلام: عَلَيْكُمْ بِالْوِضَاءِ مِنَ الظُّوْرَةِ؛ فَإِنَّ اللَّبْنَ يُعْدِي .

امام باقر علیه السلام: بر شما باد [انتخاب] دایگان پاکیزه و زیبا؛ زیرا شیر، [خصلت ها را] منتقل می کند.

الإمام الباقر عليه السلام: إِنَّا نَأْمُرُ صَبِيَّانَا بِالصَّلَاةِ إِذَا كَانُوا بَنِي خَمْسِ سِنِينَ، فَمُرُوا صَبِيَّانَكُمْ بِالصَّلَاةِ إِذَا كَانُوا بَنِي سَبْعِ سِنِينَ، وَ نَحْنُ نَأْمُرُ صَبِيَّانَا بِالصَّوْمِ إِذَا كَانُوا بَنِي سَبْعِ سِنِينَ بِمَا أَطَاقُوا مِنْ صِيَامِ الْيَوْمِ إِنْ كَانَ إِلَى نِصْفِ النَّهَارِ أَوْ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ أَوْ أَقَلَّ، فَإِذَا غَلَبَهُمُ الْعَطَشُ وَ الْعَرْتُ أَفْطَرُوا، حَتَّى يَتَعَوَّدُوا الصَّوْمَ وَ يُطِيقُوهُ، فَمُرُوا صَبِيَّانَكُمْ إِذَا كَانُوا بَنِي

تِسْعِ سِنِينَ بِالصَّوْمِ مَا اسْتَطَاعُوا مِنْ صِيَامِ الْيَوْمِ، فَإِذَا غَلَبَهُمُ الْعَطَشُ أَفْطَرُوا .

امام باقر علیه السلام: ما کودکان خود را وقتی پنج ساله اند، به نماز امر می کنیم؛ ولی شما کودکانتان را وقتی هفت ساله شدند، به نماز امر کنید. ما کودکان خود را وقتی هفت ساله اند، به روزه و امی داریم؛ به اندازه ای که توان دارند، چه تا نصف روز باشد یا بیشتر یا کمتر. وقتی تشنگی و گرسنگی بر آنان چیره شد، افطار می کنند تا این که به روزه، عادت کنند و توان آن را بیابند؛ ولی شما کودکانتان را وقتی نه ساله شدند، به اندازه ای که توان دارند، به روزه و امی دارید و وقتی تشنگی بر آنان چیره شد، افطار کنید.

الإمام الباقر عليه السلام: شَرُّ الْأَبَاءِ مَنْ دَعَاهُ الْبِرُّ إِلَى الْإِفْرَاطِ، وَ شَرُّ الْأَبْنَاءِ مَنْ دَعَاهُ التَّقْصِيرُ إِلَى الْعُقُوقِ .

امام باقر علیه السلام: بدترین پدر، کسی است که نیکی کردن، او را به زیاده روی وا دارد و بدترین فرزند، کسی است که کوتاهی کردن، او را به نافرمانی و آزدن [پدر] وا دارد.

الإمام الباقر عليه السلام: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا حَضَرَ وِلَادَةَ الْمَرْأَةِ قَالَ: أَخْرِجُوا مَنْ فِي الْبَيْتِ مِنَ النِّسَاءِ؛ لَا تَكُونُ الْمَرْأَةُ أَوْلَّ نَاطِرٍ إِلَى عَوْرَتِهِ.

امام باقر علیه السلام: امام زین العابدین علیه السلام همواره وقتی هنگام زایمان زن فرا می رسید، می فرمود: «زنانی را که در اتاق هستند، بیرون کنید تا نخستین نگاه زنان، نگاه به عورت نباشد».

الإمام الباقر عليه السلام: ثَلَاثٌ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ عِزَّ وَ جَلَّ لِأَحَدٍ فِيهِنَّ رُخْصَةً: أَدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبِرِّ وَالْفَاجِرِ، وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ لِلْبِرِّ وَالْفَاجِرِ، وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ بَرِّينَ كَانَا أَوْ فَاجِرِينَ.

امام باقر علیه السلام: سه چیز است که خداوند عز و جل رخصتی در آنها برای کسی قرار نداده است: بازگرداندن امانت، به نیکوکار و بدکار؛ وفای به پیمان، با نیکوکار و بدکار؛ و نیکی به پدر و مادر، نیکوکار باشند یا بدکار.

الإمام الباقر عليه السلام: إِنَّ أَبِي نَظَرَ إِلَى رَجُلٍ وَمَعَهُ ابْنُهُ يَمْشِي، وَالْإِبْنُ مُتَكِيٌّ عَلَى ذِرَاعِ الْأَبِ، قَالَ: فَمَا كَلَّمَهُ أَبِي عَلَيْهِ السَّلَامُ قَتْلَهُ حَتَّى فَارَقَ الدُّنْيَا.

امام باقر علیه السلام: نگاه پدرم به کسی افتاد که پسرش همراه او بود، در حالی که او می رفت و پسر به بازوی پدر، تکیه زده بود. پدرم از سر ناراحتی، با آن پسر، سخن نگفت تا از دنیا رفت.

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ» قَالَ: فِيهِلِكَ كُلُّ شَيْءٍ وَ يَبْقَى الْوَجْهُ أَنْ عَزَّوَجَلَّ أَعْظَمُ مَنْ أَنْ يُوصَفَ بِالْوَجْهِ وَلَكِنْ مَعْنَاهُ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا دِينَهُ وَ الْوَجْهُ الَّذِي يُؤْتَى مِنْهُ.

امام باقر علیه السلام درباره آیه «کل شیء هالک الا وجهه» به ابو حمزه ثمالی فرمود: هر چیز نابود می شود و وجه باقی می ماند. خداوند بزرگ تر از آن است که وجه (چهره) داشته باشد و معنای آیه این است که همه چیز نابود می شود الا دین خدا و سمت و سوی که مردم از آن به سمت خدا رو می آورند.

عَنْ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِنَّ بَعْضَ أَصْحَابِهِ سَأَلَهُ فَقَالَ : جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنَّ الشَّيْعَةَ عِنْدَ نَاكثِرُونَ، فَقَالَ : هَلْ يَعْطِفُ الْغَنِيُّ عَلَى الْفَقِيرِ، وَ يَتَجَاوَزُ الْمُحْسِنُ عَنِ الْمُسِيءِ وَ يَتَوَاسُونَ؟ قُلْتُ: لَا، قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَيْسَ هُوَ لِأَيِّ الشَّيْعَةِ، الشَّيْعَةُ مَنْ يَفْعَلُ هَذَا. ●

یکی از یاران امام باقر علیه السلام به آن حضرت گفت: شیعیان در منطقه ما زیادند. حضرت فرمود: آیا توانگر آنان بر فقیر مهر می ورزد؟ و نیکوکار از بدکار می گذرد؟ و مواسات و بذل و بخشش مالی دارند؟ گفت: خیر. حضرت فرمود: اینان شیعه نیستند. شیعه کسی است که چنین باشد.

عَنْ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : كُلُّ عَيْنٍ بَاكِيَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَ عَيْنٍ : عَيْنٌ سَهَرَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. وَ عَيْنٌ فَاضَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ. وَ عَيْنٌ غَضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ. ●

امام باقر علیه السلام فرمود: روز قیامت همه چشم ها گریان است مگر سه چشم: چشمی که در راه خدا بیدار مانده است، چشمی که از خوف خدا گریسته است، چشمی که از محارم الهی فرو بسته شده است.

رُويَ عَنِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ : تِسْعُ خِصَالٍ خَصَّ اللَّهُ بِهَا رَسُولَهُ فَأَمْتَحِنُوا أَنْفُسَكُمْ فَإِنْ كَانَتْ فِيكُمْ فَأَحْمَدُوا اللَّهَ تَعَالَى عَلَيْهَا فَاسْأَلُوهُ فِيهَا، وَ هُمْ : الْيَقِينُ وَ الْقَنَاعَةُ وَ الصَّبْرُ وَ الشُّكْرُ وَ الْحِلْمُ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَ السَّخَاءُ وَ الشَّجَاعَةُ وَ التَّنَزُّهُ. ●

امام باقر علیه السلام فرمود: نه خصلت است که خداوند آن ها را از ویژگیهای پیامبرانش قرار داده است. پس خود را بیازمایید بنگرید اگر آنها را دارید، خدا را حمد و ستایش کنید و اگر ندارید از او بخواهید. آن ها عبارتند از: یقین، قناعت، صبر، شکر، حلم، حسن خلق، سخاوت، شجاعت، پاکیزگی و پارسایی.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ : مَنْ كَذَبَ ذَهَبَ جَمَالُهُ، وَ مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ وَ كَثُرَتْ هُمُومُهُ وَ تَطَاهَرَ عَلَيْهِ النِّعْمَةُ فَلْيُكْثِرْ مِنَ الشُّكْرِ، وَ مَنْ كَثُرَتْ هُمُومُهُ فَلْيُكْثِرْ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ، وَ مَنْ أَلَحَّ عَلَيْهِ الْفَقْرُ، فَلْيَقُلْ « لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ». ●

امام باقر علیه السلام فرمود: هر کس دروغ بگوید آراستگی او برود، هر کس اخلاقش بد شود خود را عذاب می دهد و اندوهش فراوان می شود. هر کس نعمت ها پیاپی بر او فرود آید، باید زیاد شکر کند. هر کس اندوهش زیاد شود، بسیار استغفار کند. و هر کس فقر بر او فشار آورد، بگوید: « لا حول و لا قوّة إلا بالله العلیّ العظیم ». ●

قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا مِنْ خُطْوَةٍ أَحَبُّ [إِلَى] اللَّهِ مِنْ خُطْوَتَيْنِ: خُطْوَةٌ تَشُدُّ صَفَاءً فِي سَبِيلِ اللَّهِ. وَ خُطْوَةٌ إِلَى ذِي رَحِمٍ قَاطِعٍ وَ مَا مِنْ جُرْعَةٍ أَحَبُّ [إِلَى] مِنْ جُرْعَتَيْنِ: جُرْعَةٌ غَيْظٍ رَدَّهَا مُؤْمِنٌ بِحِلْمٍ وَ جُرْعَةٌ مُصِيبَةٍ رَدَّهَا مُؤْمِنٌ بِصَبْرٍ وَ مَا مِنْ قَطْرَةٍ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ قَطْرَتَيْنِ: قَطْرَةٌ دَمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ قَطْرَةٌ دَمْعٍ فِي سَوَادِ اللَّيْلِ لَا يُرِيدُ بِهَا إِلَّا اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ. •

امام باقر علیه السلام فرمود: دو گام است که از آن محبوب تر نزد خدا نیست:

1. گامی به سوی جبهه ها برای تحکیم صف مجاهدان راه خدا.

2. گامی به سوی خویشاوندی که پیوند خویش گسسته است.

دو جرعه است که از آن محبوب تر نزد خدا نیست:

1. جرعه ای از خشم که مؤمن آن را با حلم فرو برد.

2. جرعه ای از مصیبت که با صبر آن را باز گرداند.

و دو قطره است که از آن نزد خدا بهتر نیست:

1. قطره ای خون در راه خدا،

2. قطره ای اشک در سیاهی شب که جز برای خدا نیفشاند.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ مِنْ عِبَادِي مَنْ يَتَقَرَّبُ بِالْحَسَنَةِ فَأَحْكِمُهُ فِي الْجَنَّةِ، فَقَالَ مُوسَى: يَا رَبِّ مَا تِلْكَ الْحَسَنَةُ؟ قَالَ: يَمْشِي فِيحَاجَةَ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ قُضِيَتْ أَوْ لَمْ تُقْضَ! •

امام باقر علیه السلام: فرمود: خداوند به موسی علیه السلام وحی کرد که: بعضی از بندگان من آن قدر کار نیک انجام می دهد که او را در بهشت حاکم و برقرار می سازم. موسی گفت: خدایا آن کار نیک چیست؟ فرمود: برای تأمین نیاز برادرش تلاش می کند، موفق به قضای حوائج او بشود یا نشود.

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ثَلَاثَةٌ مِنْ أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ: شِبَعَةٌ جُوعَةٍ الْمُسْلِمِ وَ تَنْفِيسُ كُرْبَتِهِ وَ تَكْسُو عَوْرَتَهُ. •

امام باقر علیه السلام فرمود: سه چیز از برترین اعمال است: سیر کردن گرسنگی مسلمان، زدودن غم مسلمان، پوشاندن زشتی و عیب او.

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَوْ أَنَّ رَجُلًا أَحَبَّ رَجُلًا فَبِاللَّهِ لَأَثَابَهُ اللَّهُ عَلَى حُبِّهِ وَ إِنْ كَانَ الْمَحْبُوبُ فِي عِلْمِ اللَّهِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ وَلَوْ أَنَّ رَجُلًا أَبْغَضَ رَجُلًا لِلَّهِ لَأَثَابَهُ عَلَى بُغْضِهِ إِيَّاهُ، وَ إِنْ كَانَ الْمُبْغِضُ فِي عِلْمِ اللَّهِ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ. •

امام باقر علیه السلام فرمود: اگر کسی مردی را در راه خدا دوست بدارد، خداوند به او پاداش محبتش را می دهد، گرچه آن شخص محبوب در علم الهی اهل آتش باشد و اگر کسی شخصی را در راه خدا دشمن بدارد، خداوند پاداش بغض و خشم او را می پردازد، گرچه شخص مورد خشم و نفرت در علم الهی از اهل بهشت باشد.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ: تَبَسُّمُ الرَّجُلِ فِي وَجْهِ أَخِيهِ حَسَنَةٌ وَ صَرَْفُهُ الْقَدَا عَنْهُ حَسَنَةٌ وَ مَا عَبْدَ اللَّهِ بِشَيْءٍ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنْ إِدْخَالِ السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ .

امام باقر علیه السلام فرمود: لبخند انسان به چهره برادرش حسنه و کار نیک است و دور کردن خار و خاشاک و رنج و گرفتاری از برادر دینی حسنه است و خداوند به چیزی بهتر از شاد کردن مؤمن عبادت نشده است.

عَنْ فَضِيلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ قَالَ لِي أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَتَتَجَالَسُونَ؟ قُلْتُ: نَعَمْ. قَالَ: وَاهَا لَتِلْكَ الْمَجَالِسِ .

فضیل بن یسار می گوید: امام باقر علیه السلام به من فرمود: آیا با هم جلسه و نشست دارید؟ گفتم: آری. فرمود: خوشا به آن مجلس ها.

عَنْ أَبِي حَمزَةَ الثَّمَالِي قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَنْ سَرَّ مُؤْمِنًا فَقَدْ سَرَّنِي وَ مَنْ سَرَّنِي فَقَدْ سَرَّ اللَّهُ .

ابوحمزہ می گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده است: هر کس مؤمنی را شاد کند مرا شاد کرده است و هر کس مرا شاد سازد، در حقیقت خدا را مسرور ساخته است.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مِنَ الْقَوَاصِمِ الْفَوَاقِرِ الَّتِي تَقْصِمُ الظَّهْرَ جَارُ السَّوِّءِ، إِنْ رَأَى حَسَنَةً أَخْفَاها وَ إِنْ رَأَى سَيِّئَةً أَفْشَاهَا .

امام باقر علیه السلام فرمود: یکی از عوامل کمر شکن، همسایه بد است، اگر کار خوبی ببیند پنهان می سازد و اگر کار بدی مشاهده کند، افشاگری می کند.

عَنْ جَمِيلِ بْنِ دَرَّاجٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: حَدُّ الْجَوَارِ أَرْبَعُونَ دَارًا مِنْ كُلِّ جَانِبٍ، مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ شِمَالِهِ .

جمیل بن دراج می گوید: امام باقر علیه السلام فرمود: حدّ همسایگی چهل منزل است از هر سو، از جلو، از پشت سر، از راست و از چپ.

عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: الْخَيْرُ وَالشَّرُّ يُضَاعَفُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ. •

جابر از امام باقر علیه السلام نقل می کند که فرمود: کار خیر و شرّ در روز جمعه دو چندان می گردد. (یعنی پاداش و کیفرش دو برابر است).

عَنْ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَنْ أَصَابَ مَالًا مِنْ غُلُولٍ أَوْ رِبَاً أَوْ خِيَانَةٍ أَوْ سِرْقَةٍ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ فِي زَكَاةٍ وَ لَا فِي صَدَقَةٍ وَ لَا فِي حَجٍّ وَ لَا عُمْرَةٍ. •

امام باقر علیه السلام فرمود: هرکس مالی از راه اختلاس یا ربا یا خیانت و یا دزدی به چنگ آورد، مصرف آن در راه زکات واجب و صدقه و حج و عمره از وی پذیرفته نمی شود.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَنْ يُسْأَلَ مَا عِنْدَهُ. •

امام باقر علیه السلام فرمود: هیچ چیز در نزد خدا آن قدر مطلوب و محبوب نیست که آنچه نزد اوست از وی درخواست و تقاضا شود.

عَنْ أَبِي حَمَزَةَ الثَّمَالِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَدْوَمُهَا وَإِنْ قَلَّتْ. •

ابو حمزه ثمالی می گوید: امام باقر علیه السلام فرمود: محبوبترین کارها نزد خدای متعال آن کاری است که دوام بیشتری دارد، گرچه اندک باشد.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى سَبْعَةٌ: إِشْبَاعُ جُوعَةٍ مُؤْمِنٍ، وَ تَنْفِيسُ كُرْبَتِهِ، وَ قَضَاءُ دِينِهِ، وَ إِنَّ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ لَقَلِيلٌ. •

امام باقر علیه السلام فرمود: محبوبترین کارها در نزد خدای تعالی هفت چیز است، از جمله: گرسنگی مؤمنی را سیر کند، اندوه غمزه ای را برطرف سازد، قرض بدهکاری را بپردازد. کسانی که این گونه رفتار کنند، اندکند.

عَنْ الثَّمَالِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: عَلَيْكُمْ بِالْوَرَعِ فَإِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ الْوَرَعِ وَ عِفَّةِ بَطْنٍ وَ فَرْجٍ. •

ابو حمزه ثمالی می گوید امام باقر علیه السلام فرمود: بر شما باد ورع و پارسایی، که چیزی نزد خدای متعال محبوب تر از پارسایی و مهار زدن بر شکم و غریزه جنسی نیست.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْقِرَاءَةُ فِي الْمُصْحَفِ. •

امام باقر علیه السلام فرمود: برترین عبادت، تلاوت قرآن است .

قال أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا شَيْءٌ أَكْبَرُ ثَوَاباً مِنْ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْدِلُهُ شَيْءٌ وَلَا يُشْرِكُهُ فِي الْأُمُورِ أَحَدٌ .

امام باقر علیه السلام فرمود: هیچ کاری ثوابش بالاتر از این نیست که به «لا اله الا الله گواهی و شهادت دهی. براستی خداوند را هیچ چیز همانند و برابر نیست و در کارها هیچ کس شریک او نیست .

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَا مِنْ شَيْءٍ أَبْغَضُ إِلَى اللَّهِ مِنْ بَطْنٍ مَمْلُوءٍ .

امام باقر علیه السلام فرمود: هیچ چیز به اندازه شکم انباشته (پر)، منفور خداوند نیست .

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: خِيَارُ أُمَّتِي الَّذِينَ إِذَا سَافَرُوا قَصَرُوا وَ أَفْطَرُوا وَ إِذَا أَحْسَنُوا، اسْتَبَشَرُوا وَ إِذَا أَسَاؤُوا اسْتَغْفَرُوا .

امام باقر علیه السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده است: نیکان امت من کسانی اند که هنگام سفر نماز را شکسته می خوانند و روزه را افطار می کنند. وقتی نیکی کنند، شادمان می شوند، هنگامی که کار بدی کردند، استغفار می کنند .

عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ، قَالَ لِي: يَا جَابِرُ! مَنْ دَخَلَ عَلَيْهِ شَهْرَ رَمَضَانَ وَ صَامَ نَهَارَهُ وَ قَامَ وَرَدًا مِنْ لَيْلِهِ، وَ حَفِظَ لِسَانَهُ وَ فَرَجَهُ وَ غَضَّ بَصَرَهُ وَ كَفَّ اذَانَهُ، خَرَجَ مِنَ الذُّنُوبِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ. قَالَ قُلْتُ: مَا أَحْسَنَ هَذَا مِنْ حَدِيثٍ، جُعِلَتْ فِدَاكَ. قَالَ: مَا أَشَدَّ هَذَا مِنْ شَرِّطٍ .

جابر می گوید، امام باقر علیه السلام به من فرمود: هر کس ماه رمضان بر او وارد شود و روزهایش را روزه بدارد و پاسی از شب را به نیایش برخیزد و زبانش را نگهدارد و چشم خود از حرام بربندد و آزار به کسی نرساند، مثل روز تولد از مادر از گناه پاکیزه می شود. گفتم: چه حدیث خوبی! فرمود: چه شرایط دشواری!

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : قَالَ قُلْتُ: قَوْلُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ «وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُمُ مُسْوَدَّةٌ» . قَالَ: مَنْ قَالَ إِيْمَامًا وَ لَيْسَ بِإِمَامٍ. قُلْتُ: وَ إِنْ كَانَ عَلَوِيًّا؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ إِنْ كَانَ عَلَوِيًّا. قُلْتُ: وَ إِنْ كَانَ مِنْ وُلْدِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ إِنْ كَانَ .

راوی درباره آیه «و یَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ» از امام باقر علیه السلام پرسید (یعنی روز قیامت، تکذیب کنندگان بر خداوند را سیه رو می بینی). حضرت فرمود: هرکس امام نباشد و مدعی امامت شود، مشمول آیه است. گفتیم: گر چه علوی باشد؟ حضرت فرمود: اگر چه علوی باشد. گفتیم: اگر چه از فرزندان علی بن ابی طالب باشد؟ حضرت فرمود: اگر چه از آنان باشد.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ هَذِهِ الدُّنْيَا يُعْطِيهَا اللَّهُ الْبِرَّ وَالْفَاجِرَ وَ لَا يُعْطِي الْإِيمَانَ إِلَّا صَفْوَتَهُ مِنْ خَلْقِهِ.

امام باقر علیه السلام فرمود: خدا این دنیا را به نیکوکار و بدکار می بخشد، ولی «ایمان» را جز به برگزیدگان خلقش نمی دهد.

عَنْ فَضِيلِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سَلَامَةُ الدِّينِ وَ صِحَّةُ الْبَدَنِ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ وَ الْمَالُ زِينَةٌ مِنَ زِينَةِ الدُّنْيَا، حَسَنَةٌ.

فضیل بن یسار از امام باقر علیه السلام نقل می کند که فرمود: سلامتی دین و تندرستی از ثروت بهتر است. و مال، زینتی از زینت های دنیاست که خوب است.

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: إِنَّمَا جُعِلَتِ التَّقِيَّةُ لِيُحَقَّنَ بِهَا الدَّمُ، فَإِذَا بَلَغَ الدَّمُ فَلَيْسَ تَقِيَّةً.

محمد بن مسلم می گوید، امام باقر علیه السلام فرمود: تقیه برای این است که خونها حفظ شود، وقتی مسأله به خون ریزی رسید، دیگر جای تقیه نیست.

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّمَا شِيعَةُ عَلِيِّ الْحُلَمَاءِ وَ الْعُلَمَاءِ الدُّبُلُ الشَّفَاهِ تُعْرِفُ الرَّهْبَانِيَّةَ عَلَى وُجُوهِهِمْ.

جابر می گوید حضرت امام باقر علیه السلام فرمود: براستی شیعیان علی علیه السلام بردباران و دانشورانند که لب به یاد خدا تر دارند و بر چهره هاشان رنگ عبادت و ساده زیستی پیدا است.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَا يُبَالِي مَنْ عَرَفَهُ اللَّهُ هَذَا الْأَمْرَ أَنْ يَكُونَ عَلَى قُلَّةِ جَبَلٍ يَأْكُلُ مِنْ نَبَاتِ الْأَرْضِ حَتَّى يَأْتِيَهُ الْمَوْتُ.

امام باقر علیه السلام فرمود: هر کس خداوند به او حقیقت تشیع و ولایت معصومین علیه السلام را آموخت، باکی ندارد که بر قلعه کوهی باشد و از گیاهان زمین تغذیه کند، تا روزی که مرگش فرا رسد.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: لَا يُصِيبُ قَرْيَةً عَذَابٌ وَ فِيهَا سَبْعَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ••

امام باقر علیه السلام فرمود: هر آبادی که در آن هفت نفر مؤمن باشند، گرفتار عذاب نمی شود.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَيَتَعَاهَدُ الْمُؤْمِنَ بِالْبَلَاءِ كَمَا يَتَعَاهَدُ الرَّجُلُ أَهْلَهُ بِالْهَدِيَّةِ مِنَ الْغَيْبَةِ وَ يَحْمِيهِ الدُّنْيَا كَمَا يَحْمِي الطَّبِيبُ الْمَرِيضَ ••

امام باقر علیه السلام فرمود: براستی خدای متعال گاهی با فرستادن بلا با مؤمن تجدید خاطره می کند و او را می نوازد، همانطور که شخصی که به سفر رفته با هدیه خانواده اش را می نوازد و همان طور که پزشک بیمار را از چیزهایی پرهیز می دهد، خداوند هم مؤمن را از دنیا برحذر می دارد.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: إِنَّ الْعَبْدَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُزَوِّي عَنْهُ الرَّزْقَ ••

امام باقر علیه السلام فرمود: گاهی بنده خدا گناهی مرتکب می شود، و بدین وسیله روزی از او دور می شود (و گرفتار تنگی معیشت می شود).

عَنْ خَيْثَمَةَ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَبْلَغُ شِيعَتَنَا إِنَّهُ لَنْ يُنَالَ مَا عِنْدَ اللَّهِ إِلَّا بِعَمَلٍ وَ أَبْلَغُ شِيعَتَنَا إِنَّ أَعْظَمَ النَّاسِ حَسْرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ وَصَفَ عَدْلًا ثُمَّ يُخَالِفُهُ إِلَى غَيْرِهِ ••

خیثمه گوید، امام باقر علیه السلام به من فرمود: به شیعیان ما ابلاغ کن به آنچه نزد خداست، جز با عمل «صالح» نمی توان رسید. به شیعیان ما بگو: در روز قیامت حسرت کسی بزرگتر و بیشتر است که رفتار عادلانه ای را ستایش کند و بر خلاف آن سمت، و سوی دیگر حرکت کند.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: الْكِبْرُ رِدَاءُ اللَّهِ وَ الْمُتَكَبُّرُ يُنَارِعُ اللَّهَ رِدَاءَهُ ••

امام باقر علیه السلام فرمود: برتری و بزرگی، جامه بلند شایسته خداست و آدم متکبر در جامه ویژه خدا، با خدا به کشمکش می پردازد.

عَنْ أَبِي الْجَارُودِ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: مَنْ هَمَّ بِشَيْءٍ مِنْ الْخَيْرِ فَلْيُعَجِّلْهُ فَإِنَّ كُلَّ شَيْءٍ فِيهِ تَأْخِيرٌ فَإِنَّ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ نَظْرَةً ••

ابوالجارود گوید، از امام باقر علیه السلام شنیدم که می فرمود: هرکس تصمیم به کارخیری گرفت، سریع اقدام کند، زیرا اگر در آن تاخیر روا دارد، شیطان در آن کار مهلت می یابد. (و فرصت انجام آن را می گیرد).

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ إِنَّ لِلَّهِ جَنَّةً لَا يَدْخُلُهَا إِلَّا ثَلَاثَةٌ: أَحَدُهُمْ مَنْ حَكَمَ فِي - عَلِي - نَفْسِهِ بِالْحَقِّ .

امام باقر علیه السلام فرمود: خداوند بهشتی دارد که جز سه کس به آن وارد نمی شوند. یکی از آن سه، کسی است که درباره خویش به حق داوری کند .

قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: صَلَّةُ الرَّحِمِ تُزَكِّي الْأَعْمَالَ وَ تَدْفَعُ الْبَلْوَى وَ تُنْمِي الْأَمْوَالَ وَ تُنْسِيءُ لَهُ فِي عُمْرِهِ . وَ تَوْسَعُ فِي رِزْقِهِ وَ تُحَبِّبُ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَ لِيَصِلْ رَحْمَهُ .

امام باقر علیه السلام فرمود: صلوات ارحام، اعمال را افزایش می دهد، بلا و گرفتاری را بر طرف می کند، اموال را فزونی می بخشد، مرگ را به تأخیر می افکند، و مایه وسعت روزی و محبوبیت خانوادگی می شود. پس باید [انسان] تقوا پیشه کند و به خویشان نیکی نماید .

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: ثَلَاثٌ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فِيهِنَّ رُخْصَةً: أَدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبَرِّ وَ الْفَاجِرِ وَ الْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ لِلْبَرِّ وَ الْفَاجِرِ وَ بَرُّ الْوَالِدَيْنِ بَرِّينَ كَانَا أَوْ فَاجِرِينَ .

امام باقر علیه السلام فرمود: سه چیز است که خدای عزوجل به هیچ کس رخصت و اجازه نقض آن را نداده است:

1. ادای امانت به نیکو کار و بدکار.
2. وفای به پیمان در برابر نیکوکار و بدکار.
3. خوشرفتاری و نیکی نسبت به پدر و مادر، چه نیک باشند و چه بدکار.